

2024

EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ

YÜKSEK LİSANS

ESRA TIRYAKI

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI

DİL BECERİLERİ ÖĞRETİMİNDE YARATICI DRAMA YÖNTEMİNİN META-TEMATİK ANALİZİ

YÜKSEK LİSANS

ESRA TIRYAKI

GAZİANTEP
NİSAN 2024

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI

DİL BECERİLERİ ÖĞRETİMİNDE YARATICI DRAMA YÖNTEMİNİN META-TEMATİK ANALİZİ

YÜKSEK LİSANS

ESRA TİRYAKİ

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Mehmet BAŞARAN

GAZİANTEP
NİSAN 2024

TEZ ONAY SAYFASI**Öğrencinin Adı ve Soyadı:** Esra TİRYAKİ**Üniversite:** Gaziantep Üniversitesi**Enstitü:** Eğitim Bilimleri Enstitüsü**Ana Bilim Dalı ve Bilim Dalı:** Eğitim Bilimleri/ Eğitim Programları ve Öğretim**Tezin Başlığı:** Dil Becerileri Öğretiminde Yaratıcı Drama Yönteminin Meta-Tematik Analizi**Tezin Savunma Tarihi:** 26/04/2024

Bu tezin yüksek lisans tezi olarak gerekli şartları sağladığını onaylarım.

Prof. Dr. Mehmet MURAT
Enstitü ABD Başkanı

Bu tez tarafımda okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Mehmet BAŞARAN
Tez Danışmanı

Bu tez tarafımızca okunmuş, kapsam ve niteliği açısından bir yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleriİmzası

Prof. Dr. Veli Batdı

Doç. Dr. Şermin Metin [Jüri Başkanı]

Doç. Dr. Mehmet Başaran

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Onayı

Doç. Dr. Mahmut KALMAN
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde, bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu kabul ederim. Bu bilgiler doğrultusunda tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edilmesi halinde doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu onayladığımı beyan ederim.

İmza.....

Adı ve Soyadı: Esra TİRYAKİ

Öğrenci Numarası: 222604111044

Tezin Savunma Tarihi: 26/04/2024

ÖN SÖZ

Çağımızın ihtiyaçlarını karşılayabilecek bireyler yetiştirirken biz değerli öğretmenlere büyük görevler düşmektedir. Dersleri öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına göre işlemek, onları sürece aktif olarak katmak ve kendilerini iyi ifade etme becerileri kazandırmak gerekmektedir. Türkçe öğretmeni olarak meslek hayatım boyunca buna en üst düzeyde dikkat etmeye çalıştım. Bu tez çalışmasında, öğrencilere dört temel dil becerisini kazandırırken yaratıcı drama yönteminin önemini vurgulamak adına literatürde yer alan çalışmaların meta-tematik analizi yapılmıştır.

Tez konumu bulmaya çalışırken değerli görüşlerini esirgemeyen Prof. Dr. Veli BATDI'ya, bu süreçte her ne sorduysam yoğun programı içinde bile en kısa sürede cevap veren, tezi kendi yazıyormuşçasına ince eleyip sık dokuyan, hiçbir zaman güler yüzünü esirgemeyen tez danışmanım Doç Dr. Mehmet BAŞARAN'a çok teşekkür etmek istiyorum. En büyük teşekkürü ise tezsiz yüksek programımda akşam derslerine giderken yeni doğmuş bebeğime ve iki kızıma gözü gibi bakan, tezli programa geçtikten sonra çevrimiçi eğitimlerimde gereken hassasiyeti gösteren ve bu hassasiyeti gösterirken bir an bile yüzü düşmeyen, tez yazım aşamasında tüm özverisi ile bu süreçte benim kadar emek veren canım eşim Orkun TİRYAKİ'ye etmek istiyorum. Eşim kadar bu zorlu süreci benimle beraber yaşayan, bana en az onun kadar destek olan, kayınbabam Masar TİRYAKİ ve kayınvalidem Süreyya TİRYAKİ'ye en içten teşekkürlerimi sunarım. Uzakta olsalar da ailem de manevi desteğini hep hissettirdi.

26/04/2024

Esra TİRYAKİ

ÖZET

DİL BECERİLERİ ÖĞRETİMİNDE YARATICI DRAMA YÖNTEMİNİN META-TEMATİK ANALİZİ

TİRYAKİ, Esra

Yüksek Lisans Tezi

Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı

Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Mehmet BAŞARAN

Nisan 2024, 192 sayfa

Bu araştırmanın amacı dil becerisi öğretiminde yaratıcı drama yönteminin etkisinin meta-tematik analiz bağlamında incelenmesidir. Araştırma nitel desenlenmiş ve literatür taranarak meta-tematik analiz yapılmıştır. Araştırma konusu dâhilinde “yaratıcı drama, yazma, okuma, konuşma, dinleme, dil becerisi” anahtar kelimeleriyle birçok veri tabanının taranması sonucunda 2008-2023 yılları arasında yayınlanmış çalışmalar uygun görülmüş olup bunlardan tüm eğitim kademelerinden Türkçe ve İngilizce yazılmış çalışmalar seçilmiş ve toplam 302 çalışmaya ulaşılmıştır. Bu çalışmalardan elemeler yapılmış ve kriterlere uygun olan 59 çalışma meta-tematik analize tabi tutulmuştur. Çalışmalar doküman analizi yöntemiyle incelenmiş olup içerik analizi ile çözümlenmiştir. Katılımcı görüşü alınan çalışmalarda öğrenci ve öğretmen görüşleri incelenmiştir. Bunun sonucunda toplam beş temaya ulaşılmıştır. Dil becerisi öğretiminde yaratıcı drama yönteminin kullanılmasında yazma, konuşma, okuma ve dinleme becerilerine katkıları tek tek temalaştırılmıştır. Temaların altında birçok kod bulunmuştur. Aynı zamanda yaratıcı dramanın öğrenciler ve öğretmenler üzerindeki olumlu ve olumsuz etkileri de ayrı ayrı temalaştırılmıştır. Ayrıca yaratıcı drama yönteminin dört dil becerisine önemli katkıları olduğu görülmektedir. Aynı zamanda diğer becerilerin de gelişimini sağlamaktadır. Bunlar; öğrencilerin dersleri eğlenirken öğrendikleri, drama sayesinde özgüven oluşturdıkları, grupla işbirliği içinde öğrendikleri; öğretmenlerin dersleri öğretirken öğrencileri eğlendirmeleri, yaparak yaşayarak öğretmeleri, yaratıcı dramayı her derste kullanılabilir olmaları sayılabilir. Yaratıcı dramanın kullanılmasının olumsuz yönlerinin de olduğu görülmüştür. Bunlar; grupla hareket etmekte zorlanmaları, drama yaparken mekân sıkıntısı yaşamaları, özgüveni eksik olan öğrencilerin dramaya katılmada isteksiz olmaları, çok fazla zaman alması, zahmetli olması ve sınıf yönetiminin zor olması sayılmaktadır.

Anahtar sözcükler: Yaratıcı drama, dil becerisi, meta-tematik analiz, öğretmen, öğrenci.

ABSTRACT

META-THEORETICAL ANALYSIS OF CREATIVE DRAMA METHOD IN LANGUAGE SKILLS TEACHING

TİRYAKİ, Esra

Master Thesis

Department of Educational Sciences

Curriculum and Instruction

Thesis Advisor: Assoc. Prof. Dr. Mehmet BAŞARAN

April 2024, 192 pages

This research aims to examine the effect of the creative drama method on language skills teaching within the context of meta-thematic analysis. The research was qualitatively designed, and meta-thematic analysis was conducted by reviewing the literature. Within the scope of the research topic, studies published between 2008 and 2023 were deemed suitable by scanning various databases using the keywords "creative drama, writing, reading, speaking, listening, language skills." Among these, studies written in Turkish and English from all educational levels were selected, resulting in 302 studies. Eliminations were made from these studies, and 59 studies that met the criteria were subjected to meta-thematic analysis. The studies were examined using document analysis and analyzed through content analysis. Student and teacher views were examined in studies where participant opinions were obtained. As a result, a total of five themes were reached. The contributions of the creative drama method to writing, speaking, reading, and listening skills in language skills teaching were categorized under each theme. Many codes were found under the themes. The positive and negative effects of creative drama on students and teachers were also categorized separately. Additionally, it is observed that the creative drama method significantly contributes to the four language skills. It also facilitates the development of other skills. These include students learning while having fun, building self-confidence through drama, learning in cooperation with groups, teachers entertaining students while teaching, teaching by doing and experiencing, and being able to use creative drama in every lesson. However, there are also negative aspects to using creative drama. These include difficulties working with groups, experiencing space constraints during drama activities, and the reluctance of students with low self-confidence to participate in drama, which is time-consuming, laborious, and challenging classroom management.

Keywords: Creative drama, language skills, meta-thematic analysis, teacher, student.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
TEZ ONAY SAYFASI	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI	ii
ÖN SÖZ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
ŞEKİLLER LİSTESİ	ix
TABLolar LİSTESİ	x

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	2
1.3. Araştırmanın Önemi	3
1.4. Sayıtlılar	5
1.5. Sınırlılıklar	5
1.6. Tanımlar	5

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Dil Becerisi	7
2.1.1. Dört Dil Becerisi	11
2.1.1.1. Dinleme Becerisi	12
2.1.1.2. Okuma Becerisi	14
2.1.1.3. Konuşma Becerisi	16
2.1.1.4. Yazma Becerisi	18
2.2. Yaratıcı Drama	20
2.2.1. Eğitimde Yaratıcı Drama	23
2.2.2. Yaratıcı Drama ve Dil Eğitimi	25
2.3. İlgili Araştırmalar	26
2.3.1. Dil Becerisi İle İlgili Ulusal Düzeyde Yapılan Araştırmalar	26
2.3.2. Dil Becerisi İle İlgili Uluslararası Düzeyde Yapılan Araştırmalar	29
2.3.3. Yaratıcı Drama İle İlgili Ulusal Düzeyde Yapılan Araştırmalar	31
2.3.4. Yaratıcı Drama İle İlgili Uluslararası Düzeyde Yapılan Araştırmalar	32
2.3.5. Yaratıcı Drama Yönteminin Dil Becerisine Katkısı İle İlgili Ulusal Düzeyde Yapılan Araştırmalar	34
2.3.6. Yaratıcı Drama Yönteminin Dil Becerisine Katkısı İle İlgili Uluslararası Düzeyde Yapılan Araştırmalar	37

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli	48
3.2. Araştırmaya Dahil Edilen Çalışmalar	51
3.3. Veri Toplama ve Veri Analizi	54
3.4. Meta-Tematik Analizde Güvenirliğin Sağlanması	54

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. Meta-Tematik Analize Dahil Edilen Çalışmaların Genel Bilgileri.....	58
4.2. Meta-Tematik Analiz Bulguları.....	60
4.2.1. Yaratıcı Dramanın Dil Becerisi Öğretimine Katkıları.....	61
4.2.1.1. Yazma Becerisine Katkısı.....	61
4.2.1.2. Konuşma Becerisine Katkısı.....	65
4.2.1.3. Okuma Becerisine Katkısı	70
4.2.1.4. Dinleme Becerisine Katkısı	72
4.2.2. Yaratıcı Drama Yönteminin Kullanılmasının Dil Becerisi Öğretiminde Öğrenciler Üzerindeki Diğer Katkıları.....	74
4.2.2.1. Yaratıcı Drama Yönteminin Kullanılmasının Dil Becerisi Öğretiminde Öğrenciler Üzerindeki Olumlu Katkıları.....	74
4.2.2.2. Yaratıcı Drama Yönteminin Kullanılmasının Dil Becerisi Öğretiminde Öğrenciler Üzerindeki Olumsuz Katkıları	83
4.2.3. Yaratıcı Drama Yönteminin Kullanılmasının Dil Becerisi Öğretiminde Öğretmenlerin Mesleki Gelişimine Katkıları	88

BÖLÜM V

TARTIŞMA

5.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine Yönelik Tartışma	98
5.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine Yönelik Tartışma	102
5.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine Yönelik Tartışma	104

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuçlar	107
6.2. Öneriler.....	110
6.2.1. Öğretmenlere Yönelik Öneriler.....	110
6.2.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler	111

KAYNAKLAR.....	112
ŞEKİL KAYNAKÇASI.....	126
EKLER.....	127
ÖZGEÇMİŞ.....	192

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa

Şekil 2.1. Dört Temel Dil Becerisi	12
Şekil 3.1. PRISMA akış diyagramı (Moher vd, 2009)	50
Şekil 3.2. Meta-tematik analize dâhil edilen çalışmaların akış diyagramı.....	52
Şekil 4.1. Meta-tematik analize dâhil edilen araştırmaların yıllara göre dağılımı	59
Şekil 4.2. Meta-tematik analize dâhil edilen araştırmaların ulaşılan veri tabanlarına göre dağılımı.....	59
Şekil 4.3. Meta-tematik analize dâhil edilen araştırmaların yayınlanma şekline göre dağılımı.....	60
Şekil 4.4. Alt Tema 1: Yaratıcı dramının yazma becerisine katkısı	62
Şekil 4.5. Alt Tema 2: Yaratıcı dramının konuşma becerisine katkısı.....	66
Şekil 4.6. Alt Tema 3: Yaratıcı dramının okuma becerisine katkısı	70
Şekil 4.7. Alt Tema 4: Yaratıcı dramının dinleme becerisine katkısı	72
Şekil 4.8. Alt Tema 5: Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının öğrenciler üzerindeki diğer olumlu katkıları.....	74
Şekil 4.9. Alt Tema 6: Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının öğrenciler üzerindeki diğer olumsuz katkıları	84
Şekil 4.10. Tema 3: Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının dil becerisi öğretiminde öğretmenlerin mesleki gelişimine katkıları.....	89

TABLOLAR LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 2.1. Yurtiçinde ve yurtdışında yapılan çalışmalar	39
Tablo 3.1. Meta-tematik analize dâhil edilen ve elenen çalışma sayıları	53
Tablo 3.2. Kodlayıcıların görüşme cümlelerine verdikleri kodlar	57
Tablo 4.1. Yazma becerisine katkısı alt temasına ait kodların sıklık değerleri	62
Tablo 4.2. Konuşma becerisine katkısı alt temasına ait kodların sıklık değerleri	66
Tablo 4.3. Okuma becerisine katkısı alt temasına ait kodların sıklık değerleri	70
Tablo 4.4. Dinleme becerisine katkısı alt temasına ait kodların sıklık değerleri	73
Tablo 4.5. Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının öğrenciler üzerinde diğer olumlu katkıları alt temasına ait kodların sıklık değerleri	75
Tablo 4.6. Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının dil becerisi öğretiminde öğrenciler üzerindeki olumsuz katkıları alt temasına ait kodların sıklık değerleri	85
Tablo 4.7. Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının dil becerisi öğretiminde öğretmenlerin mesleki gelişimine katkıları temasına ait kodların sıklık değeri	90

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde, ele alınan konu ile ilgili problem durumu, amacı, önemi, sınırlılıkları, varsayımları ve araştırmada kullanılan tanımlara ilişkin bilgiler verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

İçinde bulunduğumuz çağa ayak uydurabilen bireyler yetiştirmek, gelişen teknolojinin ve değişen sosyo-ekonomik kültürün sürdürülebilir olması için zorunlu bir hal almıştır. Yetiştirilen bu bireyler diğer gelişmelere paralel olarak bünyesinde yeni değişimler barındırmalıdır (Uyar, Çiçek, 2021). Bu değişimler bireylere eğitim yoluyla kazandırılabilir. Birey, içinde var olduğu toplumu daha ileri bir seviyeye çıkarmak ve ulusal refaha ulaştırmak için bazı donanımlar edinmek zorundadır (Tutkun, 2010). Bu donanımları da eğitim sayesinde kazanabilir. Bireyin kazanması gereken donanımlar arasında; bilgiyi özümseyen, farklı olaylara karşı çözüm yolu bulabilen, ezberci öğretinin aksine, bilgiye kendi çabasıyla ulaşabilen sayılabilir (Hamarat, 2019). Teknolojinin de hızla hayatımızın odak noktasına girmesiyle beraber bireyin kazanması gereken bu becerilere 21. yüzyıl becerileri denmektedir (Uyar, Çiçek, 2021).

21. yüzyıl becerileri arasında iletişim yani kendini karşıdakine iyi ifade edebilme yetisi üzerinde sıkça durulmaktadır (Özbay, 2006). Eğitim sayesinde geliştirilen bu beceri, bireyin kendisini her alanda ifade etmesine katkı sağlayacaktır (Özatalay, 2007). Anne karnından itibaren başlayan bu süreç ilköğretim kademesinde

eğitim boyutuyla karşımıza çıkmaktadır. Bundan sonra edinilen deneyimler eğitim ile perçinlenir. Yani birey ilköğretim döneminde ilk defa programlı ve planlı bir öğretim süreciyle karşı karşıya kalmaktadır (Aykaç, İlhan, 2014). Kişi burada aldığı eğitim sayesinde daha sonra geçeceği kademelere hazırlık yapmış olacaktır. İleride karşılaşacakları problemlere çözüm bulmasında, iyi bir iletişim kurmasında, toplum değerlerine uyum sağlamasında, kuralları özümsemesinde yardımcı olacak basamak burasıdır (Yaşar, Sözer, Gültekin, 2000).

İlköğretim süreciyle başlayan ve daha sonra ayrıntılı bir şekilde verilmeye devam edilen Türkçe eğitiminin amacı, kendini iyi ifade edebilen, diksiyonu kuvvetli, ezbere değil yaratıcı olabilen, çevresine duyarlı bireyler yetiştirmektir (Aykaç, İlhan, 2014). Bu da ancak uygulamalı bir eğitimle gerçekleştirilebilir. Eğitim ortamı öğrenenin dikkatini çekecek şekilde oluşturulmalı ve programlama ona göre yapılmalıdır (Sever, 2007). Böylece öğrenen tüm duyularını harekete geçirip her yönüyle öğretime katkı sağlayacaktır.

Dil ezbere öğrenilen bir beceri değildir. Birey bu beceriyi aile çevresinde kazanır, akrabaları ve akranlarıyla geliştirir. Ama tam anlamıyla kurallarıyla okulda öğrenir. Beceri ise uygulamalı olarak öğrenildiği takdirde kalıcılık sağlamaktadır. Türkçe dersinin amacı olan; iyi konuşan, dinleyen, yazan ve okuyan birey yetiştirmek de buna bağlıdır (Göğüş, 1978).

Türkçe Dersi Öğretim Programı (Millî Eğitim Bakanlığı (MEB, 2018) çağımızın değişen ihtiyaçlarından hareketle hayatımız boyunca işimize yarayacak olan dinleme, izleme, okuma ve yazma becerileri kazandırmak amacıyla hazırlanmıştır. Sosyal yaşamda iletişim kurarken, kendimizi ifade ederken, Türkçe sevgisi ile edindiğimiz bilgileri pratiğe dökmek dil becerisi kazanmakta mümkün kılınmıştır (MEB, 2018).

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, yaratıcı drama yönteminin dil becerisi öğretimine katkısının incelendiği çalışmaların meta-tematik analizinin yapılmasıdır. Bu çalışma doğrultusunda şu sorulara cevap aranmak istenmiştir:

1. Yaratıcı drama yönteminin dil becerisi öğretimine katkıları nelerdir?

- 1.1. Yaratıcı drama yönteminin dil becerisi öğretiminin yazma boyutuna katkıları nelerdir?
- 1.2. Yaratıcı drama yönteminin dil becerisi öğretiminin konuşma boyutuna katkıları nelerdir?
- 1.3. Yaratıcı drama yönteminin dil becerisi öğretiminin okuma boyutuna katkıları nelerdir?
- 1.4. Yaratıcı drama yönteminin dil becerisi öğretiminin dinleme boyutuna katkıları nelerdir?
2. Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının dil becerisi öğretiminde öğrenciler üzerindeki diğer katkıları nelerdir?
 - 2.1. Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının öğrenciler üzerindeki diğer olumlu katkıları
 - 2.2. Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının öğrenciler üzerindeki olumsuz katkıları
3. Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının dil becerisi öğretiminde öğretmenlerin mesleki gelişimine katkıları nelerdir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Her alanda değişimin kaçınılmaz olduğu gibi eğitim alanında da bu kaçınılmazdan söz edilebilir. Değişimlerin odağı olan insanoğlu kendini sürekli yenileyen, gelişimlere ayak uyduran bir yapıya sahip olmalıdır (Tutkun, 2010). Eğitim-öğretim sürecinde ezbere dayalı eğitim yerini yaparak yaşayarak öğrenmeye bıraktığından beri sınıflarda öğretilen bilgilerin öğreten tarafından verilmiş şekli de çeşitlilik göstermeye başlamıştır (Hamarat, 2019). Bu çeşitlilik aslında modern eğitim anlayışının doğurduğu bir gerekliliktir.

21. yüzyıl becerileri bilgilerin öğrenilmesinin yanında sergilenen davranışların da ölçülmesini kapsamaktadır (Dede, 2010). Öğrenilen bilginin gerçek hayatta karşılık bulması için davranışlara yansıtılması gerekmektedir. Davranışın ölçülebilmesinin çeşitli yöntemleri vardır. Öğreten öğrenenin davranışlarından bilgiyi özümlediğini anlayabilir.

Bireylere problem çözmeye odaklı, yaratıcılığı üst seviyeye taşıyan, bilgiyi çözümseyen yöntemlerle yaklaşılması gerekmektedir (Çiftçi, 2021). Sınıftaki motiveyi ve güdümü en üst seviyeye çıkarmak ve burada tutmaya devam etmek için sınıf içinde uygulanan öğretim yöntemlerinin çeşitlilik arz etmesi gerekmektedir. Öğrenenin

bilgiyi kavramasına ve yorumlamasına yardımcı olan bu öğretim tekniklerinin önemli görünenlerinden bir tanesi de yaparak yaşayarak öğrenmedir. Öğrenciler bu yöntemle bilgileri yaşayarak öğrenir ve hayata entegre eder. Birey şahsen deneyimlediği bir olayı tüm duyu organlarını dâhil ederek özümser ve bilgiler arasında neden sonuç bağlantısı kurar. Yani öğrenen bilgileri kendi süzgecinden geçirerek edinir (Jaworsky, 1994).

Eğitim sürecinde bilgilerin oyunlaştırılarak verilmesi çocuğa görelilik ilkesi kapsamında bilgilerin deneyimlenerek öğrenilme fırsatı sunar. Sürece aktif bir şekilde dâhil olan birey istedik davranışları daha rahat öğrenir. Böylece öğrenme süreci monotonluktan çıkıp, dinamik bir hal alır (Demir, 2009).

Bireylerin düşüncelerini rahat bir şekilde ifade etmelerine, grup aidiyeti kazanmalarına, empati duygusunun gelişmesine, özgüven oluşturmalarına ve eleştirel bakış açılarına sahip olmalarına katkı sağlayacak tekniklerden biri de yaratıcı dramadır (Bayrak, Akkaynak, 2020). Öğrenci “mış gibi yaparak” başka hayatlar deneyimler, böyle sorunları algılayabilir ve çözüme odaklanabilir.

Dilin inceliklerini kavrayan, kendini iyi ifade etme yetisine sahip olabilen, okuma, yazma, konuşma ve dinleme becerilerinin kurallarını özümseyen, kelime dağarcığı geniş, beden dilini etkili kullanan bireyler yetiştirmek amacıyla yaratıcı drama tekniği kullanılabilmektedir. Türkçe derslerinde bu tekniğin kullanılmasıyla dil edinim sürecine katkı sağlanmaktadır (Okuç, 2021).

Mevcut çalışma dil becerisi öğretiminde yaratıcı drama kullanılmasının katkılarının ortaya çıkarılması açısından önem arz etmektedir. Bu amaç doğrultusunda çalışmaya meta-tematik analiz süreci dâhil edilmiştir. Bu süreç boyunca yaratıcı drama yönteminin katkıları araştırılırken 9 veri tabanından çalışmalar incelenmiştir. Bu çalışmaların kapsamı da yıl bazında, görüşme cümlelerinin sayılarının fazla olması açısından, hem İngilizce hem Türkçe yayımlanan çalışmaların incelenmesinden kaynaklı önem arz etmektedir. Çok fazla veriye ulaşıldığı için ileride bu konuda yapılacak araştırmalara yol göstereceği düşünülmektedir.

Sınıfta kullanılan yaratıcı drama yönteminin dil becerisi öğretiminde kullanmak isteyen dil eğitimi veren öğretmenlere bu amaçlarını gerçekleştirmeleri yolunda ışık tutacağı ön görülmektedir. Sadece dil öğretmenleri için değil, yaratıcı drama yöntemini derslerinde kullanan diğer branşlardaki eğitimcilere de yardımcı olacağı düşünülmektedir.

1.4. Araştırmanın Sayıtları

1. Literatür taraması yöntemiyle yapılan bu araştırmada elde edilen çalışmaların nesnel olduğu varsayılmaktadır.
2. Meta-tematik analize dâhil edilen araştırmaların nitel araştırma sürecine göre yapıldığı kabul edilmiştir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma kapsamında elde edilen çalışmaların sınırlılıkları şunlardır:

1. Araştırma yapılırken 9 veri tabanından yararlanılmıştır. Yüksek Öğretim Kurumu Tez (YökTez), ProQuest, ERIC (Institute of Educational Sciences), Web of Science, Taylor ve Francis Online, Dergi Park, Google Scholar, Science Direct ve Ebsco veri tabanlarıdır.
2. Bahsi geçen veri tabanlarından “ yaratıcı drama, creative drama” , “yazma, writing” , okuma, reading” , “konuşma, speaking” , “dinleme, listening” anahtar kelimeleriyle tarama yapılmıştır.
3. Türkçe ve İngilizce dilinde yazılmış çalışmalar araştırılmıştır.
4. Çalışmada yüksek lisans, doktora tezleri ve makaleler incelenmiştir.
5. 2008/2023 yılları arasında yayımlanmış çalışmalar araştırılmıştır.
6. Araştırmaya dâhil edilen çalışmalardan sadece öğretmen ve öğrenci görüşü olanlar seçilmiştir. Araştırmacı görüşleri incelenmemiştir.

1.6. Tanımlar

Dil Becerisi: Dil becerisi, bir bireyin belirli bir dili anlama, konuşma, yazma veya iletişim kurma yeteneğidir.

Anlatma Becerisi: Konuşma ve yazma becerilerine denir.

Anlama Becerisi: Okuma ve dinleme becerilerine denir.

Dinleme Becerisi: Seslerin zihinde anlamlandırılması süreci denebilir

Okuma Becerisi: Okuma, seslerin bir araya gelerek kelimeleri oluşturmasıyla beraber kişinin bu kelimeleri sesli veya sessiz biçimde anlamlandırma sürecidir.

Konuşma Becerisi: Konuşma, zihnimizde canlandırdığımız kavramların, gözlemlerin ses yoluyla aktarılmasıdır.

Yazma Becerisi: Yazma, düşüncelerin, duyguların, bilgilerin veya hikâyelerin bir yazılı formda ifade edilmesi sürecidir.

Meta-Tematik Analiz: Katılımcı görüşlerinin yer aldığı çalışma verilerinin incelenip bu veriler ışığında tekrar analiz edilmesi sürecidir (Batdı, 2019). Meta-tematik analiz, bir metnin içerdiği temaların ötesine geçerek, temalar arasındaki ilişkileri, temaların derinlemesine anlamlarını ve metnin genel yapısını inceler. Halı hazırda araştırılmış çalışmalardan elde edilen katılımcı görüşlerinin tekrardan incelenme sürecidir. Araştırmacı, bütün çalışmaları kapsamlı bir şekilde inceleme sonucunda temaları ve kodları belirleyerek araştırma bulgularını kendi süzgecinden geçirerek yeniden değerlendirir (Batdı, 2019).

Yaratıcı Drama: Başkalarının yerine geçerek, olayları farklı çerçevelerden ifade etmeye çalıştığı çok yönlü bir gösteri (Güneysu, 1991).

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu kısımda, dil becerisi ve onun alt kategorileri olan okuma, yazma, konuşma ve dinleme konuları ele alınmıştır. Dil becerisi öğretimine yönelik olarak kullanılan yaratıcı drama yöntemi detaylı bir şekilde açıklanmış ve bu yöntemin öğrencilere ve öğretmenlere sağladığı katkılar üzerinde vurgu yapılmıştır.

2.1. Dil Becerisi

Dilin şimdiye kadar birçok tanımı yapılmıştır. TDK Dilbilim Terimleri Sözlüğü'nde "İnsanlar arasında karşılıklı haberleşme aracı olarak kullanılan; duygu, düşünce ve isteklerin ses, şekil ve anlam bakımından her toplumun kendi değer yargılarına göre biçimlenmiş ortak kurallarının yardımı ile başkalarına aktarılmasını sağlayan, seslerden örülü çok yönlü ve gelişmiş bir sistem" olarak tanımlanmaktadır. Dil kelimesi, çoğu zaman insanlar arasında iletişimi sağlayan ve düşünceleri ifade etmek için kullanılan sözlü veya yazılı sembollerin oluşturduğu bir sistem olarak tanımlanır.

Davranışçı yaklaşıma göre sonradan öğrenilmiş bir davranıştır (Maviş, 2002). Piaget ise dil öğreniminde hem kalıtımın hem de çevresel faktörlerin önem arz ettiği görüşündedir (Atay, 2009). Noam Chomsky ise dil edinme sürecinde biyolojik ve psikolojik etkenlerin var olduğu görüşündedir. Chomsky'e göre; "Dil özünde yalnızca insanlara ait, ciddi patolojik durumlar dışında tüm insanlar arasında neredeyse hiç farklılık göstermeyen ve doğuştan var olan biyolojik ortaklığımızın genel bir parçasıdır" (Chomsky, 2009). Dil yetisi sadece insanlara özgüdür. Hayvanlarda

insanlarınki gibi bir yetiden bahsedilemez. Dili öğrenme yetimiz doğuştan gelmiştir fakat bunun gelişimini toplumsal alan içinde şekillenir (Chomsky, 2009).

Dil üzerine birçok araştırmaya imza atmış diğer isimler ise Vygotsky ve Piaget'tir. Piaget'e göre dili öğrenme zihinsel gelişimle paralellik göstermektedir. Vygotsky ise dil öğrenme sürecinde daha çok sosyal çevre ile ilgilenir. Çocuklar sosyal çevreleriyle etkileşimleri ve zihinsel becerileri sayesinde dili öğrenirler.

Dilin işlevleri arasında iletişim, bilgi aktarımı, düşünceleri ifade etme, duyguları paylaşma ve kültürel bağların kurulması gibi önemli roller bulunur. Ayrıca, dil, insanların kimliklerini ve toplumsal bağlarını güçlendiren bir araç olarak da işlev görür.

Çocuk içinde doğup büyüdüğü dili, duygu ve düşüncelerini aktarmak için kullanmaya başlar (Özbay, 2006). Kendisini ifade etme ihtiyacını böyle sağlar. Ayrıca barındığı toplumun kültürünü de bu sayede edinir (Heffelfinger & Mrakotsky 2006). Daha sonra edindiği bu dilin gelişimini eğitimle gerçekleştirir. Birey ana dilinin inceliklerini, onu doğru kullanabilmeyi, karşısındakiyle doğru iletişim kurabilmeyi eğitim sayesinde öğrenir (Özatalay, 2007).

Yapılandırmacı yaklaşımın da üzerinde sıkça durduğu dil becerisi düşünmenin ve düşündüklerini aktarmanın önemli bir unsurudur (Kurudayıoğlu, Çetin, 2015). Dil becerisi, bir kişinin bir veya daha fazla dilde iletişim kurma yeteneğini ifade eder. Bireyin belirli bir dili anlama, konuşma, yazma veya iletişim kurma yeteneğidir (Neuman & Dickinson 2002). Konuşma becerisi; kişinin o dili doğru telaffuz edebilme, dilbilgisi kurallarına uygun cümleler kurabilme ve iletişim amacına uygun konuşabilme yeteneğini içerir. Yazma becerisi; bir kişinin bir veya daha fazla dilde yazılı iletişim kurabilme yeteneğini ifade eder. Yazma becerisi, dilbilgisine uygun metinler oluşturabilme, yazım ve noktalama kurallarına dikkat edebilme yeteneğini içerir. Dinleme becerisi; bir kişinin bir dilde konuşulanları anlama ve yorumlama yeteneğini ifade eder. İyi bir dinleyici, konuşulanları dikkatle takip eder ve anlamaya çalışır. Okuma Becerisi; dilin yazılı formda kullanıldığında, metinleri veya sözleri anlama yeteneğini ifade eder. Okuma becerisi kelime anlamlarını bilmekten ziyade, bağlamı anlama yeteneğiyle ilgilidir. Bir dili doğru şekilde kullanma ve anlama kapasitesini içerir.

Okul öncesi eğitimden başlayan dil edinme sürecinin bilinçli bir şekilde ilerlemesi eğitim öğretimin tüm kademelerinde kendini göstermektedir. Okul öncesi dönemde öğretmenler tarafından yapılan etkinlikler çocuğu bir sonraki yıla hazır hale getirecektir. Çocukların etrafındaki nesnelerin adlarını öğrenmeleri, bunları doğru telaffuz etmeleri, doğru cümle kuruluğu yapmaları gibi bilişsel süreçleri öğreten tarafından geliştirilir.

Dil becerisi, çeşitli faktörlerin birleşimiyle gelişir. Bunlar arasında doğal yetenek, maruz kalma düzeyi, dil öğrenme tecrübesi, pratik yapma ve dilbilgisi yer alabilir. Bir dili anlama ve kullanma becerisi zamanla geliştirilebilir ve pratikle iyileştirilebilir (Topbaş 2005).

Dil becerisi, kişinin iletişimde etkin olmasına yardımcı olur. Dilbilgisi kurallarını anlama, kelime dağarcığına sahip olma, cümleleri oluşturma ve anlamlandırma gibi unsurları içerir. Dil becerisi, doğal bir süreçle çocuklar tarafından edinilen bir yetenektir. İnsanlar genellikle anadillerini edinirken bu beceriyi geliştirirler.

Dil becerisi, bir kişinin dil öğrenme yeteneğı ve deneyimine bağılı olarak gelişebilir. Dil öğrenme süreci, pratik yapma, dil kurslarına katılma, dildeki kelime dağarcığını genişletme ve farklı kültürlerin dilini anlama gibi çeşitli yöntemlerle desteklenebilir. İyi bir dil becerisine sahip olmak, kişisel ve profesyonel yaşamda iletişim becerilerini güçlendirebilir ve yeni kültürleri keşfetme fırsatlarını açabilir. Aynı zamanda dilin doğru kullanılması, kişinin zihinsel kuvvetini geliştirir (Akarsu, 1998).

Ezbere dayalı eğitim insanın düşünme becerisini köreltirken, bilgiye çabayla ulaşılması, dil becerisi bileşeniyle beraber aktif bir öğrenme süreci yaratır (Paul ve Elder, 2001). Türkçe derslerinde öğretilen temel beceriler bu anlayıştan yola çıkarak öğretilmektedir. Düşünme eylemin sağlıklı gerçekleşebilmesi için, bireyin dili her yönüyle kullanıyor olması gerekmektedir.

Dil becerisi öğretilirken ilk adım dil becerisi öğretiminin hedeflerini belirlemektir. Hangi dilin öğrenilmesi veya geliştirilmesi gerektiğı belirlenmelidir. Ayrıca öğrencilerin ne tür beceriler kazanması gerektiğı seçilir: konuşma, dinleme, yazma, okuma veya dilbilgisi. Diğer önemli husus ise dili öğretirken metaryal seçimini doğru yapmaktır. İhtiyaca uygun ders kitapları, dil kursları, ses kayıtları, dil öğrenme

uygulamaları gibi kaynaklar seçilmelidir. Ayrıca, öğrencilere farklı materyaller sunarak çeşitli öğrenme deneyimleri sağlamak da faydalı olabilir.

Dilbilgisi ve kelime bilgisi, dil öğreniminde temel taşlardır. Öğrencilere temel dilbilgisi kurallarını ve yaygın kullanılan kelimeler öğretilmelidir. Dilbilgisi kuralları açıklanmalı ve örneklerle pekiştirilmelidir. Dört temel dil becerisi öğretilirken şunlara dikkat edilebilir:

1. Konuşma Becerisi: Dilin pratik kullanımı çok önemlidir. Öğrencilere konuşma fırsatları sunarak, iletişim becerilerini geliştirmelerine yardımcı olunmalıdır. Rol oyunları, tartışmalar ve konuşma etkinlikleri kullanarak konuşma pratiği yapılabilir.

2. Dinleme ve Anlama Becerisi: Öğrencilerin dinleme ve anlama becerilerini geliştirmek için dinleme alıştırmaları ve ses kayıtları kullanılabilir. Bu, öğrencilerin gerçek dünyadaki konuşmaları anlama yeteneklerini artırabilir.

3. Yazma Becerisi: Yazma becerisini geliştirmek için öğrencilere yazma ödevleri verilebilir. Bu ödevler, günlük yazılar, kompozisyonlar veya e-postalar olabilir. Öğrencilerin yazılarını düzeltmek ve geri bildirim vermek için zaman ayrılmalıdır.

4. Okuma Becerisi: Öğrencilerin okuma becerilerini geliştirmek için metinler ve kitaplar sağlanmalıdır. Bu metinler anlama, özetleme ve eleştirel düşünme yeteneklerini geliştirmek için kullanılabilir.

Öğrencilerin ilerlemesini izlemek için düzenli olarak değerlendirme yapılmalıdır. Sınavlar veya ödevlerle öğrencilerin dil becerileri değerlendirilebilir. Geri bildirim vererek iyileşme fırsatları sağlanabilir. İletişim ve Motivasyon: Öğrencilerle açık iletişim kurulmalı ve onların dil öğrenme süreçlerine destek olunmalı. Motivasyonlarını yüksek tutmak için ilgi çekici ve öğrenmeye teşvik edici materyaller kullanılmalı (Martyn, 2007). Dil becerisi öğretimi, öğrencilerin ihtiyaçlarına ve seviyelerine göre uyarlanmalıdır. Her öğrencinin farklı bir öğrenme hızı ve tarzı vardır, bu nedenle öğretim yöntemleri kişiselleştirilebilir.

2.1.1 Dört Dil Becerisi

Anlatılmak istenenin çeşitli yollarla iletilmesi sürecine iletişim denir (Sillars, 2003). İletişim olabilmesi için bir verici bir de alıcıya ihtiyaç vardır. Alıcı ile verici arasındaki iletişimi sağlayan dildir (Gücüyeter, 2019). Dili ise anlama ve anlatma becerileri tamamlar. Bu becerilerin iyi bir şekilde ifadesi ise ana dilinin sağlıklı bir şekilde kullanılmasıyla doğrudan ilişkilidir. Ana dilini ailede ediniriz fakat doğru kullanımını eğitimle sağlarız (Cemiloğlu, 2001).

Türkçe derslerinde öğretilmeye çalışılan dil becerisi ise anlama ve anlatma olarak karşımıza çıkar. Anlama becerisi; okuma ve dinleme, anlatma becerisi ise; yazma ve konuşma olarak bilinir (Hezen, 2009). Okuma; “ Yazıya dökülmüş kelimeleri bazı duyularla algılama daha sonrasında anlamlandırma sürecidir.” (Temizkan, 2009). Dinleme; tıpkı okuma gibi bir anlamlandırma sürecidir. Yani, konuşulan şeyi zihinsel süzgeçten geçirerek anlama daha sonra tepki vermeyi ifade eder (Demirel, 1999). Konuşma; söylenmek istenilenin dil yoluyla ifade edilmesidir (Baş, 2002). Yazma ise; konuşmadan farklı olarak söylenmek istenilenin yazı yoluyla ifade edilmesidir (Arıcı, 2008).

Dinleme, konuşma, yazma ve okuma temel becerilerinin öğretilmesinde esas alınması gereken felsefe ana dili eğitiminin ışığında düşünebilme becerisi kazandırılmasıdır (Karadüz, 2010). Dil öğretiminde ezbere dayalı öğretim yerine, öğrencinin ifade gücünü geliştirici öğretim tercih edilmektedir. Edinilen taze bilgiler öncekilerle birleşerek yeniden anlamlandırılır (Hezen, 2009). Bu temel becerileri öğretirken seçilen etkinlikler, bireyin zihninde var olan kavramları genişletmesine, çok boyutlu düşünmesine imkân tanıyabilir.

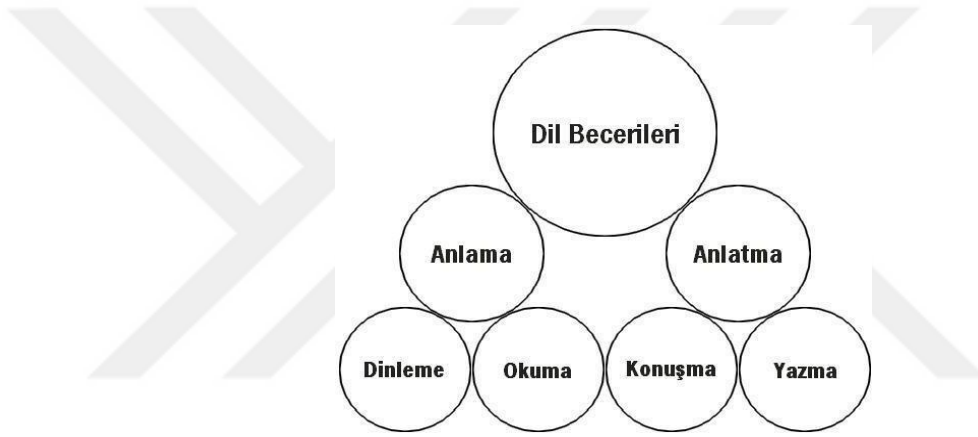
Dil öğretimi sürecinde dört temel dil becerisinin istendik seviyeye çıkması hedeflenmektedir (Kavcar, Oğuzkan ve Sever 1999). Bu dört temel dil becerisi birbirini tamamlar ve bir dili etkili bir şekilde öğrenmek ve kullanmak için önemlidir. İyi bir dil öğrenme stratejisi, bu dört beceriyi dengeli bir şekilde geliştirmenizi içermelidir.

Eğitimde dil becerileri, dil öğrenenlerin iletişim yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olur ve dil öğrenme sürecini daha etkili kılar. Öğretim yöntemlerini ve materyalleri öğrenci gereksinimlerine uygun olarak uyararak, dil becerilerini daha etkili bir şekilde geliştirilebilir (Maden, 2013). Her öğrencinin dil becerileri farklıdır,

bu nedenle bireysel öğrenme gereksinimlerini anlamaya çalışıp ona göre materyal seçiminde bulunulabilir veya dijital kaynakları ve öğrenme platformlarını kullanarak öğrencilere dil becerilerini geliştirmeleri için fırsatlar sunulabilir.

Dil becerileri dörde ayrılır:

- Dinleme
- Okuma
- Konuşma
- Yazma

Şekil 2.1. Dört temel dil becerisi

2.1.1.1. Dinleme Becerisi

Seslerin zihinde anlamlandırılması süreci denebilir. Dinleme için ilk önce duymak gerekir. Ancak bu tek başına yeterli değildir. İşitilen kelimelerin zihin süzgecinden geçirilip anlamlandırılması gerekir. İkinci aşamada ise birey ilgisini çektiği konulara yoğunlaşır ve konuşulanlardan seçim yapar (Çelik, 2016). Seçilen bilgiler anlama, yorumlama ve değerlendirme gibi süreçlerden geçer.

Okuma ve dinleme ancak bireyin kendini ifade ettiği ölçüde değer kazanır (Karadüz, 2010). Sağlıklı geçen bir dinleme işlemi aynı zamanda karşıdakini dinlediğini gösterebilmesi için iletişim halinde olunmalıdır.

Birey dinleme ile dil edinme sürecine adım atmış olur. Bu nedenle dinleme becerisini tam manasıyla oturtamamış bir birey diğer üç beceriyi sağlarken eksiklik yaşar. Sözler ağızdan bir çırpıda çıktığı için dinleyici bu sözlerin anlamlandırma sürecini de hızlı yapmalıdır. Dinlediklerini hızlı bir şekilde çözümlenmeli, yeni gelen bilgileri öncekilerle kıyaslamalı ve değerlendirmelidir. Bu şekilde dinlediklerini kontrol etmiş olacaktır (Yıldız, Okur, Arı, Yılmaz, 2006). Tabi bu sürecin sağlıklı bir şekilde gerçekleşebilmesi için dinleyicinin aktif olması gerekir. Aktif dinleme, iletişimde karşınızdaki kişinin söylediklerine dikkatlice odaklanma ve anlama sürecidir.

Aktif bir dinleyici olmak, iletişim becerilerinizi geliştirmenin ve daha etkili bir iletişim kurmanın önemli bir yoludur. Aktif bir dinleme gerçekleşebilmesi için şu basamaklar takip edilebilir:

- **Dikkatlice Odaklanma:** Konuşmacıya fiziksel olarak dikkatinizi verin. Göz teması kurarak ve beden dilinizle ilginizi gösterin. Dışsal faktörlerden kaynaklanan dikkat dağıtıcıları minimize edin. Telefonu kapatın veya sessize alın, diğer gürültü kaynaklarını azaltın.
- **Susma:** Konuşmacı konuşurken, araya girmeden ve onu kesmeden bekleyin. Susarak dinlemeye odaklanın.
- **Sessizce Dinleme:** Kendi iç monoloğunuzu kapatın ve konuşmacıya odaklanın. Kendi düşüncelerinizle meşgul olmayın.
- **Göz İle İzleme:** Konuşmacının yüz ifadelerine ve beden diline dikkat edin. Bu, konuşmacının hislerini ve düşüncelerini daha iyi anlamana yardımcı olabilir.
- **Sorular Sorun:** Konuşmacıdan daha fazla açıklama veya detay istemek için sorular sorun. Bu, konunun daha iyi anlaşılmasına ve derinlemesine bir iletişime yol açabilir.
- **Dinlediğinizi Doğrulayın:** Ara sıra dinlediğinizi göstermek için başınızı sallayın veya kısa bir onay verin. Bu, konuşmacının sizi dinlediğinizi ve anladığınızı bilmesine yardımcı olabilir.
- **Duygusal Empati Gösterin:** Konuşmacının duygusal durumunu anlamaya çalışın ve empati gösterin. Onun duygusal deneyimini anlamak, daha derin bir bağ kurmanıza yardımcı olabilir.
- **Aktif Olarak Anlayın:** Konuşmacının söylediklerini anlamaya çalışın. Söylenenlerin özünü yakalamak için zihinsel olarak odaklanın.

- Geri Bildirim Verin: Konuşmacının söylediklerini yorumlayarak veya özetleyerek geri bildirim verin. Bu, sizin ne kadar iyi dinlediğinizi ve anladığınızı gösterir.
- Eleştirel Düşünün: Söylenenleri sorgulayın ve analiz edin. Mantıklı ve tutarlı mı, yoksa çelişkili mi? Eleştirel düşünme, daha derin bir anlayış sağlar.

Dinleme eğitimi okullarda verilirken öncelikle dinleme amacı belirlenmeli, uygun bir yöntem seçilmeli ve dinlemeye adapte olunmalı (Çelik, 2016). Okulda dinleme eğitimi, öğrencilerin öğrenme süreçlerini zenginleştirmek ve iletişim becerilerini geliştirmek için önemli bir bileşendir ve öğrencilere etkili bir şekilde dinleme becerileri kazandırmayı amaçlayan bir öğrenme sürecini ifade eder. Bu eğitim, öğrencilere bilgiye daha iyi erişim sağlar ve daha iyi bir öğrenme deneyimi sunar. İyi dinleme becerileri, öğrencilerin derslerde, sınavlarda, iletişimde ve genel öğrenme süreçlerinde daha başarılı olmalarına yardımcı olur.

Okullarda verilen dinleme eğitiminde öğrencilere aktif dinleme pratiği yapmaları öğretilmelidir. Aktif dinleme, konuşmacıyı anlamayı amaçlar ve öğrencinin dinlediklerini düşünmesini, anlamını çıkarmasını ve gerektiğinde sorular sormasını içerir. Aynı zamanda eleştirel dinleme becerisi de kazandırılmalıdır. Eleştirel dinleme, bir kişinin iletişim kurarken sadece duyduğunu değil, aynı zamanda dinlediği kişinin ifadelerini anlama, analiz etme ve değerlendirme becerisi anlamına gelir. Bu iletişim becerisi, bir kişinin başkalarının düşüncelerini daha derinlemesine anlamasına ve iletişimde daha etkili olmasına yardımcı olabilir. Eleştirel bir dinleme gerçekleştiren birey, karşıdakinin konuşmalarının kendisini tatmin etmediği durumda konuşmacıyı uyarır (Özbay, 2005).

2.1.1.2. Okuma Becerisi

Okuma, seslerin bir araya gelerek kelimeleri oluşturmasıyla beraber kişinin bu kelimeleri sesli veya sessiz biçimde anlamlandırma sürecidir. Okuma bir beceri edinme yetisidir (Öz, 2011). Zihnin gelişimine büyük katkı sağlamaktadır. Okurken göz ve ses koordinasyonunun uyum içinde olması gerekmektedir (Çelik, 2011). Okuma sürecinin gerçekleşebilmesi için yazılı bir argümana ihtiyaç vardır (Alderson, 2000). Okumanın sadece göz organıyla yapılabildiğini düşünmek büyük bir yanılgıdır.

Görme engelli bireylerin el yordamıyla yaptıkları okuma (Braille alfabesi) da buna örnek gösterilebilir.

Okuma; kelimeleri, cümleleri, paragrafları, uzun metinleri veya kitapları anlama çabasıdır. Yazar tarafından iletmek istenen mesajın okuyucu tarafından algılanmasıdır. Okuyucu okuduklarındaki anlamları önceki bilgileriyle birleştirip kavrar (Akyol, 2007).

Okuma sadece sözcüklerin görülmesi değil, aynı zamanda kelimelere verilen anlamın kavranması süredir (Dökmen 1994). Okuma işlemi kavrandıktan sonra, değerlendirme söz konusudur. Okuyucu okuduklarında yatan anlamı mantık süzgecinden geçirip güvenilirliğini kontrol edebiliyorsa eleştirel okuma gerçekleştiriyor demektir (Karadüz, 2010). Eleştirel okuyucu, bir metni veya yazıyı analiz etmek ve değerlendirmek için eleştirel düşünme ve analitik becerilerini kullanarak metne derinlemesine bakabilen bir okuyucudur (Akyol, 2007). Eleştirel okuma, metnin ötesine geçerek metinde gizli olan mesajları, tema ve düşünceyi anlama amacı güder. Eleştirel okuyucu, metindeki belirli öğeleri veya argümanları sorgular, çelişkileri ve tutarsızlıkları tespit eder ve yazarın kullanılan dil, gönderme ve retorik stratejilerini analiz eder.

Okuma, ilk olarak yazılı metindeki görsel sembollerin, harf ve kelime dizilerinin algılanmasıyla başlar (Uçan, 2002). Okur, metindeki karakterleri ve sözcükleri gözleriyle görür. Görsel sembollerin algılanmasının ardından, okur bu sembollerin dildeki anlamlarını soyutlamaya başlar. Her harf ve kelimenin özgün bir anlamı vardır ve okur bunları tanır. Okur, soyutlanan kelimeleri veya ifadeleri zihinsel olarak sunar. Kelimelerin veya ifadelerin dil içinde nasıl birbirleriyle ilişkilendirildiği ve cümlelerin yapısının nasıl olduğu anlaşılır (Grabe ve Stoller, 2002). Okur, okunan metindeki bilgileri geçici veya uzun vadeli belleğe alır. Bu, okurun metindeki bilgileri hatırlama ve daha sonra kullanma yeteneğini etkiler. Metindeki cümlelerin ve paragrafların yapılarını anlar. Bu, metindeki düşüncelerin nasıl organize edildiğini ve birbirleriyle nasıl ilişkilendirildiğini anlamak anlamına gelir. Son olarak ise okurun metindeki bilgileri anlama ve yorumlama yeteneğini içerir. Okur, metindeki temaları, mesajları ve yazarın amaçlarını anlamaya çalışır. Aynı zamanda kendi düşüncelerini metinle ilişkilendirme ve yorumlama yapar.

Rivers ve Temperly (1978) ‘ göre okuma yapmanın sebepleri vardır: Şöyle sıralanabilir:

1. Bilgi edinmek ve merak gidermek için okumak,
2. Bazı işlerin işlem basamaklarını öğrenmek için okumak,
3. Bulmaca çözmek veya bir oyun oynamak,
4. Birileriyle mektuplaşmak veya yazışmak için okumak,
5. Güncel konular hakkında bilgi almak için okumak,
6. Zevk almak için okumak
7. Bir şeyin ne zaman ve nerde olduğunu öğrenebilmek için okumak.

Okullarda okuma becerisi verilirken dikkat edilmesi gereken bazı hususlar vardır. Öncelikle öğretmenlerin çocuklara iyi bir okuyucu örneği oluşturmaları gerekmektedir. Öğrencinin yaşına ve ilgi alanlarına uygun kitaplar seçilmelidir. Onların ilgisini çekecek kitapları bulmak okuma motivasyonunu artırabilir. Kitaplar okunduktan sonra onlarla kitap hakkında konuşulmalıdır. Ana karakterleri, olayları, konuyu ve hissettiklerini tartışarak okuma deneyimini daha anlamlı hale getirilebilir.

2.1.1.3. Konuşma Becerisi

Konuşma, zihnimizde canlandırdığımız kavramların, gözlemlerin ses yoluyla aktarılmasıdır. Böylece kişi düşündüklerini dil ile açığa kavuşturmuş olur. Böyle edindiğimiz deneyimleri, duyguları, bilgileri karşıya aktarmış oluruz. Bu bir süreç içermektedir. Düşüncelerimiz beynimizi harekete geçirir, beyin ise konuşma organlarına bu sayede emir verir (Güneş, 2014).

Konuşma insanlar arasında iletişim kurmanın ve düşünceleri, duyguları, bilgileri veya fikirleri sesli olarak ifade etmenin bir yoludur (Barın, 2018). Konuşma, ses tellerinin kullanılmasıyla üretilen seslerin anlam taşıyan kelimeler, cümleler ve ifadeler haline getirilmesini içerir (Bygate, 1987). İnsanlar, günlük yaşamlarında, iş yerlerinde, okullarda, topluluklarda ve birçok farklı ortamda konuşma yoluyla iletişim kurarlar. Konuşma, insanların birbirleriyle etkileşimde bulunmasının yanı sıra bilgi aktarımı, eğitim, işbirliği ve kültürel ifade için de önemli bir araçtır. Dilin farklı biçimlerde kullanılabilmesi, dünya genelinde birçok dil ve lehçenin varlığını

sürdürmesine neden olur. İletişim becerilerini geliştirmek ve etkili bir şekilde konuşmak, kişisel ve mesleki başarı için kritik öneme sahiptir.

Sosyal hayatta insan ilişkilerinin neredeyse tümü iletişim sayesinde kurulur ve gelişir. İletişim, bireyin zihninde var olan kavramları karşıya aktarması ve karşı tarafında bu aktarılanı kendi ifadeleriyle tekrar anlamlandırması sürecidir. İletişim; okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerinin tümünü kapsayan bir kavramdır. Birey iletişimini sözlü ve sözsüz araçları kullanarak sağlayabilir. Konuşma iletişim sağlamanın en yaygın biçimidir.

Konuşma eğitiminin okullarda verilmesi öğrencilere etkili iletişim becerileri kazandırmayı amaçlar. Bu tür eğitimler, öğrencilere sözlü iletişim becerilerini geliştirme, sunum yapma, tartışma ve diksiyon gibi alanlarda destek sağlar. Okullarda konuşma eğitimi, öğrencilerin kişisel ve akademik gelişimine büyük katkı sağlayabilir. Etkili iletişim, hayatın birçok yönünde faydalıdır ve bu nedenle bu tür eğitimlerin önemi büyüktür.

“Konuşma öğrencilerin birbirleriyle olan etkileşimleri, grup aidiyeti kazanmaları, tartışmaları, ortak hüküm vermeleri ve problemin çözümüne odaklanmaları açısından da önemli bir kuldür. Öğretmen sınıfta konuşma ağırlıklı öğrenme etkinliklerine daha fazla yer vermelidir.” (Meb, 2004). Öğrenciye konuşma becerisi kazandırılırken ilk öncelikle dili güzel ve akıcı kullanma becerisi verilmelidir. Konuşma becerisi Okuma ve dinleme becerisi ile yakından ilişkili olan bir beceridir. Okuyarak kelime dağarcığı geliştirilir, dinleyerek de kelimeleri doğru telaffuz etmeye başlarız.

Konuşma eğitimi genellikle sözlü iletişim temellerini öğretmeyi içerir. Öğrencilere doğru ses tonu, beden dilinin önemi, mantıklı düşünce geliştirme, argüman oluşturma ve etkili bir şekilde konuşma pratiği yapma konularında yardımcı olur. Öğrencilere sunum yapma becerilerini geliştirme fırsatı sunar. Bu, öğrencilerin bir konuyu açıklayabilme ve diğerlerine aktarabilme yeteneklerini artırır.

Diksiyon, konuşma sanatının bir parçasıdır ve konuşmacının konuşurken ses, vurgu, tonlama ve hızı nasıl kullanacağını içerir. Hiçbir birey konuşmayı öğrenmeye başladığında güzel konuşma yetisiyle doğmaz. Zaman geçtikçe eğitimin de sayesinde hitabet sanatının inceliklerini öğrenir ve konuşma yeteneği geliştirir (Ünal, Özden,

2018). Diksiyon becerileri, öğrencilerin daha net ve anlaşılır bir şekilde iletişim kurmalarına yardımcı olabilir. Birey güzel konuşmanın inceliklerini bilen bir birey;

- Türkçede var olan seslerin doğru seslendirmelerini bilmelidir.
- Bu sesleri etkili ve özenli bir şekilde kullanabilmelidir.
- Konuştuğu cümlelere uygun bir biçimde beden dilini kullanabilmelidir.
- Jest ve mimiklerini yerinde kullanabilmelidir.
- Konuşurken heyecanına yenik düşmemelidir.
- Kişi etkili bir şekilde meramını anlatabilmelidir (Ünal, Özden, 2018).

Konuşma eğitimi, öğrencilere okul topluluğu içinde katkıda bulunma fırsatı verir. Öğrenciler, okul müsamesesi, tartışma yarışmaları veya benzeri etkinliklerde konuşma becerilerini sergileyebilirler. Bu tarz etkinlikler öğrencilerin kendine güvenlerini artırabilir. Daha iyi iletişim becerilerine sahip olmak, özgüveni yükseltebilir.

2.1.1.4. Yazma Becerisi

Yazma, düşüncelerin, duyguların, bilgilerin veya hikâyelerin bir yazılı formda ifade edilmesi sürecidir. Yazma, insanlar arasında iletişim kurmanın ve bilgileri kaydetmenin önemli bir yoludur.

Yazı yazmak, insanlar için birçok farklı amaçla gerçekleştirilen bir iletişim aracıdır. İşte yazı yazmanın bazı temel nedenleri:

1. İletişim: Yazı, insanlar arasında iletişim kurmanın en temel yoludur. İnsanlar duygu, düşünce, bilgi ve deneyimlerini yazıya dökerek başkalarıyla paylaşabilirler. Yazılı iletişim, zaman ve mekân sınırlamalarını aşabilen bir iletişim biçimidir.

2. Bilgi Paylaşımı: Yazı yazmak, bilgi ve bilgiye dayalı içerikleri başkalarıyla paylaşmak için kullanılır. Bu bilgi, eğitim materyali, akademik makaleler, kitaplar, haberler, blog yazıları ve daha fazlasını içerebilir.

3. Düşünceleri Düzenleme: Yazılı ifade, düşünceleri daha sistematik ve düzenli bir şekilde ifade etmeye yardımcı olur. Bu, karmaşık fikirleri, argümanları veya planları açıklamak için kullanışlıdır.

4. **Bilgi Saklama:** Yazı, bilgilerin ve kaynakların kaydedilmesi ve saklanması için kullanılır. Tarih, bilim, kültür, hukuk ve diğer birçok alanın belgelenmesi ve geçmişe dönük bilgiye erişim sağlamak için yazıya dayalı kaynaklar önemlidir.

5. **İkna ve Etkileme:** Yazı, insanları ikna etmek ve etkilemek için kullanılabilir. Reklamlar, politika yazıları, tanıtım metinleri ve benzeri yazılı içerikler, bir düşüncüyü veya ürünü tanıtarak veya savunarak insanları etkileyebilir.

6. **Sanat ve İfade:** Yazı, yaratıcı yazarlar tarafından sanatsal bir ifade aracı olarak kullanılır. Şiir, hikaye, roman ve diğer yazı türleri, duygusal ve estetik deneyimler yaratmak için kullanılabilir.

7. **Dijital İletişim:** Özellikle internetin yaygınlaşmasıyla yazı, dijital iletişimin temel bir bileşeni haline geldi. E-postalar, metin mesajları, sosyal medya gönderileri ve bloglar gibi dijital platformlar üzerinden yazılı iletişim oldukça yaygındır.

8. **Bellek ve Anı:** Kişisel günlükler, mektuplar ve aile tarihi gibi yazılı belgeler, kişisel anıların kaydedilmesi ve gelecek nesillere aktarılması için önemlidir.

Yazı, kültürler arası iletişimi, bilgiyi korumayı, düşüncüyü ifade etmeyi ve toplumsal gelişmeyi destekleyen güçlü bir araçtır. Her insanın yaşamında farklı bir şekilde kullanılabilir ve önemlidir. İçinde bulunduğumuz durumları ifade ediş şekillerimizden bir tanesi de yazmadır (Ranweiller, 2004). Yazma becerisine sahip olabilmek için el kaslarımızın doğru bir şekilde çalışıyor olması gerekir. Bazı yazılar duyguların dışı vurulma biçimidir, bazıları ise halin sorunlarına inmek için yazılır, bazıları sadece eğlendirmek, bazıları ise sadece kendi kendilerine konuşmak için yazılır (Uçan, 2002).

Yazma becerisinin bütün boyutlarıyla kavramak ve uygulamak öğretmen için zor bir süreç demektir (Uyar, 2016). Çünkü bu becerinin kazandırılması içinde çok fazla değişkenin bulunduğu bir sürecin bileşkesini oluşturur. Bu bileşkeler; motivasyon, bireysel farklılıklar, öğretimde kullanılan materyaller, yöntemler sayılabilir (Bağcı, 2011; Bayburtlu, 2015).

Yazma becerisinin eğitime katkısına bakıldığında derslerde bilgiyi elde etme, düzene sokma, elde edilen bilgiyi kullanmaya ve başkasına aktarmaya yarayan önemli bir beceri olduğu gözlenmektedir (Harris ve Graham, 2016). Öğrenci edindiği bu yazma becerisini çok çeşitli alanlarda kullanabilir. Örneğin;

1. Anlatıcı yazılar (Hikâyeleri, kişisel deneyimleri veya hayali olayları anlatır. Öyküleme, romanlar, kısa hikâyeler ve otobiyografi bu türe örnek olarak verilebilir.)
2. Açıklayıcı yazılar (Araştırma makaleleri, öğretici yazılar ve denemeler bu türe örnektir.)
3. Tanımlayıcı yazılar (Gezi yazıları, açıklayıcı manzara açıklamaları bu türe örnektir.)
4. Mektuplar (Mektuplar kişisel veya resmi iletişim için yazılan yazılardır. Dost mektupları, iş başvuru mektupları, tavsiye mektupları ve kapak mektupları bu türe örnektir.)
5. Şiir (Şiir, dize ve kafiye kullanarak duyguları, imgeleri ve düşünceleri ifade etmek için kullanılır. Lirik şiir, epik şiir ve halk şiiri gibi çeşitli türleri vardır.)
6. Günlükler (Günlükler kişisel düşünce, duygu ve deneyimleri kaydetmek için kullanılır. Günlükler, kişisel büyüme, düşünce kayıtları veya anılar için kullanılabilir.)
7. Resmi ve iş yazışmaları (İş dünyasında ve resmi belgelerde kullanılan yazı türleri arasında iş raporları, teklifler, resmi mektuplar ve iş e-postaları yer alır.)
8. Reklam ve pazarlama yazıları (Bu tür yazılar, ürünleri veya hizmetleri tanıtmak, satmak veya pazarlamak için kullanılır. Reklam metinleri, broşürler ve reklam kampanya materyalleri bu kategoriye girer.)

Her yazı türü, belirli bir amaç veya hedef kitlenin ihtiyaçlarını karşılamak için kullanılır. Yazma becerilerini geliştirmek için, her bir türün özelliklerini ve gereksinimlerini anlamak önemlidir.

Dört temel dil becerisi okullarda verilirken bu becerilerin öğrencilere en üst düzeyde kazandırılması için sınıf içi etkinliklere ve dersleri işlerken farklı yöntem ve tekniklere ihtiyaç duyulur. Bunlardan biri de drama yöntemidir.

2.2. Yaratıcı Drama

Drama kelimesinin Türkçede tam bir karşılığı yoktur. Yunancada yapmak anlamında kullanılan “dran” kelimesinden türetilmiştir (Tuluk, 2004). Yunanistan’da

yer alan “Drama” yerleşkesinin adından yola çıkılarak kelime manasına ulaşılabilir. Dra-ma bol su anlamına gelmektedir. (Domi Ansiklopedisi: Aktaran: Adıgüzel, Üstündağ, Öztürk, 2007).Yaratıcı drama ise tiyatroya benzer olarak doğaçlama ile yapılan bir türdür. Drama, sadece temel derslerde değil aynı zamanda Türkçe, tarih, coğrafya, matematik, psikoloji gibi disiplinlerle sınırlı olmayan geniş bir uygulama alanına sahiptir. Bu yöntem, sadece sanat eğitimi ve öğretmen eğitimi gibi alanlarda değil, aynı zamanda polis eğitimi, asker eğitimi, aşçı eğitimi gibi çeşitli meslek alanlarında da kullanılmaktadır (Çöme, 2011). Ayrıca, problem çözme becerilerinin geliştirilmesi amacıyla da aktif bir şekilde tercih edilmektedir. (Fulford, Hutchings, Shmitz, 2001).

Drama sürece katılım sağlayan bireylere çeşitli roller sunarken aynı zamanda toplumsal problemlere yönelme fırsatı sunar. Birey bu sayede toplumsal farkındalık sahibi olur. Problemlere yönelik çözüm önerileri sunarak da problem çözme yeteneğini geliştirir (Önder, 2002). Yaratıcı drama insanın süreç içinde kendisini başkalarının yerini koyarak farklı duygulara yer açtığı ve bu duyguları rahat bir şekilde ifade edebileceği ortam sağlayan bir oyunsu süreçtir (Güneysu, 1991). Yaratıcı dramada amaç gösteri yapmak değil, tamamen o anda gerçekleşen hareketler bütünüdür (Davis, Behm, 1978).

Yaratıcı drama ile tiyatro birbirleriyle karıştırılmamalıdır. Yaratıcı drama gösteri değildir. Burada önemli olan katılımcıların deneyim yaşamasıdır. Yaratıcı drama, katılımcıların içerisinde bulundukları bir rol veya senaryo üzerinden deneyimlerini keşfettikleri, duygusal ifade yeteneklerini geliştirdikleri ve yaratıcılıklarını ortaya koydukları bir drama uygulama şeklidir. Yaratıcı drama, bireylerin düşünsel, duygusal, sosyal ve fiziksel becerilerini kullanarak keşif yapmalarını sağlar.

Yaratıcı drama, tiyatro oyunlarından farklı olarak performans veya seyirci önünde sergilenme amacı gütmeyen bir yöntemdir. Katılımcılar, bir olay örgüsü üzerinden hikâyeler oluştururken, rolleri canlandırırken ve etkileşimde bulunurken kendi deneyimlerini, duygularını ve hayal güçlerini kullanırlar.

Yaratıcı drama genellikle eğitim, terapi, takım çalışması ve iletişim becerilerinin geliştirilmesi gibi amaçlarla kullanılır. Katılımcılar, empati yeteneklerini güçlendirir, problem çözme becerilerini geliştirir, kendilerini ifade etme becerilerini artırır ve yaratıcılıklarını keşfederler. Grup içinde işbirliği yapmayı öğrenirken,

özgüven ve kendine güven duygusunu da geliştirebilirler. Yaratıcı drama uygulamaları, rol oyunları, sahneleme, hikâye anlatma, jest ve mim gibi teknikleri içerebilir. Katılımcılar, hayali ortamlarda ve durumlarda kendilerini ifade ederken, duygusal deneyimler yaşarlar. Bu süreç, bireylerin iç dünyalarını, başkalarının bakış açılarını anlama ve farklı perspektifleri değerlendirme yeteneklerini güçlendirebilir.

Yaratıcı drama, katılımcıların kendilerini özgürce ifade etmelerini, hayal güçlerini kullanmalarını ve keşfetmelerini teşvik ederken, eğlenceli ve etkileşimli bir öğrenme deneyimi sunar. Drama çalışmaları genellikle yapay ve sentetik (kurgusal) olabilir, ancak bu haliyle bile kültürel gerçekliğimizin parçalarıdır.

Yaratıcı drama genellikle belirli aşamalardan geçen bir süreci içerir. Bu aşamalar, katılımcıların drama deneyimini daha etkili ve anlamlı hale getirmeye yöneliktir. İşte genel olarak yaratıcı dramanın aşamaları:

1. Hazırlık: Bu aşama, katılımcıların enerjisini artırmak, grup bağına güçlendirmek ve drama faaliyetine odaklanmalarını sağlamak amacıyla yapılır. İkişer üçer dakikalık oyunlar, beden hareketleri veya kısa sohbetler gibi etkinlikler içerir (Adıgüzel, 2006).

2. Oyun: Drama oyunları, katılımcıları eğlenceli bir şekilde bir araya getirerek iletişim becerilerini geliştirmek, grup içinde işbirliği yapmak ve problem çözme yeteneklerini artırmak için kullanılır (Yeğen, 2003). Oyunlar genellikle spontan ve doğaçlama temellidir.

3. Odak: Bu aşama, drama faaliyetinin ana temasını ve hedeflerini belirlemek için kullanılır. Katılımcılar, drama içinde ele alacakları konu veya hikâye hakkında bilgi alırlar.

4. Role Bürünme: Katılımcılar, belirlenen konu veya hikâye çerçevesinde karakterlere bürünerek olayları canlandırmaya başlarlar (Püsküllüoğlu, 2004). Bu, empati kurma, duygusal ifade ve farklı perspektiflerden düşünme yeteneklerini geliştirmeye yöneliktir.

5. Canlandırma: Katılımcılar, belirlenen rolleri ve hikâyeyi canlandırarak etkileşimde bulunurlar (Tuluk, 2004). Bu aşama, grup içinde işbirliğini, iletişimi ve yaratıcılığı teşvik eder.

Her aşama, katılımcıların konuyla ilgili deneyim kazanmalarına, duygusal ifadelerini serbest bırakmalarına ve sosyal becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Yaratıcı drama, bu aşamaları kullanarak öğrenmeyi sadece bilişsel değil, aynı zamanda duygusal ve sosyal boyutlarda zenginleştiren bir süreç sunar.

2.2.1. Eğitimde Yaratıcı Drama

Yaratıcı dramanın eğitimde kullanılmaya başlamasına dair ilk çalışmalar İngiltere’de yapılmıştır. Yaratıcı drama, eğitimde bireyin etkin bir rol üstlenmesini sağlayan ve öğrenmeyi deneyimlemeye dayalı bir yöntemdir. Drama terimi, Yunanca kökenli olan "dran" kelimesinden türetilmiştir ve bu kelime, yapmak, etmek veya eylemek anlamına gelir. Drama, özellikle tiyatro bilimi bağlamında, soyutlanmış eylem durumlarını ifade eden, seyirlik bir biçimde benzetilen bir kavramdır (San, 1990).

Drama, eğitimde oyunun gücünden faydalanarak etkili bir araç olarak kullanılmaktadır. Oyunun doğasında barındırdığı oyunsal özellikleri, yaratıcı edimlere ve yaratıcılık süreçlerine uygunluğu, drama yöntemini eğitim bağlamında etkili kılan unsurlardır. Bu özelliklerinden dolayı, drama eğitimi, öğrencilerin etkileşim, yaratıcılık ve öğrenme motivasyonlarını artırma potansiyeli ile eğitimde önemli bir rol oynamaktadır (San, 1995).

Dramanın eğitimde kullanılması, öğrenme sürecini gözden geçirme, derinlemesine inceleme ve farklı perspektiflerden ele alma imkânı sağlayarak bilgilerin yeniden yapılandırılmasına olanak tanır. Bu nedenle, yaratıcı drama yönteminin eğitimde kullanılması kaçınılmaz bir gerekliliktir (San, 1989).

Yaratıcı drama çocuk merkezli eğitim anlayışından yola çıkılarak eğitime entegre edilmiştir. Bir dönem okullarda dramatizasyon eğitimi adı altında yöntem olarak kullanılmaktaydı. Bu alan bireyin kendisini ifade etme ihtiyacından doğmuştur. Burada ürün önemli değildir. Öğrencinin süreçte aktif olması daha fazla önem arz etmektedir. Ürün odaklı eğitimden ziyade, yaratıcı drama sürecin kendisine odaklanır. Yani, öğrencilerin bir sonuç üretme zorunluluğu olmaksızın, etkileşimli ve katılımcı bir ortamda öğrenmelerine odaklanır. Bu sayede öğrenciler, duygusal ifade, problem çözme, iletişim ve işbirliği gibi becerileri geliştirirken aynı zamanda öğrenme sürecinin keyfini çıkarabilirler (Güneysu, 1991).

Eğitimde kullanılan yaratıcı drama tekniği, belirlenen bir konu hakkında gelişigüzel yani doğaçlama yoluyla grup arkadaşlarıyla, onların deneyimlerinden hareketle yapılan canlandırmalardır (Adıgüzel, 2006). Hem öğretmenler hem de öğrenciler için drama ve doğaçlama eğitim süreçlerinde yaratıcılığı ve eğlenceyi teşvik edebilir.

Yaratıcı drama, dramanın performans odaklı olmadığı, süreç merkezli içinde birçok bileşeni barındıran bir yöntemdir. Bunlar hayal etmek, oynamak, yaşamak, empati kurmak ve düşündürmektir. Yani yaratıcı drama dinamik bir süreçtir. Bu süreçte lider gruba rehberlik eder. Diyaloglar o anda tasarlanır ve canlandırılır. Öz benliğin gelişimine yardımcı olan yaratıcı drama, öğrenenin aktif katılımıyla gerçekleşir.

Eğitimde kullanılan yaratıcı dramanın önemini şöyle sıralayabiliriz:

- Çocuklarda farkındalık oluşturur.
- Empati duyguları gelişir.
- Bağımsız bir şekilde düşünebilmelerini sağlar.
- Sosyalleşir.
- Anlama ve anlatma becerilerine katkı sağlar.
- Yaratıcılığı ve hayal dünyasını destekler.
- Estetik kaygısı oluşur.
- Özgüven duygusu gelişir.
- Problem çözme ve karar verme yönü gelişir.
- Beden diline katkı sağlar.
- Heyecanını yönetmeyi öğrenir
- Kendini tanıma fırsatı sunar.
- Aktif öğrenme gerçekleşir.
- Psikolojik destek sağlar.
- Kendini ifade etmeyi kolaylaştırır.
- İstekli öğrenme gerçekleşir.
- Sorumluluk duygusunu geliştirir
- Öğrenmeyi kalıcı hale getirir.
- Kişiyi grup aidiyeti kazandırır.
- Motivasyonu sağlar.
- Özgür öğrenme ortamı sunar.

2.2.2. Yaratıcı Drama ve Dil Eğitimi

Yaratıcı drama çok boyutlu işleve sahip bir yöntemdir. Sınıf içi kullanımında aktif katılım, grupla öğrenme, problem çözme becerisi geliştirme, somut yaşantılar sunma, sosyalleşmeye katkı sağlama, empati duygusunu geliştirme gibi birçok katkısı vardır. Bu becerilerin yanında aynı zamanda öğrenenin dil becerisi öğrenmesinde de etkili olduğu söylenebilir (Okuç, 2021). Dil eğitimi, öğrencilere dil becerilerini geliştirme, iletişim kurma yeteneklerini artırma ve dilin anlamını derinleştirme amacıyla yapılan bir süreçtir. Yaratıcı drama, dil eğitiminde kullanılan etkili bir öğretim yöntemidir. Bu yöntem, öğrencilerin dil becerilerini geliştirmelerine yardımcı olurken aynı zamanda yaratıcılıklarını da teşvik eder.

Dil becerisi öğretiminde önemli bir yere sahip olan iletişim becerisi yaratıcı drama yönteminin vazgeçilmez unsurudur. Yapılandırmacı yaklaşımın da savunduğu bireyin aktif olduğu bir eğitim sisteminin içinde yaratıcı drama yöntemi büyük önem kazanmaktadır. Dört temel dil becerisinin öğretiminde başvurulan yaratıcı drama özellikle dinleme ve konuşma becerisinin gelişimine katkı sağlamaktadır. Konuşma yapılırken vurgu ve tonlamalara, beden dilinin etkili kullanımına, sözcük dağarcığının gelişmesine; dinleme yapılırken karşıdakini sabırla dinlemeye, empati kurmaya yardımcıdır. Anında dönüt sağlanması da değerlendirme sürecini etkili kılmaktadır (Okuç, 2021).

Yaratıcı dramanın dört dil becerisi öğretimine katkıları şöyle sıralanabilir:

- **Konuşma Becerisi:**

- **İfade Gücünü Artırma:** Yaratıcı drama, öğrencilere farklı karakterleri canlandırma ve farklı rolleri oynama fırsatı tanır. Bu, öğrencilerin duygularını ve düşüncelerini daha etkili bir şekilde ifade etmelerine yardımcı olur.

- **Doğal Konuşma Deneyimi:** Yaratıcı drama, öğrencilere gerçekçi iletişim durumlarını simüle etme şansı verir. Bu da öğrencilerin doğal bir şekilde konuşma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir.

- **Dinleme Becerisi:**

- **Empati Geliştirme:** Yaratıcı drama, öğrencilere farklı karakterlerin duygularını ve düşüncelerini anlama fırsatı sunar. Bu da öğrencilerin empati geliştirme ve başkalarını daha iyi dinleme becerilerini artırma konusunda yardımcı olabilir.

➤ **Aktif Dinleme Pratiği:** Drama, öğrencilere aktif dinleme becerilerini geliştirme şansı tanır. Karakterler arasındaki etkileşimleri anlamak ve hikâyenin gelişimini takip etmek, öğrencilere dinleme becerilerini güçlendirir.

- **Okuma Becerisi:**

➤ **Hikâye Anlatma ve Anlamlandırma:** Yaratıcı drama, öğrencilere hikâyeleri canlandırma ve kendi hikâyelerini oluşturma fırsatı sağlar. Bu, öğrencilerin metinleri daha derinlemesine anlamalarına ve yorumlamalarına yardımcı olabilir.

➤ **Sözcük Bilgisi Geliştirme:** Drama sırasında kullanılan farklı karakterler, bağlamlar ve duygusal ifadeler, öğrencilerin kelime dağarcığını genişletmelerine yardımcı olabilir.

- **Yazma Becerisi:**

➤ **Yaratıcılığı Teşvik Etme:** Yaratıcı drama, öğrencilerin kendi hikâyelerini, senaryolarını ve diyalogları oluşturmalarını teşvik eder. Bu da öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir.

➤ **Duygusal İfade Yeteneği:** Drama, duygusal deneyimleri ifade etme ve karakterlerin duygusal içsel dünyasını yazılı olarak ifade etme konusunda öğrencilere fırsat sunmaktadır.

2.3. İlgili Araştırmalar

2.3.1. Dil Becerisi ile İlgili Ulusal Düzeyde Yapılan Araştırmalar

Ekinci ve Erdoğan (2020) tarafından yapılan bir çalışmada yaratıcı yazma çalışmalarının 4. Sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerine etkisinin olup olmadığı araştırılmıştır. Tek grup üzerinde uygulanan ön test- son test verilerine göre yansıtıcı düşünme destekli yaratıcı yazma çalışmaları yaratıcı yazma becerisini olumlu yönde etkilemiştir. Ön test ve son test puanları arasında belirgin bir fark olduğu gözlenmiştir.

Cin Şeker (2020) tarafından yapılan bir çalışmada Türkçe eğitimi alanında dinleme ve konuşma becerisine yönelik lisansüstü tezlerin anahtar kelimeleri üzerine bir inceleme yapılmıştır. Doküman incelemesi sonucu toplanan veriler betimsel

analize tabi tutulmuştur. Dinleme becerisine yönelik 44, konuşma becerisine yönelik 32 tez olmak üzere toplam 76 yüksek lisans tezi incelenmiştir.

Uyanık ve Alisinanoğlu (2016) tarafından yapılan bir çalışmada dil becerileri programının 61-66 aylık çocukların bilişsel yeterlilikleri ile dil becerilerine etkisi incelenmiştir. Karma yöntemin kullanıldığı çalışmada deney grubunda çıkan sonuçlar istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık oluşturmaktadır.

Aydeniz ve Haydaroğlu (2021) tarafından yapılan ve dört temel dil becerisi alanında yazılmış yüksek lisans tezlerinin incelenmesinin amaçlandığı çalışmada 2015-2019 yılları arasındaki tezler incelenmiştir. Çalışmada doküman analizi kullanılmıştır. Tezler incelendiğinde dört temel dil becerisinden en çok yazma ve okuma becerileri üzerinde araştırmaların olduğu tespit edilmiştir. Ancak konuşma ve dinleme becerilerinin de yeterli düzeyde olduğu görülmüştür.

Mert (2014) tarafından yapılan bir çalışmada dört temel dil becerisinin gelişimde kullanılan etkinlikler incelenmiştir. Betimsel model kullanılarak her türlü kaynaklardan bilgiler elde edilmiştir. Türkçe dersinde daha kalıcı bir eğitim öğretim sürecinin sağlanabilmesi için uygulamaya dayalı etkinliklerin ağırlıklı olması gerektiği belirtilmiştir. Böylece dil becerilerinin öğretiminde en yüksek verimin alınacağı söylenmiştir.

Karadüz (2010) tarafından yapılan ve dil becerisi ile eleştirel düşünme bağlamını ele alan bir araştırmada dört temel dil becerisine ait öğrenmelerin tam anlamıyla gerçekleşebilmesi öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmesine bağlıdır sonucuna varılmıştır.

Güzel ve Karadağ (2013) tarafından yapılan bir çalışmada ilköğretim Türkçe dersi öğretim programı konuşma ve yazma becerileri açısından incelenmiştir. Kazanımlardan yola çıkılarak bazı değerlendirmeler yapılmıştır. Çalışma neticesinde, kazanımların bazılarının anlatma becerilerinin özelliklerini tam manasıyla yansıtmadığı, kazanımlarda ifade yanlışlıkları olduğu, bazı kazanımların çok genel bazılarının ise çok ayrıntılı olduğu sonucuna varılmıştır.

7. sınıf düzeyinde gerçekleştirilen deneysel bir çalışmada (Doğan, 2008) deney grubundakilere 4 hafta boyunca etkinliklerle dinleme eğitimi verilmiştir. Süreç sonunda öğrencilerin dinleme becerilerinde gözle görülür bir değişim olduğu gözlenmiştir. Epçaçan (2013) tarafından yapılan bir çalışmada dinleme becerisi

üzerine yazılmış kaynaklar incelenmiş ve dinleme becerisinin geliştirilmeye açık bir beceri olduğu ve ölçme konusunda da eksiklerinin olduğu belirtilmiştir.

Benzer ve Ünsal (2019) tarafından yapılan olgu bilim deseniyle gerçekleştirilen bir çalışmada öğretmenlerle yarı yapılandırılmış görüşme formları hazırlanılarak görüşülmüştür. Araştırma sonucunda ders kitaplarındaki etkinliklerin daha fazla konuşma becerisine yönelik olması gerektiği ve öğrencilerin ilgilerini çekecek nitelikte olması gerektiği vurgusu yapılmıştır.

Ankara'daki üç okuldan alınan 169 öğrenci ile gerçekleştirilen bir çalışmada (Coşkun, 2003) öğrencilerin içinden okuma hızları ve okuduğunu kavrama seviyeleri araştırılmıştır. Bilgi formları ile öğrencilerin bilgileri alınmıştır. Çalışma neticesinde öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre okuma becerilerinde belirgin farklılıklar olduğu belirtilmiştir. Öğrencilerin okuma hızlarının sık sık kitap okumalarına göre de değişiklik gösterdiği gözlenmiştir.

Arıcı ve Taşkın (2019) tarafından okuma becerisinin diğer becerilerle ilişkisinin incelendiği bir çalışmada doküman analizi sonucunda okuma becerisinin diğer becerilerle birbirlerini destekledikleri kanısına varılmıştır. Bunun sonucunda dil becerileri arasındaki ilişkinin iyi anlaşılması ve bu becerilerin eğitim öğretiminde buna dikkat edilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Tiryaki (2013) tarafından yapılan bir çalışmada Türkçe öğretiminin yabancı dil olarak öğretiminde yazma eğitiminin yeri ve önemi üzerinde durulmuştur. Çalışmada yazma eğitimi farklı boyutlarıyla ele alınmış ve diğer dil becerisiyle ilişkisi açıklanmıştır. Ungan (2007) tarafından yapılan bir çalışmada yine yazma becerisinin önemi üzerinde durulmuş ve okullardaki yazma becerisinin geliştirilmesi üzerine öneriler sunulmuştur.

Ankara ilinde eğitim gören 518 8. Sınıf öğrencileriyle yapılan (Demir 2013) bir çalışmada elde edilen veriler neticesinde SPSS yöntemi kullanılmıştır. Sonuç olarak öğrencilerin yaratıcı yazma becerileri ile yazma özyeterlik algıları arasında olumlu yönde bir ilişki olduğu gözlenmiştir. Yazmaya karşı özyeterlilik seviyesi yüksek olan öğrencilerin yazmaya becerileri de aynı doğrultuda yüksek olduğu belirtilmiştir.

2.3.2. Dil Becerisi ile İlgili Uluslararası Düzeyde Yapılan Araştırmalar

Kadam vd. (2022) tarafından Hindistan'da yapılan bir araştırmada MBBS birinci sınıf öğrencilerinin yansıtıcı yazma becerileri düzeyleri incelenmiştir. Yansıtıcı yazma becerileri için gözlemsel-analitik ve t testi kullanılan bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonucunda ön test- son test arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Yansıtıcı yazma becerilerinin geliştirilmesi motivasyon bileşeni üzerinde etkili olmuştur.

Thomas vd. (2020) tarafında yapılan bir çalışmada okul öncesi çocukların yazılarını karakterize etmek için erken yazma becerileri incelenmiş ve daha sonraki okuryazarlık zorlukları için risk altında olduğu tespit edilen çocukların erken yazma becerilerini risk altında olmayan akranlarıyla karşılaştırmaz amaçlanmıştır. Sonuç olarak, ileride okuryazarlık açısından risk altında olduğu düşünülen çocukların isim yazma, mektup yazma gibi bir dizi erken yazma becerisinde akranlarının gerisinde kalmaktadır.

İlkokul öğrencilerinin yazma becerilerine yönelik bir meta analiz çalışması Kim vd. (2021) yapılmıştır. Toplam 24 çalışma incelenmiştir. İncelenen çalışmalarda yazma çalışmalarının ilköğretim öğrencilerinin yazılı kompozisyonları üzerindeki etkisini araştırılmıştır. Yazma becerileri zayıf olanların yazma kalitesi üzerindeki etkisi, tipik yazma becerilerine sahip olanlara kıyasla daha büyüktür sonucuna ulaşılmıştır.

Colognesi vd. (2023) tarafından Belçika'da bir okulda yapılan bir çalışmada videoya kaydedilmiş performanslar aracılığıyla ilkokul öğrencilerinin sözlü dil becerilerinin geliştirilmesi konusu incelenmiştir. Literatüre göre gözden geçirme yoluyla sözlü performansların kalitesi geliştirilebilir. Ancak bu konuda yapılan araştırmalar ne ilköğretim öğrencilerine ne de L1 eğitimine hitap etmektedir. Öğrencilerin canlı performans sergilediği ya da video performans oluşturduğu iki koşul, 3 haftalık eğitim programı boyunca on iki sınıfla karşılaştırılmıştır. Sözlü iletişim becerileri her iki koşulda da gelişmiştir. Ancak, video koşulundaki öğrenciler sözlü ve sözsüz iletişimde daha fazla gelişme göstermiştir.

Tabullo vd. (2023) tarafından yapılan bir çalışmada Covid-19 süresince evde eğitim almak zorunda kalan çocukların okuma yazma süreçleri incelenmiştir. 9-12 yaş arası 210 çocuğa çevrimiçi bir anket uygulanmıştır. Sonuçlara bakıldığında çocukların

ekran başında geçirdikleri sürelerde önemli artışlar gözlenirken çoğu günlük olarak zevk için okumamıştır. Yine pandemi sürecinde okuma becerisi Chatzoglou vd. (2023) tarafından irdelenmiştir. Çok sayıda öğrenci normal koşullar altında okumayı öğrenmede zorluklarla karşılaşmaktadır kaldı ki bu süreç bir de uzaktan sağlanmaya çalışılmıştır. Uzaktan öğrenme, okuma çıktılarında önemli eksikliklere yol açmıştır. Bu çalışma da pandeminin okuma performansı üzerindeki göreceli etkisini incelemeyi amaçlamıştır. Analizler sonucunda okuma çıktılarında istatistiksel olarak anlamlı düşüşler tespit edilmiştir.

Ergenlik döneminde ve ileri yetişkinlik döneminde okuma becerisini inceleyen bir araştırmada (Kannan vd., 2023) sonuç şu şekilde olmuştur: Ergenlik döneminde okuma, yaşlı yetişkinlerde hem aile hem de yetişkinlerle daha sık sosyal katılımı ilişkilidir. Bu ilişki, ileri yetişkinlik dönemindeki okumadan ve yetişkinlik dönemindeki sosyal katılımdan bağımsızdır. Okuma alışkanlığı hem genç hem de yaşlı Amerikalılar için azalmaktadır.

Higuchi vd. (2023) tarafından yapılan bir çalışmada dil becerisi kazanmak için yurt dışında eğitim görmenin yararından bahsedilmektedir. Japon öğrencilerinin yurt dışında İngilizce eğitimi almalarının dil becerilerini geliştirmelerine etkisi incelenmiştir. İngilizce yeterliliğini orijinal olarak geliştirilen çoktan seçmeli bir test kullanarak ölçülmüş ve yurtdışında eğitim almanın İngilizce yeterliliklerini %33-38 oranında (veya 1,15-1,35 standart sapma) artırmıştır.

Martinez vd. (2022) tarafından yapılan bir araştırmada okuldaki fiziksel aktivitelerin öğrencilerin dil becerisi üzerindeki etkileri incelenmiştir. Literatür taranmış ve çalışmaların meta-analizi yapılmıştır. Araştırmaya otuz bir çalışma (18.651 katılımcı) nihai olarak dâhil edilmiştir. Araştırma sonucunda Okul temelli PA müdahaleleri, dille ilgili farklı becerileri geliştirmek için etkili bir strateji olarak görünmektedir kanısına varılmıştır.

Finlandiya'da yapılan bir araştırmada (Vehkavuori vd., 2021) amaç erken dönem alıcı/ifade edici sözcük becerileri ile daha sonraki dil/okuryazarlık becerileri arasındaki ilişkiyi ve yordayıcı değerleri incelemektir. Katılımcılar 66 tek dilli çocukta oluşmaktadır. Alıcı dil becerileri 2;0 yaşında Reynell Gelişimsel Dil Ölçekleri III kullanılarak ölçülmüştür. Beş yaşında yapılan daha geniş kapsamlı bir değerlendirmede sözcüksel, fonolojik, morfolojik ve okuma-yazma öncesi beceriler ölçülmüştür. Sonuç olarak 1,6 yaşındaki alıcı/ifade edici sözcük becerileri ile 5,0 yaşındaki

dil ve okuma yazma öncesi beceriler arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Sözcük dağarcığı/dil değişkenleri 1;6 yaş ve 2;0 yaşta genel dil becerileri için istatistiksel olarak anlamlı yordayıcı değerlere sahiptir.

2.3.3. Yaratıcı Drama ile İlgili Ulusal Düzeyde Yapılan Araştırmalar

İlkokulda görev alan yöneticilerin eğitimde yaratıcı drama faaliyetlerine ilişkin tutumlarının araştırıldığı bir çalışmada (Çöme, 2011) tutum ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada yöneticilerin okul mevcudu, faaliyet süresi, yaş, kıdem eğitim düzeyi, cinsiyet ve hizmet içi eğitim alıp almamaları durumuna göre değişip değişmediği incelenmiştir. Araştırma sonucuna göre yöneticilerin yaratıcı dramaya yönelik tutumları anlamlı bulunmuştur.

Bayrak ve Akkaynak tarafından yapılan bir çalışmada okul öncesi öğrencileri örneklem alınmış ve onların yaratıcı drama sayesinde sosyal problemleri çözme becerileri incelenmiştir. Araştırma sonucunda deney grubundaki öğrencilerden alınan istatistiksel sonuçlar anlamlı bir şekilde artış göstermiştir.

Yazar vd. (2010) tarafından yapılan bir diğer araştırmada okul öncesi dönemde eğitim gören çocukların yaratıcı drama eğitimi aldıktan sonra dil, zihin, sosyal, psikomotor, öz bakım ve duygusal gelişimlerinin olumlu yönde arttığı belirtilmiştir.

Selvi (1999) tarafından yapılan bir çalışmada yaratıcı drama yönteminin eğitim sisteminde kullanılmasının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Ders olarak Fen Bilgisi dersi seçilmiş ve bu derste kullanımının etkili olup olmadığı araştırılmıştır. Araştırma sonunda yaratıcı drama yönteminin sınıf içinde kullanımının öğrenci üzerinde birçok olumlu katkısının olduğu tespit edilmiştir.

STEM ve yaratıcı dramanın birlikte incelendiği bir çalışmada (Özsoy, 2017), yaratıcı drama yöntemi açıklanmış ve STEM eğitiminde de kullanılabileceği açıklanmıştır. STEM'in amaçlarından olan problem çözme ve probleme farklı yaklaşabilme yaratıcı dramanın amaçları ile benzerlik göstermektedir. STEM eğitimi için zenginleştirici bir yöntem olarak yaratıcı drama kabul edilebilir ön görüşü savunulmuştur.

Aykaç, Ulubey (2008) tarafından yapılan bir çalışmada da 2005 eğitim programının yaratıcı dramanın yeri incelenmiştir. Yaratıcı drama yönteminin bu programda yer verilen etkinliklerde ne derece kullanıldığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu tespit için literatür tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda bu program

ile yaratıcı drama yöntemine daha fazla ağırlık verildiği görülmüştür. Yine aynı şekilde Köksal (2007) tarafından yapılan çalışmada da uygulanmakta olan ilköğretim programlarının yaratıcı dramının yeri ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

Aytaş (2013) tarafından yapılan bir çalışmada yaratıcı dramının tanımı, eğitime katkısı, kazanımlar verilirken kullanılmasının etkililiği üzerinde durulmuştur. Ulubey ve Toraman (2015) tarafından yapılan bir çalışmada yaratıcı dramının akademik başarıya etkisi incelenmiştir. Literatür taraması sonucu ulaşılan çalışmalar incelenmiş ve yaratıcı dramının akademik başarıyı arttırdığı görülmüştür.

2.3.4. Yaratıcı Drama ile İlgili Uluslararası Düzeyde Yapılan Araştırmalar

Briones vd. (2021) tarafından İspanya’da yapılan bir çalışmada öğretmen eğitiminde yaratıcı drama eğitiminin empati ve farkındalıkların geliştirilmesi yönünde inceleme yapılmıştır. Araştırma kapsamına alınan 49 öğretmen adayının empati ve öğretme-öğrenme süreçlerine ilişkin algıları incelenmiş ve süreç sonunda olumlu yönde ilerlediği gözlemlenmiştir.

Lehtonen vd. (2016) tarafından Finlandiya’da Helsinki Üniversitesi Öğretmen Eğitimi Bölümünde yapılan bir çalışmada drama öğretimi üzerine üç doktora çalışması (Kaasinen, Karjalainen-Väkevä ve Lehtonen) incelenmiştir. Bu çalışmalar bir öğretmenin drama dersinde öğrencilerin yaratıcılığını nasıl destekleyebileceğine dair çalışmalardır. Eğitimde drama kullanımı, geleneksel öğretmen liderliğindeki eğitime bir alternatif olarak görülebilir ve öğrencileri hazırlayarak daha derin kavramsal anlamayı hedefleyen mevcut postmodern bilgi kültürümüzün zorlukları aşılabılır.

Buonincontro vd. (2020) Amerika Birleşik Devletleri’nde yapılan bir çalışmada drama temelli öğretimde yaratıcı katılım konusu ele alınmıştır. Bu karma yöntem çalışmasında yakınsak bir tasarım kullanılmıştır. Drama temelli eğitim sınıflarını gösteren bir dizi video nicel ve nitel veriler ışığında incelenmiştir. Her bir veri seti ayrı ayrı analiz edilmiş ve sonuçlar karşılaştırılarak birleştirilmiştir. Video verileri, özerklik, aidiyet, yaratıcı kaynaklar ve yetkinlik alanlarında yaratıcı katılım durumlarının yaygınlığını belirtmek için Likert ölçeği (0-3) kullanılarak niceliksel olarak kodlanmıştır. Drama temelli öğretim sırasında bireysel canlandırmanın ve grup

düzeyinde pekiştirmenin olduğu sınıflar ile diğer sınıflar arasında anlamlı farklılıklar gözlenmiştir.

Toivanen vd. (2011) tarafından öğretmen öğrencilerinin kaynağı olarak drama eğitimi ve doğaçlama, yaratıcılık konularıyla ilgili yapılan araştırmada problem durumu olarak belirlenen “Öğretmenleri yaratıcı bir şekilde öğretmeye nasıl hazırlamalıyız?” ve “Drama ve doğaçlama öğretmenlik mesleğini geliştirebilir mi?” soruları üzerinde durulmuştur. Çalışmanın amacı, drama eğitimi, drama felsefesi ve drama eğitimi alanlarındaki farklı incelemelerin incelenmesidir. Sonuç olarak, Araştırmamıza göre iyi öğretim; güven, zengin etkileşim ve yaratıcı tutkuya dayanmaktadır. Sözel spontanlık oyunları, rol oynama ve fiziksel aktiviteler gibi drama ve doğaçlama egzersizleri yoluyla öğretilir.

Folostina vd. (2015) tarafından Romanya’da gerçekleştirilen bir çalışmada yaratıcı drama yönteminin çocukların okul reddi, okul görevlerine odaklanamama, saldırgan davranışlar sergileyen risk altındaki çocuklarda dayanıklılık düzeyi, okul performanslarının düşmesi gibi durumları nasıl etkilediğini incelemek amaçlanmıştır. Oyun ve drama oturumları şu temeller üzerine inşa edilmiştir: ısınma, ana etkinlik ve kapanış. Sonuçlar ise özgüvende artış ve özgüven eksikliğinde azalma olduğunu ortaya koymuştur. Yaratıcı drama çalışma oturumları alternatif iletişim yolları ve grup halinde çalışma fırsatları sunmuştur. Sanat ve oyun yoluyla, özel ihtiyaçları olan bir çocuk fiziksel ve sosyal çevresini keşfedebilir, geçmiş ve gelecekteki sorunlarını ele alabilir.

Loizou vd. (2019) tarafından yapılan bir çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin yaratıcı drama çalışmalarını kullanarak çocukların sosyal becerilerini nasıl etkilediğini araştırmak amaçlanmıştır. Sürece 17 öğrenci dâhil edilmiştir. Videolar izleniş ve yaratıcı dramanın çocukların sosyal yönünü geliştirdiği görülmüştür.

Hendrix vd. (2012) tarafından yapılan bir çalışmada çocukların zor bilimleri öğrenmelerine yardımcı olmak için tasarlanmış yaratıcı drama etkinlikleri kavramları sorgulamaya dayalı bir ilköğretim fen programına entegre edilmiştir. Drama eğitimi gören ve görmeyen sınıflar arasında ön test-son test uygulanmıştır. Süreç sonunda Drama grubundaki öğrencilerin bilime yönelik tutumları anlamlı derecede yükselme gözlenmiştir.

Kore’de yapılan bir araştırmada (Rew ve Moon, 2013) İngilizce drama kullanımının ilkokul çocukları üzerindeki etkileri incelenmiştir. 49 ilkokul öğrencisiyle 8 hafta boyunca çalışılmıştır. Son test verilerine göre öğrencilerin öğrendikleri bilgileri kullanabildikleri gözlenmiştir.

Ankara’da Goodman (2017) tarafından yapılan tez çalışmasında yaratıcı dramanın empati, takım çalışması ve iletişim gibi sosyal becerilere etkisi incelenmiştir. Bu tek vaka çalışmasında, temel eğitimin öğrenilmesini araştırmak için karma bir yöntem tasarımı kullanılmıştır. Katılımcıları 193 altıncı, yedinci ve sekizinci sınıf öğrencileri ve özel bir uluslararası okuldan 40 öğretmen ve idareci oluşturmaktadır. Sonuç olarak öğrenciler yaratıcı dramanın ekip çalışması ve ekip çalışması üzerindeki etkisini kabul ederken, empatinin geliştirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenler ve yöneticiler ise tüm derslerde öğrencilerden daha yüksek puanlar almışlardır.

2.3.5. Yaratıcı Drama Yönteminin Dil Becerisine Katkısı ile İlgili Ulusal Düzeyde Yapılan Araştırmalar

Kardaş (2020) tarafından yapılan “Drama Etkinliklerinin 7. Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Konuşma Becerisine Etkisi” adlı çalışmanın örneklemini Mardin ili Dargeçit ilçesi Tavşanlı Ortaokulu’nun 7. sınıfına devam eden 28 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmada deneysel desen kullanılmıştır. Araştırma neticesinde deney grubundaki öğrencilerin Türkçe konuşma becerisinde anlamlı bir farklılık gözlemlenmiştir.

Önemli vd., (2015) tarafından 152 zihinsel engelli öğrenciden seçilen 20 öğrenciyle yapılan çalışmada zihinsel yetersizliğı olan öğrencilerinin konuşma becerilerinin daha iyi gelişmesi adına yaratıcı dramaya daha çok yer verilmesi önerilebilir. Yaratıcı drama tekniğinin uygulanmasının daha çok normal öğrencilere yönelik olduğı gözlemlenmiştir. Yaratıcı dramanın zihinsel yetersizliğı olanlar için de yaygınlaştırılmasının yararlı olacağı öngörülmektedir.

Özkan (2018) “Okuduğunu Anlamada Yaratıcı Dramanın Etkisi ve Önemi” başlıklı makalesinde deney grubu olarak belirlenen dördüncü sınıf öğrencilerinin yaratıcı drama eğitimi sonrası akademik başarılarının gözle görülür artış yaşadığı

belirtilmiştir. Bunun yanı sıra yaratıcı drama, Türkçe dersinde okuduğunu anlama becerisini önemli ölçüde geliştirmiştir.

Sevim ve Turan (2017) tarafından yazılan makalede, drama etkinliklerinin 6. Sınıf öğrencilerinin dinleme ve konuşma becerileri üzerindeki etkisi incelenmiştir. Deneysel bir çalışma yapılmış ve ön-test, son-test verilerine göre drama etkinliklerinin diğer etkinliklere göre öğrencilerin dinleme ve konuşma becerilerinin geliştirilmesinde etkili olduğu anlaşılmıştır.

Bir başka deneysel desenlenmiş bir çalışma olan ve Sulak, Erdoğan (2019) tarafından yazılan makalede yaratıcı drama yönteminin 4. Sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerine etkisi incelenmiştir. Zonguldak ilinde bulunan bir ilkokulda kontrol ve deney grubu öğrencileriyle gerçekleştirilen 6 haftalık bir çalışma söz konusudur. Sonuç olarak deney grubundaki öğrencilerin başarılarında olumlu yönde bir sonuç gözlemlenmiştir.

Türkel tarafından yazılan çalışmada yaratıcı yazma başarısında ve yaratıcı yazma tutumunda yaratıcı dramanın etkisi incelenmiştir. 2009-2010 eğitim öğretim yılında 8. Sınıflardan alınan 50 öğrenciyle gerçekleştirilen bu deneysel çalışma eşit olarak deney ve kontrol grubu olarak ayrılmıştır. Yaratıcı drama etkinlikleri haftada iki saat olmak üzere on iki hafta boyunca uygulanmıştır. Çalışma sonucunda deney grubunun başarısında kontrol grubuna göre anlamlı bir farklılık olduğu gözlemlenmiştir. Deney grubunda yaratıcı yazmaya yönelik tutumlarının yanı sıra derse olan ilgilerinde ve isteklerinde de artış gözlemlenmiştir.

2017-2018 eğitim öğretim yılında Ankara’da gerçekleştirilen Ünveren (2018) tarafından yapılan bir çalışmanın örneklemini 3. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Analizler sonucunda yazma eğitiminde dramanın etkin bir rolü olduğu belirtilmiştir. Drama aynı zamanda öğrencilerin sözcük dağarcığını geliştirdiği ve anlatımda zenginlik sağladığı da gözlemlenmiştir.

Aslan vd., (2010) tarafından yapılan bir çalışmada yaratıcı drama ile birlikte verilen iletişim becerileri eğitiminin iletişim becerilerine etkisinin olup olmadığının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırmayı Çocuk Gelişimi ve Eğitimi bölümü öğrencileri üzerinde yapmışlardır. Deney ve kontrol grubu öğrencileri toplam 48 öğrenciden oluşmaktadır. Deney grubu üzerinde yapılan çalışmalar iletişim becerilerini geliştirecek etkinlikler olarak belirlenmiştir. Veri toplama aracı olarak

İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği kullanıştır ve bu netice sonucunda yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin iletişim becerilerini yükselttiği sonucuna varılmıştır.

Aytaş ve Özcan (2019) tarafından yapılan çalışmada Türkçe eğitiminde drama yönteminin kullanımını temel alan toplam 386 lisansüstü tez incelenmiştir. Bu incelemeler sonucunda Türkçe eğitimi konularını temel alan drama tezlerinin çoğunlukla uygulama temelli olduğu, bu konuda model önerilerinin yer aldığı, drama yönteminin öğrencinin akademik başarısındaki etkisinin incelendiği, bu konuda öğretmenlerinin bilgilerinin yeterli olup olmadığı konuları irdelenmiştir.

İlkokul 4. Sınıflar üzerinde yapılan bir araştırmada (Erdoğan vd., 2018) yaratıcı dramanın öğrencilerin okuma motivasyonunu etkileyip etkilemediği incelenmiştir. Bu konuda 16 öğrenci ile toplam 30 saat çalışma yapılmış tek grup ön test, son test uygulanmıştır. Çıkan sonuç ise, yaratıcı dramanın öğrencilerinin okumalarını pozitif yönde etkilediği ancak okumaya yönelik tutumlarını etkilemediği olmuştur.

Kurudayıoğlu ve Özdem (2015) tarafından yapılan çalışmada Türkçe öğretiminde kullanılan drama çeşitli yönleriyle ele alınmış ve derslerde kullanılan etkinlikler üzerinde durulmuştur. Maden (2010) tarafından yapılan çalışmada ise drama yönteminin Türkçe öğretiminde kullanımının neden önemli olduğu ve faydaları araştırılmıştır.

Bir Meta-analiz çalışması olan ve Özkaya (2022) tarafından yapılan bir çalışmada toplam 17 çalışmada yaratıcı drama yönteminin Türkçe dersine yönelik tutum ve Türkçe dil becerilerine etkisi incelenmiştir. Araştırma neticesinde yaratıcı dramanın Türkçe dersine yönelik tutumlar ve Türkçe dil becerileri üzerinde olumlu bir etki gösterdiği ortaya konulmuştur.

3. sınıf öğrencileri üzerinde yapılan bir çalışmada (Adıgüzel, Süslü, 2017) yaratıcı drama yönteminin çocuk kitaplarıyla okuma sevgisi ve ilgisi kazanmasında etkisi olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. İzmir’de bir okulda yapılan çalışmanın örneklemini 9 öğrenci oluşturmaktadır. 4 haftalık bir araştırmanın sonucu betimsel analiz kullanılarak belirlenmiştir. Bunun sonucunda yaratıcı drama yönteminin çocukların okumalarındaki gelişimi tam etkilemediği ancak okuma alışkanlığı edinmelerinde yararlı olabileceği sonucuna varılmıştır.

Ataman (2006) tarafından yapılan çalışmada yaratıcı drama yöntemi kullanılarak Bilkent Üniversitesi 4. Sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma çalışmaları

ortaya koymaları amaçlanmıştır. Böylece öğrencilerin yazacaklarını hayal edip daha sonra kaleme alıp son alarak da yazdıklarını oynayacaklardır. Çalışma sonucunda yaratıcı drama yönteminin kullanılması öğrencilerde yazma isteği uyandırmış ve daha çeşitli ürünler ortaya koydukları tespit edilmiştir.

Aygün (2022) tarafından kaleme alınan yüksek lisans tezinde ise yaratıcı dramanın erken okuryazarlık üzerinde bir etkisinin olup olmadığı incelenmiştir. Deneysel çalışmaya katılan öğrenciler 5-6 yaş grubundan seçilmiş 30 çocuktan oluşmaktadır. Deney grubuna 10 hafta boyunca yaratıcı drama etkinlikleriyle tasarlanmış dersler işlenmiştir. Süreç sonunda ön test ve son test sonuçları arasında belirgin bir fark gözlenmiştir.

Aykaç ve Çetinkaya (2013) tarafından yazılan çalışmada yaratıcı drama etkinliklerinin öğretmen adaylarının konuşma becerilerine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Deney grubuna yaratıcı drama temelli etkinlikler uygulanırken kontrol grubuna düz anlatım yoluyla etkinlikler yapılmıştır. Çalışma sonucunda deney grubundaki öğretmen adaylarının konuşma becerilerindeki gelişme kontrol grubundakilere kıyasla anlamlı bir şekilde arttığı gözlemlenmiştir.

Kırmızı (2017) tarafından yapılan bir çalışmada yaratıcı drama yönteminin Türkçe dersinde kullanılmasına dayalı okuduğunu anlama stratejilerinin ve yönleme ilişkin öğrenci görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. İzmir'e bağlı Buca ilçesinde yapılan çalışma 2005-2006 eğitim öğretim yılını kapsamaktadır. Çalışma deneyseldir ve sonuç olarak yaratıcı dramanın okuduğunu anlama stratejilerini geliştirdiği belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin Türkçe dersine ilgileri de gelişmiştir.

60-72 arası çocukların yürütücü işlevleri üzerinde yaratıcı dramanın etkisinin incelendiği bir çalışma (Çiftçi, Aykaç, 2022) yarı deneysel tasarlanmıştır. Çalışmada çocukların işlevlerini ve yürütme fonksiyonlarını değerlendirmek için Harita Görevi, Deve-Cüce Oyunu veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Deney grubundaki çocukların ileri hafızanın yürütme işlevlerinde anlamlı bir farklılık gözlenmiştir.

2.3.6. Yaratıcı Drama Yönteminin Dil Becerisine Katkısı ile İlgili Uluslararası Düzeyde Yapılan Araştırmalar

4. sınıf öğrencileriyle yapılan bir çalışmada (Rose vd., 2000) dramatik olaylar arasındaki nedensel ilişki arasında okuma eğitimi ve okuduğunu anlama düzeyi

araştırılmıştır. Ön test-son test kontrol grubu tasarımı kullanılarak drama temelli eğitimin öğrencilerin davranışları üzerindeki etkisi değerlendirilmiştir. Sonuçlar doğrudan nedensel bir bağlantı olduğunu göstermektedir.

Waldschmidt (1998) tarafından yapılan bir çalışmada da iki dilli öğretmenlerin yaratıcı drama ile ders işleme süreci incelenmiştir. Yaratıcı drama sayesinde ders süreçlerinin eğlenceli ve kalıcı geçtiği belirtilmiştir.

Brouillette, (2012) tarafından yapılan bir çalışmada dil öğretiminde dinleme ve konuşma becerilerinin ilerletilmesinde yaratıcı dramanın etkisi incelenmiştir. Araştırma sonucunda sözel olmayan ifadelerin kullanılmasına olanak sağlayan yaratıcı drama etkinlikleri sözlü etkileşimlerle birlikte öğretmenlerin birçok kişiyle doğrudan etkileşime girmesi için etkili bir yol olabilir.

Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan bir çalışma (Meacham vd., 2013) hem nicel hem de nitel analizler kullanarak dramatik oyun sırasında okul öncesi öğretmenlerinin dil kullanımını betimlemeyi amaçlamıştır. Bulgular öğretmenlerin dramatik oyun sırasında kullandıkları dilin, öğretmenler arasında farklılık gösterdiğini ortaya koymuştur. Dramatik oyun sırasında dil kullanımı ve çocukların dil üretkenliği öğretmen eğitimi için faydalı olduğu görülmüştür.

Cannon (2017) tarafından yapılan ve bir yıl süren bir vaka çalışmasında ortaokul öğrencileriyle sınıfta yapılan yaratıcı drama çalışmalarının sözcük dağarcığına etkisi incelenmiştir. Sonuç olarak yaratıcı drama kullanımının öğrencilerin dilsel gelişimlerini olumlu etkilediği belirtilmiştir.

Bsharat, Behak (2021) tarafından yapılan 7. Sınıf öğrencilerinin örneklem alındığı bir çalışmada yaratıcı drama yönteminin konuşma becerisine etkisi incelenmiştir. Görüşmeler sonucunda yaratıcı drama tekniği anlayışının konuşma becerilerinin öğrenilmesinde etkili olduğu gözlenmiştir.

Tablo 2.1 Yurtiçinde ve yurtdışında yapılan çalışmalar

Sıra No	Yıl	Yayın Adı	Yazar	Yayın Yeri	Örneklem
1	2020	İlkokul 4. sınıf Türkçe dersinde yansıtıcı düşünme destekli yaratıcı yazma çalışmalarının öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerine etkisinin incelenmesi	Ekinci ve Erdoğan	Türkiye	4. Sınıf
2	2020	Dinleme ve konuşma becerilerine yönelik lisansüstü tezlerin anahtar kelimeleri üzerine bir inceleme	Cin Şeker	Türkiye	Lisans Üstü Tezler
3	2016	Akademik ve dil becerileri eğitim programının 61-66 aylık çocukların bilişsel yetenekleri ile erken akademik ve dil becerilerine etkisi.	Uyanık ve Alisinanoğlu	Türkiye	Okulöncesi
4	2021	Dört temel dil becerisi alanında yapılan lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi.	Aydeniz ve Haydaroglu	Türkiye	Lisans Üstü Tezler
5	2014	Türkçenin eğitimi ve öğretiminde dört temel dil becerisinin geliştirilmesi sürecinde kullanılabilecek etkinlik örnekleri	Mert	Türkiye	Bilimsel Çalışmalar
6	2010	Dil becerileri ve eleştirel düşünme	Karadüz	Türkiye	Bilimsel Çalışmalar
7	2013	Anlatma becerileri açısından “Türkçe Dersi Öğretim Programı (6, 7, 8. Sınıflar)”na eleştirel bir bakış	Güzel ve Karadağ	Türkiye	Türkçe Dersi Öğretim Programı

8	2008	İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Dinleme Becerisini Geliştirmede Etkinlik Temelli Çalışmaların Etkililiği	Doğan	Türkiye	7. Sınıf
9	2019	Konuşma öğretiminin program ve ders kitabı ekseninde uygulamaya yansımaları	Benzer ve Ünsal	Türkiye	Türkçe Öğretmenleri
10	2013	Temel bir dil becerisi olarak dinleme ve dinleme eğitimi	Epçaçan	Türkiye	Bilimsel Çalışmalar
11	2003	Çeşitli değişkenlere göre lise öğrencilerinin etkili okuma becerileri ve bazı öneriler	Coşkun	Türkiye	Lise 2. Sınıf
12	2019	Okuma becerisinin diğer dil becerileriyle ilişkisi.	Arıcı ve Taşkın	Türkiye	Bilimsel Çalışmalar
13	2013	Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma eğitimi.	Tiryaki	Türkiye	Bilimsel Çalışmalar
14	2007	Yazma becerisinin geliştirilmesi ve önemi	Ungan	Türkiye	Bilimsel Çalışmalar
15	2013	İlköğretim öğrencilerinin yaratıcı yazma becerileri ile yazma özyeterlik algısı ilişkisi üzerine bir çalışma.	Demir	Türkiye	8. Sınıf
16	2022	Impact of reflective writing skill on emotional quotient.	Kadam vd.	Hindistan	1. Sınıf
17	2020	The early writing skills of children identified as at-risk for literacy difficulties	Thomas vd.	İngiltere	Okulöncesi

18	2021	Writing instruction improves students' writing skills differentially depending on focal instruction and children: A meta-analysis for primary grade students.	Kim vd.	Amerika	İlkokul
19	2023	Improving the oral language skills of elementary school students through video-recorded performances	Colognesi vd.	Belçika	İlkokul
20	2023	Children's executive function during the COVID-19 pandemic in Argentina: Associations with home literacy, reading, and screen times.	Tabullo vd.	Amerika	9-12 yaş Çocuklar
21	2023	The footprint of the COVID-19 pandemic in reading performance of students in the US with and without disabilities	Chatzoglou vd.	Amerika	Engelli Öğrenciler
22	2023	The relationship between adolescent reading habits and older adult social engagement—A longitudinal cohort analysis	Kannan vd.	Amerika	Ergenlik-İleri Yetişkinlik
23	2023	Impact of studying abroad on language skill development: Regression discontinuity evidence from Japanese university students	Higuchi vd.	Japonya	Üniversite Öğrencileri

24	2022	School-based physical activity interventions and language skills: a systematic review and meta-analysis of randomized controlled trials.	Martinez vd.	İspanya	Bilimsel Çalışmalar
25	2021	Early receptive and expressive lexicons and language and pre-literacy skills at 5; 0 years–A longitudinal study.	Vehkavuori vd.	Finlandiya	Okulöncesi
26	2011	Okul yöneticilerinin eğitimde yaratıcı drama faaliyetlerine ilişkin tutumları	Çöme	Türkiye	İlkokul Yöneticileri
27		Okul öncesi eğitimde yaratıcı drama eğitiminin duygu düzenleme ve sosyal problem çözme becerilerine etkisi.	Bayrak ve Akkaynak	Türkiye	Okulöncesi
28	2010	Okulöncesi Eğitimde Yaratıcı Dramanın Çocuğun Gelişim Alanlarına Etkisi	Yazar vd.	Türkiye	Okulöncesi
29	1999	Yaratıcı Drama Yönteminin Eğitimde Kullanılması	Selvi vd.	Türkiye	Ortaokul
30	2017	STEM ve yaratıcı drama	Özsoy	Türkiye	Bilimsel Çalışmalar
31	2008	Yaratıcı drama yöntemi ile yapılandırmacılık ilişkisinin 2005 MEB ilköğretim programlarında değerlendirilmesi	Aykaç, Ulubey	Türkiye	Bilimsel Çalışmalar
32	2007	Eğitim programı, ilköğretim programı, yaratıcı drama, öğretmen özellikleri.	Köksal	Türkiye	İlköğretim Programları

33	2013	Eğitim ve Öğretimde Alternatif Bir Yöntem: Yaratıcı Drama	Aytaş	Türkiye	Bilimsel Çalışmalar
34	2015	Yaratıcı drama yönteminin akademik başarıya etkisi: bir meta-analiz çalışması	Ulubey, Toraman	Türkiye	Bilimsel Çalışmalar
35	2021	Creative Drama and Forum Theatre in initial teacher education: Fostering students' empathy and awareness of professional conflicts.	Briones vd.	İspanya	Öğretmen Adayları
36	2016	Promoting creativity in teaching drama	Lehtonen vd.	Finlandiya	Öğretmen Adayları
37	2020	Using mixed methods to understand the mechanisms and prevalence of creative engagement in drama-based instruction.	Buonincontro vd.	Amerika	Ortaokul
38	2011	Drama education and improvisation as a resource of teacher student's creativity.	Toivanen vd.	Finlandiya	Öğretmen Adayları
39	2015	Using play and drama in developing resilience in children at risk	Folostina vd.	Romanya	Ortaokul
40	2019	Early childhood teacher involvement in children's socio-dramatic play: creative drama as a scaffolding tool.	Loizou vd.	Kıbrıs	Okulöncesi Öğretmenleri
41	2012	The integration of creative drama in an inquiry-based elementary program: The effect on student attitude and conceptual learning.	Hendrix vd.		İlkokul

42	2013	The effects of using English drama on the learning of target expressions for primary school students.	Rew ve Moon	Kore	İlkokul
43	2017	Teamwork, communication and empathy: a case study examining social skills in drama class	Goodman	Türkiye	7. Sınıf ve 8. Sınıf
44	2020	Drama etkinliklerinin 7. sınıf öğrencilerinin Türkçe konuşma becerilerine etkisi.	Kardaş	Türkiye	7. Sınıf
45	2015	Yaratıcı Drama Eğitiminin Özel Gereksinimi Olan Çocukların Sosyal Beceri Alanlarından Konuşma ve İlişki Kurma Becerileri Gelişimine Katkısı	Önemli vd.	Türkiye	Zihinsel Yetersizliği Olan Öğrenciler
46	2018	Okuduğunu anlamada yaratıcı dramanın etkisi ve önemi	Özkan	Türkiye	4. Sınıf
47	2017	Drama Etkinliklerinin 6. Sınıf Öğrencilerinin Dinleme ve Konuşma Becerileri Üzerine Etkisi	Sevim ve Turan	Türkiye	6. Sınıf
48	2019	Yaratıcı Drama Yönteminin İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Becerilerine Etkisi	Sulak, Erdoğan	Türkiye	4. Sınıf
49		Yaratıcı Dramanın Yaratıcı Yazma Başarısına ve Yazmaya Karşı Tutumuna Etkisi (Ortaokul ve 8. Sınıf Örneği).	Türkel	Türkiye	8. Sınıf

50	2018	Yazma becerisi etkinliklerinde algısal öğrenme ve drama ilişkisi	Ünveren	Türkiye	3. Sınıf
51	2010	Yaratıcı drama ile bütünleştirilmiş iletişim becerileri eğitiminin çocuk gelişimi ve eğitimi bölümü öğrencilerinin iletişim becerilerine etkisinin incelenmesi.	Arslan vd.	Türkiye	Üniversite Öğrencileri
52	2019	Türkçe eğitimi konularını temel alan drama çalışmalarına yönelik bir inceleme.	Aytaş ve Özcan	Türkiye	Lisans Üstü Tezler
53	2018	Yaratıcı drama yönteminin ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerine etkisi	Erdoğan vd.	Türkiye	4. Sınıf
54	2015	Türkçe öğretiminde drama	Kurudayıoğlu ve Özdem	Türkiye	Bilimsel Çalışmalar
55	2010	Türkçe öğretiminde drama yönteminin gerekliliği. Türklük Bilimi Araştırmaları	Maden	Türkiye	Bilimsel Çalışmalar
56	2022	The effect of creative drama on attitudes towards Turkish lessons and Turkish language skills: A meta-analysis study.	Özkaya	Türkiye	Bilimsel Çalışmalar
57	2017	Yaratıcı dramayla kitap kurdu olunur mu?" çocuk kitaplarıyla okuma sevgisi ve ilgisi kazandırma.	Adıgüzel, Süslü,	Türkiye	3. Sınıf
58	2006	Yaratıcı drama sürecinde yaratıcı yazma.	Ataman	Türkiye	4. Sınıf

59	2022	Erken okuryazarlık becerilerine yaratıcı drama eğitiminin etkisinin incelenmesi	Aygün	Türkiye	Okulöncesi
60	2013	Yaratıcı Drama DEtkinliklerinin Türkçe Öğretmen Adaylarının Konuşma Becerilerine Etkisi	Aykaç ve Çetinkaya	Türkiye	Öğretmen Adayları
61	2017	Türkçe öğretiminde yaratıcı drama yöntemine dayalı okuduğunu anlama stratejilerinin kullanımına ve yöneme ilişkin öğrenci görüşleri	Kırmızı	Türkiye	İlköğretim
62	2022	The effect of creative drama activities in early childhood on the executive functions of children	Çiftçi, Aykaç	Türkiye	Okulöncesi
63	2000	Imagery-based learning: Improving elementary students' reading comprehension with drama techniques.	Rose vd.	Amerika	4. Sınıf
64	1998	Bilingual teachers learning about creative drama: a transformative process	Waldschmidt	Amerika	İlkokul Öğretmenleri
65	2012	Advancing the speaking and listening skills of K-2 English language learners through creative drama.	Brouillette vd.	Amerika	İlkokul
66	2013	Preschool teachers' language use during dramatic play.	Meacham vd.	Amerika	Okulöncesi

67	2017	Carnival, drama, and middle school English learners: The language of play and resistance	Cannon	Amerika	Ortaokul
68	2021	The Insights of Using Creative Drama in Learning Speaking Skills for the 7th graders in Jenin city: A case study	Bsharat, Behak	Malezya	7. Sınıf

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma modeli, veri toplama, veri analizi ve güvenirlik alt başlıkları detaylı bir şekilde ele alınmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Yaratıcı drama yönteminin dil becerisi öğretimine katkısının yapılan çalışmalar doğrultusunda gözden geçirildiği bu araştırma nitel bir çalışmadır. Araştırma, bir soruna yönelik aranan cevapların bütünüdür. Nitel araştırma, nitel verilerin (gözlem, görüşme, doküman vb) dikkate alındığı, olayların el değmeden gözlemlendiği bir süreçtir (Yıldırım, Şimşek, 2013).

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemine dâhil olan meta-tematik analiz süreci kullanılmıştır. Meta-tematik analiz; ele alınan konuyla ilgili nitel verileri bir araya toplayarak, bu verilerden oluşturulan tema ve kodları çıkararak oluşturulan bir süreçtir (Batdı, 2019). Araştırmaya dâhil edilen çalışmalarda yer alan tema ve kodların tekrardan ele alınarak yeniden tema ve kod çıkarma edimidir (Batdı, 2019). Meta-tematik analizde nitel araştırmalardan elde edilen ham verilerin tekrar analiz edilmesi ve yorumlanması anlayışı hâkimdir (Batdı, 2019).

Bu araştırma Batdı (2019)'nın meta-tematik analiz basamakları göz önünü alınarak yapılmıştır. Bu basamaklar şunlardır:

a)Araştırma problemini belirlemek: Bu basamakta nitel araştırmaya dâhil edilecek problem belirlenir. Araştırma probleminin daha sonra geniş alanlara

yayılmaması adına sınırlandırılması unutulmamalıdır. Problemin net olması buna dâhildir. Problem belirlenirken mutlaka katılımcı görüşü alınıp alınmadığına bakılmalıdır.

Ele alınan araştırmadaki problem “Dil öğretiminde yaratıcı drama yönteminin katkısı ve olumsuz yönleri nelerdir?” şeklinde belirlenmiştir.

b) Belirlenen probleme ilişkin kuramsal çerçeveyi oluşturmak: Ortaya konacak araştırma probleminin tüm detayları bu bölümde yer almaktadır. Bu detaylar tek tek ele alınıp açıklanmalıdır. Meta-tematik analiz probleminin hem öğretmen görüşleri hem öğrenci görüşleri açısından ele alınacağı belirlenmiştir. Bu bakımdan her iki görüşünde dil becerisi boyutuna, olumlu ve olumsuz etkilerine bakılacağı belirlenmiştir.

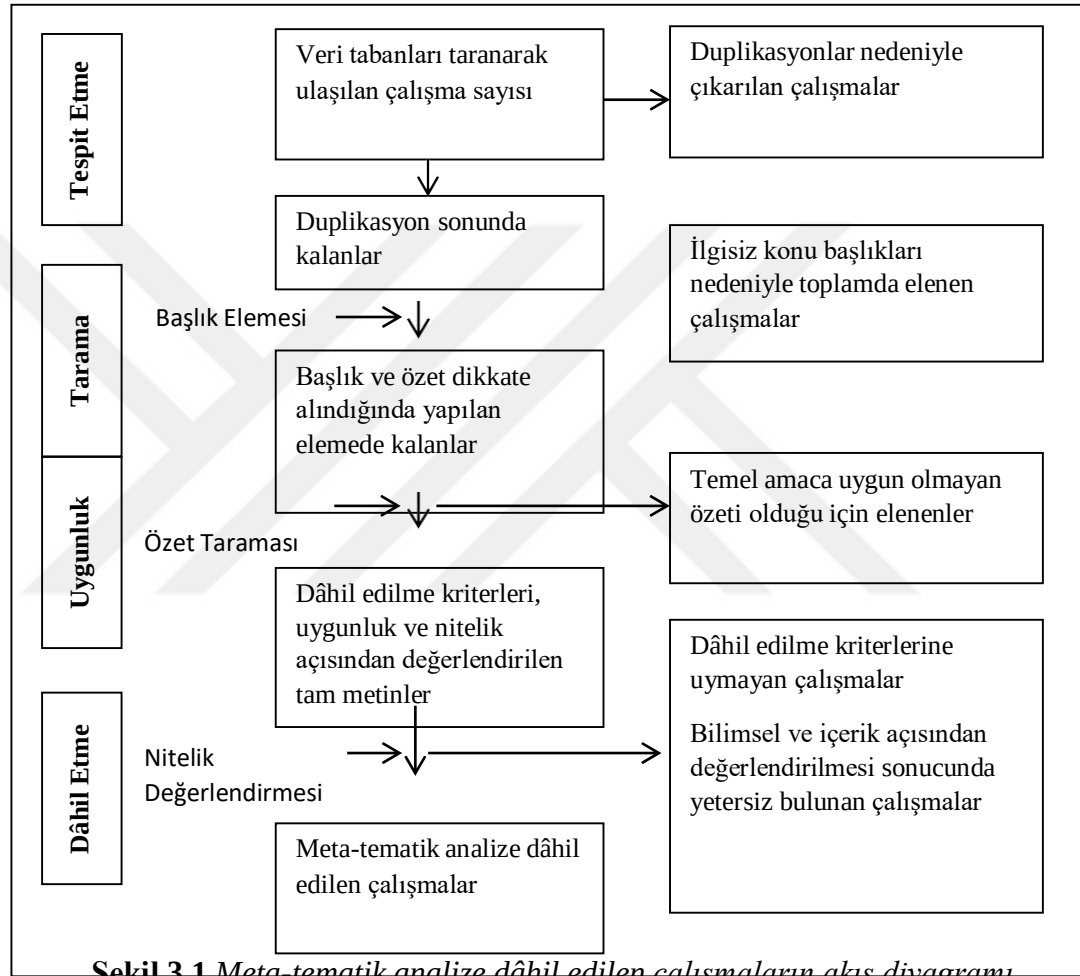
c) Araştırma sorularını hazırlamak: Araştırma temalarını da oluşturacak sorular bu aşamada sorulur. Böylece çalışmanın çerçevesi oluşturulur. Mevcut çalışmada ise yaratıcı drama yönteminin dil becerisinin öğretilmesinde dile olumlu ve olumsuz etkiler oluşturacağı aynı zamanda başka etkilerin de olacağı varsayılmıştır.

d) Araştırmanın evren ve örneklemini belirlemek: Araştırması yapılacak konunun literatür taraması bu basamakta gerçekleşir. Araştırma yapılırken kullanılan anahtar kelimeler, araştırılan veri tabanları, dâhil edilen yıllar vs. bu basamakta belirlenir. Mevcut araştırmada “dil becerisi, yaratıcı drama, yazma, okuma, konuşma, dinleme, creative drama, speaking, writing, listening, reading” anahtar kelimeleri kullanılarak araştırma yapılmıştır. Bu anahtar kelimeler toplam 9 veri tabanında taranmıştır. Bunlar: Science Direct, Web of Science, ERIC, Taylor ve Francis, ProQuest, Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi (YökTez), Dergi Park, Google Scholar ve Ebsco’dur.

e) Verileri toplamak: Bu aşamada bahsi geçen veri tabanlarından araştırmalar yapılır ve konu kapsamına alınan araştırmalarda katılımcı görüşü olanlar belirlenir. Katılımcı görüşleri alınmış makale veya tezler titiz bir çalışma sonucu incelenir. Meta-tematik analize dâhil edilenler ve edilmeyenler sebepleri ile birlikte belirtilir. Bu da tabloya dökülür.

f) Verileri gözden geçirmek ve araştırmak: Bu basamakta elde edilen veriler aşama aşama incelenir. Bunun için günlük veya not tutma yöntemi kullanılabilir. Her adım kayıt altına alınmalı ki hata payı en aza indirgenmiş olmalı (Batdı, 2019). Mevcut

çalışmada da bu yol izlenmişti. Öncelikle veri tabanlarından anahtar kelimeler taratılmış daha sonra bu anahtar kelimelere uyum sağlayan çalışmalar toplanmıştır. Toplanan bu çalışmaların belirlenen kriterlere göre elemesi yapılmış ve saf veriler üzerinden ilerlenmiştir. Araştırmaya dâhil edilecek çalışmaların yeterli verilere sahip olması gerekmektedir. Bilimsel açıdan eksik olan çalışmalar elenmelidir. PRISMA akış diyagramı kullanılarak bu basamak tamamlanabilir.

g) Verileri kategorilere göre kodlamak: Araştırmalardan elde edilen katılımcı görüşlerinden yola çıkılarak kodlama oluşturulur (Batdı, 2019). Bu görüşler titizlikle incelenir ve ortak olanlar bir kod altında birleştirilir. Bir tema altında yeterli kod oluşturulması sağlanır.

h) Veri kaynaklarının tanımlarını oluşturmak: Bu basamakta ulaşılan kaynakların alındığı veri tabanı, yayım yılı, hangi dilde yazıldığı gibi özelliklerin olduğu tablolar yer almaktadır.

ı) Tema oluşturma ve hipotezleri test etme: Araştırılan kaynaklardan elde edilen verilerden oluşturulan temalar araştırma problemi kabul edilir. Böylece temaların belirlenen probleme uygunluğu test edilir. Mevcut çalışmanın bu basamağında katılımcı görüşleri incelendiğinde 3 tema oluşturulmuştur. Araştırmanın başında cevabı aranan sorular, bu temalar ışığında yanıtlanmaya çalışılmıştır.

i) Verilerin raporlanması ve yorumlanması: Bu aşama meta-tematik analizin son aşaması kabul edilir. Çıkarılan tema ve kodların uygun görsellerle desteklenmesi daha net anlaşılması için gerekli görülebilir.

3.2. Araştırmaya Dâhil Edilen Çalışmalar

Dil becerisi öğretiminde yaratıcı drama yönteminin kullanılması hakkında yapılan çalışmalar incelenerek meta-tematik analize dâhil edilen çalışmalar belli ölçütlere göre belirlenmiştir. Bu ölçütler şunlardır:

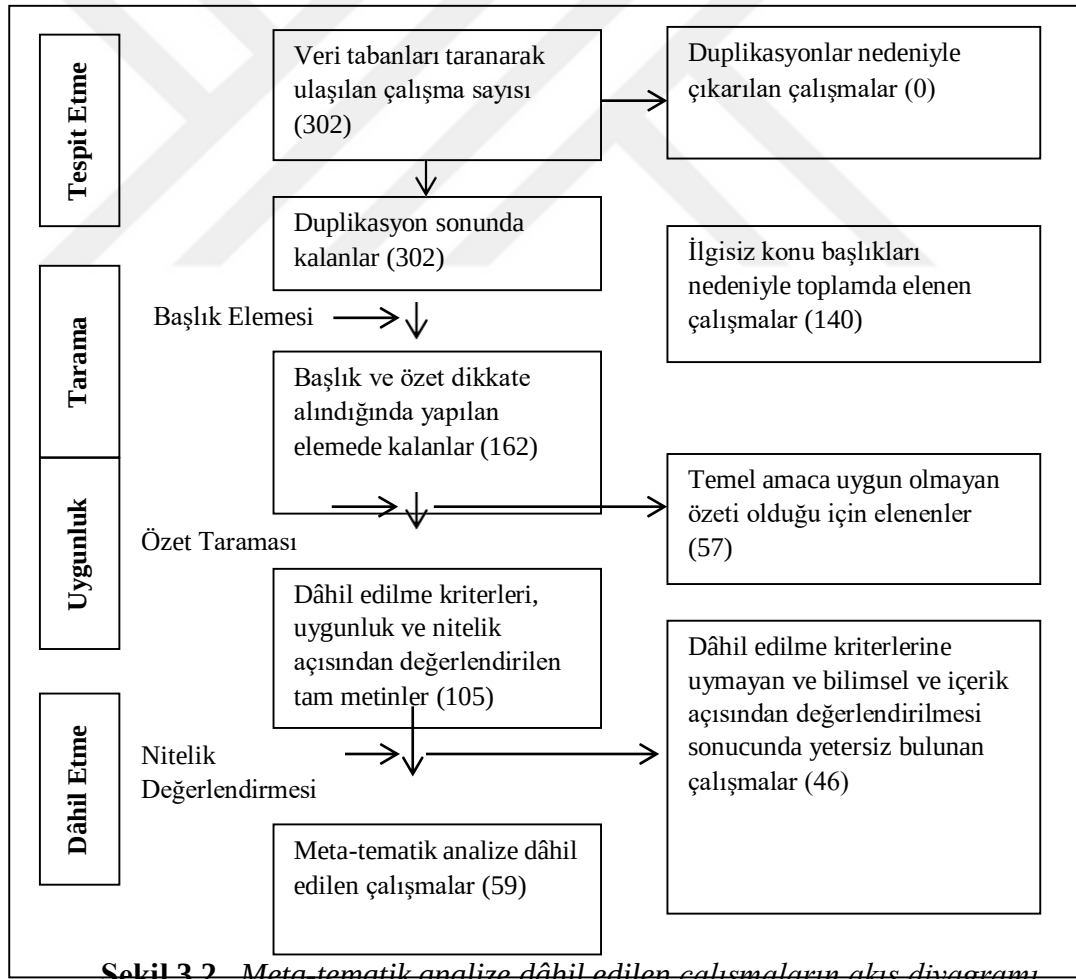
- Çalışmaların dil becerisi öğretiminde yaratıcı drama kullanılması ile ilgili olması,
- Nitel desenlenmiş olması,
- 2008-2023 yılları arasında yazılmış olması,
- Nitelikli veriler içermesi
- Katılımcı görüşü alınmış olması
- Tez ve makale olması.

Bu ölçütler dikkate alınarak farklı veri tabanlarından araştırmalar yapılmıştır. Bu veri tabanların çeşitlilik göstermesi güvenilirliğin artmasına da katkı sağlayacaktır. Veri tabanları seçilirken ulusal ve uluslararası düzeyde olmasına dikkat edilmiştir. Araştırılan konu çerçevesinde şu veri tabaları taranmıştır:

- Science Direct - SD
- Web of Science - WOS
- ERIC - E
- Taylor ve Francis - TF
- ProQuest - PQ

- Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi (YökTez) - YT
- Dergi Park - DP
- Google Scholar - GS
- Ebsco

Veri tabanlarında araştırma yapılırken “dil becerisi, yaratıcı drama, yazma, okuma, dinleme, konuşma, speaking, writing, listening, reading” gibi anahtar kelimeler taratılmıştır. Bu anahtar kelimeler kullanılarak toplam 302 makale, doktora ve yüksek lisans tezine ulaşılmıştır. Yapılan bazı elemeler sonucunda meta-tematik analize dâhil edilen çalışmalar 59 olarak belirlenmiştir. PRISMA akış diyagramı kullanılarak (Moher vd., 2009) Meta-tematik analize dâhil edilen ve meta-tematik analizden hariç tutulan çalışmalar gösterilmiştir.

Şekil 3.2. Meta-tematik analize dâhil edilen çalışmaların akış diyagramı

Şekil 3.2’de belirtilen akış diyagramı incelendiğinde veri tabanlarında anahtar

kelimeler taratılarak erişilen 302 çalışmadan hiçbirisi duplikasyon sebebiyle elenmemiştir. 302 araştırmadan 140 tanesi içinde anahtar kelimeleri barındırmasına rağmen bazı sebeplerden kaynaklı mevcut çalışmaya hizmet etmeyeceği öngörülerek çıkartılmıştır. Kalan 162 çalışmada 57 tanesinin temel amaca uymadığı için çıkarılmasına karar verilmiştir. 105 çalışma, içinde katılımcı görüşü olmadığı için elenmiştir. Son olarak 46 çalışma, mevcut çalışmaya yeteri veri sağlayamadığı için hariç tutulmuştur. Bunlar çıkarıldığında belirlenen kriterlere uyan toplam 59 çalışma, meta-tematik analize tabi tutulmuştur.

Tablo 3. 1. Meta-tematik analize dâhil edilen ve elenen çalışma sayıları

	Dergi Park	Google Scholar	Yök Tez	Ebsco	Eric	ProQuest	Web Of Science	Taylor& Francis	Science Direct	Toplam
Taranarak ulaşılan toplam çalışma sayısı	27	15	72	24	65	22	9	21	47	302
İlgisi konu başlığı nedeni ile elenenler	2	1	10	9	40	13	6	17	42	140
Başlık ve özet elemesi sonrası kalanlar	25	14	62	15	25	9	3	4	5	162
Temel amaca uygun olmayan özetler	10	6	20	6	4	4	2	2	3	57
Değerlendirilen tam metin sayısı	15	8	42	9	21	5	1	2	2	105
Kriterlere uymadığı için elenenler	7	5	25	5	4	0	0	0	0	46
Meta-tematik analize dâhil edilenler	8	3	17	4	17	5	1	2	2	59

3.3. Veri Toplama ve Veri Analizi

Araştırmada dil becerisi öğretiminde yaratıcı drama yönteminin katkısının yer aldığı çalışmalara ulaşabilmek için literatür taranmış ve elde edilen çalışmalarda doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Doküman analizi, bir amaç çerçevesinde araştırma verilerine ulaşarak onları inceleme, notlarını alma ve bu notları analiz etme sürecidir (Karasar, 2005). Bu kapsamda yukarıda bahsi geçen veri tabanlarından ulaşılan çalışmaların bulgularından oluşmaktadır. Doküman incelemesi sonucu yaratıcı drama dâhilinde olan veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. İçerik analizi sayesinde hem geçmişe hem geleceğe ışık tutulur. Bu araştırılan verilere atıfta bulunularak yapılır (Selçuk, Palancı, Kandemir, & Dündar, 2014)

Detaylı bir şekilde okunan çalışmalardaki bulgular analize tabi tutulmuştur. Bulgulardaki ham veriler incelenmiştir. Bu ham verileri katılımcıların birinci ağızdan çıkan cümleleri oluşturmaktadır. Bu cümleler incelenerek tema ve kodlar oluşturulmuştur. Bu süreç içinde araştırmacı hiçbir veriye dokunmamış veya yorumunu katmamıştır. Veriler tamamen saf haliyle incelenmiştir. Güvenirliliğin artırılması için hangi cümlenin hangi çalışmadan alındığı cümle sonunda belirtilmiştir. Örneğin Eric veri tabanından alınan birinci makalenin cümlesi ve hangi sayfadan alındığı “E-1, s.54” şeklinde gösterilmiştir.

3.4. Meta-Tematik Analizde Güvenirliğin Sağlanması

Bir problemin çözüme kavuşturulabilmesi için araştırmaya tabi tutulması gerekir. Araştırmacı ise bu problemi tanımlar ve onu çözüme kavuşturmak için uğraşır (Wiersma ve Jurs, 2005). Bu çözüm yollarından bir tanesi de nitel araştırmalardır (Roberts ve Priest, 2006). Nitel araştırmalar problemlere yönelik çözümlerde sadece nicel verilerin önemli olmadığı tezini savunmuştur.

Bir araştırmadaki sonuçların inandırıcılığı, bilim araştırmalar için olmazsa olmazlardandır. İnandırıcılığı göstermenin iki önemli aracı da geçerlilik ve güvenirliliktir. Bir araştırmanın güvenirliliği, o araştırmanın sonuçlarına güvenilip güvenilemeyeceğini değerlendiren bir ölçüdür. Güvenirlik, bir ölçüm aracının veya bir araştırma tasarımının istikrarlı ve tutarlı sonuçlar üretebilme yeteneğini ifade eder. İyi bir araştırma güvenirliliği, aynı koşullar altında tekrarlanabilir sonuçlar elde etme yeteneğine sahip olmalıdır. Nicel araştırmalarda güvenirlilik sayısal verilerle

bulunurken bu nitel araştırmalarda bu biraz zordur (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Nitel araştırmalarda güvenilirliğin yerini sonuçların doğruluğu ifadesi almaktadır (Noble ve Smith, 2015). Krefting (1991) bunu inandırıcılık şeklinde tanımlamıştır. Batdı (2019)'ya göre inandırıcılığı arttırmak için makale, tez gibi çeşitli kaynaklardan yararlanabilir. Verilerin toplandığı sırada toplanan veriler nitel araştırma için oldukça önemlidir (Lonkila, 1995). Nitel verileri analiz ederken genellikle Miles-Huberman modeli kullanılmaktadır.

Miles-Huberman Modeli

Miles ve Huberman modeli, nitel araştırmalarda veri analizi için kullanılan bir modeldir. Bu model, nitel verilerin analizi için sistematik bir ereve sunar (Baltacı, 2017).

Miles ve Huberman modeli, nitel verileri toplama, organize etme, sınıflandırma ve anlamlandırma süreçlerini içerir. Bu model, nitel araştırmalarda yaygın olarak kullanılan bir dizi teknik ve stratejiyi bir araya getirir. Temel olarak, verilerin sistematik bir şekilde anlaşılmasını ve yorumlanmasını sağlamak için kullanılır.

Bu modelin temel bileşenleri şunlardır:

1. **Veri Toplama:** Nitel veri, gözlemler, görüşmeler, odak grupları, belge analizi gibi çeşitli kaynaklardan elde edilir. Veri toplama aşaması, araştırmacının nitel veriyi toplama stratejilerini belirlemesini içerir.

2. **Veri Azaltma:** Toplanan veriler, önemli kategorilere veya temalara indirgenir. Bu, veri setini yönetilebilir kılmak ve analiz için hazırlamak için yapılır (Strauss, 1987). Analiz süresince devam eden bu aşamada araştırmacı git-gel yaparak verileri inceler (Miles and Huberman, 1994). Veriler kodlamalar yapılarak azaltılır. Kodlar verilerin açıklanmasında yol gösterici bir rehber konumundadır. Verileri azaltma yöntemlerinden bir diğeri de not almadır (Kvale, 1996).

3. **Veri Gösterimi:** Azaltılmış veri, tablolar, grafikler veya diğer görsel temsiller aracılığıyla sunulur (Seale, 2001). Bu, veri setinin görsel bir anlam erevesi sağlamak için yapılır. Miles ve Huberman, nitel veri analizi sürecinde veri sunumu için çizelgeler ve grafiklerin kullanılmasını önerirler. Bu neri, araştırmacılara verileri daha anlaşılır ve erişilebilir hale getirme, desenleri ve ilişkileri vurgulama, ve sonuçları görsel bir şekilde ifade etme fırsatı sağlama amacını taşır.

4. **Çapraz Analiz:** Veriler arasındaki ilişkiler ve desenler incelenir. Bu aşama, veri setindeki önemli bağlantıları ve temasal örüntüleri belirlemek için kullanılır.

5. **Sonuç Çıkarma ve Yorumlama:** Baştan beri yapılan bütün aşamalar bu aşamaya ulaşmak için düzenlenmiş sistemler bütünüdür. Bu aşamada analizin sonuçlarına dayanarak, araştırmacı nitel verilerle ilgili genellemeler yapar ve bulgularını yorumlar.

6. **Bulguları Doğrulama:** Elde edilen sonuçlar analiz edilir, denenir ve onaylanır (Miles ve Huberman, 1994). Araştırmacı elde ettiği kodlara tekrar göz atar ve kontrol eder. Bu aşamada mevcut çalışmaya yönelik farklı kodlayıcılar tarafından tekrar kodlar oluşturulur. Farklı kodlayıcı tarafından oluşturulan yeni kodların araştırmacı tarafından bulunun kodlarla uyumu önemlidir. Bu araştırmanın güvenilirliğine katkı sağlamaktadır. Miles ve Huberman buna içsel tutarlılık adını vermişlerdir ve $\Delta = C \div (C + \diamond) \times 100$ formülü ile buna niceliksel boyut kazandırmışlardır.

Δ : Güvenirlilik katsayısı

C : Üzerinde görüş birliği sağlanan konu/terim sayısını

$\diamond$: Üzerinde görüş birliği bulunmayan konu/terim sayısı

(Bu formüle göre çıkan sonucun en az %80 olması gerekir.)

Miles ve Huberman (1994) modeli, nitel araştırmalarda elde edilen zengin ve karmaşık verileri düzenli bir şekilde işlemek ve anlamak için araştırmacılara rehberlik etmek için kullanışlı bir araçtır. Bu model, araştırmacıya veri analizi sürecini sistemli bir şekilde yönetme ve anlama konusunda bir çerçeve sunar.

Mevcut çalışmada dış güvenilirliği arttırmaya yönelik araştırılan veri tabanları, kavramsal çerçeve, izlenilen yol tüm ayrıntılarıyla anlatılmış ve tablolaştırılmıştır. İç güvenilirliği arttırmak için de çalışmalardan elde edilen katılımcı görüşleri araştırmacı dışında iki farklı kodlayıcı tarafından tekrardan incelenmiş ve kodlar oluşturulmuştur. Kodlayıcılar arası uyum hesaplanmış ve % 83 olarak belirlenmiştir (Miles ve Huberman, 1994). Bu oran güvenirliliğin yeterli düzeyde olduğunu kanıtlamıştır. Tablo 3.2.de bunun örneği görülebilir.

Tablo 3.2. *Kodlayıcıların görüşme cümlelerine verdikleri örnek kodlar*

Katılımcı Görüşleri	Araştırmacı	1. Kodlayıcı	2. Kodlayıcı
“Dramada yaptığımız etkinlikler bizim hayal gücümüzü geliştiriyor, mesela bir konuda nasıl düşüneceğimizi ne yapacağımızı hayal ediyoruz düşünüyoruz sonra canlandırıyoruz.	Hayal gücünü ve yaratıcılığı geliştirmesi	Hayal gücünü geliştirmesi	Hayal gücünü geliştirmesi
“Drama yoluyla daha iyi anlıyorum. Doğaçlamalar ve canlandırmalarla arkadaşlarımla birlikte paylaşarak öğreniyorum.”	Grupla öğrenme	Paylaşarak öğrenme	İşbirlikli öğrenme
“Drama sayesinde ne zaman ve nerede noktalama işaretlerini kullanacağımı iyi biliyorum. Ne yazarsam yazayım karşıdakine hitap sözcüğü ile başlıyorum.”	Yazma Becerisine Katkısı	Noktalama işaretlerini öğrenmeye katkısı	Noktalama öğrenmeye katkısı/Yazmaya katkısı
“Bazı arkadaşlarımız konuşurken sesleri çıkmıyordu, kelimeleri yutarak konuşuyordu. Onların konuşmalarının şimdi daha iyi olduğunu düşünüyorum. Drama derslerinde özellikle konuşurken birisiyle konuşmaya hitap cümlesi ile başlamaya dikkat ediyorum.”	Konuşmaya katkısı	Konuşmaya Katkısı	Konuşmaya Katkısı

Aynı zamanda mevcut çalışmada makale, yüksek lisans tezi, doktora tezi gibi kaynaklardan yararlanılarak bunu sağlamak amaçlanmıştır. Çalışmaya dâhil edilen araştırmalardan doğrudan alınan katılımcı görüşleri de güvenilirliği arttırmaktadır (Sutton ve Austin, 2015). Bulgular kısmında yer verilecek olan tema ve kodların hemen altında yer alacak olan katılımcı görüşlerinin hangi kaynaktan ve hangi sayfadan alındığı belirtilerek bu sav desteklenmiş olacaktır.

BÖLÜM IV

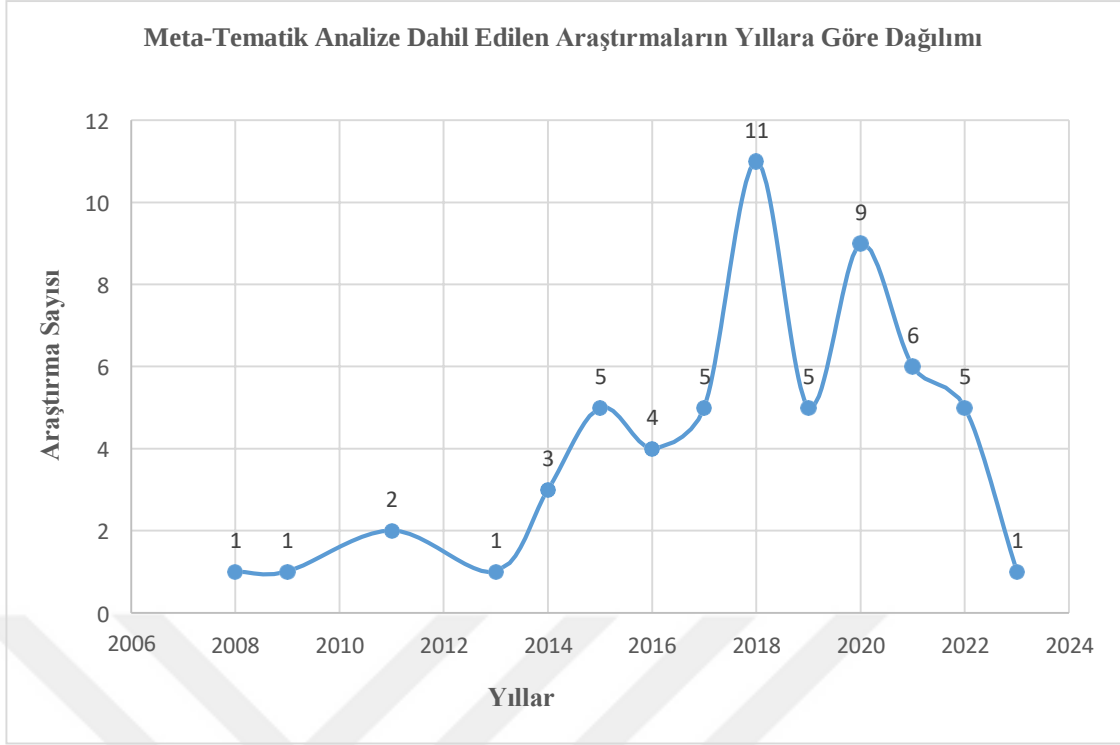
BULGULAR

Bu bölümde öncelikle araştırmaya tabi tutulan çalışmaların genel bilgilerine ardından çalışmalardan alınan görüşme cümleleri neticesinde tema ve kodlara yer verilmiştir. Araştırmanın verilerle desteklenmesi amacıyla her koda ait cümleler, alındığı veri tabanı ile birlikte sunulmuştur.

4.1. Meta-Tematik Analize Dâhil Edilen Çalışmaların Genel Bilgileri

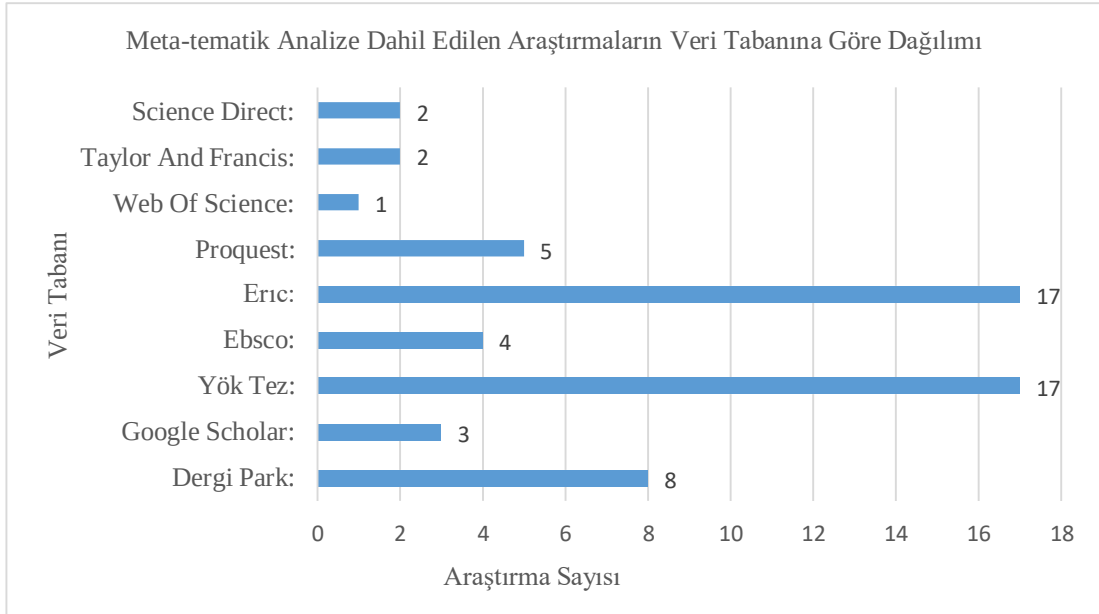
Araştırmalar doğrultusunda elde edilen sonuçlar incelenmiş ve ölçütlere uyanların meta -tematik analizi yapılmıştır. Elemeler sonucunda toplam 60 çalışmanın hangi veri tabanından alındığı, yayınlanma tarihi, kaçının makale, yüksek lisans veya doktora tezi olduğu ve yayınlandığı ülke olarak sınıflandırılmıştır. Yapılan çalışmanın daha iyi anlaşılması için bu sınıflandırmalar gerekli görülmüştür.

Meta-tematik analize dâhil edilen 59 çalışmanın yıllara göre dağılımı şekil 4.1.'de gösterilmiştir. Bu çalışmalar 2008 yılında 1 iken, 2009'da 1, 2011'de 2, 2013'te 1, 2014'te 3, 2015'te 5, 2016'da 4, 2017'de 5, 2018'de 11, 2019'da 5, 2020'de 9, 2021'de 6, 2022'de 5 ve 2023 yılında 1 olarak belirlenmiştir. Dil becerisi öğretiminde yaratıcı drama kullanılmasının etkisi ile ilgili katılımcı görüşleri yer alan çalışmaların sayısı ilk yıllarda az iken daha sonra bir artış görülmüş ve giderek tekrar azalmıştır.

Şekil 4.1. Meta-tematik analize dâhil edilen araştırmaların yıllara göre dağılımı

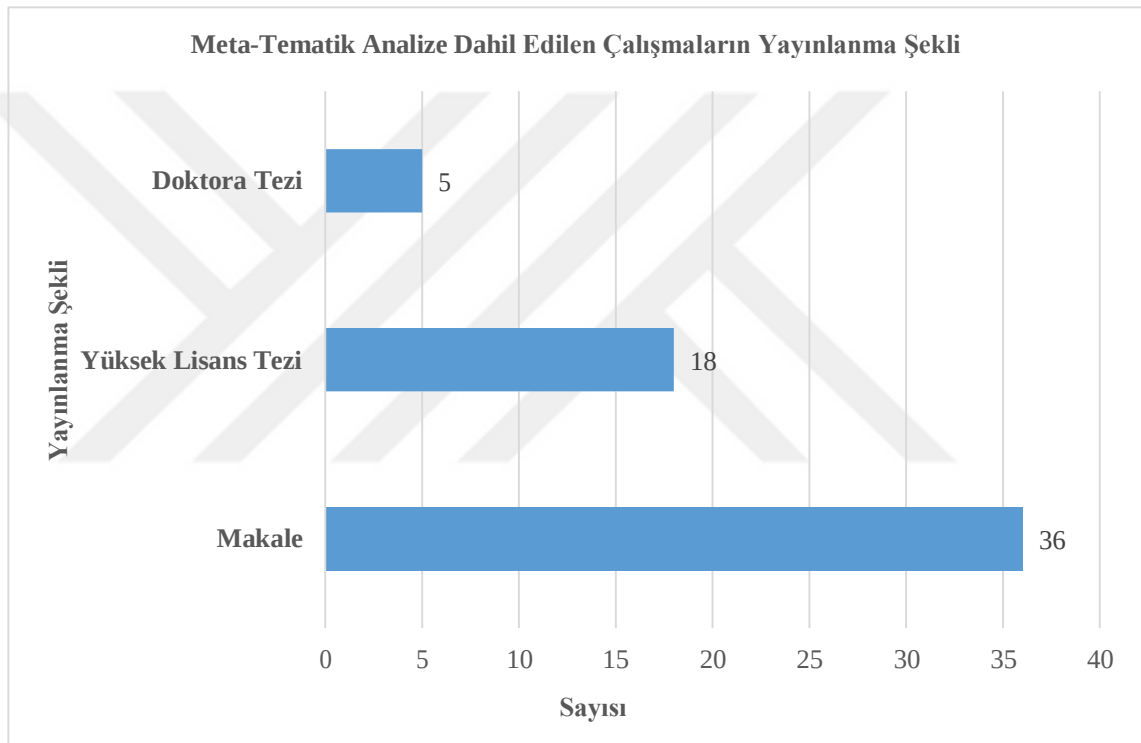
Araştırmalar neticesinde meta-tematik analize dâhil edilen çalışmaların veri tabanlarına göre sınıflandırılması aşağıda gösterilmiştir. Buna göre Yök Tez ve Eric en fazla araştırmaya ulaşılan veri tabanı iken en azı ise Web Of Science olarak belirlenmiştir. Genel olarak bakıldığında araştırması yapılan her veri tabanında nitelikli bulgulara ulaşılmış ve en az 1 çalışma araştırmaya alınmıştır.

Şekil 4.2. Meta-tematik analize dâhil edilen araştırmaların ulaşılan veri tabanlarına göre dağılımı

Araştırmaya tüm ülkeler dâhil edilmemiştir. Ağırlıklı olarak Türkçe ve İngilizce kaynaklar incelenmiştir. Yaratıcı drama yönteminin dil becerisine etkisinin incelendiği bu çalışma çok geniş alana yayıldığı için böyle bir sınırlandırma uygun görülmüştür. Meta-tematik analize dâhil edilen çalışmaların 54'ü Türkiye'de 4'ü İngiltere'de 1'i Çin'de gerçekleşmiştir. Ancak yayınlanma dili dikkate alınırca İngilizce ağırlıklı olduğu görülmektedir.

Meta-tematik analize dâhil edilen çalışmaların yayınlanma şekli (makale, yüksek lisans tezi, doktora tezi) şekil 4.3.'te belirtilmiştir. Buna göre araştırmaya dâhil edilen çalışmaların 36'si makale iken, 18'i yüksek lisans tezi ve 5'i doktora tezidir.

Şekil 4.3. Meta-tematik analize dâhil edilen araştırmaların yayınlanma şekline göre dağılımı

4.2. Meta-Tematik Analiz Bulguları

Yaratıcı drama yönteminin dil becerisi öğretimine katkısının incelendiği bu araştırmada görüşme cümleleri öğretmen görüşlerine ve öğrenci görüşlerine göre ele alınmıştır. Bu neticede toplam üç tema ve alt temalar oluşturulmuştur. Bunlar;

1. Yaratıcı drama yönteminin dil becerisi öğretimine katkıları nelerdir?

1.1. Yaratıcı drama yönteminin dil becerisi öğretiminin yazma boyutuna katkıları nelerdir?

- 1.2. Yaratıcı drama yönteminin dil becerisi öğretiminin konuşma boyutuna katkıları nelerdir?
- 1.3. Yaratıcı drama yönteminin dil becerisi öğretiminin okuma boyutuna katkıları nelerdir?
- 1.4. Yaratıcı drama yönteminin dil becerisi öğretiminin dinleme boyutuna katkıları nelerdir?
2. Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının dil becerisi öğretiminde öğrenciler üzerindeki diğer katkıları nelerdir?
 - 2.1. Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının öğrenciler üzerindeki diğer olumlu katkıları
 - 2.2. Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının öğrenciler üzerindeki olumsuz katkıları
3. Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının dil becerisi öğretiminde öğretmenlerin mesleki gelişimine katkıları nelerdir?

4.2.1. Yaratıcı Dramanın Dil Becerisi Öğretimine Katkıları

Meta-tematik analiz sonucunda araştırmanın birinci teması, konu başlığını da oluşturan “yaratıcı dramanın dil becerisi öğretimine katkıları” olarak belirlenmiştir. Araştırmaya dâhil edilen katılımcı görüşleri incelenmiş, bu görüşler doğrultusunda tema ve kodlar oluşturulmuştur. Bu kodlar tablo olarak belirtilmiştir. Ana tema olarak “yaratıcı dramanın dil becerisine katkısı” belirlenmiş olup alt temalarda; “yazma becerisine katkısı” , “ konuşma becerisine katkısı” , “okuma becerisine katkısı” ve “dinleme becerisine” katkısı olarak belirlenmiştir.

4.2.1.1. Yazma becerisine katkısı

“Yaratıcı dramanın dil becerisi öğretimine katkısı” teması altında oluşturulan” yazma becerisine katkısı” alt teması oluşturulmuştur. Yaratıcı dramanın yazma öğretimine katkısı şekil 4.4’te gösterilmiştir.

Şekil 4.4 Tema 1: Yaratıcı dramanın yazma becerisine katkısı

Bu alt temanın oluşturulma sürecinde referans alınan görüşme cümlelerinin sıklık değerleri tablo 4.1.de gösterilmiştir.

Tablo 4.1. Yazma becerisine katkısı alt temasına ait kodların sıklık değerleri

Kodlar	f	%
Sözcük dağarcığını geliştirmesi	40	27,3
Farklı metin türlerinde yazabilme	20	13,6
Yazmayı sevdirmesi	20	13,6
Şiir yazmaya katkısı	15	10,2
Noktalama işaretlerini kavrama	13	8,9
Doğru cümle kurabilme	12	8,21
Konu bulmaya yardımcı	11	7,53
Yazma yeteneğini geliştirme	10	6,84
Sesleri tanımaya yardımcı	3	2
Duygularını ifade edebilme	2	1,36

Meta-tematik analiz sonucunda “Yazma becerisine katkısı” alt teması kapsamında katılımcı görüşlerinden elde edilen toplam 10 kod olduğu görülmüştür. Kodların sıklık değerleri tablo 4.1. de gösterilmiştir. En sık tekrar edilen kod %27,3’lük orana sahip sözcük dağarcığının geliştirilmesi kodudur. Yaratıcı dramanın yazma becerisine bir diğer katkısı farklı metin türlerinde yazabilmedir. Bu kapsamda

katılımcılar hikâye, anı, günlük, şiir gibi türleri artık daha rahat yazabildiklerini belirtmişlerdir.

Bu tema altında araştırmalardan elde edilen katılımcı cümleleri şöyle belirtilmiştir:

Sözcük dağarcığını geliştirmesi

Bu kod altında E-M4,s.58 kodlu makalede *"Çeşitli aktiviteler ve yöntemlerle kelime dağarcığım zenginleşti."* ifadesi yer alırken DP-M5,s.440 kodlu makalede *"Yaptığımız dramalar benim kelime dağarcığımı geliştirdi. Bu kelimeler sayesinde cümle kurmam daha kolay oldu."* ifadesi yer alır. DP-M2,s.222 kodlu makalede *"Sözcük dağarcığımız gelişti. Önceden derslerde yeni bir kelime öğrendiğimizde defterime ekliyordum. Bizim işlediğimiz derslerde daha fazla öğrenmeye başladık. Çünkü kitaplarda farklı yazarların farklı anlatımları vardı. Farklı kelimeler kullanmışlar."* ve DP-M7,s.74 kodlu makalede *"Bugün sabah okula geldiğimde öğretmenim bizi yukarıdaki atölyeye götürdü. Orada deyimlerin birkaçını gördük. Onlar: yaka silkmek, omuz silkmek, yüzü kızarmak, parmak ısırarak, burun kıvrırmak, ses çıkarmamak."* ifadeleri yer almıştır.

Farklı metin türlerinde yazabilme

Bu kod altında PQ-T4,S.33 kodlu makaleden alınan *"Eğlenceli, evet günlük tutmaya yardımcı oldu - bunlar eğlenceli çünkü yazmanıza yardımcı oluyor"* ifadesi ve YT-9,s.58 kodlu tezden alınan *"Drama sayesinde... İlk yazdığımız hikâyede ben çok zorlanmıştım. Aklıma hiçbir şey gelmemişti. Çok düşündüm ama şimdi hikâyemize drama ile başladığımız için dramada olayların nasıl gelişeceğini, hikâyenin nasıl olacağını anladım. Giriş gelişme sonucu anladım. Böyle yardımcı oldu. Ama daha önceki hikâyemde ben giriş gelişme sonucu bilmiyordum. Aksiyon ya da figürlerin nasıl yazılacağını bilmiyordum. Ama drama başladıktan sonra daha iyi hikâyeler yazmaya başladım."* ifadesi yer almaktadır.

Yazmayı sevdirmesi

EBSC0-M3,s.389 kodlu makaleden alınan *"Yazmanın zevkli ve eğlenceli olabileceğini öğrendim"* ve WOS-M1,s.103 kodlu makaleden alınan *"Yazmanın eğlenceli ve keyifli olabileceğini öğrendim"* örnek gösterilebilir.

Yine YT-1,s.40 kodlu tezden alınan *"Dramanın yazmama etkisi oldu. Dramada hayal gücümüz geliştiğinden daha iyi öğreniyoruz, orada eğlendiğimiz için"*

daha mutlu yazıyoruz, yazmaya sevgimiz artıyor.” ve YT-7,s.37 kodlu tezden alınan “Yazmak dramayla daha eğlenceli.” örnek gösterilebilir.

Şiir yazmaya katkısı

DP-M1,s.581 kodlu makaledeki “Ben evde de şiir yazıyorum. Şiir yazmayı severim. Burada da severek şiir yazdım. Evde tek başıma şiir yazarım ama burada yazılan şiirlerde herkesin katkısı var. Bu tarzda etkinliklerin devam etmesini isterim doğrusu.” ve yine aynı makaleden alınan “Oyun oynarken arkadaşlarımızın yazdıkları kelimeleri de öğrendik. Ayrıca haberinin bile şiir şeklinde yazılabildiğini gördük.” (DP-M1,s.581) örnek gösterilebilir.

Noktalama işaretlerini kavrama

EBSC0-M4,125 adlı makaleden alınan “Eskiden yazarken noktalama işaretlerine dikkat etmezdim. Şimdi bu konuda daha dikkatliyim. Ayrıca önce öğretmenim verdiği kelimelerle oynamak, sonra yazmak çok zevkli.” ve GS-T1,s.84 kodlu tezden alınan “Biraz önce konuşmada söylediğim gibi metinlerden yola çıkarken genellikle metinlerin sonunu grup olarak yazdık ve canlandırdık. Noktalama işaretlerinin bazılarını bilmiyordum. Onların nerelerde kullanıldığını ritimlerle öğrendik.” ifadesi yer almaktadır.

Doğru cümle kurabilme

GS-T1,s.83 kodlu tezdeki “Yazarken düşüncelerimi daha iyi ifade edebiliyorum. Önce hitap cümlesi ile başlayıp satırları kaydırmamaya ve doğru cümleler kurmaya çalışıyorum.” cümle bu koda örnek gösterilebilir.

Konu bulmaya yardımcı

YT-1,s.39 kodlu tezdeki “Drama yaparken, hem yazınca yazmamız geliyor hem de metinler okuyunca hayal gücümüz geliyor, metinlerden yazacağımızla ilgili fikirlerimiz geliyor.” örnek gösterilebilir.

Yazma yeteneğini geliştirme

Yazma yeteneğini geliştirmesi yönünde referans alınan bazı cümle örnekleri şöyledir: “İçimdeki güzelleri dışarı çıkarabildim. Bir kâğıt bir kalem sayesinde rahatladığımı hissettim sanki” EBSC0-M3,s.389 , “Yazdıklarım sayesinde cesaretim arttı. Daha iyi yazabileceğimi gördüm. Ablamdan bile iyi yazıyorum” EBSC0-M3,s.389 GS-T1,s.91 kodlu tezden alınan “Yazılı becerisi genelde kısa zamanda çok

önemli gelişim göstermez. Ancak öğrencilerim yazma becerilerinde de önemli gelişim gösterdiler. Önceden öğrencilerimin yazılacak sayfaya biçimsel açıdan özen göstermediklerini daha sonra satır başında sonunda gerekli aralıkları düzenlemeye çalıştıklarını, bu konuda birbirlerine uyarılar yaptıklarını gözlemledim. Ayrıca çizgisiz kâğıda yazmakta tedirgin olmadıklarını gözlemledim.” ve GS-T1,s.91 kodlu tezden alınan “Yazma becerilerinde, en az 3 paragraflık (giriş-gelişme-sonuç) metinler oluşturabildikleri, anlatımlarında yazım ve noktalama işaretlerine dikkat ettiklerini, kendi şiirlerini yazdıklarını, kendi başlarına gruplar oluşturarak küçük diyalog metinleri oluşturarak sunumlar yaptıklarını da fark ettim.” örnek gösterilebilir.

Sesleri tanımaya yardımcı

Sesleri tanımaya yardımcı kodu altında YT-5,s.107 kodlu tezden alınan *“Okuma yazmaya geçişte drama yöntemi ses tanıımı için kullanılıyorum, en az haftada iki-üç kere kullanılır. Aynı sesler tekrar edilerek oyunlaştırılarak pekiştirilir”* örnek gösterilebilir.

Duygularını ifade edebilmeleri

YT-9,s.58 kodlu tezden alınan *“Yaratıcı drama yönteminin kullanıldığı yaratıcı yazma çalışmalarının en belirgin farklılığı, çocukların duygularının yazma sürecine katılması ve akışı şekillendirmesi olmuş...”* bu koda referans gösterilebilir.

4.2.1.2. Konuşma becerisine katkısı

Dil becerisi öğretiminde yaratıcı dramının katkısı teması altında oluşturulan konuşma becerisine katkısı alt teması oluşturulmuştur. Yaratıcı dramının konuşma becerisi öğretimine katkısı şekil 4.5’te gösterilmiştir.

Şekil 4.5 Tema 1: Yaratıcı dramanın konuşma becerisine katkısı

Bu alt temanın oluşturulma sürecinde referans alınan görüşme cümlelerinin sıklık değerleri tablo 4.2.’de gösterilmiştir.

Tablo 4.2. Konuşma becerisine katkısı alt temasına ait kodların sıklık değerleri

Kodlar	f	%
Telaffuza katkısı	43	24,29
Beden diline katkısı	30	16,94
Kendini ifade etmeye katkısı	25	14,12
Akıcı konuşma becerisi sağlama	21	11,86
Vurgu ve tonlamaya katkısı	16	9
Konuşmaya katkı sağlama	16	9
Heyecanı azaltma	12	6,77
İletişim becerisini geliştirme	7	3,95
Güven sağlama	5	2,82
Sözcük dağarcığını geliştirme	2	1,12

Meta-tematik analiz sonucunda “Konuşma becerisine katkısı” alt teması kapsamında katılımcı görüşlerinden elde edilen 10 kod olduğu görülmüştür. Kodların sıklık değerleri tablo 4.2.’de gösterilmiştir. En sık tekrar edilen kod 24,29’lük orana sahip telaffuza katkısı kodudur. Ardından beden diline katkısı ve kendini ifade

etmeye katkısı yer almaktadır. İki katılımcının ise yaratıcı dramının sözcük dağarcıklarını geliştirdiğini belirtmişlerdir.

Bu tema altında araştırmalardan elde edilen öğrenci cümleleri şöyle belirtilmiştir:

Telaffuza katkısı

Telaffuza katkısı kodu oluşturulurken *“Bazı arkadaşlarımız konuşurken sesleri çıkmıyordu, kelimeleri yutarak konuşuyordu. Onların konuşmalarının şimdi daha iyi olduğunu düşünüyorum. Drama derslerinde özellikle konuşurken birisiyle konuşmaya hitap cümlesi ile başlamaya dikkat ediyorum.”* (DP-M2,s.224) , *“Kolay bir şekilde cümle kurmama yardımcı oluyor. Bu şekilde yeni kelimeler öğrenebiliyorum. Telaffuzumun da geliştiğini düşünüyorum.”* (DP-M4,s.858) , *“Drama etkinliklerinin konuşma, kelime ve telaffuz becerilerimi geliştirdiğini düşünüyorum mesela oynadığımız oyunlar bu konuda çok etkili oldu.”* (DP-M4,s.858) , *“Telaffuz becerimi kesinlikle geliştirdiğini düşünüyorum.”* (DP-M4,s.859) *“Konuşurken kekemeliğimden dolayı çok zorlanıyordum. Dramada yaptığımız doğaçlamaların konuşmam üzerinde etkisi oldu. Şimdi konuşurken daha rahatım. Şimdi fazla heyecanlanmadığım için daha az zorlanıyorum.”* (GS-T1,s.87) , *“Kelimeleri doğru söylemeyi öğrendim ve bazı yerlerde durmayı, güzel bir şekilde konuşmayı öğrendim”* (YT-6,s.133) kodlu çalışmalar referans gösterilebilir.

Beden diline katkısı

GS-T1,s.87 kodlu çalışmada *“Metinleri okuduk. Canlandırmalar yaptık ve daha akıcı konuşmaya başladım. Şimdi kendimi anlatırken ayrıntılarıyla ve bedenimi kullanarak anlatıyorum. Mutlaka birisiyle karşılaştığımda merhaba ya da başka bir hitap kelimesi ile başlıyorum.”* olarak ifade edilmişken DP-M5,s.440 kodlu çalışmada *“Drama etkinlikleri sayesinde konuşurken söylediğim cümlelere uygun jest ve mimikler yapabiliyorum mesela yani duygularımı katabiliyorum.”* İfade edilmiştir. Ayrıca, YT-2,s.73 kodlu çalışmada *“Evet yansıtabiliyorum. Eskiden bir metin okuduğumda hecelerdim, doğru okuyamazdım. Şimdi tam aksine. Okurken artık jest ve mimiklerimi kullanıyorum. İyi ki yaratıcı drama etkinliklerine katıldım.”* Açıklaması yapılmıştır. Son olarak YT-6,s.135 *“Beden dilini kullanmayı daha iyi öğrendik, karşıımızdakiyle daha iyi diyalog kuruyoruz. Karşıımızdaki işitme engelliye beden diliyle anlaşabiliriz”* ifadesi örnek gösterilebilir. E-M5,s.310 kodlu makaleden alınan *“...bir öğretmenin beden dilinin her şeyi gösterebileceği konusunda bir*

farkındalık yarattı. Sahnede nasıl durduğumuz, öğrenciye nasıl işaret ettiğimiz, nasıl soru sordüğümüz... Bir öğretmen olarak yaptığımız her hareket öğrenciler için bir anlam taşır. Bu bana öğretmenliğimin videosunda nasıl stresli göründüğümü hatırlattı” ve yine aynı makaleden alınan “Olumlu ve olumsuz duruşlarla ilgili etkinlik beni etkiledi çünkü jestlerimizin ve duruşumuzun öğrencileri etkilediğinin ve onların her şeyin farkına vardıklarının bilincine vardım. Bu yüzden bu konuda dikkatli olmalıyım.” (E-M5,s.310) örnek gösterilebilir.

Kendini ifade etmeye katkısı

E-M4,s.58 kodlu çalışmada *"Cümle kurmak ve kendimizi ifade etmek için iyi oldu."* , E-M17,s.54 kodlu çalışmada *"Karşımdaki kişiye iletmek istediğim düşüncelerimi daha rahat ifade edebiliyorum."* , PQ-T5,s.63 kodlu çalışmada *"Öğrendiğim cümle kalıpları ile drama etkinliklerinde kendimi ifade etmeme yardımcı oluyor"* açıklamaları yapılmıştır.

Akıcı konuşma becerisi

Bu kod altında referans alınan cümleler şu şekildedir: *"Konuşma becerilerimi olumlu etkilediğini düşünüyorum, eskisine göre daha akıcı konuşuyorum."* (DP-M4,s.859) , *"Konuşmamızın gelişmesine yardımcı oldu. Hatta bu etkinlikler sayesinde daha akıcı konuşmaya başladım."* (DP-M5,s.440) , *"Bu projede yer almaktan mutluluk duydum. Daha kolay ve daha rahat cümleler kurabiliyorum."* (E-M13,s.6)

Vurgu ve tonlama

DP-M4,s.859 kodlu makaleden *"En çok vurgu ve tonlamamı geliştirdi."* Cümlesi referans alınmıştır.

Konuşmaya katkı sağlaması

DP-M2,s.227 kodlu makaleden *"Türkçe derslerinde çocuk edebiyatı metinlerinin yaratıcı drama yöntemi ile işlenmesinin öğrencilerin konuşma becerisini geliştirdiğini düşünüyorum. Özellikle iki öğrencim üzerinde kısa sürede değişim olduğunu gözlemledim. Öğrenme güçlüğü olan kaynaştırma öğrencim ve kekeme olan öğrencimde kendini rahat ifade etme, kullandığı sözcük sayılarında artış ve yeni sözcükler kullanmaya çalışma gibi özellikler ortaya çıktı."* , GS-M2,s.393 kodlu çalışmadan alınan *"Yaratıcı dramayı tercih ederim; çünkü konuşurken eksiklerimi gördüm. Bir daha konuşurken daha çok dikkat edeceğim, yüksek sesle konuşacağım ve okumaya daha çok önem vereceğim."* ve DP-M5,s.440 kodlu çalışmadan alınan *"Öğrenciler kendilerini daha iyi ifade etmeye başladılar. Aralarında anlamakta en*

çok zorlanılanlar bile artık isteklerini daha anlaşılır söyleyebilmekteler. Konuşma hızlarında gözle görülür bir ilerleme var. Bu durum sonraki etkinliklerle beraber daha kurallı cümleler kurabilmeleri ve daha akıcı konuşabilmeleri için umut verici görünüyor.” cümleler örnek gösterilebilir.

Heyecanı azaltması

Heyecanı azaltma kodu oluşturulurken referans alınan cümleler şu şekildedir: *“Doğaçlamalara ve canlandırmalarda herkesin karşısına çıktığımda çok heyecanlanıyordum. Ama alıştık. Alıştıkça heyecanım azaldı. Sınıfın karşısında daha rahat konuşabiliyorum.”* (GS-T1,s.87) , *“Yaptığımız dramalar beni cesaretlendirdi. Arkadaşlarla konuşarak konuşma pratiği yaptım. Yani bu konuşmalar da beni hızlandırdı ve iyileştirdi.”* DP-M5,s.440 , *“Kesinlikle faydalıydı, doğaçlama konuşma heyecanımızı yenmemize ve acil durumlarla başa çıkmamıza yardımcı oldu. Eksik parçalardan nasıl yararlanacağımızı öğrendik, içimizdeki süpermen ortaya çıktı.”* E-M17,s.54 , *“Topluluk önünde konuşma korkum azaldı, çünkü çok fazla pratik yaptık.”* E-M17,s.55

İletişim becerisini geliştirmesi

E-M5,s.314 kodlu çalışmada *“İlköğretim videomda, sadece bireysel çalışmayı tercih ettiğim için derste uzun sessiz dönemler vardı. O zaman, onların katılmak istemediklerini düşünmüştüm. İkinci videoda uzun bir sessizlik yok çünkü öğrenciler arasında daha fazla etkileşim var.”* , GS-T1,s.91 kodlu çalışmada *“Bence çok yararlı oldu çünkü hepimiz öğretmen adayınız ve sınıf içinde iletişim çok önemli”* , YT-3,s.66 kodlu çalışmada *“Yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin sözlü iletişim becerilerini geliştirdiğini düşünüyorum.”* açıklamaları yapılmıştır.

Güven sağlaması

Bu kod altın E-M4,s.58 kodlu çalışmadan *“Konuşma konusunda kendime olan güvenimi yeniden kazandım. Birçok yeni kelime öğrendim.”* cümlesi ve E-M17,s.56 *“Bu dersin beni değiştirdiğini düşünüyorum, çünkü artık insanlar söyleyeceklerimi önemsiyor.”* Cümlesi örnek gösterilebilir.

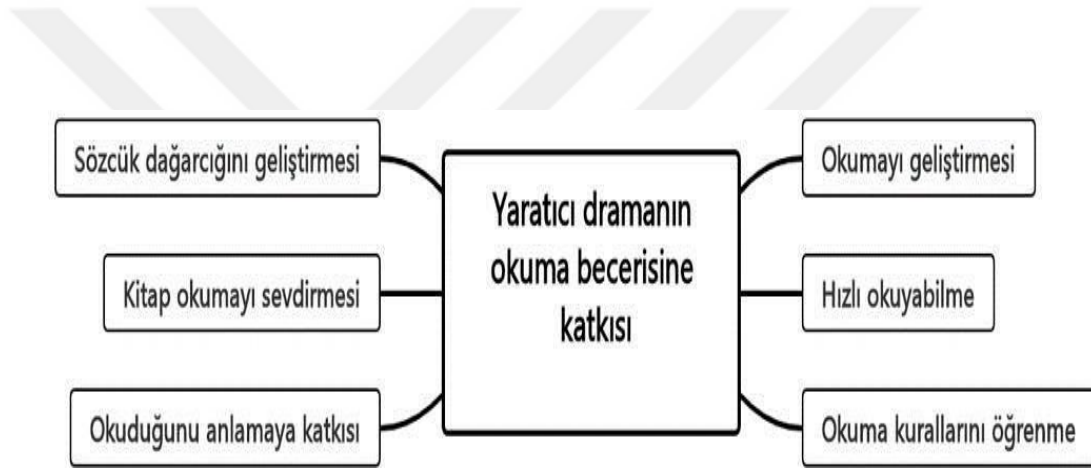
Sözcük dağarcığını geliştirmesi

DP-M2,s.228 kodlu makalede *“Öğrencilerim daha önceden anlatmak istedikleri bir durumu anlatan sözcüğü bulamadıklarında “şey” sözcüğünü sıkça kullanıyorlardı. Bu dönem daha az kullandıklarını ya da hiç kullanmadıklarını*

gözlemledim. Ayrıca cümlelerinde en az 8-9 sözcük kullandıklarını, bu sözcüklerin de en son öğrendikleri sözcükler olduğunu gözlemledim.” ve YT-15,s.61 kodlu tezde “Bu en keyifli kısımdır ve eğer verimli kullanırsanız en verimli kısımdır. Öğrencilerinizden farklı cümleler, yeni cümleler duyabilir ve bazen şaşırabilirsiniz.” ifadeleri yer almaktadır.

4.2.1.3. Okuma becerisine katkısı

Dil becerisi öğretiminde” yaratıcı dramının dil becerisine katkısı” teması altında oluşturulan “okuma becerisine katkısı” alt teması oluşturulmuştur. Yaratıcı dramının okuma becerisi öğretimine katkısı şekil 4.6’da gösterilmiştir.

Şekil 4.6 Tema 1: Yaratıcı dramının okuma becerisine katkısı

Bu alt temanın oluşturulma sürecinde referans alınan görüşme cümlelerinin sıklık değerleri tablo 4.3.’ te gösterilmiştir.

Tablo 4.3. Okuma becerisine katkısı alt temasına ait kodların sıklık değerleri

Kodlar	f	%
Sözcük dağarcığını geliştirme	40	36,36
Kitap okumayı sevdirmesi	30	27,27
Okuduğunu anlamaya katkısı	15	13,63
Okumayı geliştirme	15	13,63
Hızlı okuyabilme	5	4,54
Okuma kurallarını öğrenme	5	4,54

Meta-tematik analiz sonucunda “Okuma becerisine katkısı” alt teması kapsamında katılımcı görüşlerinden elde edilen toplam 6 kod olduğu görülmüştür. Kodların sıklık değerleri tablo 4.3.’de gösterilmiştir. En sık tekrar edilen kod % 36,36’lık orana sahip sözcük dağarcığını geliştirmesi kodudur. “Okuma becerisine katkısı alt teması”; “yazma becerisine katkısı” ve “konuşma becerisine katkısı” alt temasından daha az koda sahip olduğu görülmüştür.

Bu tema altında araştırmalardan elde edilen öğrenci cümleleri şöyle belirtilmiştir:

Sözcük dağarcığını geliştirmesi

DP-M2,s.222 kodlu makalede “*Hem kitapları okurken hem de doğaçlamaları yaparken yeni sözcükler gördüm. Yani yeni sözcükler öğrendim.*” , DP-M2,s.223 kodlu makalede “*Türkçe derslerini drama ile yapma sürecinde birçok kitap okuduk. Bir sürü yeni sözcük gördük. İlk defa duyduğum kahraman isimleri ilgimi çekti ve evde anlamlarına baktım. Buna Çilli ve Gülibik sözcüklerini ekleyebilirim.*” ve GS-T1,S.83 kodlu çalışmada “*Ben de oluşturdu. Kitaplarda bilmediğim sözcükler vardı. Onları görünce sözlükten de kontrol ediyordum.*” ifadeleri yer almıştır.

Kitap okumayı sevdirmesi

DP-M2,s.224 kodlu makalede “*Türkçe derslerini ve okumayı önceden hiç sevmiyordum. Drama ile farkında olmadan drama öğretmenimiz bize bir sürü kitap okuttu. Kahramanların yerine geçip doğaçlama ve canlandırmalar yaptık. Artık kitap okumak bana çok sıkıcı gelmiyor.*” , YT-2,s.73 kodlu makalede “*Drama uygulamaları sayesinde Türkçe metinleri okuma isteğim arttı. Kitap okumanın çok önemli ve iyi bir şey olduğuna inancım arttı. Yaratıcı drama uygulamalarında meraklı olmaya başladığım için kitap okurken okuduğum sayfa sayısı arttı.*” ve YT-13,s.95 kodlu makalede “*...bugünkü drama dersinde çok eğlendim. Öncelikle kendi kütüphanemizi oluşturduk. Sonra her kitabın kendine ait olan bir rafı bulunduğunu öğrendim. Arkadaşımdan özelliklerini öğrendim. Doğaçlama yaptık. Hem oyun oynadık hem yazı yazdık. Oyunları çok beğendim. Hiç zorlanmadım ve çok eğlendim.*” İfadeleri yer almıştır.

Okuduğunu anlamaya katkısı

Okuduğunu anlamaya katkısı kodu altında referans alınan cümleler şunlardır: “*Türkçe dersimizi ve okumamızı, anlamamızı geliştirdi.*” (YT-8,s.123) , “*Düzgün*

hızda okuyabiliyoruz. İlk önceleri hızlı okumaya çalışıyordum ama artık daha yavaş ve anlamlı okumaya başladım.” (YT-12,s.74)

Okumayı geliştirmesi

GS-M2,s.396 kodlu makalede *“Yaratıcı drama ile işlemeyi tercih ederim. Çünkü hem okumamızı geliştirmemizi sağlıyor hem de derslerimizde eğleniyoruz.”* cümlesi örnek gösterilebilir

Hızlı okuyabilme

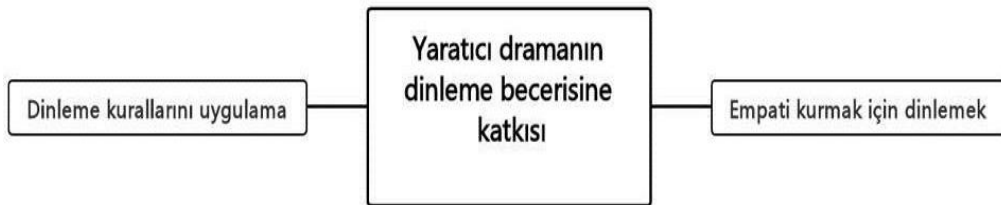
YT-12,s.75 kodlu çalışmada *“Öğretmen okumasını tekrarlarlarken hızlı ve güzel okuyabiliyoruz.”* İfadesi yer almıştır.

Okuma kurallarını öğrenme

YT-12,s.75 kodlu çalışmada *“Bence güzeldi, hem ses tonumuzu, nasıl okuyacağımızı öğrendik. Düzgün hızda okuyabiliyoruz.”* ve yine aynı çalışmada *“Bence birkaç ay önce hiçbirimizin okuması iyi değildi. Mesela bir yeri okusak bozuk veya bazen hızlı okuyorduk. Benim eskiden bozuktu ama şimdi düzeldi ve kitaplar sayesinde oldu.”* (YT-12,s.75) ifadeleri yer almıştır.

4.2.1.4. Dinleme becerisine katkısı

Dil becerisi öğretiminde yaratıcı dramanın katkısı teması altında oluşturulan “dinleme becerisine katkısı” alt teması oluşturulmuştur. Yaratıcı dramanın dinleme becerisi öğretimine katkısı şekil 4.7’de gösterilmiştir.

Şekil 4.7 Tema 1: Yaratıcı dramanın dinleme becerisine katkısı

Bu alt temanın oluşturulma sürecinde referans alınan görüşme cümlelerinin sıklık değerleri tablo 4.4.'te gösterilmiştir.

Tablo 4.4. *Dinleme becerisine katkısı alt temasına ait kodların sıklık değerleri*

Kodlar	f	%
Dinleme kurallarını uygulama	23	60,52
Empati kurmak için dinlemek	15	39,48

Meta-tematik analiz sonucunda “Dinleme becerisine katkısı” alt teması kapsamında toplam 2 kod çıkarılmıştır. Katılımcı görüşlerinden elde edilen kodların sıklık değerleri tablo 4.4.'te gösterilmiştir. Bu tema altındaki alt temalardan en az koda sahip olanı “dinleme becerisine katkısı” alt temasıdır.

Bu tema altında araştırmalardan elde edilen öğrenci cümleleri şöyle belirtilmiştir:

Dinleme kurallarını uygulama

YT-11,s.167 kodlu çalışmadan alınan “*Bu ders bize dinlemeyi, kendimizi anlatabilmeyi, başkalarının anlattıklarını daha iyi anlamayı öğretti.*” , YT-11,s.186 kodlu çalışmadan alınan “*Kendimizi ve arkadaşlarımızı dinlemeyi öğrendik, nasıl ortama uyum sağlanacağını öğrenme şansı kazandık.*” ve YT-11,s.186 çalışmadan alınan “*Bugün yaptığımız son oyun ile belli sorulara cevap verebilmek için etkili dinlemeyi öğrendim.*” İfadeleri örnek gösterilebilir.

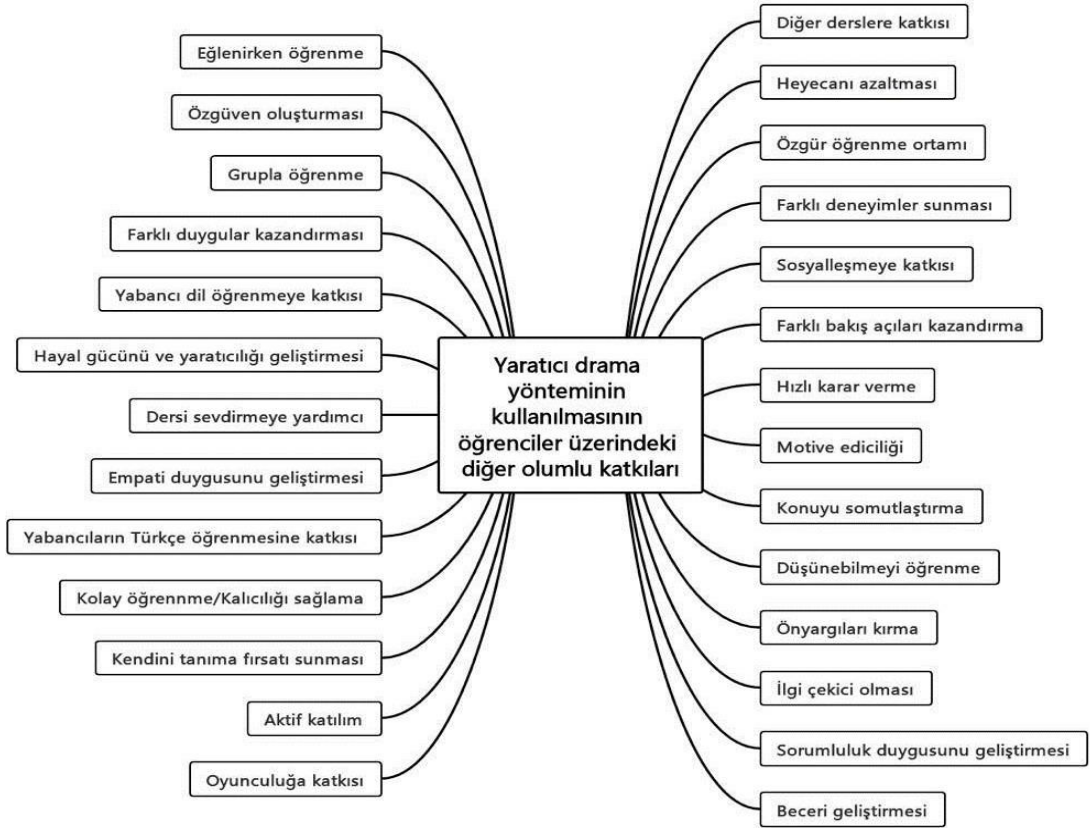
Empati kurmak için dinlemek

PQ-T3,s.103 adlı çalışmadan alınan “*İyi bir drama öğrencisi olmak için dinlemelisiniz ve sadece 'tepki vermek için' dinlemekten bahsetmiyorum, ne olduğunu dinlemekten bahsediyorum. Diğer kişinin söylediği. Başkalarının hislerine sahip olmak için dinlemek.*” İfadesi örnek gösterilebilir.

4.2.2. Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının dil becerisi öğretiminde öğrenciler üzerindeki diğer katkıları nelerdir?

Meta-tematik analiz sonucunda araştırmanın ikinci teması, “Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının dil becerisi öğretiminde öğrenciler üzerindeki diğer katkıları” olarak belirlenmiştir. Araştırmaya dâhil edilen katılımcı görüşleri incelenmiş, bu görüşler doğrultusunda alt temalar oluşturulmuştur. Bu kodlar tablo olarak belirtilmiştir. Birinci alt tema “ Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının dil becerisi öğretiminde öğrenciler üzerindeki diğer olumlu katkıları” olarak belirlenmiştir. Çıkarılan kodlar tablo olarak gösterilmiştir.

4.2.2.1. Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının öğrenciler üzerindeki diğer olumlu katkıları

Şekil 4.8. Alt Tema 5: Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının öğrenciler üzerindeki diğer olumlu katkıları

“Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının öğrenciler üzerindeki diğer olumlu katkıları” alt temasının oluşturulma sürecinde referans alınan görüşme cümlelerinin sıklık değerleri tablo 4.5.’te gösterilmiştir.

Tablo 4.5. *Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının öğrenciler üzerinde diğer olumlu katkıları alt temasına ait kodların sıklık değerleri*

Kodlar	f	%
Eğlenirken öğrenme	169	28,4
Özgüven oluşturma	52	8,7
Grupla Öğrenme	46	7,7
Farklı duygular kazandırması	45	7,5
Yabancı dil öğrenmeye katkısı	44	7,3
Hayal gücünü ve yaratıcılığı geliştirmesi	39	6,5
Dersi Sevmeye yardımcı	37	6,2
Empati duygusunu geliştirmesi	35	5,8
Yabancıların Türkçe öğrenmesine katkısı	25	4,2
Kolay öğrenme/Kalıcılığı sağlama	24	4
Kendini tanıma fırsatı sunması	14	2,3
Aktif Katılım	14	2,3
Oyunculuğa katkısı	13	2,1
Diğer derslere katkısı	6	1
Heyecanı azaltması	6	1
Özgür öğrenme ortamı	4	0,6
Farklı deneyimler sunması	4	0,6
Sosyalleşmeye katkısı	3	0,5
Farklı bakış açıları kazandırma	3	0,5
Hızlı karar verme	2	0,3
Motive ediciliği	2	0,3
Konuyu somutlaştırma	2	0,3
Düşünebilmeyi öğrenme	2	0,3
Önyargıları kırma	1	0,1
İlgi çekici olması	1	0,1
Sorumluluk duygusunu geliştirmesi	1	0,1
Beceri geliştirmesi	1	0,1

Meta-tematik analiz sonucunda “Yaratıcı dramının öğrenciler üzerinde olumlu etkileri” teması kapsamında öğrenci görüşlerinden elde edilen 27 kod olduğu görülmüştür. Kodların sıklık değerleri tablo 4.5.’te gösterilmiştir. En sık tekrar edilen

kod % 28,4'lük orana sahip eğlenirken öğrenme kodudur. En az tekrar edilenler arasında da ön yargıları kırma, ilgi çekici olması, sorumluluk duygusu geliştirmesi ve beceri geliştirmesi kodu yer almaktadır.

Bu tema altında araştırmalardan elde edilen öğrenci cümleleri şöyle belirtilmiştir:

Eğlenirken öğrenme

Bu kod altında şu cümleler örnek gösterilebilir: *“İyi ki drama var. Ne olur hep drama yapalım. Hem eğlendik hem öğrendik.”* (DP-M1,s.581) , *“Genellikle öğretmenler bir konu verilir ve şiir yazmamızı isterler ama oyun oynayarak ve drama yaparak şiir yazmak daha eğlenceli.”* (DP-M1,s.581) , *“Ben daha çok mutlu oldum. Oyun oynamayı çok seviyorum. Drama da oyunlar oynadık. Kitaplardaki kahramanların yerine geçip doğaçlama yapmak da eğlenceliydi.”* (DP-M2,s.224) , *“Bugün drama derslerimizin son günü, ben dramayı çok sevdim. Ve severek öğrendim. Diyorum ki drama derslerine devam edelim. Drama dersi süreci boyunca bir sürü atasözü, deyim öğrendim.”* (DP-M7,s.77) *“Drama derslerine katılıyorum ve bundan çok keyif alıyorum. Şimdi el ele tutuşup oyunlar oynayacağız Arkadaşımınla birlikte. ... Yazdıklarımın karakteri oluyorum ve kendimi eylemlerin içinde buluyorum. I zamanın nasıl geçtiğinin farkına bile varamıyorum.”* (EBSC0-M4,s.125) , *“Zamanımızı keyifli ve öğretici etkinliklerle geçirdik.”* (E-M4,s.58) , *“Hazırlık ve ısınma aşamasında eşimle aynı zarfları bulmak güzeldi ve derste çok eğlendik. Canlandırma sırasında kuklalar yaptık ve onları konuşturduk.”* (E-M13,s.6) , *“...Bence bu harika bir fikir. Yani bu şekilde öğrenmek harika. Bu, bırakmamıza ve iyileşmemize yardımcı oluyor. Hem öğreniyoruz hem de eğleniyoruz.”*(E-M15,s.114) , *“Ders artık sıkıcı değildi ve her hafta dersi arıyordum, dersten keyif alırken öğreniyordum ve bu da çok önemli bir şey. Kısacası, bu şimdiye kadar gördüğüm en iyi sözlü anlatım dersi.”* (E-M17,s.54)

Özgüven oluşturma

Bu kod altında şu cümleler örnek gösterilebilir: *“Drama derslerinden sonra daha fazla söz almaya başladım. Kendime güvenim arttı.”* (DP-M2,s.223) , *“...öz benliğimizi ortaya çıkarma ve zincirlerimizi kırmada en etkili yol yaratıcı dramadır.”* (DP-M8,s.217) , *“Sizin verdiğiniz derslerden önce fikrimi söyleyemiyordum. Şimdi kendime güvenim daha çok gelişti. Artık her yerde daha çok konuşuyorum.”* (GS-D1,s.83) , *“Yaratıcı drama demek, öz güven demektir. Hecelemeden, kekelemeden*

konuşmak demektir. Karakterleri rahat bir şekilde canlandırmak, utanmamak demektir. Sahnede rol alınca yüksek ses çıkarmaktır.”(YT-2,s.74) , "...Başlangıçta utangaçtım. Bu sorunu aştım ve bu kurs özgüvenimi artırdı..... en çok sevdiğim şey doğaçlama. Çünkü doğaçlama yaparken kendimi özgür hissediyorum ve oyunu kendi düşüncelerimle yönlendirdiğimi düşünüyorum..." (E-M1,s.45) , "Mesela bu dönemde ben sahnedeiken katıldım, çok utandım ama eminim kendimize çok güvenmemizi sağladı." (E-M4,s.59)

Gurupla öğrenme

E-M11,s.11 kodlu makalede *“Bu deneyim sayesinde ekip çalışması ruhunu öğrendim.”* , DP-M1,s.581 kodlu makalede *“Resimleri birleştirirken hepimiz fikirlerimizi söyledik. Ortak bir canlandırma hazırladık. Ortak karar aldığımız için şiirini yazarken zorlanmadık.”* E-M4,S.59 kodlu makalede *"Özellikle grup çalışmalarında birbirimizden keyif aldık. Benim için bir festival gibiydi."*, YT-8,s.136 kodlu çalışmada *“Hocam bence çok güzel. Grup çalışması ile hem grupla çalışmamız geliyor hem de bireysel çalışmamız. Sahneye çıkmamız daha çok özgüvenimizi geliştiriyor.”* , YT-11,s.168 koldu çalışmada *“Dersimizde dinlemenin önemini, grupça yapılan oynanılan oyunlarda paylaşmanın öneminin büyük olduğunu kavradım. Oyunlarda duyu organlarının önemli olduğunu, hislerimizin kuvvetli olmasının önemli olduğunu ve arkadaşlığın değerini, konuşmada nelerin etkili olduğunu anladım.”* YT-11,s.170 kodlu çalışmada *“Dersimizde dinlemenin önemini, grupça yapılan oynanılan oyunlarda paylaşmanın öneminin büyük olduğunu kavradım. Oyunlarda duyu organlarının önemli olduğunu, hislerimizin kuvvetli olmasının önemli olduğunu ve arkadaşlığın değerini, konuşmada nelerin etkili olduğunu anladım.”* , YT-17,s.78 kodlu çalışmada *“Drama sayesinde paylaşmayı yardım etmeyi bir grup içinde çalışmayı gerekirse kendimi veya arkadaşlarımı organize etmeyi birlikte çalışsan da başarısının yakalanacağınız ve zaman yönetimini öğrendim.”* İfadeleri örnek gösterilebilir. E-M4,s.58 kodlu makaledeki *"Arkadaşlarımızla iletişim kurmak için harika bir atmosferdi."* E-M11,s.11 kodlu makaledeki *"İletişim becerilerinin ve etkileşimin çok önemli olduğunu fark ettim, iletişim işbirliğini teşvik ediyor ve ekip çalışması oluşturuyor."* ve E-M17,s.55 *"İletişim becerilerimi geliştirdim, diğer insanlarla ilişkilerimde hiç farkında olmadığım şeyleri gözlemliyorum."* İfadeler örnek gösterilebilir.

Farklı Duygular Kazandırma

E-M6,s.153 kodlu makaleden alınan *"Katıldığım etkinlikler alışlagelmiş yöntemlerden farklıydı. Böyle bir ders aldığım için kendimi mutlu hissediyorum."* TF-M2,s.35 kodlu makaleden alınan *"Kendimi her zamankinden daha dingin hissediyorum."* ve YT-1,s.39 kodlu çalışmadan alınan *"Mutlu oluyordum, heyecanlanıyordum dramada. Koşmaca falan oluyor heyecanlanıyorum kim kazanacak, hangi grup kazanacak diye. Mutlu olmamın nedeni, oyun oynadığımız için mutlu oluyordum."* cümleleri referans gösterilebilir.

Yabancı dil öğrenmeye katkısı

Bu kod altında örnek gösterilecek ifadeler şu şekildedir: *"İlk geldiğimde içimde bir kaygı vardı, mesela İngilizce konuşma konusunda ama şimdi kendimi daha rahat hissediyorum konuşurken."*(DP-M4,s.858) , *"Daha rahat olduğumu düşünüyorum. Drama etkinliklerinin pratiğe ya da uygulamaya dayalı olmasından dolayı gerçek hayatta bir turistle karşılaştığımda normal konuşabilirim."* (DP-M4,s.858) , *"Her zaman sadece İngilizce konuşabileceğim bir ortam istemiştir. Şimdiye kadar Mustafa Çulha'dan başka hiçbir öğretmen böyle bir etkinlik yapmadı."* (E-M4,s.58) , *"Bu etkinliğin yeni şeyler öğrenmemizi sağladığını düşünüyorum, en azından İngilizce konuşmaya karşı önyargılarımızdan kurtulduk."*(E-M4,s.59) *"Bu hafta kuklalar yaptık. Ben ilk defa kendi kuklamı yaptım. Sonra onları İngilizce konuşturduk ve ben de rahatça İngilizce konuşabildim."* (E-M13,s.6) , *"Dilbilgisi bilgisine sahip olmama rağmen İngilizce konuşmaktan çekindiğim için konuşamıyordum. Ancak drama etkinlikleri bu sorunun üstesinden gelmeye yardım edin."* PQ-T5,s.62

Hayal gücünü ve yaratıcılığı geliştirmesi

EBSC0-M3,s.389 kodlu makalede *"Kendi duygularımın farkında olmamı, farklı şeyler düşünmememi, hayal gücümün gelişmesini sağladı"* , E-M1,s.44 kodlu makalede *"...Bunun dışında doğaçlama yaparken iç ses, bilinçli koridor ve hayal kurma tekniklerini kullandık. Bunlar benim en sevdiğim tekniklerdi. Bu tekniklerin yaratıcılığı ortaya çıkardığını düşünüyorum..."* E-M11,s.10 koldu makalede *"Geleneksel bilim öğrenme yöntemi sıkıcı. Yaratıcı drama yoluyla bilim öğrenmek daha eğlenceli, yaratıcı drama beni etkiledi ve hayal gücümüzü geliştiriyor."* görüşleri yer almaktadır. Yine YT-1,s.38 adlı çalışmadaki *"Dramada yaptığımız etkinlikler bizim hayal gücümüzü geliştiriyor, mesela bir konuda nasıl düşüneceğimizi ne*

yapacağımızı hayal ediyoruz düşünüyoruz sonra canlandırıyoruz.” ve YT-2,s.72 adlı çalışmadaki “Yaratıcı drama bence canlandırma ve karakterin özelliklerinin dışa yansıtılmasıdır. Karakterin duygusunu izleyici/ dinleyiciye tattırmaktır. Drama, insanların hayal gücüdür.” görüşü referans alınabilir.

Dersi sevdirmeye yardımcı

DP-M2,s.222 kodlu makaledeki “Önceden Türkçe dersini sevmiyordum. Artık Türkçe dersini sevmeye başladım. Benim derse katılımımı da artırdı.” YT-1,s.39 kodlu çalışmadaki “Açıkçası her gün drama dersi olmasını isterdim ve oyun oynamak isterdim. Arada normal Türkçe dersi işleyesim gelmiyor ama dramanın olduğu gün hep işleyesim geliyor, okula mutlaka geleceğim diyorum.” Ve YT-8,s.135 koldu çalışmadaki “İlk gün ben çok heyecanlıydım. Ama eğlenmişim. Önceden nasıl geçecek diye şüpheliyken şimdi nasıl geçeceğini bildiğim için perşembe günlerini ipe çekiyorum.” İfadeler örnek gösterilebilir.

Empati duygusunu geliştirmesi

PQ-T3,s.99 kodlu çalışmada “Çünkü dramada bir rolü oynayabilmek için gerçekten hissedebilmeniz gerekir. Bu, karşınızdakinin yerine geçmek demektir. Kendi ayakkabılarınızdan çıkmak bakış açısı ve farklı düşünmek. Belki uzun vadede bu yardımcı olur.” , PQ-T3,s.99 “...başka birinin rolünü üstlendiğinizde, onun rolünü üstlenmeye çalışırsınız. Bu özellikleri oynarsanız, olaylara onların gözünden bakmaya çalışırsınız. ve bunu yaptığınızda, artık kendiniz gibi hissetmezsiniz ve bu empati kurmanıza ve doğmuş olsaydınız ne hissedeceğinizi hissetmenize yardımcı olur.” E-M6,s.153 kodlu makalede “Yaratıcı drama etkinlikleri kendimi başkaları gibi görmeme ve onları anlamama yardımcı oldu.” ve YT-1,s.42 kodlu çalışmada “Drama dersinde benim duygularım, mutlu oluyordum. Arada sırada kötü bir şey olduğunda kötü hissediyordum çünkü empati kurduğumda o kişi kötü durumda olduğu için ben de kötü hissediyorum. Arada sırada heyecanlanıyorum, mutlu oluyordum.” cümleleri örnek gösterilebilir.

Yabancıların Türkçe öğrenmesine katkı sağlaması

DP-M5,s.440 kodlu makaledeki “Dışarıda bir yere çıktığımda Türk insanlarla konuşmaktan çekinirdim. Ama şimdi özellikle onlarla konuşabilmek için dışarı çıkıyorum ve alışveriş yapıyorum. Çünkü artık daha hızlı konuşuyorum.” Yine aynı makaleye ait “Türkiye’ye geldiğimde mağazalara yalnız gitmedim. Yanımda Türk arkadaş da götürdüm. Çünkü konuşmak çok zordu. Bir kez gittim. Çok yavaş söyledim.

Yanlış oldu. Şimdi genellikle yalnız giderim. Çünkü drama benim konuşmamı hızlandırdı.” (DP-M5,s.440) ifadeler örnek gösterilebilir.

Kolay öğrenme/Kalıcılığı sağlama

Bu kod altında şu cümleler örnek gösterilebilir: *“Okulda işlediğimiz konuların benzerini burada oyunlarla öğrendiğimiz için, hatırlamamam daha kolay oluyor.”(DP-M4,s.859) , "Yaratıcı drama etkinlikleri sayesinde birçok konuyu daha iyi öğrendim" (E-M6,s.153) , "Bir şeyi öğrenmenin ve öğretmenin bu kadar kolay olduğunu bilmiyordum. Bugün, metinlerin hangi türlere göre sınıflandırıldığını gördük. Bunları hareketlerle açıkladık ve ardından bir oyunda bu türden eserleri incelediğimizde, metni daha iyi anladık. Anlatıya ilişkin türler ve eser isimlerini de pekiştirmiştir." (E-M7,s.423) , “Yaratıcı drama yoluyla bilim öğrenmek eğlenceli ve ilginç olabilir! Kolayca öğrenebiliyor ve hatırlayabiliyorum. Güzel!" (E-M11,s.11) , "Bu ders öncekiler gibi sadece teorik değil, içinde uygulama da olduğu için kalıcı öğrenme sağladı." (E-M17,s.55) , "Drama etkinlikleri aracılığıyla ders içeriği daha akılda kalıcı oluyor." PQ-T5,s.62*

Kendini tanıma fırsatı sunması

Bu kod altında şu ifadeler örnek gösterilebilir: *“Bu derste kendimle ilgili, benim bile bilmediğim şeyleri öğrendim.” (YT-11,s.187) , "...Dramanın bana en önemli katkılarından biri kendimi tanımamdır. Yunus Emre'nin dediği gibi "İlim ilim bilmektir. İlim kendin bilmektir..." (E-M1,s.44) , “Burası sayesinde kendimi daha iyi anlıyorum, sonra başkalarını da anlamaya başladım.” (TF-2,s.35) , “Bu kurslar sırasında duygularımı özgürce ifade edebilmek, içimdeki "ben "e dokunabilmek için öyle ya da böyle hissettiğimiz her şeyi ifade etmemiz gerektiğini öğrendik. Yapmalıyız duygularımızı paylaşıyoruz... Çünkü bu dünyada yalnız değiliz, bizi seven insanlar da var. bizi seviyor. Çünkü beni sevenlerin varlığımdan mutluluk duymalarının nedenlerini sıraladım...” (TF-2,s.35)*

Aktif katılımı sağlama

E-M17,s.56 kodlu makalede *"Tüm öğrencilerin katılımı dersi kalıcı kıldı ve korkularımızı yenmemizde etkili oldu."* , YT-1,s.50 kodlu çalışmada *“ Drama dersinde daha çok söz alıyorum. Çünkü orada normal Türkçe dersinden farklı şekilde, farklı şeyler öğreniyoruz. Dramada oyunlar var. Onlara katılıyorum. Bazı konuşmalarımız oluyor oyundan sonra orada konuşuyorum, canlandırmalar yapıyorum ama normal*

derste pek fazla konuşmuyorum.” , E-M10,s.98 kodlu makalede “*Derse aktif olarak katılabiliyoruz.*” , E-M6,s.153 kodlu makalede “*Derslere aktif olarak katılmak beni daha dikkatli yaptı*” ve E-M13,s.6 kodlu makalede “*Öğrenciler yavru köpekleri konuştururken daha rahat cümleler kurdular. Bu etkinlik sırasında tüm sınıf oldukça aktifti.*” ifadeleri referans gösterilebilir.

Oyunculuğa katkısı

Bu kod altında şu çalışmalardan örnekler gösterilebilir: “*Sadece dil becerilerini değil oyunculuk becerilerini de geliştirdiğini düşünüyorum.*” (DP-M4,s.859) , “*Kendimde geliştirmeyi düşündüğüm bir durum yok. Yaratıcı drama etkinlikleri benim öz güvenimi arttırdı. Aslında kendim olmayı öğrendim. Yeteneğim varmış ama bunun farkında değilmişim, bunu gördüm. Başta karaktere göre ses çıkaramıyordum ama şimdi bir oyuncu kadar yetenekliyim. Çünkü yaratıcı drama benim sesimi doğru kullanmamı sağladı.*” (YT-2,s.75) , “*Atölye çalışmaları benim için çok faydalı oldu. Özgür ve bağımsızdık. Hayallerimiz gerçek oldu. Çeşitli kişiliklerin rollerini oynadık. Bazen çok meşgul bir profesör olduk, bazen bir köpekbalığı. Yaşamın çeşitli kapılarını gördük.*” (E-M4,s.59)

Diğer derslere katkısı

DP-M2,s.225 kodlu makalede “*Fen dersinde öğretmenim bize anlatım veriyordu. Konuşmak istemiyordum ve ellerimi hiç kullanamıyordum. Şimdi hem daha rahat konuşabiliyorum hem de ellerimi kullanabiliyorum.*” , E-M11,s.11 kodlu makalede “*Tartışma ve prova oturumları sırasında pek çok bilimsel bilgi öğrendim. Bu çok ilginç! Yaratıcı drama, fen bilimlerini nadiren öğrenen öğrencilere bazı fen kavramlarını ve teorilerini öğrenme, keşfetme ve anlama fırsatı sunuyor.*” ifadeleri yer almıştır.

Heyecanı azaltması

DP-M2,s.224 koldu makalede “*Doğaçlamalara ve canlandırmalarda herkesin karşısına çıktığımda çok heyecanlanıyordum. Ama alıştık. Alıştıkça heyecanım azaldı. Sınıfın karşısında daha rahat konuşabiliyorum.*” DP-M2,s.225 kodlu makalede “*Konuşurken kekemeliğimden dolayı çok zorlanıyordum. Drama da yaptığımız doğaçlamaların konuşmam üzerinde etkisi oldu. Şimdi konuşurken daha rahatım. Şimdi fazla heyecanlanmadığım için daha az zorlanıyorum.*” cümleleri örnek gösterilebilir.

Özgür öğrenme ortamı

E-M17,s.55 kodlu makaledeki *"Ders sırasında kendimi çok rahat hissettim, fikirlerimi özgürce ifade ettim, bu ders bizim için bir ayrıcalıktı."* ve E-M17,s.55 kodlu makaledeki *"Ders sırasında kendimi çok rahat hissettim, fikirlerimi özgürce ifade ettim, bu ders bizim için bir ayrıcalıktı."* ifadeler örnek gösterilebilir.

Farklı Deneyimler Sunması

Bu kod başlığı altında E-M4,s.58 kodlu makalede *"Bu iş diğerlerinden tamamen farklıydı. Daha önce hiç katılmamıştım."* , DP-M1,s.58 kodlu makalede *"Hocam, hiç bu şekilde olacağını düşünmemiştim. Hiç bu şekilde şiir yazmadım."* ve E-M4,s.58 kodlu makalede *"Atölye çalışmaları benim için çok faydalı oldu. Özgür ve bağımsızdık. Hayallerimiz gerçek oldu. Çeşitli kişiliklerin rollerini oynadık. Bazen çok meşgul bir profesör olduk, bazen bir köpekbalığı. Yaşamın çeşitli kapılarını gördük."* ifadeleri örnek gösterilebilir.

Sosyalleşmeye katkı sağlaması

YT-6,s.138 kodlu çalışmada *"Evet, çünkü konuşmamız düzeldi, hayatın içindeymişim gibi hissettim kendimi. Sosyal hayatta daha cesur davranıyorum artık. Fakat dramalar uzundu"* ve DP-M4,s.859 kodlu makalede *"Sosyalleşmeye katkısı olduğunu düşünüyorum."* ifadeleri yer almaktadır.

Farklı bakış açıları kazandırma

E-M4,s.58 kodlu makalede *"Atölye çalışmalarında hayata dair farklı bakış açıları edindim."* ve E-M4,s.58 kodlu makalede *"Çeşitli yöntem ve uygulamalar sayesinde bakış açımızı değiştirdik."* geçen ifadeler örnek gösterilebilir.

Hızlı Karar Verme

E-M4, s.125 kodlu makalede *"Diğer öğrenciler bazı konulara ilgi duymasa da oyunlar sayesinde daha etkili olmalarını sağladı. Benim en çok hoşuma giden kısım polis ve hırsız oyunuydu. Hızlı karar vermemiz için faydalı oldu."* İfadesi yer almaktadır.

Motive edici olması

Bu kod altında şu ifade örnek gösterilebilir: *"Evet, drama sayesinde bilim insanı olmak için çok çalışmak gerektiğini, bilim insanı olmanın zor olduğunu"*

öğrendim, bu beni başarılı bir bilim insanı olmak için daha çok çalışmaya motive etti."
(E-M11,s.10)

Konuyu somutlaştırması

Bu kod altında şu ifade örnek gösterilebilir: *"Öğretmenimizin bize öğrettikleri çok güzeldi. Onları öğrenirken denize dokunuyormuşum gibi hissettim. Bu harika bir duyuydu. Bu ders çok iyi geçti. Herkes çok önemli şeyler öğrendi."* (E-M14,s.522)

Düşünebilmeyi öğrenme

YT-11,s.144 kodlu makalede *"Ben bu derste düşünmeyi öğrendim, bu ders bana yapabildiğim ama açığa koyamadığım düşüncelerimi konuşarak açıklamayı öğretti."* İfadesi yer almaktadır.

Önyargıyı kırma

DP-M1,s.580 kodlu makalede *"Hiç şiir yazamayacağımı düşünürdüm ama yazdım, gayet de güzel oldu bence."* İfadesi yer almaktadır.

İlgi çekici olması

DP-M2,s.224 kodlu makaledeki *"Kitaplardaki kahramanların ismini ilk defa duydum ve çok ilgimi çekti. Mesela, Paül'ü, Susi'yi, Kıymık'ı Gülibik'i ilk defa duydum."* Cümle örnek gösterilebilir.

Sorumluluk duygusunu geliştirmesi

DP-M4,s.861 kodlu makalede *"Sorumluluk duygumu geliştirdiğini düşünüyorum."* ifadesi örnek gösterilebilir.

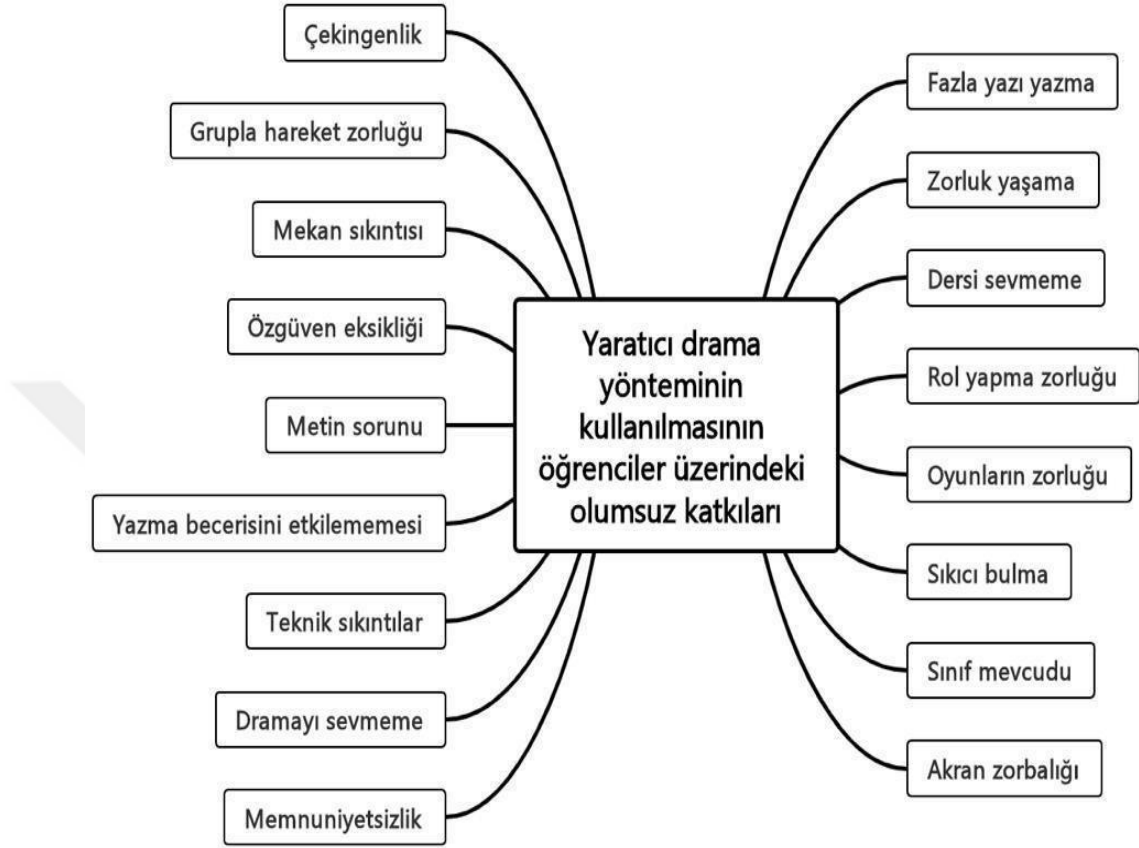
Beceri geliştirmesi

E-M3,s.1464 kodlu makaledeki *"Yaratıcı drama etkinlikleri ile kendimi geliştirdim. Problem çözme, yorumlama ve inceleme gibi belirli beceriler edindim."* İfade örnek gösterilebilir.

4.2.2.2. Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının dil becerisi öğretiminde öğrenciler üzerindeki olumsuz katkıları

Meta-tematik analiz sonucunda araştırmanın diğer bir alt teması, "Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının dil becerisi öğretiminde öğrenciler üzerindeki

olumsuz katkıları” olarak belirlenmiştir. Araştırmaya dâhil edilen katılımcı görüşleri incelenmiş, bu görüşler doğrultusunda alt tema ve kodlar oluşturulmuştur. Bu kodlar tablo olarak belirtilmiştir.

Şekil 4.9. Alt Tema 6: Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının dil becerisi öğretiminde öğrenciler üzerindeki olumsuz katkıları

“Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının dil becerisi öğretiminde öğrenciler üzerindeki olumsuz katkıları” temasının oluşturulma sürecinde referans alınan görüşme cümlelerinin sıklık değerleri tablo 4.6.’da gösterilmiştir.

Tablo 4.6. *Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının dil becerisi öğretiminde öğrenciler üzerindeki olumsuz katkıları alt temasına ait kodların sıklık değerleri*

Kodlar	f	%
Grupla Hareket Zorluğu	19	27,1
Mekân Sıkıntısı	8	11,4
Özgüven Eksikliği	7	10
Metin Sorunu	5	7,1
Yazma Becerisini Etkilememesi	5	7,1
Teknik Sıkıntılar	4	5,7
Memnuniyetsizlik	4	5,7
Fazla Yazı Yazma	4	5,7
Zorluk Yaşama	2	2,8
Dersi Sevmeme	2	2,8
Rol Yapma Zorluğu	2	2,8
Oyunların Zorluğu	2	2,8
Sıkıcı Bulma	2	2,8
Sınıf Mevcudu	1	1,4
Çekingenlik	1	1,4
Akran Zorbalığı	1	1,4
Dramayı Sevmeme	1	1,4

Meta-tematik analiz sonucunda “Yaratıcı dramının öğrenciler üzerinde olumsuz etkileri” teması kapsamında öğrenci görüşlerinden elde edilen 17 kod olduğu görülmüştür. Kodların sıklık değerleri 4.6.’da gösterilmiştir. En sık tekrar edilen kod % 28,4’lük orana sahip grupla hareket zorluğu kodudur. Hemen ardından ikinci sırada olan mekân sıkıntısı kodu yer almaktadır.

Bu tema altında araştırmalardan elde edilen öğrenci cümleleri şöyle belirtilmiştir:

Grupla hareket zorluğu

Bu kod altında şu cümleler referans gösterilebilir: “*Getirdiğiniz metinler gerçekten çok ilginç, güzel. Ama gruplardaki kişilerle olmuyor.*” (YT-8,s.148) , “*Grupta sevmediğim kişiler olunca çok acayip sinir oldum. Derse bile katılmak istemedim. Size de kızdım. Sevmediğim kişilerle aynı grupta olunca siz de değiştirmeyince size de çok sinirlenmişim. Sonra işte böyle derse katılmayanlara hâlâ*

çok kızgınım. Bir de utanmıyorlar hâlâ laf söylüyorlar.” (YT-8,s.149) , “Ben böyle düşünmüyorum, çünkü arkadaşlarım ve insanlar İnsanlar arasında gerginlik olduğunda, odaklanmaktan hoşlanmazlar. Diğer insanları dinlemekten hoşlanmıyorum.” (PQ-T3,s.106)

Mekân sıkıntısı

Bu kod altında şu cümleler örnek gösterilebilir: *“Uygun yerimiz olmadığı için dramaları güzel yapamıyorduk” (YT-6,s.141) , “Çalışma yerimizin daha geniş olmasını isterdim. Bir de keşke drama için kıyafetimiz olsaydı” (YT-6,s.141) , “Drama odası olmasını isterdim, kostüm giymeyi isterdim, dramaların uzun olmasını isterdim” (YT-6,s.141) , “Hocam bence biraz daha aydınlık bir yerde yapsaydık daha güzel olurdu.” (YT-8,s.149)*

Özgüven eksikliği

E-M17,s.57 kodlu çalışmadan ve aynı sayfadan alınan şu cümleler bu koda referans gösterilebilir: *"Topluluk önünde konuşmaktan kaçınıyorum." , "Konuşmayı seviyorum ama dikkatli ve özenli davranmıyorum." , "Eleştiri almaktan korktuğum için her zaman istekli değilim." , "Toplum içinde sözlerimi dikkatli seçmeye çalışıyorum ama bu beni geriyor."*

Metin sorunu

YT-6,s.142 çalışmasından alınan *“Dramalar çok kısa keşke daha uzun olsalardı.”* bu cümle örnek gösterilebilir.

Yazma becerisini etkilememesi

EBSC0-M4,s.125 kodlu makaleden alınan *“ ... Yazarken çok sıkılıyorum. Nasıl yazabilirim ki? Öğretmenin neden yazmamı istediğini anlamıyorum.”* ve EBSC0-M4,s.125 koldu makaleden *“Ben yazarken sürekli siliyordum. Arkadaşımın yazdıklarına bakıyordum... Öğretmen yazmadığımı fark edince aklıma bir şey gelmediğini söyledim.”* İfadeler referans gösterilebilir.

Teknik sıkıntılar

YT-6,s.142 çalışmasından alınan *“Drama için uygun malzemelerin ve kostümlerin olmasını isterdim. Rollerimi kendim seçmek isterdim”* ifadesi referans gösterilebilir.

Memnuniyetsizlik

YT-6,s.142 kodlu çalışmadan alınan şu cümleler “İstemediğim rollerde oynamak” “Benim istediğim bazı şeylere hocamın hayır demesi” , “Arkadaşlarımın drama oynarken kendilerini kaptırıp bana bağırmaları” referans gösterilebilir.

Fazla yazı yazma

YT-10,s.72 kodlu çalışmada “Derste çok fazla yazı yazdık” ve yine aynı çalışmada “Derslerde hoşuma gitmeyen yazma çalışmaları.”(YT-10,s.72) ifadeleri örnek verilebilir.

Zorluk yaşama

DP-M1,s.582 kodlu makalede “Mısralarla sırtımdaki resmi tahmin etmekte biraz zorlandım.” ve yine aynı makaleden “Müzik durduğunda karşıma gelen arkadaşların bazıları resmi şiirle çok güzel anlattılar ama bazıları çok zorlandı.” (DP-M1,s.582) ifadeleri örnek gösterilebilir.

Dersi sevmeme

Bu kod altında “Dramada eğlence iyi ama ben Türkçe’de sıkılıyorum katılmıyorum. Canlandırmada söz almak istemiyorum. Bir tek oyunlara katılırım.” (YT-1,s.50) çalışmasından alınan cümle örnek gösterilebilir.

Rol yapma zorluğu

YT-11,s.191 kodlu çalışmadan alınan şu üç cümle bu koda referans gösterilebilir: “Rock pankartı güzeldi ama canlandırmak biraz zordu.” , “Canlandırmamız biraz kötüydü, fazla bir şey anlamadım bu hikâyeden.” , “Bugün bir kişiye yol tarif etme oyunu oynadım. Sandığımdan zordu.”

Oyunların zorluğu

YT-11,s.190 kodlu çalışmada “Bugün bir kişiye yol tarif etme oyunu oynadım. Sandığımdan zordu.” ve YT-11,s.190 kodlu çalışmada “Bugün drama dersi çok sıkıcıydı. Eskiden derste çok güzel oyunlar oynuyorduk ama şimdi çok sıkıcı olmaya başladı ama ne olursa olsun drama dersi çok güzel.” İfadeleri referans gösterilebilir.

Sıkıcı bulma

YT-11,s.191 kodlu çalışmada “*Anlatma oyununda anlatmak biraz zordu ama yine de biz kazandık.*” ve YT-11,s.191 kodlu çalışmada “*Bugün en kötü dersti hiç güzel değildi sadece 1-2 şey güzeldi.*” İfadeleri referans gösterilebilir.

Sınıf mevcudu sorunsalı

E-M10,s.98 kodlu çalışmada “*Kalabalık bir sınıfımız olduğu için gürültülü oluyor.*” İfadesi örnek gösterilebilir.

Çekingenlik

YT-6,s.142 çalışmasından alınan “*Başkalarının gözüne bakıp bir şey anlatmak, onlar bizden bir şey istediğinde onların gözlerine baka baka bir şeyler varmış gibi anlatmak; ben bu durumları beğenmiyorum*” ifadesi referans gösterilebilir.

Akran zorbalığı

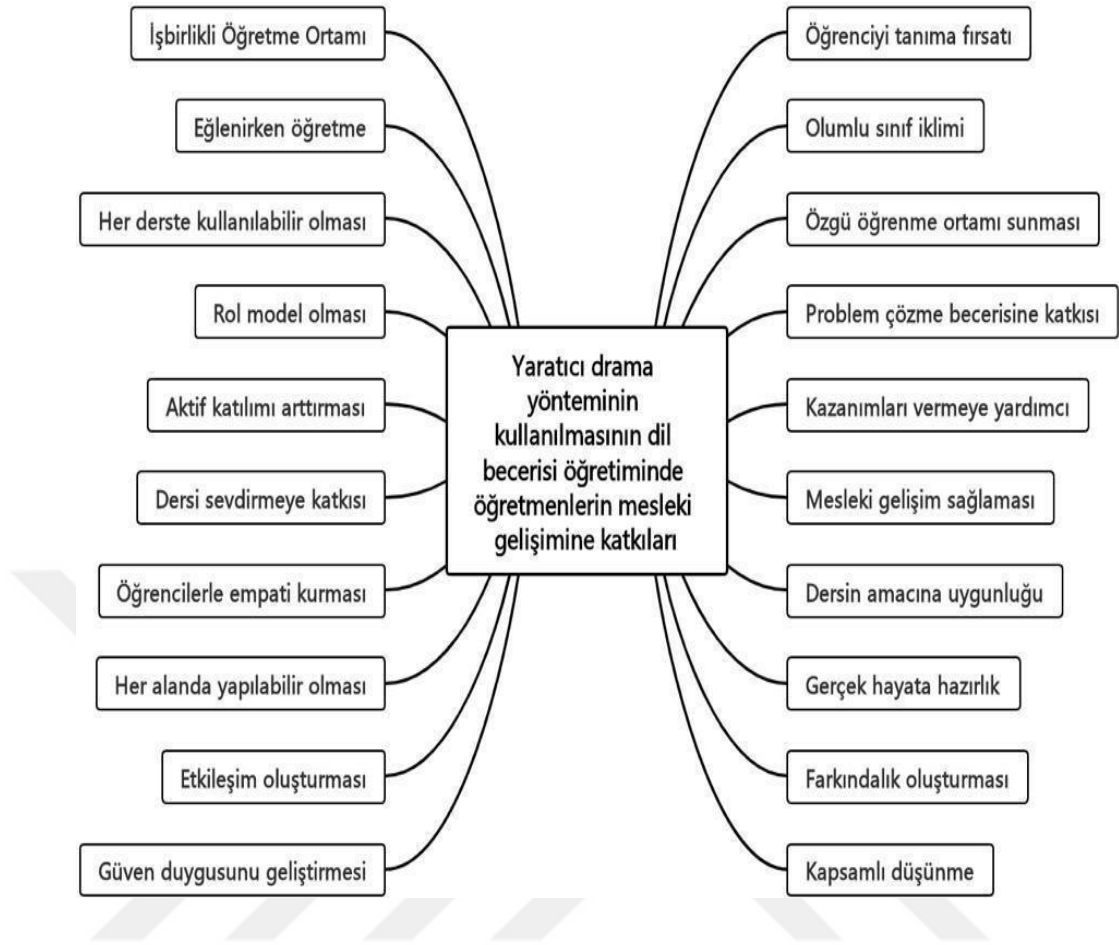
YT-8,s.149 kodlu çalışmada “*Bazı arkadaşlarımın benimle dalga geçmelerini.*” ifadesi örnek gösterilebilir.

Dramayı sevmeme

YT-11,s.191 kodlu çalışmada “*Bugün kesinlikle ritim tutmayı sevmediğimi anladım.*” İfadesi örnek gösterilebilir.

4.2.3. Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının dil becerisi öğretiminde öğretmenlerin mesleki gelişimine katkıları

Meta-tematik analiz sonucunda araştırmanın dördüncü teması, “Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının dil becerisi öğretiminde öğretmenlerin mesleki gelişimine katkıları” olarak belirlenmiştir. Araştırmaya dâhil edilen katılımcı görüşleri incelenmiş, bu görüşler doğrultusunda tema ve kodlar oluşturulmuştur. Bu kodlar tablo olarak belirtilmiştir.

Şekil 4.10. Tema 3: Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının dil becerisi öğretiminde öğretmenlerin mesleki gelişimine katkıları

“Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının dil becerisi öğretiminde öğretmenlerin mesleki gelişimine katkıları” temasının oluşturulma sürecinde referans alınan görüşme cümlelerinin sıklık değerleri tablo 4.7.’de gösterilmiştir.

Tablo 4.7. *Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının dil becerisi öğretiminde öğretmenlerin mesleki gelişimine katkıları temasına ait kodların sıklık değeri*

Kodlar	f	%
Eğlenirken Öğretme	44	31,42
Her Derste Kullanılabilir Olması	18	12,85
İşbirlikli Öğretme Ortamı	13	9,28
Rol Model Olması	11	7,85
Aktif Katılımı Arttırması	11	7,85
Dersi Sevdirmeye Katkısı	9	6,42
Öğrencilerle Empati Kurması	7	5
Her Alanda Yapılabilir Oluşu	4	2,85
Etkileşim Oluşturması	3	2,14
Güven Duygusunu Geliştirmesi	3	2,14
Öğrenciyi Tanıma Fırsatı	3	2,14
Olumlu Sınıf İklimi	3	2,14
Özgür Öğrenme Ortamı Sunması	2	1,42
Problem Çözme Becerisine Katkısı	2	1,42
Kazanımları Vermeye Yardımcı	2	1,42
Mesleki Gelişim Sağlaması	1	0,71
Dersin Amacına Uygunluğu	1	0,71
Gerçek Hayata Hazırlık	1	0,71
Farkındalık Oluşturma	1	0,71
Kapsamlı Düşünme	1	0,71

Meta-tematik analiz sonucunda “Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının dil becerisi öğretiminde öğretmenlerin mesleki gelişimine katkıları” teması kapsamında öğretmen görüşlerinden elde edilen 20 kod oluştuğu görülmüştür. Kodların sıklık değerleri tablo 4.7’de gösterilmiştir. En sık tekrar edilen kod % 31,42’lik orana sahip eğlenirken öğretme kodudur. Hemen ardından ikinci sırada her

derste kullanılabilir olması kodu yer almaktadır. En az tekrar edilen kodlar ise mesleki gelişim sağlaması, dersin amacına uygunluğu, gerçek hayata hazırlık, farkındalık oluşturma ve kapsamlı düşünme kodlarıdır.

Bu tema altında araştırmalardan elde edilen öğretmen cümleleri şöyle belirtilmiştir:

Eğlenirken öğretme

Eğlenirken öğrenme kodu altında yer alan örnek ifadeler şunlardır: *“Her şeyden önce öğrenci de, öğretmen de sanki bir oyunmuş gibi zevk alıyor. Öğrenciler öğrenme trendinin en üst seviyesine çıkıyor. Konuyu farkına varmadan çok iyi öğreniyorlar.”* (DP-M3,s.181) , *“Drama yöntemi her zaman uygulanmalı; çünkü çocukların hepsi oyun çocuğu. Bize gelenlerde, biz yedi yaşında başlıyoruz, hatta altı yaş olabilir. Bu çocuklar oyun çağında oldukları için, bu çocuklara en güzel kazanımları sağlamanın yöntemi oyun yöntemidir. Oyun yönteminin genel adı dramadır. Çocuklara davranış, bilgi, beceri kazanmada drama yöntemi her zaman işe yarar bir yöntemdir. Her öğretmenin bunu sıklıkla kullanması gerekir. Başarıya ulaştırmada çocukların daha kolay öğrenmelerini sağlar. Drama yöntemi her zaman öğretmenlerin sıklıkla kullanmaları gereken bir yöntemdir. Her öğretmen bunu kullanmalıdır. Ben kullandıklarına inanıyorum. Çünkü oyun çağındaki çocuğa bilgiyi ve beceriyi kazandırmanın en kolay yolu yine oyundur.”* (DP-M3,s.181) , *“Drama yöntemi, eğitim ve öğretimi sıkıcı halden kurtarır. Daha eğlendirici hale getirir. Hani hep bir klasik laf vardır ya, eğlenirken öğrenmek diye; drama yöntemiyle biz bunu sınıfımızda, derslerimizde uygulayabiliriz. Kullanılması, özellikle sınıf öğretmenleri açısından gayet yararlı bir yöntemdir.”* (DP-M3,s.182) , *“...eğlenerek öğrenme aktif hale gelmektedir. Duygular ortaya çıkarsa öğrenme aktif hale gelir. Yaratıcı drama bunu sağlar.”* (DP-M8,s.219) , *“Öğretmenlerin gerçekten bilmesini istediğim bir şey var ki o da yaratıcı drama, uygulamalı eğitimin tamamen ötesinde. Öğrenciler eğlenceli bir şekilde öğreniyorlar ve her şeyi yapıyorlar.”* (TF-M1,s.608) , *“Kesinlikle drama temelli eğitimi daha fazla kullanmaya çalışacağım çünkü bence öğrencilerin gerçekten sevdiği ve oldukça iyi anlayabildiği bir şey”* (PQ-T1,s.77) , *“Önümüzdeki sonbaharda kesinlikle dâhil edeceğim bazı ders etkinlikleri drama temelli olanlar. Bunun öğrenmeye eğlenceli bir dokunuş getirmesini gerçekten çok sevdim ve öğrencileri gerçekten durumları canlandırmaya ve rol yapmaya yönlendirir. Bu,*

öğrenciler için çok eğlenceli bir yoldur öğrenir ve aynı zamanda duyuşsal filtreyi düşürür" (PQ-T1,s.77)

Her derste kullanabilir olması

Bu kod atında şu ifadeler örnek gösterilebilir: *"Drama mümkün olan her yerde, sadece okuma yazma ile ilgili değil de sosyal ders, trafik, fen bilimleri; her alanda kullanılabilir. Çünkü insanlar gördükleri, katıldıkları şeyleri daha iyi öğreniyorlar; duydukları ve izledikleri şeyler daha kalıcı ve etkili oluyor."* (DP-M3,s.181) , *"Drama mutlaka tüm derslerde kullanılmalı, en kısa zamanda ilkokul birden başlamak kaydıyla kesinlikle ders olarak müfredatta olmalı. Drama ders bakımından da okul öncesinde, ilkokulda, ortaokulda ders olarak verdikten sonra, lisede olması iyi olur. Zaten çocuk belli bir şeyi kazanmış olacak ve hayatın içinden alıp seçilecek konularla çocukların drama ile çok daha iyi bir şekilde hayata hazırlanacağını düşünüyorum."* (DP-M3,s.182) , *"Yaratıcı drama uygulamalarından sonra sanırım aynı yöntemin tüm uygulamalarda kullanılması harika olurdu. Öğrencilerin diğer derslerle etkileşime girmesini sağladığı için birbirlerine ve özgün eserler sunmalarına yardımcı olur."* (E-M3,s.1465) , *"Drama dersleri sosyal bilgilerde tarih konuları ile daha rahat kullanılabilir. Tarihteki önemli savaşların drama ile anlatılmasının öğrenciler üzerindeki etkisi daha fazla oluyor. Öğrenci yaratıcılığını kullanıyor ve gruptaki yerini bu şekilde buluyor. Coğrafya ve benzeri derslerde de kullanılabilir."* (E-M9,s.273) , *"Bana göre eğer doğru kullanılırsa hemen hemen tüm derslerde kullanılabilir. Matematik, fen bilgisi, sosyal bilgiler gibi zor derslerde kullanılırsa öğrencinin bu derslere karşı tutumu gelişir"* (E-M16,s.1248)

İşbirlikli öğretme ortamı

Bu kod altında şu ifadelere yer verilmiştir: *"Yaratıcı dramının öğrencilerin psikomotor, yorumlama ve takım çalışması becerilerini geliştirdiğini düşünüyorum"* (E-M16,s.1247) , *"Ekip çalışmasının çok önemli olduğunu söyleyebilirim çünkü bu büyük bir meydan okuma. Çocukların bunu yapabilmesi ve bir şeyleri dengeleyebilmesi için. Yani her şey ekip çalışmasının daha fazla varyasyonunu içeren, farklı roller kullanan, ayrıca yaparken rahat olmadıkları şeyler, bence dramada gerçekten önemlidir, zorlayıcı bir şey denemek."* (PQ-T3,s.97) , *"Ayrıca takım çalışmasında insanların nasıl davrandığını, takımlarda insanların nasıl hareket ettiğini öğrenirsiniz. Kendi başlarına olduklarından daha farklı. Çünkü bu bir iyi bir ekip, o zaman birbirlerini destekliyorlar. Böylece insanlar daha az korkuyor. Drama*

dersinde olduğu gibi, dışarıda yapmayacağımız şeyleri yapıyoruz.” (PQ-T3,s.98) , “...Doğaçlama, öğrencilerin olayları farklı bir açıdan görmelerini, imgelem güçlerini kullanmalarını ve o grubun bir parçası olarak grupla birlikte hareket etmelerini sağlıyor...” (E-M1,s.45) , “... derste yaratıcı dramaya dayalı etkinlikler öğrencileri gruplar halinde çalışmaya teşvik etmek ve bir sonuçta buluşmak için...” (E-M3,s.1465) , “Bu insanları ilk kez tanımama rağmen bu etkinlikler sayesinde onlar hakkında çok şey öğrendim. Ortak noktalarımız olduğunu fark ettik ve dersin sonunda birbirimizle daha samimi olduk.” (E-M5,s.315) , “Yaratıcı dramada öğrenciler yaşayarak öğrenirler ve öğrenmelerinin kalıcı olması için öğrencilere akranlarıyla işbirliği yapma ve özgüvenlerini geliştirme fırsatı verilir. Derslerimde sıklıkla kullanacağım” (E-M16,s.1248)

Rol model olması

Bu tema altında şu ifadeler yer verilmiştir: *“Eğitimci bu konuda rol model olmalıdır diye düşünüyorum. Önce kendisi uygulamalı diyorum.” (DP-M3,s.179) “Ya örnek olabilir çocuğa. Önce kendi oynayabilir. Ondan sonra çocuk da onu taklit ederek belki öğretmenden daha iyisini yapabilir.” (DP-M3,s.179) , “Rehber olmalı, daha çok çocuğu yönlendirmeli; amaç olarak kullanmalı, öğretmen amaç olmaması gerekiyor.” (DP-M3,s.181) , “Eğitimci, öğrencileri yönlendirmeli ve rehber olmalı, öğrencilere ufak ufak dönütler vermeli; tamamen süreci yöneten olmalı, ama içinde bulunmamalı, tamamen öğrencileri öne çıkaracak bir yöntem.” (DP-M3,s.181)*

Aktif katılımı artırması

Bu kod altında şu ifadeler örnek gösterilebilir: *“Açıkçası öğretmen için birincil fayda öğrencilerin katılımı. Her öğrencinin eşit erişime sahip olduğunu görmek ve bu müfredata isteyerek katıldıklarını hissetmek çok büyük bir şey.” (EBSCO-M1,s.174) , “...Yaratıcı drama yoluyla öğrenciler etkinliklere bizzat katıldıkça etkili öğrenme gerçekleşiyor...” (E-M1,s.45) , “Ben çocukların hemen konuyu öğrenmesine çok şaşırdım, özellikle de aşağıdakilerle ilgili faaliyetlerde Trafikte geçiş üstünlüğü. önceki faaliyetlerde öğrendim. Dramayı düşünmedim yöntemin bu kadar etkili olacağını düşünmemişlerdi. İzlediler videolarda özne, ancak aktif katılımları kalıcılığını sağlamıştır”. (E-M8,s.129) , “Yaratıcı dramanın keyifli bir ders olduğunu düşünüyorum çünkü herhangi bir konuyu canlandırma becerisi dersi eğlenceli hale getiriyor. Öğrenciler derste daha aktif oluyor”(E-M9,s.272) , “Daha zengin... daha zengin bir deneyim. Bence en büyük şey, bunu kendi başlarına üstlenmeleri. Pasif bir*

öğrenen olmak yerine aktif bir öğrenen oluyorlar.” (E-M12,s.40) , "Öğrenciler derse inanılmaz derecede katılım gösterdiler çünkü dili kullanmak için anlamlı bir bağlamları vardı. Ders, öğrencilerin kendi dillerini kullanabilecekleri şekilde tasarlanmıştır. Öğrencilerimize soru sorduğumuzda genellikle donup kalıyorlar. Bu etkinlik duygusal filtreyi ortadan kaldırdı (Krashen) çünkü birbirlerine yardım edebiliyor ve fikirlerini daha önce ifade edebiliyorlardı.” (PQ-T1,s.82)

Dersi sevdirmeye katkısı

E-M1,s.44 kodlu makaledeki *"...ama şimdi itiraf edebilirim ki o haftalarda dramayı bilmiyordum. Dönemi tamamladık ve çok değerli bilgiler edindim. Dersin amaç ve hedeflerine bağlı olarak drama tekniklerini kullanarak dersi nasıl daha verimli ve eğlenceli sunabileceğimi öğrendim..."* , E-M5,s.311 kodlu makaledeki *"Şunu fark ettim ki güzel yumuşak geçişler yaptığımızda öğrencilerimiz kesinlikle normal yoldan çok daha fazla keyif alacaklar dersten. Benim için de öyle.”* ve DP-M2,s.228 kodlu makaledeki *"Derse katılmaktan sıkılan öğrencilerim son dönemlerde özellikle Türkçe derslerinde görüş bildirmek, sorulara yanıt vermek için istekliydiler. Öğrenciler arasında etkileşim, işbirliği becerileri arttı. Grup çalışmalarını yapmaktan zevk almaya başladılar.”* İfadeler referans gösterilebilir.

Öğrencilerle empati kurması

Bu kod altında şu cümleler örnek gösterilebilir: *"Bazı duyguları anlamak zordur. Açık seçmekte başarısız olabiliriz Doğru sözcükleri. Bu etkinlik, başkalarının duygularını anlamanın zor olduğu durumlarda sorunlarla başa çıkmama yardımcı oluyor.”* (YT-15,s.64) , *"Gelecekte drama temelli etkinliklere daha fazla yer vermek istiyorum. Ben hala bir sınıfta drama temelli etkinliklerin nasıl kullanılacağını bilmiyorum ama gerçekten kendinizi bir başkasının yerine koymayı öğrenmenin faydalı olduğunu düşünüyorum. "* (PQ-T1,s.82) , *" Öğrencileri engellilerin yaşadığı durumları taklit etmeye dahil etmeye ne dersiniz? Onların yaşadıkları durumları anlamalarını kolaylaştıracaktır."* (TF-M1,s.608)

Her Alanda Yapılabilir Oluşu

DP-M3,s.181 kodlu makalede *"Drama mümkün olan her yerde, sadece okuma yazma ile ilgili değil de sosyal ders, trafik, fen bilimleri; her alanda kullanılabilir. Çünkü insanlar gördükleri, katıldıkları şeyleri daha iyi öğreniyorlar; duydukları ve izledikleri şeyler daha kalıcı ve etkili oluyor.”* YT-5,s.110 kodlu çalışmada *"Drama*

mümkün olan her yerde sadece okuma yazma ile ilgili değil de sosyal ders, trafik fen bilimleri her alanda kullanılabilir. Çünkü insanlar gördükleri, katıldıkları şeyleri daha iyi öğreniyorlar duydukları ve izledikleri şeylerden daha kalıcı ve etkili oluyor “ İfadeleri referans gösterilebilir.

Etkileşim oluşturma

E-M5,s.315 kodlu makalede “*Genel olarak faaliyetlerimizi daire şeklinde yaptık ve bu birbirimizi görmemize, birbirimizle iyi bir ilişki kurmamıza ve hepimizin eşit ve arkadaş olduğumuzu hissetmemize yardımcı oldu.*” ve E-12M,s.40 kodlu makalede “*Yüz yüze etkileşim var... tüm çocuklar dahil oluyor, sadece bir tanesi elini kaldırmıyor. Ve düşündüklerini biliyorsunuz çünkü ... bunu somutlaştırdıklarını görüyorsunuz. Ama diğer şekilde, kitaplarını toplayana kadar düşünüp düşünmediklerini bilemezsiniz ve sonra şöyle dersiniz, ohhh!*” İfadeleri örnek gösterilebilir.

Güven duygusunu geliştirme

YT-3,s.68 kodlu makaledeki “*Yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin birbirlerine karşı güven duygularını geliştirdiğine inanıyorum.*” ifadesi referans gösterilebilir.

Öğrenciyi tanıma fırsatı

YT-5,s.134 kodlu çalışmadaki “*Gizli yetenekleri ortaya çıkabilir. Öğretmen öğrencileri daha iyi tanıma ve onların yeteneklerini keşfetme fırsatı yakalayabilir ”* ve YT-5,s.134 kodlu çalışmadaki “*Çocuklar ve öğretmenler birbirlerini daha iyi tanıyabilir, daha sağlıklı iletişim kurabilirler. İçeride kapalı çocuklar için fırsat olabilir”* ifadeler örnek gösterilebilir.

Olumlu sınıf iklimi

YT-3,s.67 kodlu çalışmada “*Yaratıcı drama yöntemiyle ders işlemenin olumlu bir sınıf iklimi sağladığı kanaatindeyim*” ifadesi yer almaktadır.

Özgür öğrenme ortamı

DP-M8,s.220 kodlu makaledeki “*...çocuğa özgür ortamı sağlayan bir yöntemdir. Bu sebeple yaratıcı drama olmalıdır...*” ve E-M12,s.39 kodlu makaledeki “*Bence özgür bir öğretme yöntemi. İnsanı biraz daha özgür hissettiriyor... Beni iyi hissettiriyor, çünkü çocukların bundan faydalandığını biliyorum... ve onlar için işe*

yaradığını biliyorum, bu yüzden... Bunu yapmaktan mutluyum. Ve bu bana çocukların öğrendiğini hissettiriyor. Ve bu en önemli şey” İfadeler örnek gösterilebilir.

Problem çözme becerisi

YT-3,s.67 kodlu çalışmada *“Yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin problem çözme becerilerini geliştirdiğini düşünüyorum.”* ifadesi yer almaktadır.

Kazanımları vermeye yardımcı olması

DP-M2,s.227 kodlu makalede *“Türkçe derslerinde daha önce yararlandığımız öykülerle sizin kullandığınız metinler arasında farklılıklar vardı. Derslerde (önceki) işlediğimiz metinlerin dilinin ağır olduğunu düşünüyorum. Metinlerin Türkçenin değerlerini inceliklerini taşımadığını, ayrıca çok fazla bilgi yükünün olması, bilgiyi verirken çok uzun cümleler kullanılması, betimleyici metinlerin çok olması, nasihat verici özellik taşıması öğrencilerde bıkkınlıklara neden oluyordu.”* ve DP-M2,s.227 kodlu makalede *“Türkçe dersinin yaratıcı dramayla işlenmesi ve kullanılan çocuk edebiyatı metinlerinin çocukların daha çok ilgisini çektiğini, bunun nedeninin metinlerin öyküleyici bir anlatım özelliği taşıması, günlük yaşama yakın olması, sorun çözüm yollarını önermekle birlikte okuyucuya da yeni yollar bulma olanağı tanınması, dilinin daha anlaşılır açık olması gibi özelliklerinin diğer metinlerden farklı yönleri olduğunu düşünüyorum.”* İfadeleri yer almaktadır.

Mesleki gelişim

YT-3,s.67 kodlu çalışmada *“Yaratıcı drama yöntemi kullanmanın mesleki anlamda beni geliştirdiğine inanıyorum.”* ifadesi yer almaktadır.

Dersin amacına uygunluğu

YT-3,s.88 kodlu çalışmada *“Yaratıcı drama yönteminin dersin amaçlarına uygun olduğunu düşünüyorum.”* Geçen cümle örnek gösterilebilir.

Gerçek hayata hazırlık

YT-3,s.67 kodlu çalışmada *“Yaratıcı drama yönteminin öğrencileri gerçek hayata hazırladığı kanaatindeyim.”* ifadesi yer almaktadır.

Farkındalık oluşturma

E-M2,s.606" kodlu makaledeki *“Çevre eğitiminde yaratıcı dramanın kullanılması, çevresel konuların öğrenilmesinde büyük bir fark yaratabilir. Öğrenciler*

bir konuyu dramatize ettiklerinde, konuyu farklı perspektiflerden keşfetmeye ve çevre sorunlarıyla ilişkiler geliştirmeye başlarlar. Bunu yaparken, öğrenciler sadece derinlemesine öğrenme ve bilginin kalıcılığını sağlamakla kalmaz, aynı zamanda kendileri, diğer insanlar ve hatta diğer canlılar hakkında derin bir iç görü geliştirirler. Drama, öğrencilerin dünyalarını genişletmelerini sağlar çevreyi korumak için çevreleriyle empati kurarak deneyimler yaşarlar." ifadesi referans gösterilebilir.

Kapsamlı düşünme

E-M3,s.1465 kodlu makalede "...yaratıcı drama sayesinde öğrenciler daha kapsamlı ve doğru düşünüyor" cümlesi yer almaktadır.

BÖLÜM V

TARTIŞMA

Literatür tarandığında dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerileri tek tek ele alınmış olup bu dördünün birlikte tüm yönleriyle incelendiği araştırmaların sayısı kısıtlıdır. Dört dil becerisinin dördünün de incelenmesi ve bunların öğretiminde yaratıcı dramının yönteminin etkisinin incelendiği bir meta-tematik çalışmaya rastlanmamıştır. Bu bölümde belirlenen araştırma problemlerine meta-tematik analizden elde edilen veriler ışığında cevaplar aranmış ve tartışılmıştır.

5.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Tartışma

Meta-tematik analiz sonucunda araştırmanın birinci teması, “Yaratıcı drama yönteminin dil becerisi öğretimine katkıları nelerdir” olarak belirlenmiştir. Araştırmaya dâhil edilen katılımcı görüşleri incelenmiş, bu görüşler doğrultusunda tema ve kodlar oluşturulmuştur. Araştırmada öğretmen ve öğrenci görüşleri ayrı ayrı incelenmiştir. Ana tema olarak “yaratıcı drama yönteminin dil becerisi öğretimine katkısı” belirlenmiş olup alt temalarda; “yazma becerisine katkısı” , “ konuşma becerisine katkısı” , “okuma becerisine katkısı” ve “dinleme becerisine” katkısı olarak belirlenmiştir.

Birinci alt tema olarak belirlenen “Yaratıcı drama yönteminin dil becerisi öğretiminin yazma boyutuna katkıları nelerdir” alt teması oluşturulmuştur. Kodlar katılımcı görüşlerinden yola çıkılarak oluşturulmuştur. Katılımcı görüşlerinden elde edilen kodlar; “ sözcük dağarcığını geliştirmesi, farklı metin türlerinde yazabilme,

yazmayı sevdirmeye, şiir yazmaya katkısı, noktalama işaretlerini kavrama, doğru cümle kurabilme, konu bulmaya yardımcı ve yazma yeteneğini geliştirme”, “yazı yazmaya katkısı, sesleri tanımaya yardımcı, duygularını ifade edebilme” olarak belirlenmiştir.

Yaratıcı drama yönteminin dil becerisine katkısı teması altında oluşan “yazma becerisine katkısı” alt teması incelendiğinde katılımcı görüşlerinden elde edilen verilerden yola çıkarak yaratıcı dramının öğrencilerin sözcük dağarcığını önemli ölçüde geliştirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Şiir, öykü, günlük, gezi yazısı gibi türleri yazmaya katkı sağladığı aynı zamanda yazmayı sevdirdiği anlaşılmaktadır. Yaratıcı drama yönteminin diğer katkıları ise, noktalama işaretlerini doğru yerde kullanmalarını sağladığı, doğru cümle kurabilmeye, konuyu bulmaya yardımcı olduğu ve yazma yeteneğini geliştirdiği sonucuna ulaşılabilir.

Arpağ (2018) tarafından yazılan ve yaratıcı dramının şiir yazmaya etkisinin incelendiği çalışmanın örneklemini 6. Sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Ön test- son-test verilerine göre yaratıcı dramının öğrencilerin şiir yazma isteklerini arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu da araştırmamızda bulduğumuz “şiir yazmaya katkısı” kodunu destekler niteliktedir.

Çer (2017) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin yazma becerilerinin geliştirilmesinde yaratıcı dramının etkisi incelenmiştir. Çalışma bir anketten oluşmaktadır. Ön-test ve son-test ile yarı deneysel yöntem kullanılmıştır. Çalışma sonucunda ulaşılan veriler yaratıcı dramının sınıfta kullanılması öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmelerine olanak sağlamıştır ve önerilmektedir.

Metinnam ve Erdoğan (2016) tarafından yapılan çalışmada yaratıcı drama yönteminin ilköğretim çocuklarının sözcük dağarcığını geliştirmede etkili olup olmadığı incelenmiştir. Sonuç olarak yaratıcı dramının ilköğretim öğrencilerinin sözcük dağarcığını geliştirmede, ders işlenirken verilen deyimlerin ve atasözlerinin manalarının öğrenenler tarafından öğrenilmesinde kullanılabilecek etkili bir yöntem olduğu gözlenmiştir. Bu mevcut çalışmada “sözcük dağarcığını geliştirmesi kodunu destekler niteliktedir.

Erdoğan (2018) tarafından yazılan yüksek lisans tezinde yaratıcı drama yönteminin yaratıcı yazmaya etkisi incelenmiştir. Örneklem olarak ilköğretim 4. sınıf öğrencileri seçilmiştir. 6 haftalık süreç sonunda deney grubundaki öğrencilerinin sonuçlarında artış gözlenmiştir. Öğrencilerde yazmaya karşı bir istek oluştuğu,

kendilerini daha özgür hissettikleri belirtilmiştir. Bu açıdan mevcut çalışmada yer alan “yazma yeteneğini geliştirme” kodunu destelemektedir.

İsbir (2019) tarafından yazılan yüksek lisans tezinde yaratıcı drama çalışmalarının 7. Sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerine etkisi incelenmiştir. Süreç sonunda deney grubundaki öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerinin arttığı görülmüştür. Ayrıca öğrencilerinin hayal güçlerinin geliştiği, yazma hızlarının arttığı, dersi daha zevkli işledikleri, farklı bakış açısı kazandıkları, yazım ve noktalamaya dikkat ederek yazdıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgular mevcut çalışmada yer alan “ yazmayı sevdirmesi, noktalama işaretlerini kavrama, yazma yeteneğini geliştirme, yazı yazmaya katkısı” gibi kodlarla örtüşmektedir.

Cömertpay (2006) tarafından yazılan yüksek lisans tezinde 5-6 yaş grubundaki çocukların dil edinme sürecinde yaratıcı dramının etkisi incelenmiştir. Süreç sonunda deney grubundaki öğrencilerin cümle kurma düzeylerinin arttığı ve dilin kurallarını kavradıkları sonucuna varılmıştır. Bu veriler mevcut çalışmada “doğru cümle kurabilme” kodunu destekler niteliktedir.

İkinci alt tema olarak belirlenen “Yaratıcı drama yönteminin dil becerisi öğretiminin konuşma boyutuna katkıları nelerdir” alt teması oluşturulmuştur. Kodlar katılımcı görüşlerinden yola çıkılarak oluşturulmuştur. Görüşlerden elde edilen kodlar; “ telaffuza katkısı, kendini ifade etmeye katkısı, akıcı konuşma becerisi sağlaması, vurgu ve tonlamaya katkısı, beden diline katkısı, heyecanı azaltması, güven sağlaması”, “konuşmaya katkı sağlaması, beden diline katkısı, iletişim becerisini geliştirmesi, sözcük dağarcığını geliştirmesi” şeklinde belirlenmiştir.

Bergil (2010) tarafından yapılan araştırmada yaratıcı dramının konuşma becerisine etkisi incelenmiş ve süreç sonunda öğrencilerin konuşma becerilerinde anlamlı bir farklılık olduğu gözlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin iletişimsel becerilerinin de arttığı sonucuna varılmıştır. Bu anlamda mevcut çalışmadaki “ iletişim becerisini geliştirmesi” kodu ile de örtüşmektedir.

Aykaç ve İlhan (2014) tarafından yapılan araştırmada yaratıcı dramının konuşmaya etkisi araştırılmıştır. Araştırmada hem öğretmen hem de öğrenci görüşleri alınmıştır. Araştırma sonucunda yaratıcı dramının öğrencilerin ve öğretmenlerin sözcük dağarcığını geliştirdiği, derse katılımını arttırdığı, duyguları ön plana çıkardığı

tespit edilmiştir. Bu bulgular çalışmamızda belirlenen konuşma becerisine katkısı kodunu desteklemektedir.

Konuşma becerisinin geliştirilmesinde yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının incelendiği diğer bir araştırmada (Kara, 2009) yaratıcı dramanın konuşmayı birçok yönüyle etkilediği anlatılmıştır. Yaratıcı dramanın konuşmada özgüven eksikliği ve çekingenliğin giderilmesinde, telaffuz hatalarının düzeltilmesinde, vurgu ve tonlama yanlışlarının giderilmesinde, kelime dağarcığının geliştirilmesinde, beden dilinin kullanılmasında etkili olduğu anlatılmıştır. Bu veriler mevcut çalışmanın “telaffuza katkısı, vurgu ve tonlamaya katkısı, beden diline katkısı, konuşmaya katkısı, sözcük dağarcığının geliştirmesi” kodlarıyla örtüşmektedir.

Aykaç (2011) tarafından yazılan yüksek lisans tezinde 4. sınıf kademesinde okuyan öğrencilerin çocuk metinleriyle kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin yazma ve konuşma becerilerine etkisi incelenmiştir. Süreç sonunda deney grubundaki öğrencilerin dilsel gelişimlerinin arttığı, arkadaşlarının önünde konuşurken daha az heyecanlandıkları, beden dillerini daha rahat kullandıkları sonucuna varılmıştır. Bu veriler mevcut çalışmadaki “beden diline katkısı, konuşmaya katkısı” kodlarını destekler niteliktedir.

Köse (2018) tarafından yapılan araştırmada konuşma becerisinin geliştirmesinde yaratıcı dramanın etkisi incelenmiş ve örneklem olarak ilköğretim ikinci kademe öğrencileri seçilmiştir. Ön test- son test sonuçları incelendiğinde öğrencilerin uzun cümleler kurdukları ve kendilerini daha rahat ifade ettikleri sonucuna varılmıştır. Bu veriler mevcut çalışmanın “kendini ifade etmeye katkısı, heyecanı azaltması” kodlarını destekler niteliktedir.

Üçüncü alt tema olarak belirlenen “Yaratıcı drama yönteminin dil becerisi öğretiminin okuma boyutuna katkıları nelerdir” alt teması oluşturulmuştur. Kodlar katılımcı görüşlerinden yola çıkılarak oluşturulmuştur. Görüşlerden elde edilen kodlar; “sözcük dağarcığını geliştirmesi, kitap okumayı sevdirmesi, okuduğunu anlamaya katkısı, hızlı okuyabilme, okuma kurallarını öğrenme”, “okumayı geliştirmesi” olarak belirlenmiştir.

Yılmaz (2009) tarafından 9-13 arası çocuklar üzerinde gerçekleştirilen yaratıcı drama destekli yaratıcı okuma programının etkisinin incelendiği çalışmada sekiz haftalık süreç değerlendirilmiştir. Çalışma sonucunda çocukların okumaya yönelik

tutumlarının olumlu yönde değiştiği ve okuduğu anlama düzeylerinin arttığı gözlenmiştir. Bu bulgular mevcut çalışmada yer alan “okuduğunu anlamaya katkısı, kitapları sevdirmesi ve okumayı geliştirmesi” kodlarını destekler niteliktedir.

Akbaba (2020) tarafından yazılan yüksek lisan tezinde yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin öykü yazma ve ileri okuma becerisine etkisi incelenmiştir. Süreç sonunda deney grubundaki öğrencilerin okuma alışkanlıkları oluşturdıkları ve hayal dünyalarını geliştirdikleri görülmüştür. Bu da mevcut çalışmada “kitap okumayı sevdirmesi ve okumayı geliştirmesi” koduyla örtüşmektedir.

Deneysel bir çalışma olan ve çocukların erken okuryazarlık becerisinde yaratıcı drama ilişkisini araştıran bir çalışma (Aygün, 2022) sonucunda deney grubu lehine sonuçlar ortaya çıkmıştır. Yaratıcı drama sayesinde çocuk sesleri daha iyi kavrar, oyunlar oynayarak okuma kurallarını öğrenir. Bu veriler mevcut çalışmada “okuma kurallarını öğrenme ve okumayı geliştirme” kodlarıyla örtüşmektedir.

Dördüncü alt tema olarak belirlenen “Yaratıcı drama yönteminin dil becerisi öğretiminin dinleme boyutuna katkıları nelerdir” alt teması oluşturulmuştur. Kodlar öğretmen ve öğrenci görüşlerinden yola çıkılarak oluşturulmuştur. Katılımcı görüşlerinden elde edilen kodlar; “dinleme kurallarının uygulama, empati kurmak için dinlemek” olarak belirlenmiştir.

Uysal (2014) tarafından yazılan doktora tezinde yaratıcı drama yönteminin dinleme ve konuşma becerilerinin kazandırılmasında model önerisi ele alınmıştır. 7. Sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilen çalışmada deney ve kontrol grubu oluşturulmuştur. Deney grubuna yaratıcı drama temelli atölye sınıfları oluşturulmuştur ve süreç sonunda deney grubundaki öğrencilerin dinleme becerisine yönelik akademik başarıları büyük ölçüde arttığı gözlenmiştir.

5.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Tartışma

Mevcut çalışmanın ikinci alt problemi “Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının dil becerisi öğretiminde öğrenciler üzerindeki diğer katkıları nelerdir?” teması oluşturulmuştur. Bu tema altında alt temalar belirlenmiştir. Birinci alt tema, “yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının öğrenciler üzerindeki diğer olumlu katkıları” olarak belirlenmiştir. Bu alt temaya ait kodlar şunlardır; “grupla öğrenme, farklı duygular kazandırması, yabancı dil öğrenmeye katkısı, hayal gücünü ve yaratıcılığı geliştirmesi, dersi sevmeye yardımcı, empati duygusunu geliştirmesi,

yabancıların Türkçe öğrenmesine katkısı” sayılabilir. Diğer bir alt tema ise; yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının öğrenciler üzerindeki olumsuz katkıları” olarak belirlenmiştir. Bu alt temaya ait kodlar ; “grupla hareket zorluğu, mekân sıkıntısı, özgüven eksikliği, metin sorunu, yazma becerisini etkilememesi, teknik sıkıntılar, memnuniyetsizlik, bireysel farklılıklar, sınıf mevcudunun fazlalığı” sayılabilir.

Çokyaman ve Beydoğan (2022) tarafından yapılan araştırmada yabancı dil öğretiminde yaratıcı drama etkinliklerinin konuşma becerisi üzerinden etkisinin olup olmadığı incelenmiştir. Bulgulara bakıldığında yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin performansına olumlu anlamda katkı sağladığı görülmektedir. Öğrencilerin yabancı sözcükleri daha iyi öğrendikleri ve konuşmalarını bu yönde geliştirdikleri gözlenmiştir. Bu çalışma mevcut çalışmanın “yabancı dil öğrenmeye katkısı” koduyla örtüşmektedir.

Karadağ ve Göçer (2018)’in yaptığı çalışmada Yabancı dil olarak Türkçe öğretildiğinde akıcı konuşma becerisi kazanılmasında drama yönteminin katkısı olduğunun ve bireylerin iletişim becerisi üzerinde olumlu katkıları olduğu görülmüştür. Bu çalışma mevcut çalışmada yer alan “yabancı dil öğrenmeye katkısı” kodu ile örtüşmektedir. Aynı sonuçları Kılıç ve Tuncel (2019)’ın çalışmasında da görebiliriz.

Aslanel (2011) tarafından yapılan bir çalışmada yaratıcı dramanın öğrencilerin sosyal becerilerine ve ders tutumlarına yönelik etkisi incelenmiştir. Örneklemi onuncu sınıf öğrencilerinin oluşturduğu deneysel çalışmanın sonucunda deney grubundaki öğrencilerin sosyal beceri düzeylerinde artış olduğu gözlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin derslerde eğlenirken öğrendikleri, derse olan ilgilerinin arttığı, derslerden artık zevk aldıkları, kendilerine güvenlerinin arttığı, kalıcı öğrenme gerçekleştirdikleri ve ifade becerilerinin arttığı gözlenmiştir. Bu veriler mevcut çalışmada yer alan “dersi sevmeye yardımcı, sosyalleşmeye katkısı, ilgi çekici olması” kodlarıyla örtüşmektedir.

Ayna (2021) tarafından yapılan çalışmada okuma becerisinin geliştirilmesinde yaratıcı dramanın etkisi incelenmiştir. Örneklem olarak 8. sınıflar, ders olarak da İngilizce seçilmiştir. Deneysel çalışmanın sonucunda deney grubundaki öğrencilerin okuma becerilerinin gelişmesinin yanı sıra sözcük dağarcıkları gelişmiş, yabancı dil öğretimine katkısı da artmıştır. Bu veriler mevcut çalışmanın “yabancı dil öğrenmeye katkısı, kolay öğrenmeye katkısı” kodlarını destekler niteliktedir.

Yaratıcı dramanın duygusal zekâya etkisinin incelendiği bir araştırmada (Özdemir, 2003) sınıf öğretmenliği öğrencileri örneklem olarak kullanılmıştır. Süreç sonunda deney grubundaki öğrencilerin empati becerilerinin geliştiği, öz bilinç sahibi oldukları ve sosyal yönlerinin geliştiği belirtilmiştir. Bu sonuçlar mevcut çalışmanın yaratıcı drama yönteminin öğrenciler üzerinde diğer olumlu etkileri alt temasında yer alan “empati duygusunu geliştirmesi, sosyalleşmeye katkısı” kodları ile ilişkilendirilebilir.

Yaratıcı dramanın öğrencilerin dil becerisine olumlu etkisinin daha fazla olduğu görülmektedir. Ancak bazı çalışmalarda az da olsa olumsuz yanlarına da değinilmiştir. Bu tema altında çok az kod çıkarılmıştır.

5.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Tartışma

Mevcut çalışmanın üçüncü problemi “Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının dil becerisi öğretiminde öğretmenlerin mesleki gelişimine katkıları nelerdir?” olarak belirlenmiştir. Bu tema altında “eğlenirken öğretme, her derste kullanılabilir olması, işbirlikli öğretme ortamı, dersi sevdirmeye katkısı, öğrenciyi tanıma fırsatı sunması, olumlu sınıf iklimi” gibi kodlar oluşturulmuştur.

Beaumont (2022) tarafından yapılan çalışmada Avustralya'nın Sidney kentindeki bir okulda görev yapan bir ilköğretim öğretmenin drama temelli yaratıcı okuryazarlık uygulaması ele alınmaktadır. Çalışma sonucunda elde edilen bulgular, öğrencilerin okuduğunu anlama ve derse katılımına olumlu katkılar sağladığını ortaya koymuştur. Ayrıca öğrencileri motive ediciliği üzerinde durulmuştur. Bu veriler göz önüne alındığında mevcut çalışmada yer alan “aktif katılım ve motive ediciliği” kodu ile örtüşmektedir.

80 birinci sınıf öğretmenin görüşlerinin incelendiği Çapan ve Gültekin (2018) tarafından yapılan araştırmada yaratıcı dramanın okuma ve yazmaya geçişte etkilesinin olup olmadığı araştırılmıştır. Araştırmada belirlenen “Özgüvenleri gelişir, öğrenme ve bilgiler kalıcı olur, dramada öğretmen önce kendisi uygulayarak rol model olmalı öğretmen klasik eğitimden çıkıp farklı bir yol denemiş olur, öğrenciler deneyim kazanır, öğrencilerin yeteneklerini ortaya çıkarır, öğrenciler yaşadıklarını unutmazlar, bu yöntemle kolay kavrarlar, öğretmen köklü ve kalıcı bir eğitim verir” kodları

oluşturulmuştur. Bu kodlar araştırmamızda bulunan “ eğitici rol model, kalıcılığı sağlar, güven duygusunu geliştirmesi” gibi birçok kodla örtüşmektedir.

Yine bu kod altında Demircioğlu ve İspir (2016) tarafından yapılan çalışma örnek gösterilebilir. Bu çalışmada İngilizce kelime gruplarının öğretilmesinde yaratıcı drama yönteminin etkisinin olup olmadığı incelenmiştir. Ön-test-son-test verileri incelendiğinde anlamlı farklılık gözlenmiştir. İngilizce kelime gruplarının öğretiminde yaratıcı dramanın bir yöntem olarak kullanılmasının öğrencilerin sözcük bilgileri üzerinde olumlu bir etkisi olduğu belirtilmiştir.

Kara ve Çam (2007) tarafından 74 öğretmen adayıyla yapılan deneysel bir çalışma yapılmıştır. Çalışma sonucunda yaratıcı dramanın öğrenciler üzerinde birçok olumlu sonuç doğurduğu gözlenmiştir. Deney grubu öğrencilerinin grupla olan iş yapma becerilerinin geliştiği, kendini kontrol edebilmeyi öğrendikleri, sosyal becerilerinin geliştiği belirtilmiştir. Bu veriler mevcut çalışmada yer alan “grupla öğrenme, kendini tanıma fırsatı sunması, sosyalleşmeye katkısı” kodlarını destekler niteliktedir.

Hasırcı vd. (2008) tarafından yapılan araştırmada öğretmen adaylarının ilköğretim derslerinde kullanılan yaratıcı drama yönteminin etkilerinin incelendiği çalışmada öğretmen görüşleri incelenmiştir. İnceleme sonucunda öğretmen adayları yaratıcı dramanın kendilerinde yarattığı olumlu etkileri şöyle sıralamışlardır: iletişime katkısı, kişinin öz farkındalık edinmesi, estetik düşünmeye sahip olma, eleştirel düşünebilme ve beden dilini etkili kullanma, kendilerini daha rahat ifade etme, kendini tanıma, özgüven, empati kurabilme, kendisinde olan yetenekleri keşfetme, sosyalleşme, gruba ayak uydurma, işbirliği, yaratıcılık, hayal gücü, fiziksel vb. katkılarının olduğu söylenebilir. Bu veriler mevcut çalışmada yer alan “grupla öğrenme, kendini tanıma fırsatı sunması, sosyalleşmeye katkısı, empati yeteğinin gelişmesi, sosyalleşmeye katkısı, hayal gücünü ve yaratıcılığı geliştirmesi” kodlarıyla örtüşmektedir.

Kadan (2021) tarafından yapılan çalışmada yaratıcı dramanın İngilizce dersinde 7. sınıf öğrencilerinin başarı ve motivasyon düzeylerine etkisi incelenmiştir. Çalışma ön test ve son test kontrol gruplu yarı deneysel desen modelindedir. Çalışmada genellikle yaratıcı dramanın olumlu yönlerinden bahsedilse de sınıfın kalabalık olmasından kaynaklı uygulanmasının zor olduğundan da bahsedilmiştir. Bu

yönüyle mevcut çalışmada yer alan “sınıf mevcudunun fazlalığı” kodu ile örtüşmektedir.

Duatepe ve Ubuz (2007) tarafından yapılan bir çalışmada yaratıcı dramının olumlu yönlerinin yanında olumsuz yönlerinin de olabileceği öğretmen görüşlerinden yola çıkılarak belirtilmiştir. Dersler hazırlanırken kullanılan yaratıcı drama yönteminin sabır, zaman ve para gerektirmesinin olumsuz yönleri olduğu belirtilmiştir. Ayrıca derse gelmeden önce sınıfın yönetime uygun hale getirilmesi ve dersin çoğunun bu yöntemle geçmesinden kaynaklı daha az soru çözülebilmesinin de olumsuz olduğu belirtilmiştir. Bu yüzden, yaratıcı dramının daha etkili olabilmesi için daha sayıca az öğrencinin olduğu sınıfların tercih edilmesinin uygun olacağı ifade edilmiştir. Bu veriler mevcut çalışmada yer alan “zaman kaybı, zahmetli, sınıf mevcudunun fazlalığı” kodlarını destekler niteliktedir.

Çetinkaya ve Kırpık (2021) tarafından yapılan çalışmada yaratıcı dramının olumsuz yönü olarak, öğrencilerin grup çalışmalarında istediği arkadaşlarıyla aynı grupta olmamaktan yakındıkları gözlenmiştir. Bu bulgu ise mevcut çalışmanın “memnuniyetsizlik” kodu ile örtüşmektedir.

Özcan (2019) tarafından yapılan bir çalışmada öğrenci görüşleri incelenmiştir ve bunun neticesinde yaratıcı dramının bazı olumsuz yönleri olduğu görülmüştür. Bunlar: grupta çalışmaya karşı ön yargı içeren cümleler, yöntem uygulanırken diğer öğrencilerin çıkardıkları seslerden duyulan rahatsızlıklar, akran zorbalığı yaratıcı dramının zayıf yönleri içerisinde ele alınmıştır. Bu veriler mevcut çalışmada yer alan “zorluk yaşama, akran zorbalığı” kodlarını desteklemektedir.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuçlar

Eğitim, toplumlar için önemli bir rol oynar ve her dönemde değişiklik gösterebilir. Eğitim sistemi çağa ve toplumun ihtiyaçlarına göre şekillenir. Günümüzde eğitim, birçok değişkenin etkisi altında sürekli olarak gelişip ve evrilmektedir. Günümüzde, geleneksel sınıf öğretimine göre daha fazla bireyselleştirilmiş öğrenme fırsatları sunan yöntemler ve araçlar geliştirilmiştir. Öğrencilere kendi hızlarında öğrenme ve ilgi alanlarına göre özelleştirilmiş eğitim imkânları sunulmaktadır.

Günümüz eğitimi, öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimine daha fazla odaklanmaktadır. Empati, işbirliği, duygusal zekâ gibi beceriler eğitimde önemli bir yer tutmaktadır. Bu becerilere sahip olmanın önceliği dil becerisin sahip olmaktan geçer. Bu sebeple dil becerisi birçok açıdan büyük bir öneme sahiptir. Dil, iletişim aracı olarak kullanıldığı için sosyal, iş dünyası ve kişisel gelişim açısından büyük bir rol oynamaktadır. Dil, insanlar arasındaki sosyal ilişkilerin temelini oluşturur. İyi bir dil becerisine sahip olmak, daha etkili bir iletişim kurmanızı ve ilişkilerinizi güçlendirmenizi sağlar. Dil, eğitimin temel bir unsurudur. Hem öğrenenler hem de öğretmenler için etkili iletişim kurma aracıdır. Dil becerisi, öğrencilerin öğrenme süreçlerini geliştirmelerine ve bilgi alışverişini kolaylaştırmalarına yardımcı olur. İyi bir yazma ve konuşma becerisi, düşüncelerinizi açıkça ifade etmenizi, bilgi paylaşmanızı ve düşünme yeteneklerinizi geliştirmenizi sağlar.

Günümüz eğitim sisteminde öğrenenin merkeze alındığı ve öğretmenin rehberlik rolünü üstlendiği bir öğrenme sürecinde yaratıcı drama yönteminin önemi yadsınamaz. Dil becerisi ve yaratıcı drama, özellikle eğitim ve kişisel gelişim bağlamında bir araya getirilebilecek iki önemli kavramdır. Yaratıcı dramanın dil becerisinde öğrenciler ve öğretmenler üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerinin incelenmesinin yararlı olacağı düşünülmüştür.

Öğrenci ve öğretmenlerin görüşlerinin incelenmesi amaçlandığı için meta-tematik analiz süreci tercih edilmiş bu doğrultuda literatür taranıp doküman analizi yapılmıştır. Bu doğrultuda tema ve kodlar oluşturulmuştur. Araştırmaya tabi tutulan konudan yola çıkılarak toplam beş tema oluşturulmuştur. Bunlar, dil becerisi öğretiminde yaratıcı dramanın katkısı, dil becerisi öğretiminde yaratıcı dramanın öğrenciler üzerinde olumlu etkisi, dil becerisi öğretiminde yaratıcı dramanın öğrenciler üzerinde olumsuz etkisi, dil becerisi öğretiminde yaratıcı dramanın öğretmenler üzerinde olumlu etkisi, dil becerisi öğretiminde yaratıcı dramanın öğretmenler üzerinde olumsuz etkisi şeklindedir. Bu temalara bulgular bölümünde yer verilmiştir. Araştırmanın bu bölümünde elde edilen bulgulardan genel bilgiler çıkarılmış ve sunulmuştur. Daha sonra araştırma problemlerine çözüm önerileri oluşturulmuştur.

Yaratıcı drama yönteminin dil becerisi öğretime etkisinin incelendiği araştırmaya tüm ülkeler dâhil edilmemiştir. Ağırlıklı olarak Türkçe ve İngilizce kaynaklar incelenmiştir. Yaratıcı drama yönteminin dil becerisine etkisinin incelendiği bu çalışma çok geniş alana yayıldığı için böyle bir sınırlandırma uygun görülmüştür. İnceleme neticesinde en çok çalışmanın Türkiye’de yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan çalışmalar daha çok makale şeklindedir. Araştırmalar daha çok dil derslerinde yaratıcı drama yönteminin kullanıldığı sonucuna varılsa da sosyal bilgiler, fen bilimi, müzik gibi derslerde de kullanıldığı görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına bakıldığında yaratıcı drama yönteminin dört dil becerisine önemli katkıları olduğu görülmektedir. Yaratıcı drama yönteminin yazma becerisinin öğretiminde kullanılması öğrencilerin yazmaya istekli hale gelmelerini, sözcük dağarcığını geliştirmelerini, farklı metin türlerinde yazabilmelerini, noktalama işaretlerini yerinde ve doğru kullanabilmelerini, doğru bir cümle yapısı kurabilmelerini, yazarken konu bulma sorununu çözebilmelerini sağlamaktadır. Öğretmenlerin yazma becerisini öğrencilere kazandırırken drama yöntemini kullanmasındaki faydası ise ilköğretim kademesinde öğrenim gören öğrencilere sesleri

kavratırken, çocukları yazma çalışmalarına yönlendirirken, onların duygularını açığa çıkarırken yardımcı olmaktadır.

Yaratıcı drama yönteminin konuşma becerisinin öğretiminde kullanılması öğrencilerin; telaffuzlarına katkı sağlamasını, Akıcı konuşma becerisi sağlaması, vurgu ve tonlamaya katkısı sağlamasını, beden dilini etkili kullanmasını, konuşurken heyecanı azaltmasını bu sayede özgüven kazanmasını sağlamaktadır. Öğretmenlerin konuşma becerisini öğrencilere kazandırırken drama yöntemini kullanmasındaki faydası ise öğrencilerin sözcük bilgisine katkı sağlamasına, iletişim becerilerini geliştirmesine yardımcı olmaktadır.

Yaratıcı drama yönteminin okuma becerisinin öğretiminde kullanılması öğrencilerin; kitap okumalarını sevdirmesine, okuduğunu anlamaya katkı sağlamasına, hızlı okuyabilme yeteneklerinin gelişmesine, okuma kurallarını öğrenmelerine katkı sağlamaktadır. Öğretmenlerin okuma becerisini öğrencilere kazandırırken drama yöntemini kullanmasındaki faydası ise öğrencilere kitapları bu yolla sevdirebilmesidir.

Yaratıcı drama yönteminin dinleme becerisinin öğretiminde kullanılması öğrencilerin; dinleme kurallarını uygulama ve karşısındaki yerine geçerek onun duygusunu anlamasına yardımcı olmaktadır. Yaratıcı drama yönteminin dinleme becerisine katkısı teması altında öğretmen görüşlerine rastlanmamıştır.

Araştırmanın bulgularına baktığımızda yaratıcı drama yönteminin öğrenciler üzerinde birçok farklı olumlu etkisi görülmektedir. Öğrencilerin dersleri eğlenirken öğrendikleri, drama sayesinde özgüven oluşturdıkları, grupla işbirliği içinde öğrendikleri, roller sayesinde farklı duygular kazandıkları, drama sayesinde yabancı dil öğrenmelerinin kolaylaştığı, hayal güçlerini ve yaratıcılığı geliştirmesi, dersi sevmelerine yardımcı olması, öğrencilerde empati duygusunu geliştirmesi, yabancı öğrencilerin Türkçe öğrenmesine katkı sağladığı, kolay öğrenme gerçekleştiği ve kalıcılığı sağladığı, öğrencilere kendini tanıma fırsatı sunması, derse aktif katılım sağlamaları, rollere bürünürken oyunculığa katkı sağlaması, diğer derslere katkı sağlaması, oyunlar sayesinde heyecanlarını yendiği, özgür öğrenme ortamı oluşturduğu, farklı deneyimler sunması, sosyalleşmeye katkı sağlaması, öğrencilere farklı bakış açıları kazandırma, hızlı karar vermelerine yardımcı olması, motive edici olması, dersleri somutlaştırarak öğretmesi, düşünebilmeyi öğrenme katkısı, olumsuz önyargıları kırmalarına yardımcı olması, yaratıcı dramanın ilgi çekici olması,

öğrencilerin sorumluluk duygularını geliştirmesi olumlu katkıları olarak sayılmaktadır.

Araştırmanın bulgularına baktığımızda yaratıcı drama yönteminin öğretmenlerin mesleki gelişimleri üzerinde de birçok olumlu etkiye sahip olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin dersleri öğretirken öğrencileri eğlendirmeleri, yaparak yaşayarak öğretmeleri, yaratıcı dramayı her derste kullanılabilir olmaları, derste rol model olmaları, öğrencilere dersi sevdirmelerine yardımcı olması, bu yöntemin öğrenciyi tanımaya imkân sağlaması, olumlu sınıf iklimi oluşturması, Türkçe kitabındaki metinlerden daha eğlenceli olması, kendilerini mesleki olarak geliştirmelerine imkân vermesi, öğrencileri gerçek hayata hazırlamalarına destek olması olumlu katkıları olarak sayılmaktadır.

Çalışma yapılırken katılımcı görüşlerinden yola çıkarak yaratıcı drama yönteminin olumsuz taraflarının da olduğu tespit edilmiştir. Mevcut çalışmanın bulgular kısmında bu olumsuz yönlerine de değinilmiştir. Katılımcı görüşlerinden elde edilen sonuçlar doğrultusunda yaratıcı dramanın olumsuz yönleri; grupla hareket etmekte zorlanmaları, drama yaparken mekân sıkıntısı yaşamaları, özgüveni eksik olan öğrencilerin dramaya katılmada isteksiz olmaları, drama metinlerinin bazen çok uzun olması, ses görüntü gibi teknik sıkıntıların yaşanması, grup çalışmalarında istedikleri arkadaşları ile aynı grupta olmamalarından kaynaklanan memnuniyetsizlik, rol yapamamaları, dramayı sıkıcı bulmaları, sınıf mevcudunun fazla olması, rolleri yaparken akranları tarafından zorbalığa uğramaları sayılmaktadır.

6.2. Öneriler

Araştırmanın bu bölümünde meta-tematik analiz sonucunda elde edilen bulgular sonucunda öğretmenlere ve araştırmacılara yönelik bazı önerilerde bulunulmuştur.

6.2.1. Öğretmenlere Yönelik Öneriler

- Yaratıcı drama, katılımcıların iletişim becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Drama aktiviteleri, sözlü ve sözsüz iletişimi artırır. Özellikle dil öğretmenleri derslerinde bu yöneme daha fazla yer verebilir.
- Okullarda yaratıcı drama yönteminin kullanılabileceği sınıflar oluşturulabilir.

- Öğretmenler ders planlarını ve öğrenme hedeflerini dikkate alarak drama aktivitelerini planlayabilirler.
- Yaratıcı drama kullanımını öğrenmeye ve geliştirmeye devam edilmelidir. Bu konudaki seminerlere katılım göstermeleri, kaynaklar araştırmaları ve deneyimlerini paylaşmaları önerilebilir.

6.2.1. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- Dört dil becerisinden olan dinleme becerisi üzerine yapılan araştırmaların kısıtlı olduğu görülmüştür. Bu beceriye yönelik araştırmalar yapılabilir.
- Yaratıcı drama ve dil becerisi alanlarında meta-tematik çalışmalar azdır. Çalışmaların sayıları arttırılabilir.
- Araştırmalar daha çok deneysel desenlenmiş olup diğer yöntemlerle de araştırma yapılabilir.
- Bu araştırma sadece Türkçe ve İngilizce yayınlanmış çalışmaları içermektedir. Diğer dillerde yapılan çalışmalar araştırılabilir.
- Araştırmaya sadece öğretmen ve öğrenci görüşleri dâhil edilmiştir. Araştırmacı görüşü dâhil edilmemiştir. Bu konuda çalışma yapılabilir.

KAYNAKLAR

Not: Meta-tematik analize dâhil edilen çalışmalar için yapılan atıfların başına yıldız (*) koyulmuştur.

Adıgüzel, H.Ö. (2006). Yaratıcı drama kavramı, bileşenleri ve aşamaları. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(1), 17-30.

Adıgüzel, H.Ö., Üstündağ, T. & Öztürk, A. (2007). *İlköğretimde rehberlik* (1. Baskı). Eskişehir. Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Adıgüzel, F. B. & Süslü, G. (2017). “Yaratıcı dramayla kitap kurdu olunur mu?” çocuk kitaplarıyla okuma sevgisi ve ilgisi kazandırma. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(3), 367-394.

Akarsu, B. (1998). *Wilhelm von Humboldt'ta Dil Kültür Bağlantısı*. İnkılap Kitabevi.
Akbaba, R. S. (2020). *Yaratıcı yazma çalışmalarının öyküleyici metin yazma becerisine ve ileri okuma farkındalığına etkisi*. [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Fırat Üniversitesi.

Aktaş, T. (2004). Yabancı dil öğretiminde iletişimsel yeti. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 12, s.45-57.

Akyol, H. & Kırkkılıç, A. (Ed.). (2007). *İlköğretimde Türkçe Öğretimi*. Pegem A Yayıncılık.

Alderson, J. C. (2000). *Assessing reading*. Cambridge: Cambridge University Press.

Arıcı, A. F. (2008). *Okuma eğitimi*. Pegem Akademi.

Arıcı, A. F., & Taşkın, Y. (2019). Okuma becerisinin diğer dil becerileriyle ilişkisi. *International Journal of Field Education*, 5(2), 185-194.

*Arpağ, M. (2018). Yaratıcı dramanın şiir yazmaya yönelik tutuma etkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(3), 569-590.

Arslan, E., Erbay, F., & Saygin, Y. (2010). Yaratıcı drama ile bütünleştirilmiş iletişim becerileri eğitiminin çocuk gelişimi ve eğitimi bölümü öğrencilerinin iletişim becerilerine etkisinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (23), 1-8.

Aslanel, Ö. (2011). *Ortaöğretim onuncu sınıf dil ve anlatım dersinin drama yöntemi ile öğretiminin öğrencilerin ders tutumlarına, sosyal becerilerinin gelişmesine yönelik etkisinin incelenmesi*. [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Gazi Üniversitesi.

- Aydeniz, S., & Haydaroglu, M. (2021). Dört temel dil becerisi alanında yapılan lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 6(1), 200-216.
- Aygün, S. (2022). *Erken okuryazarlık becerileri ne yaratıcı drama eğitimi ni n etkisi ni n incelenmesi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Maltepe Üniversitesi.
- *Aykaç, M. (2011). *Türkçe öğretiminde çocuk edebiyatı metinleriyle kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin anlatma becerilerine etkisi*. [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Aykaç, M., & Çetinkaya, G. (2013). Yaratıcı drama etkinliklerinin türkçe öğretmen adaylarının konuşma becerilerine etkisi. *Electronic Turkish Studies*, 8(9).
- Aykaç, M., & Çakır, A. İ. (2014). Çocuk edebiyatı metinleriyle kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin konuşma becerilerine etkisi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi* 47(1), 209-234.
- Aykaç, N., & Ulubey, Ö. (2008). Yaratıcı drama yöntemi ile yapılandırmacılık ilişkisinin 2005 MEB ilköğretim programlarında değerlendirilmesi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 3(6), 25-44.
- Ayna, D. (2021). *8. sınıf İngilizce dersi okuma becerisinin geliştirilmesinde yaratıcı dramanın kullanımı*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Aytaş, G. ve Özcan, Ş. (2019). Türkçe eğitimi konularını temel alan drama çalışmalarına yönelik bir inceleme. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(1), 235-255.
- Aytaş, G. (2013). Eğitim ve öğretimde alternatif bir yöntem: yaratıcı drama. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (12), 35-54.
- Ataman, M. (2006). Yaratıcı drama sürecinde yaratıcı yazma. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(1), 75-88.
- Atay, M. (2009). *Erken Çocukluk Döneminde Gelişim I*. Ankara: Kök.
- Bağcı, H. (2011). İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin noktalama işaretleri ile yazım kurallarını uygulayabilme düzeyi. *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 6(1), 693-706.
- Baltacı, A. (2017). Avrupa okullarında dini simgelerin yasallığı. *Cumhuriyet İlahiyat Dergisi*, 21 (1), 45-80
- Barın, M. (2018). Konuşma becerisi: Konuşma ve yazı dili. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22(Özel Sayı 2), 1903-1913.
- Baş, H. Z. (2002). *Drama yöntemiyle Türkçe eğitimi*. Uzerler Matbaacılık.
- Batdı, V. (2019). *Meta tematik analiz örnek uygulamalar*. Anı Yayıncılık

- Bayburtlu, Y. S. (2015). 2015 Türkçe dersi öğretim programı ve 2006 Türkçe dersi öğretim programı'nın değerlendirilmesi. *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(15), 137-158. DOI: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8817>
- Bayrak, A., & Akkaynak, M. (2020). Okul öncesi eğitimde yaratıcı drama eğitiminin duygu düzenleme ve sosyal problem çözme becerilerine etkisi. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 7(2), 1343-1381.
- Benzer, A. ve Ünsal, F. (2019). Konuşma öğretiminin program ve ders kitabı ekseninde uygulamaya yansımaları. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(3), 647-662. 647
- *Beaumont, N. E. (2022). It makes you feel a little bit freer: Committing to creativity: a hermeneutic phenomenological study of a primary teacher's use of drama with additional language learners. *Teachers and Curriculum*, 22(2), 35-47.
- Briones, E., Gallego, T., & Palomera, R. (2022). Creative drama and forum theatre in initial teacher education: Fostering students' empathy and awareness of professional conflicts. *Teaching and Teacher Education*, 117, 103809.
- Brouillette, L. (2012). Advancing the speaking and listening skills of K-2 English language learners through creative drama. *TESOL Journal*, 3(1), 138-145.
- Bsharat, T. R., & Behak, F. (2021). The insights of using creative drama in learning speaking skills for the 7th graders in jenin city: A case study. *Elementary Education Online*, 20(5), 37-51.
- Bygate, M. (1987). *Speaking*. Oxford: Oxford University Press
- Cannon, A. (2017). Carnival, drama, and middle school English learners: The language of play and resistance. *Knowledge Cultures*, 5(03), 23-37.
- Cemiloğlu, M. (2021). A critical approach to Turkish language and literature course syllabus dated 2017. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(1), 279-298.
- Chatzoglou, E., Fishstrom, S., Payne, S. B., Andress, T. T., & Vaughn, S. (2023). The footprint of the COVID-19 pandemic in reading performance of students in the US with and without disabilities. *Research in Developmental Disabilities*, 140, 104585.
- Chomsky, Noam. (2009). *Bilgi Sorunları ve Dil Managua Dersleri*. Veysel Kılıç (Çev.). İstanbul: Bgst Yayınları.

- Cin Şeker, Z. (2020). Dinleme ve konuşma becerilerine yönelik lisansüstü tezlerin anahtar kelimeleri üzerine bir inceleme: betimsel analiz. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (19), 128-140. DOI:10.29000/rumelide.752206.
- Colognesi, S., Coppe, T., & Lucchini, S. (2023). Improving the oral language skills of elementary school students through video-recorded performances. *Teaching and Teacher Education*, 128, 104141.
- Coşkun, A. G. E. (2003). Çeşitli değişkenlere göre lise öğrencilerinin etkili okuma becerileri ve bazı öneriler. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (13), 101-128
- Cömertpay, B. (2006). *Dramanın 5-6 yaş grubu çocuklarının dil edinimine etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- *Çapan, A. S., & Gültekin, F. (2018). Okuma yazmaya öğretiminde drama yönteminin kullanımına dair ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi. *İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 165-188.
- Çelik C. Ergun. (2011). *Türkçe Öğretimi*. Kriter Yayınları.
- Çelik, C. E. (2016). Ana dil ve anne dili kavramları. *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi*, (29), 88-100.
- *Çer, E. (2017). The effects of creative drama on developing primary school pupils' writing skills. *Education & Science/Eğitim ve Bilim*, 42(190). <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2017.7015>
- Çetinkaya, Aydoğdu C., & Kırpık, C. (2021). Sosyal bilgiler öğretiminde yaratıcı drama yönteminin kullanılmasına ilişkin öğrenci görüşleri. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 16(2), 285-308.
- Çiftçi, S., Sağlam, A., & Yayla, A. (2021). 21. yüzyıl becerileri bağlamında öğrenci, öğretmen ve eğitim ortamları. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (24), 718-734. DOI: 10.29000/rumelide.995863.
- Çiftçi, M. A., & Aykaç, M. (2022). The effect of creative drama activities in early childhood on the executive functions of children. *Education 3-13*, 50(2), 267-280.
- *Çokyaman, M., & Beydoğan, H. Ö. (2022). Yabancı dil öğretiminde drama etkinliklerinin konuşma becerisi üzerine etkisi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42(1), 845-871.

- Çöme, A. (2011). *Okul yöneticilerinin eğitimde yaratıcı drama faaliyetlerine ilişkin tutumları*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Yeditepe Üniversitesi.
- Davis, J. H. & Behm, T. (1978). Selected definitions of creative drama. *Childrens Theatre Review*, XXVI.
- Dede, C. (2010). Comparing frameworks for 21st century skills. *21st century skills: rethinking how students learn*, 20, 51-76.
- Demir, N. (2009). *Çocuk eğitiminin ve uyumunun temel taşı "çocuk oyunları"*, II. Uluslararası Eğitim ve Kültür Bağlamında Avrupalı Türkler, Erciyes Üniversitesi Türk Dernekler Birliği, Anvers, Belçika.
- Demir, T. (2013). İlköğretim öğrencilerinin yaratıcı yazma becerileri ile yazma özyeterlik algısı ilişkisi üzerine bir çalışma. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 2(1), 84-114.
- Demirel, Ö. (1999). *İlköğretimde okullarında Türkçe öğretimi*. M.E.B Basımevi.
- Demircioğlu, S., & İspir, O. A. (2016). İngilizce sözcük gruplarının öğretilmesinde yaratıcı drama yönteminin etkisi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 11(1), 105-116.
- Doğan, Y. (2008). İlköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin dinleme becerisini geliştirmede etkinlik temelli çalışmaların etkililiği. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(2), 261-286.
- Dökmen, Ü. (1994). *Okuma Becerisi, İlgisi ve Alışkanlığı Üzerine Psiko – Sosyal Bir Araştırma*. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Duatepe, A. P., & Ubuz, B. (2007). Yaratıcı drama temelli matematik dersleri hakkında öğretmen görüşleri. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(3/4), 193-206.
- Elder, L., & Paul, R. (2001). Critical thinking: Thinking to some purpose. *Journal of Developmental Education*, 25(1), 40.
- Erdoğan, R., & Ekinci Çelikpazu, E. (2020). İlkokul 4. sınıf Türkçe dersinde yansıtıcı düşünme destekli yaratıcı yazma çalışmalarının öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerine etkisinin incelenmesi. *Journal of Mother Tongue Education/Ana Dili Eğitim Dergisi*, 8(4).
- *Erdoğan, M. (2018). *Yaratıcı drama yönteminin ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerine etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Bartın Üniversitesi.
- Erdoğan, T., Erdoğan Ö. & Uzuner, F. G. (2018). Yaratıcı drama yönteminin ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin okuma motivasyonu ve tutumlarına etkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(2), 297-313.

- Epçaçan, C. (2013). Temel bir dil becerisi olarak dinleme ve dinleme eğitimi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (11), 331-352.
- Folostina, R., Tudorache, L., Michel, T., Erzsebet, B., Agheana, V., & Hocaoglu, H. (2015). Using play and drama in developing resilience in children at risk. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 197, 2362-2368.
- Fulford, J., Hutchins, M., Ross, A., & Shmitz, H. (2001). İlköğretimde drama. (Cev: Leyla Kucukahmet, Hande Borcbakan, S. Sadi Karamanoğlu). Nobel Yayınevi.
- *Goodman, D. S. (2017). *Teamwork, communication and empathy: a case study examining social skills in drama class* [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Bilkent Üniversitesi.
- Göğüş, B. (1978). *Orta dereceli okullarımızda Türkçe ve yazın eğitimi*. Gül Yayınevi.
- Grabe, W., & Stoller, F. L. (2019). *Teaching and researching reading*. Routledge.
- Gücüyeter, B. (2009). Türk dili ve edebiyatı derslerinde dinleme eğitimi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(2), 161-170.
- Güneş, F. (2014). *Türkçe Öğretimi Yaklaşım ve Modeller*. Pegem Akademi.
- Güneysu, S. (1991). “*Yaratıcı Drama*” (1985- 1995 yazılar) (Edit. H.Ömer Adıgüzel) Haziran 2002. C: 1 s.96
- Güzel, A., & Karadağ, Ö. (2013). Anlatma becerileri açısından “Türkçe Dersi Öğretim Programı (6, 7, 8. Sınıflar)” na eleştirel bir bakış. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(1), 45-52.
- Hamarat, E. (2019). *21. yüzyıl becerileri odağında Türkiye'nin eğitim politikaları*. Seta Yayınları.
- Harris, K. R., & Graham, S. (2016). Self-regulated strategy development in writing policy implications of an evidence-based practice. *Policy Insights from the Behavioral and Brain Sciences*, 3(1), 77-84. <http://dx.doi.org/10.1177/2372732215624216>
- Hasırcı, Ö. K., Bulut, M. S., & Saban, A. İ. (2008). Öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersinin bireysel ve akademik kazanımlarına ilişkin görüşleri. *Yaratıcı Drama Dergisi* 3(6), 63-88
- Heffelfinger A. K. & Mrakotsky C. (2006). “*Cognitive Development*”. (Ed. J. L. Luby) *Handbook of Preschool Mental Health, Development, Disorders, and Treatment* (2006) 45-60. New York.

- Hendrix, R., Eick, C., & Shannon, D. (2012). The integration of creative drama in an inquiry-based elementary program: The effect on student attitude and conceptual learning. *Journal of Science Teacher Education*, 23, 823-846.
- Hezen, E. (2009). *İlköğretim 1-5. Sınıflar Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu'nun öğelerinin öğretim programında yer alan temel becerileri geliştirmeye uygunluğu*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Higuchi, Y., Nakamuro, M., Roevers, C., Sasaki, M., & Yashima, T. (2023). Impact of studying abroad on language skill development: Regression discontinuity evidence from Japanese university students. *Journal of The Japanese and International Economies*, 70, 101284.
- İsbir Abrekoğlu, B. (2019). *Yaratıcı dramanın yaratıcı yazma becerisine ve yazmaya yönelik tutuma etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Düzce Üniversitesi.
- Jaworsky, B. (1994). *Investigating Mathematics Teaching: A Constructivist Enquiry*. London- Washington: The Falmer Pres.
- Kadam, S. S., Kolhe, S. K., Kulkarni, V. V., & Sule, P. A. (2022). Impact of reflective writing skill on emotional quotient. *Medical Journal Armed Forces India*.
- *Kadan, Ö. F. (2021). The effects of creative drama on achievement and motivation levels of the 7th graders in english language classes. *Participatory Educational Research*, 8(3), 88-104.
- Kara, Ö. T. (2009). İlköğretim ikinci kademe Türkçe dersinde konuşma becerisinin geliştirilmesinde dramanın kullanılması ve bir uygulama örneği. *Sosyal Bilimler Dergisi* 2(12)
- Kara, Y., & Çam, F., (2007). Yaratıcı drama yönteminin bazı sosyal becerilerin kazandırılmasına etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(32), 145-155.
- *Karadağ, B. F., & Göçer, A. (2018). Türkçe'nin yabancı dil olarak öğretiminde drama yönteminin akıcı konuşma üzerindeki rolü. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 7(1), 431-446.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayın Dağıtım.

- Karadüz, A. (2010). Dil becerileri ve eleştirel düşünme. *Turkish Studies*, 5(3), 1566-1593.
- *Kardaş, N. (2020). Drama etkinliklerinin 7. sınıf öğrencilerinin Türkçe konuşma becerilerine etkisi. *Kuram ve Uygulamada Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 41-59. Doi: 10.48066/kusob.828580
- Kannan, V. D., Peters, K., & Chapman, B. P. (2023). The relationship between adolescent reading habits and older adult social engagement—A longitudinal cohort analysis. *Social Science & Medicine*, 334, 116174.
- Katz-Buonincontro, J., Anderson, R. C., & Manalang, V. (2020). Using mixed methods to understand the mechanisms and prevalence of creative engagement in drama-based instruction. *Methods in Psychology*, 2, 100013.
- Kavcar, C., Oğuzkan, F. & Sever, S. (1999). *Türkçe Öğretimi*. Engin Yayınları.
- Krefting, L. (1991). Rigor in qualitative research: the assessment of trustworthiness. *The American Journal of Occupational Therapy*, 45 (3), 214-222.
- *Kılıç, Ş., & Tuncel, M. (2009). Yaratıcı dramının İngilizce konuşmaya ve tutuma etkisi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(2), 55-81.
- *Kırmızı, F. S. (2007). Türkçe öğretiminde yaratıcı drama yöntemine dayalı okuduğunu anlama stratejilerinin kullanımına ve yönetime ilişkin öğrenci görüşleri. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(3/4), 159-178.
- Kim, Y. S. G., Yang, D., Reyes, M., & Connor, C. (2021). Writing instruction improves students' writing skills differentially depending on focal instruction and children: A meta-analysis for primary grade students. *Educational Research Review*, 34, 100408.
- Köksal, N. (2007). Eğitim programı, ilköğretim programı, yaratıcı drama, öğretmen özellikleri. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(3/4), 179-192.
- Köse, A. (2018). *İlköğretim ikinci kademedeki konuşma becerisinin geliştirilmesine yönelik yaratıcı drama temelli izlençe önerisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Kurudayıoğlu, M. & Çetin, Ö. (2015) Temel beceriler ve Türkçe öğretimi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 3(3), 1-19.

- Kurudayıoğlu, M. & Özdem, A. (2015) Türkçe öğretiminde drama. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 3(4), 26-40.
- Kvale, S. (1996). *Interviews: An introduction to qualitative research interviewing*. Thousand Oaks, CA: Sage
- Lehtonen, A., Kaasinen, M., Karjalainen-Väkevä, M., & Toivanen, T. (2016). Promoting creativity in teaching drama. *Procedia-social and behavioral sciences*, 217, 558-566.
- *Loizou, E., Michaelides, A., & Georgiou, A. (2019). *Early Child Development and Care*, 189(4), 600-612.
- Lonkila, M. (1995). "Grounded Theory as an Emerging Paradigm for Computer Analysisted Qualitative Data Analysis". U.Keller (ed.), *Computer-Aided Qualitative Data Analysis*. London: Sage içinde S. 41-51.
- Maden, A. G. S. (2010). Türkçe öğretiminde drama yönteminin gerekliliği. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (27), 503-519.
- Maden, S. (2013). Temel dil becerileri eğitiminde kullanılabilecek aktif öğrenme öğretimsel iş/taktikleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(2), 20-35.
- Martinez, C. M., Valenzuela, P. L., Zamora, M. M., & Martinez-de-Quel, Ó. (2022). School-based physical activity interventions and language skills: a systematic review and meta-analysis of randomized controlled trials. *Journal of Science and Medicine in Sport*.
- Martyn, M. (2007). Clickers in the classrooms: an active learning approach. *Educause Quarterly*, 2, 71-74.
- Maviş, İ. (2005). *Çocukta Dil Edinim Kuramları, Dil ve Kavram Gelişimi İçinde*. S.Topbaş, (Ed.), Böl.3, (s. 31-61). Ankara: Kök.
- Meacham, S., Vukelich, C., Han, M., & Buell, M. (2013). Preschool teachers' language use during dramatic play. *European Early Childhood Education Research Journal*, 21(2), 250-267.
- Mert, E. L. (2014). Türkçenin eğitimi ve öğretiminde dört temel dil becerisinin geliştirilmesi sürecinde kullanılabilecek etkinlik örnekleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 2(1), 23-48.

- *Metinnam, Ö., & Erdoğan, T. (2016). İlkokul öğrencilerinin sözvarlığını geliştirmede yaratıcı drama yönteminin etkisi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 11(2), 65-82.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). Qualitative data analysis: An expanded Sourcebook. (2nd ed). *Thousand Oaks, CA: Sage*.
- Moher, D., Liberati, A., Tetzlaff, J., Altman, D. G., & PrismaGroup. (2009). Preferred reporting items for systematic reviews and meta-analyses: the PRISMA statement. *PLoS medicine*, 6(7), e1000097.
- Neuman S. B. & Dickinson D. K. (2002). *Handbook of Early Literacy Development*. The Guilford Press, New York 2002.
- Noble, H., & Smith, J. (2015). Issues of validity and reliability in qualitative research. *Evidence-based nursing*, 18(2), 34-35.
- Okuç, T. (2021). Dil eğitiminde drama uygulamaları ile dramatik yapıların önemi ve gerekliliği. *Journal of World of Turks/Zeitschrift für die Welt der Türken*, 13(3).
- Önemli, M., Totan, T., & Abbasov, A. (2015). Yaratıcı drama eğitiminin özel gereksinimi olan çocukların sosyal beceri alanlarından konuşma ve ilişki kurma becerileri gelişimine katkısı. *Asya Öğretim Dergisi*, 3(1), 50-65.
- Önder, Alev (2002). *Yaşayarak öğrenme için yaratıcı drama-kurumsal temellerle uygulama teknikleri ve örnekleri*. (4. Baskı). Epsilon Yayınları.
- Öz, F. (2011). *Uygulamalı İlk okuma Yazma Öğretimi*. Anı Yayıncılık.
- Özatalay, H. (2007). *İlköğretim 1. kademe Türkçe öğretim programında öğrencilere kazandırılması hedeflenen temel becerilerin ders kitaplarında kullanılmasına ilişkin durum çalışması*. [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özbay Murat (2005). *Bir Dil Becerisi Olarak, Dinleme Eğitimi*. Akçağ Yayınları.
- Özbay, M. (2006). *Türkçe özel öğretim yöntemleri 1*. Öncü Kitap.
- *Özcan, Ş. (2019). *Okuma ve yazma eğitiminde yaratıcı drama*. [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Özdemir, L. (2003). *Yaratıcı drama dersinin duygusal zekâ gelişimine etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Uludağ Üniversitesi.

- Özkaya, P. G. (2022). The effect of creative drama on attitudes towards Turkish lessons and Turkish language skills: A meta-analysis study. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 10(4), 792-809.
- Özsoy, N. (2017). STEM ve yaratıcı drama. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 633-644.
- Püsküllüoğlu, A. (2004). *Arkadaş Türkçe Sözlük* (S. Baskı). Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Ranweiler, L.W. (2004). *Preschool readers and writers early literacy for strategies*. Michigan: High Scope Press.
- Rew, S., & Moon, Y. I. (2013). The effects of using English drama on the learning of target expressions for primary school students. *Journal of Asia TEFL*, 10(4).
- Rézeau, J. (2001). *Médiatisation et médiation pédagogique dans un environnement multimédia* (Le cas de l'apprentissage de l'anglais en Histoire de l'art à l'université), Université Victor Segalen Bordeaux 2, France.
- Rivers, W. ve M. Temperley (1978). *A practical guide to the teaching of English as a second or foreign language*. Oxford University Press
- Roberts, P., & Priest, H. (2006). Qualitative research in social sciences. *Nursing Standard*, 20, 41-45.
- Rose, D. S., Parks, M., Androes, K., & McMahon, S. D. (2000). Imagery-based learning: Improving elementary students' reading comprehension with drama techniques. *The Journal of Educational Research*, 94(1), 55-63.
- San, İnci. (1989). "Eğitimde Yaratıcı Drama" *Yaratıcı Drama* (1985- 1995 yazılar) Edt.H. Ömer Adıgüzel, Haziran 2002 Ankara C: 1 s. 57-69
- San, İnci (1990). Eğitimde yaratıcı drama. *Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*. 23(2). 573-582.
- San, İnci (1995). *Sanatta yaratıcılık, oyun, drama. Yaratıcılık ve eğitim*. TED Yayınları Eğitim Dizisi. No:17. S. 71-99.
- Seale, C. (2001). Qualitative methods. *European Journal of Cancer Care*, 10, 131-136.
- Selçuk, Z., Palancı, M., Kandemir, M., & Dündar, H. (2014). Eğitim ve bilim dergisinde yayınlanan araştırmaların eğilimleri: İçerik analizi. *Eğitim ve Bilim*, 39(173).

- Selvi, K. (2013). Yaratıcı drama yönteminin eğitimde kullanılması. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(11), 301-308.
- Sever, S., Kaya, Z. & Aslan, C. (2006). *Etkinliklerle Türkçe Öğretimi*. Morpa Yayınları.
- Sever, S. (2007). *Çocuk Edebiyatı Öğretimi Nasıl Olmalıdır? II. Ulusal Çocuk Geçlik Edebiyatı Sempozyumu*, Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Sezgin, S. (2016). *Eğitimde Oyunlaştırma Üzerine Sistemik Bir Bakış*. VIII. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi. 5-8 Mayıs. Çanakkale
- Sillars, S. (2003). *İletişim*. M.E.B. Yayınları.
- Strauss, A. (1987). *Grounded Theory in Practice*. New York: Cambridge Un. Press.
- Su Bergil, A. (2010). *İngilizce öğretiminde konuşma becerilerini geliştirmeye yönelik alternatif bir teknik: Yaratıcı drama*. . [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Gaziosmanpaşa Üniversitesi.
- Sulak, S. E., & Erdoğan, M. (2019). Yaratıcı drama yönteminin ilköğretim 4. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerine etkisi. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 7(16), 1118-1139.
- Suri, H. & Clarke, D. (2009). Advancements in research synthesis methods: From a methodologically inclusive perspective. *Review of Educational Research*, 79(1), 395-430.
- Sutton, J., & Austin, Z. (2015). Qualitative research: Data collection, analysis, and management. *The Canadian journal of hospital pharmacy*, 68(3), 226.
- Tabullo, Á., Canet-Juric, L., & Abusamra, V. (2023). Children's executive function during the COVID-19 pandemic in Argentina: Associations with home literacy, reading, and screen times. *Cognitive Development*, 68, 101378.
- Temizkan, M. (2009). *Metin türlerine göre okuma eğitimi*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Thomas, L. J., Gerde, H. K., Piasta, S. B., Logan, J. A., Bailet, L. L., & Zettler-Greeley, C. M. (2020). The early writing skills of children identified as at-risk for literacy difficulties. *Early Childhood Research Quarterly*, 51, 392-402.
- Tiryaki, E.N. (2013) Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma eğitimi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(1), 38-44.

- Toivanen, T., Komulainen, K., & Ruismäki, H. (2011). Drama education and improvisation as a resource of teacher student's creativity. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 12, 60-69.
- Topbaş S. (2005). *Konuşma Dilinin Evrim Sürecinde İletişim-Dil-Konuşma Bağıntısı*. Ed. S. Topbaş, Dil ve Kavram Gelişimi (2005) 7-21. 2005.
- Tuluk, N. (2004). Yaratıcı drama. *Pivolka*, 3(15), 10-12.
- Tutkun, Ö. F. (2010). 21. yüzyılda eğitim programının felsefi boyutları. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(3), 993-1016.
- *Türkel, A. (2013). Yaratıcı dramanın yaratıcı yazma başarısına ve yazmaya karşı tutumuna etkisi (Ortaokul ve 8. sınıf örneği). *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (36), 1-11.
- Uçan, H. (2002). *Yazınsal Eleştiri ve Göstergebilim*. Hece Yayınları.
- Ulubey, Ö., & Toraman, Ç. (2015). Yaratıcı drama yönteminin akademik başarıya etkisi: bir meta-analiz çalışması/The effect of creative drama on students' academic achievement: A meta-analysis study. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(32), 195-220.
- Ungan, S. (2007). Yazmaa becerisinin geliştirilmesi ve önemi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23(2), 461-472.
- Uyar, Ahmet, & Çiçek, B. (2021). Farklı branşlardaki öğretmenlerin 21. yüzyıl becerileri. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (9), 1-11.
- Uyar, Y. (2016). Yazma becerisini geliştirmeye yönelik araştırmalar: Son çeyrek asrın değerlendirilmesi. *Electronic Turkish Studies*, 11(3).
- Uyanık, Ö., & Alisinanoğlu, F. (2016). Akademik ve dil becerileri eğitim programının 61-66 aylık çocukların bilişsel yetenekleri ile erken akademik ve dil becerilerine etkisi. *Mediterranean Journal of Humanities*, 6(2), 459-481.
- *Uysal, B. (2014). *Dinleme ve konuşma becerilerinin kazandırılmasında yaratıcı drama temelli bir model önerisi*. [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ünal, F. T., & Özden, M. (2018). *Diksiyon ve konuşma eğitimi*. Pegem Yayıncılık.

- Ünveren, I. T. (2018). Yazma becerisi etkinliklerinde algısal öğrenme ve drama ilişkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(3), 652-669.
- Waldschmidt, E. D. (1998). Bilingual teachers learning about creative drama: a transformative process. *Youth Theatre Journal*, 12(1), 96-108.
- Wiersma, W., & Jurs, S.G. (2005). *Research methods in education: An introduction*. Boston: Ally and Bacon. F.E. Peacock.
- Vehkavuori, S. M., Kämäräinen, M., & Stolt, S. (2021). Early receptive and expressive lexicons and language and pre-literacy skills at 5; 0 years—A longitudinal study. *Early Human Development*, 156, 105345.
- Yaşar, Ş., Sözer, E. ve Gültekin, M. (2000). *İlköğretimde Öğretme-Öğrenme Süreci ve Öğretmenin Rolü. VIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bilimsel Çalışmalar* (Edt. Zafer Gökçakan) 01-03 Eylül 1999. Cilt: 1, Karadeniz Teknik Üniversitesi Basımevi.
- Yazar, A., Çelik, M., & Kök, M., (2010). Okulöncesi eğitimde yaratıcı dramının çocuğun gelişim alanlarına etkisi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (16), 15-21.
- Yeğen, G. (2003). Yaratıcı drama. *İlköğretim Online*, 2(2).
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (9. Baskı). SeçkinYayınılık.
- Yıldız, C., Okur A, Arı G, Yılmaz Y (2006). *Kuramdan Uygulamaya Türkçe Öğretimi*, (Editör: Cemal Yıldız). Pegem A Yayıncılık.
- Yılmaz, N. (2009). Yaratıcı drama destekli yaratıcı okuma programı. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 4(7), 93-116.

ŞEKİL KAYNAKÇASI

Şekil 3.1. *PRISMA akış diyagramı.* Moher, D., Liberati, A., Tetzlaff, J., Altman, D. G., Altman, D., Antes, G., ... ve Tugwell, P. (2009). Preferred reporting items for systematic reviews and meta-analyses: the PRISMA statement (Chinese edition). *Journal of Chinese Integrative Medicine*, 7(9), 889-896.

EKLER

EK 1

Tablo 1. *Meta-tematik analize dâhil edilen çalışmalar ve analizden hariç tutulan çalışmaları analize dâhil etmeme nedenleri*

Sıra	Araştırmanın Adı	Dergi Park n=27			
		Dâhil edilmiştir	Hariç tutulmuştur		
		Meta-Tematik	İlgisiz konu başlığı	Özet elemesi	Katılımcı görüşü olmayanlar
1	İlköğretim 5. sınıf Türkçe dersinde yaratıcı yazma yaklaşımının yazmaya yönelik tutumlara etkisi		X		
2	Dinleme ve konuşma becerilerine yönelik lisansüstü tezlerin anahtar kelimeleri üzerine bir inceleme: betimsel analiz		X		
3	Drama etkinliklerinin 7. sınıf öğrencilerinin Türkçe konuşma becerilerine etkisi				X
4	Yaratıcı drama eğitiminin özel gereksinimi olan çocukların sosyal beceri alanlarından konuşma ve ilişki kurma becerileri gelişimine katkısı				X
5	Okuduğunu anlamada yaratıcı dramanın etkisi ve önemi				X
6	Drama etkinliklerinin 6. sınıf öğrencilerinin dinleme ve konuşma becerilerine etkisi				X
7	Yaratıcı drama yönteminin ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerine etkisi (makale)				X
8	The effect of creative drama on student's creative writing succes and writing attitude (sample eighth class students)				X

9	Yazma becerisi etkinliklerinde algısal öğrenme ve drama ilişkisi		X
10	Yaratıcı drama ile bütünleştirilmiş iletişim becerileri eğitiminin çocuk gelişimi ve eğitimi bölümü öğrencilerinin iletişim becerilerine etkisinin incelenmesi	X	
11	Türkçe eğitimi konularını temel alan drama çalışmalarına yönelik bir inceleme	X	
12	Yaratıcı drama yönteminin ilkökul 4. sınıf öğrencilerinin okuma motivasyonu ve tutumlarına etkisi	X	
13	İlkokul 4. sınıf Türkçe dersinde yansıtıcı düşünme destekli yaratıcı yazma çalışmalarının öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerine etkisinin incelenmesi	X	
14	Türkçe dersinde dramayla öykü oluşturma yönteminin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi	X	
15	Dramayla oluşturulmuş öykülerin Türkçe eğitiminde kullanılması	X	
16	Türkçe öğretiminde drama	X	
17	Türkçe öğretiminde drama yönteminin gerekliliği	X	
18	The effect of creative drama on attitudes towards Turkish Lessons and Turkish language skills: A meta-analysis study	X	
19	“Yaratıcı Dramayla Kitap Kurdu Olunur mu?” çocuk kitaplarıyla okuma sevgisi ve ilgisi kazandırma	X	
20	Yaratıcı dramanın şiir yazmaya yönelik tutuma etkisi	X	
21	The effect of creative drama activities set up with child literature texts on speaking skills	X	
22	Okuma yazmaya öğretiminde drama yönteminin kullanımına dair ilkökul birinci sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi	X	
23	The effect of drama activities on speaking skills in foreign language teaching	X	
24	Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde drama yönteminin akıcı konuşma üzerindeki rolü	X	
25	Yaratıcı dramanın İngilizce konuşmaya ve tutuma etkisi	X	
26	İlkokul öğrencilerinin sözcük gelişiminde yaratıcı drama yönteminin etkisi	X	
27	Hizmet içi eğitimde yaratıcı drama temelli aktif öğrenme uygulaması	X	

		Google Scholar n=15				
Sıra	Araştırmanın Adı	Dâhil edilmiştir	Hariç tutulmuştur			Katılımcı görüşü olamayanlar
			Meta-Tematik	İlgisiz konu başlığı	Özet elemesi	
1	Assesment of pre-service education of imam hatip teachers and suggestions			x		
2	Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde dinleme ve konuşma becerilerinin kazandırılmasına yönelik materyal geliştirme				x	
3	The effeccts of creative drama activities constructed with samed behrengi books on the writing skills and attitudes of students				x	
4	Yaratıcı drama yönteminin etkilerine ilişkin Türkçe öğretmenlerinin tutumlarının incelenmesi				x	
5	An application sample and usage of drama in the improvement of speaking ability in Turkish speaking course in the second level of primary schools				x	
6	Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde drama tekniğinin rolü				x	
7	Yaratıcı drama destekli yaratıcı okuma programı				x	
8	Yaratıcı drama sürecinde yaratıcı yazma					x
9	Erken okuryazarlık becerilerine yaratıcı drama eğitiminin etkisinin incelenmesi					x
10	Yaratıcı drama etkinliklerinin Türkçe öğretmen adaylarının konuşma becerilerine etkisi					x
11	Türkçe öğretiminde yaratıcı drama yöntemine dayalı okuduğunu anlama stratejilerinin kullanımına ve yönetime ilişkin öğrenci görüşleri					x
12	Türkçe dersinde yaratıcı drama yöntemine dayalı yaratıcı yazma çalışmalarının yazmaya yönelik tutumuna etkisi					x

13	Türkçe öğretiminde çocuk edebiyatı metinleriyle kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin anlatma becerilerine etkisi	x
14	Türkçe öğretmen adaylarının drama ile yapılandırılmış sözlü anlatım derslerine ilişkin görüşleri	x
15	Yaratıcı drama yönteminin ilkökul ikinci sınıf öğrencilerinin Türkçe dersine ilişkin tutumlarına etkisi	x

Yök Tez
n=72

Sıra	Araştırmanın Adı	Dâhil edilmiştir	Hariç tutulmuştur		
		Meta-Tematik	İlgisiz konu başlığı	Özet elemesi	Katılımcı görüşü olmayanlar
1	Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürlerarası duyarlılığın gelişiminde dramanın rolü		x		
2	Ortaöğretim onuncu sınıf dil ve anlatım dersinin drama yöntemi ile öğretiminin öğrencilerin ders tutumlarına, sosyal becerilerinin gelişmesine yönelik etkisinin incelenmesi		x		
3	Yaratıcı drama eğitimine yönelik uzman görüşleri		x		
4	Arapça konuşma becerileri derslerine yönelik yaratıcı drama odaklı bir öğretim programı önerisi		x		
5	4. sınıf Türkçe dersinde drama yöntemi ile iletişim yeterlik öğretiminde bir uygulama önerisi		x		
6	Ekolojik okuryazarlık ile yaratıcı drama ilişkisinin değerlendirilmesi		x		
7	Türkiye’de yaratıcı drama yöntemi ile dil eğitimi konulu lisansüstü araştırmaların eğilimleri		x		
8	The effect of script as a drama technique on self-confidence and language use		x		
9	Yaratıcı drama yönteminin etkilerine ilişkin Türkçe öğretmenlerinin tutumlarının incelenmesi		x		
10	60-72 aylık çocukların değer eğitiminde öykü temelli yaratıcı drama yönteminin etkisi		x		
11	İletişim becerilerinin geliştirilmesi yaratıcı dramanın etkisi			x	

12	Mesleki eğitim merkezi dokuzuncu sınıf öğrencilerine uygulanan drama eğitiminin iletişim becerilerini etkisinin incelenmesi	x
13	Okul öncesinde yaratıcı drama etkinliklerinin iletişim becerilerinin gelişmesi üzerindeki etkisi	x
14	İngilizce öğretiminde konuşma becerilerini geliştirmeye yönelik alternatif bir teknik: Yaratıcı Drama	x
15	Çocuklara yabancı dil öğretiminde drama tekniğinin öğretilmesi	x
16	Dsileksi teşhisi konmuş öğrencilere drama ile okuma yazma öğretimi	x
17	Yaratıcı drama yönteminin ilkokul ikinci sınıf İngilizce dersi meyveler (fruits) ünitesindeki sözcük öğrenme başarısını etkisi	x
18	Drama destekli kubaşık öğrenme etkinliklerinin okul öncesi 5-6 yaş çocuklarının iletişim becerilerini etkisi	x
19	İlköğretim dördüncü sınıf Türkçe dersinde yaratıcı drama yönteminin etkililiği	x
20	Hazırlıksız konuşma becerisinin B1 seviyesinde kazandırılmasına yönelik yaratıcı drama temelli bir süreç önerisi	x
21	Yabancı dil öğretiminde drama	x
22	Sosyal bilgiler dersinde yaratıcı drama kullanılmasının iletişim becerilerini ve akademik başarıya etkisi	x
23	7. sınıf Türkçe dersinde drama yöntemini kullanmanın öğrenci başarısını etkileri	x
24	The effect of drama on beginner students reading motivation	x
25	The use of creative drama in developing the speaking skills of young learners	x
26	İlköğretim 5. sınıf Türkçe dersinde yaratıcı dramanın öğrenci başarısına etkisi	x
27	Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yaratıcı dramanın konuşma becerisini etkisi	x
28	Yaratıcı drama yöntemiyle hazırlanan öğretim programının hafif düzeyde zihinsel yetersizliği olan öğrencilerin okuduğunu anlama becerileri üzerindeki etkisi	x
29	The effects of using drama and digital video teschniques on Turkish efl learners willingness to communicate and foreign language speaking anxiety	x
30	Türkçe ders kitaplarındaki dinleme metinleri ile yaratıcı drama uygulamaları	x
31	Yaratıcı dramanın yaratıcı yazma becerisine ve yazmaya yönelik tutuma etkisi	x

32	Using drama activities for improving the perception of english spealing skills of 9th grade students of ministry of education	x
33	Yaratıcı yazma tekniklerinin ilköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin Türkçe dersindeki yazılı anlatım becerileri üzerindeki etkisi	x
34	Yaratıcı yazma çalışmalarının öykü leyi ci metin yazma becerisine ve ileri okuma farkındalığına etkisi	x
35	Erken okuryazarlık becerilerini yaratıcı drama eğitiminin etkisinin incelenmesi	x
36	Türkçe öğretiminde çocuk edebiyatı metinleri ile kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin anlatma becerilerine etkisi	x
37	Sekizinci Sınıf İngilizce İngilizce dersi okuma becerisinin geliştirilmesinde yaratıcı dramanın kullanımı	x
38	Developing writing skills through drama in efl classroom	x
39	İngilizce konuşma becerilerini geliştirmede yaratıcı drama: Bir eylem araştırması	x
40	Dramanın 5-6 yaş grubu çocuklarının dil edinimine etkisi	x
41	Drama ve işbirlikli öğrenme yöntemlerinin 5. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerine, tutuma ve kalıcılığı etkileri	x
42	Yaratıcı drama yönteminin ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerini etkisi	x
43	Yaratıcı drama etkinliklerinin İngilizce konuşma becerisine etkisi	x
44	Yazma öncesi hazırlık aşamasında kullanılan yaratıcı drama yönteminin ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin yazma başarısını ve yazmaya yönelik tutumuna etkisi	x
45	Improving speaking skills of primary school students through drama plays in English language lessons	x
46	Drama yönteminin ilköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin öykü yazma becerilerine etkisi	x
47	Yaratıcı dramanın ilköğretim ikinci kademedeki altıncı sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerine olan etkisi	x
48	İlköğretim ikinci kademedeki konuşma becerisinin geliştirilmesine yönelik yaratıcı drama temelli izleni önerisi	x
49	İlköğretim altıncı sınıf Türkçe dersinde drama yönteminin temel dil becerisinin kazanımı etkisi	x
50	Drama ile yapılandırılmış sözlü anlatım derslerinin konuşmaya yönelik tutma ve öz yeterlilik algısına etkisi	x

51	Yaratıcı drama yöntemleri ile oluşturulmuş yazma çalışmalarının öğrencilerin yazma kaygısı, yazmaya yönelik tutumu ve yazma öz yeterliliğine etkisi	x
52	Yaratıcı dramanın anlayarak anlatma becerilerinin geliştirilmesini etkisi	x
53	İlkokul 3. sınıf Türkçe dersinde yaratıcı drama yönteminin konuşma becerilerini geliştirmeye etkisi	x
54	Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yaratıcı drama uygulamalarının konuşma becerisine etkisi	x
55	Dramanın yazma becerisi üzerindeki etkisi (Temel eğitim I. kademe 3. sınıf örneği)	x
56	Christine Nöstlinger'in seçilmiş kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin yazma becerisine etkisi	x
57	Yaratıcı drama etkinliklerinin 7. sınıf öğrencilerinin sesli okumalarını etkisi	x
58	Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yaratıcı drama kullanımı üzerine öğretmen tutumlarının incelenmesi	x
59	Yaratıcı drama yönteminin ilkokul üçüncü sınıf öğrencilerinin öykü yazmaya yönelik tutumlarına etkisi	x
60	Okuma yazmaya geçişte drama yönteminin kullanımına dair ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi	x
61	Drama etkinliklerinin 7. sınıf öğrencilerin Türkçe dersi konuşma becerisi ve kaygısını etkisi: karma yöntem araştırması	x
62	Dokuzuncu sınıf öğrencilerine uygulanan drama yöntemine dayalı yaratıcı yazma çalışmalarının yazma tutumuna etkisinin incelenmesi	x
63	Okuma ve yazma eğitiminde yaratıcı drama	x
64	Yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde yaratıcı drama tekniklerinden özel mülkiyet tekniğinin yaratıcı yazma yaklaşımı ile karşılaştırılması	x
65	Yaratıcı dramanın yaratıcı yazma başarısını ve yazmaya karşı tutuma etkisi (İlköğretim 8. sınıf)	x
66	Dinleme ve konuşma becerilerinin kazandırılmasında yaratıcı drama temelli bir model önerisi	x
67	Yaratıcı drama yönteminin ilkokul öğrencilerinin okuduğunu anlama ve akıcı okuma becerilerinin gelişimine etkisi	x
68	İlkokul 3. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerinin yaratıcı drama yöntemi ile geliştirilmesine yönelik bir eylem araştırması	x
69	Using drama as a communication tool for young learners	x

- 70 Unraveling the impact of drama on the use of social learning strategies and willingness to communicate in an alt comtext: A socio- constructivist view x
- 71 Yabancı dil olarak türkçenin öğretiminde drama yönteminin konuşma becerisine etkisi x
- 72 Using drama and music portfolio as an alternative assessment for developing elt students speaking skills x

Ebsco
n=24

Sıra	Araştırmanın Adı	Dâhil edilmiştir	Hariç tutulmuştur
		Meta-Tematik	İlgisiz konu başlığı Özet elemesi Katılımcı görüşü olmayanlar
1	Digital drama versus digital story: Do they really affect pre-service EFL teachers' attitudes towards instructional technologies and material developing skills		x
2	Carnival, drama and middle scholl english learners: The language of play and resistance		x
3	Faith Speaking Understanding: Performing the Drama of Doctrine.		x
4	The English Language Education under Israeli Occupation through Dramatization Method for the EFL Students in Palestine: A Case Study		x
5	Speaking "to AU Humanity": Renaissance Drama in Orhan Pamuk's Snow		x
6	Can drama lessons be given online? Perspectives of drama teachers during the covid-19		x
7	A Pragmatic Comparative Study of Deixis in Relation to Absurd Drama		x
8	A Comparative Literature Review of the Studies on Drama in English Language Teaching in Turkey		x

9	Tellers, Makers, and Holders of Stories: A Micro-Analytic Understanding of Students' Identity Work in Drama-based Adult ESL Classrooms	x	
10	The Influence of Classroom Drama on Teachers' Language and Students' On-Task Behavior		x
11	The Influence of Classroom Drama on Teachers' Language and Students' On-Task Behavior		x
12	Reading with drama: relations between texts, readers and experiences		x
13	A Study on Turkish EFL Teachers' Perspectives on Using Drama to Develop Students' Speaking Skills in the EFL Classroom		x
14	Using creative drama to improve pronunciation for young learners		x
15	The Effect of Creative Drama on Pre-service Teachers' Communication Skills		x
16	An Investigation About The Effect Of Communication Skills Education Integrated With Creative Drama on Students of Departments of Child Development and Education		x
17	Drama in Education and Teaching English: A Research on The Fourth Grade Elementary Students		x
18	Impact of Creative Drama Method on Students' Speaking Skills		x
19	The Insights of Using Creative Drama in Learning Speaking Skills for the 7th graders in Jenin city: A case study		x
20	A meta-analysis study on the effect of creative drama method on achievement in basic language skills, grammar and vocabulary teaching in Turkish lesson		x
21	Boosting language skills of english learners through dramatization and movement	x	
22	The Effects of Creative Drama on Developing Primary School Pupils' Writing Skills	x	
23	Using creative drama in teaching English to young learners: Effectiveness on vocabulary development and creative thinking	x	
24	The Effect of Creative Drama on the Writing Anxiety of Pre-Service Classroom Teachers	x	

Sıra	Araştırmanın Adı	Dâhil edilmiştir	Hariç tutulmuştur			
			Meta-Tematik	İlgisiz konu başlığı	Özet elemesi	Katılımcı görüşü olmayanlar
1	Obtaining of helpfulness value in the secondary education mathematics curriculum by creative drama activities			x		
2	Affective learning with creative drama? Transformation geometry and teachers candidates learning			x		
3	Which Is More Valuable In Constructing Cognitive Structures - Teaching Science Through Creative-Drama Activities Or Student-Centred Inquiry-Based Teaching?			x		
4	Teaching English through Drama to Tribal Students of Undergraduate Level at Remote Area of South Gujarat Region in India.			x		
5	The Relationship Between Pre-Service Turkish Teachers' Attitudes Towards the Creative Drama Method and Their Self-Efficacy Perception: The Case of Muğla Sıtkı Koçman University			x		

Eric
n=65

6	The Effect of the Creative Drama-supported Problem-based Learning Approach on the Self-efficacy Ability in Geometry	x
7	An Investigation of Prospective Social Studies Teachers' Cognitive Structures Regarding Creative Drama	x
8	Creative Drama: A Program Rationale Via Participant Tmvolvezent.	x
9	The Play's the Thing: The Need for Some Critical Perspectives in Children's Drama.	x
10	Effect of the Creative Drama-Based Assertiveness Program on the Assertiveness Skill of Psychological Counsellor Candidates	x
11	Shake Up Your Shakespeare: Creative Drama Activities for "Romeo and Juliet."	x
12	Building Bridges of Understanding with Creative Drama Strategies: An Introductory Manual for Teachers of Deaf	x
13	The efficiency of computer- aided instruction and creative drama on academic achievement in teaching of integers to seventh grade students.	x
14	Can Drama Lessons Be Given Online? Perspectives of Drama Teachers During The COVID-19	x
15	Evaluating creative drama studies in virtual museums with teacher opinions	x
16	Assessment of Role Induction and Role Involvement inCreative Drama. Final Report.	x
17	Creative Drama and Language Building	x
18	Orlearning throygh creative dramatics	x
19	Crearive drama and example of activity plan in stem	x
20	The role of theatre in the spiritual and moral education of children and adolescents in the era of digitalisation	x
21	Is an Online Creative Drama Lesson Possible? Preschool Prospective Teachers' Opinions on the Effectiveness of Online Creative Drama Lessons	x
22	The Effect of Creative Drama on Student Achievement in The Course of Information Technologies	x
23	The effect of creative drama as a method on skills: A meta-analysis study	x
24	Improving the Perception of Self-Sufficiency towards Creative Drama	x
25	Cracking the Code: Literacy through Creative Drama.	x

26	Effects of a creative drama assisted psychology course on students social anxiety, level of empathic tendency, communication and assertiveness skills	x	
27	Fracturing and Re-Membering: Exploring Educational Crisis through Performative Mapping	x	
28	Creative Drama in an Arts Education Program: Core I at Illinois State University	x	
29	Development of primary school fourth-grade students' fraction calculation strategies through the argumentation method	x	
30	Prospective Social Studies Teachers' Views on a Creative Drama and Painting Activity with Turkish Coffee	x	
31	Learning mathematics with creative drama	x	
32	Determination of Multi-Dimensional Self-Efficacy Beliefs of Prospective Teachers towards Creative Drama Activities	x	
33	The Effect of Creative Drama Method on the Attitude towards Course: A Meta-Analysis Study	x	
34	Have You ROARED Today? A Creative Drama Handbook	x	
35	DuganTITLTeacher Templates: Analysis Frameworks Developed by Bilingual Teachers Learning about Creative D.-ama	x	
36	Literature, Storytelling and Creative Drama	x	
37	Effect of Creative Drama-based Group Guidance on Male-Adolescent conflict resolution skills	x	
38	Meta-Analysis on the Effectiveness of Using the Drama Approach in Social Studies Course	x	
39	Helping Students Comprehend the Needs of Living Things in Their Natural Habitats Through Creative Drama Technique: A Musical Chair Game	x	
40	The Effect of Creative Drama-based Activities on Acquisition of Values by 5-Year-Olds	x	
41	Improving Communication Skills of First Grade Low Achievers through Whole Language, Creative Drama, andDifferent Styles of Writing.		x
42	Effects of Creative Drama Method on Students' Attitude towards Social Studies, Academic Achievement and Retention in Turkey		x
43	The Analysis of Self Efficacies of English Language Teachers in Terms of Creative Drama Use in Education		x
44	Creative drama with and for children		x

45	Ameta-analysis of the effectiveness of the method of creative drama in math courses in regard to student scores in achievement, attitude and retention	x
46	The effect of using creative drama method on student achievement in the social studies course: A meta-analysis study	x
47	Creative Drama in the Classroom	x
48	Impact of Creative Drama Method on Students' Speaking Skills	x
49	Creative Drama Course in College of Education: A Study of Content Analysis	x
50	An evaluation of the creative drama method used in third- and fourth- grade classes on environmental topics by teaching method and teacher effect	x
51	Effect of Creative Drama on Academic Achievement: A Meta-analytic and Thematic Analysis	x
52	The Effect of Creative Drama on Student Success and Speaking Skill in Foreign Language Teaching	x
53	A suggested syllabus for creative drama course in ELT	x
54	The effect of creative drama activities on candidate teachers' self-directed skills	x
55	Investigating Literary Texts through Creative Drama: A Mixed Study	x
56	Teacher's and Students' Opinions on the Use of Drama Method in Distance Education and Drama Activity Proposals	x
57	Teacher Candidates' Attitudes and Opinions Regarding Creative Drama Instruction Within Social Studies Courses	x
58	The Effects of Creative Drama on Achievement and Motivation Levels of the 7th Graders in English Language Classes	x
59	Creative Drama in Science Education: The Effects on Situational Interest, Career Interest, and Science-Related Attitudes of Science Majors and Non-Science Majors	x
60	Special Issue: The Arts in the classroom: Advocacy, theory and practice	x
61	The effects of creative drama activities on developing English speaking skills	x
62	An example of prepared-planned creative drama in second grade mathematics education	x
63	Teaching Secondary School Science through Creative Drama Method: A case study approach	x

- 64 The Views of the Pre-service Teachers about the Creative Drama as a Method Used in Primary Schools x
- 65 The effect of creative drama on some variables related with speaking x

ProQuest
n=22

Sıra

Araştırmanın Adı

Dâhil
edilmiştir

Hariç tutulmuştur

Meta-Tematik

İlgisiz konu başlığı

Özet elemesi

Katılımcı görüşü
olamayanlar

1

İlköğretim dördüncü sınıf Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin işleyişine yönelik hazırlanan drama yönelimi eğitim programının istenen davranışları kazandırmaya etkisi

2

Artistic decision making and implications for engaging theatricallı gifted and talented students in non-arts classes

3

İlköğretim birinci sınıf hayat bilgisi dersindeki fen kavramlarının drama yöntemiyle öğretiminin öğrenmedeki başarı ve kalıcılığı etkisi

4

A transcendental, phenomenological study to explore how involvement in theatre arts programs helps to improve social functioning skills in adolescents with autism spectrum disorder, from a drama teachers perspective, inmiddle school

5

Impressions of the Transformation of Some Basic Level Students Through Improvisational Drama

x

x

x

x

x

6	Unhuman encounters in early modern drama	x	
7	Teachers Being Creative: Technology in Drama?	x	
8	Practitioner engagement with Process Drama: An exploratory study of process drama practitioners in Japan	x	
9	The history of speech and drama education in the dallas public shools	x	
10	Using role playing to teach argumentative writing	x	
11	The university of alberta an exploratory study of personality variables unique to creative high school student	x	
12	Tele-Drama Therapy for Older Adults: Students' Perspectives on Field Training during the COVID-19 Outbreak	x	
13	A study on use of drama and story telling in teaching english to young learners in private schools in comparison with government schools	x	
14	Teaching English through drama		x
15	Learning Through Drama to build social confidence: A phenomenological study of the experiences of six Chinese-Canadian children in a public speaking class		x
16	The use of drama in the communicative approach to foreign language learning		x
17	Teaching English through drama and drama techniques in esl classrooms		x
18	(Re)Writin gthe script of second language teaching/learning: Exploring teacher candidates conceptual understanding of dramabased instruction	x	
19	Drama öğretim tekniğinin yabancı dil kelime öğretimine ve öğrencilerin kelime öğrenmeye yönelik tutumlarına etkisi	x	
20	Teamwork, communication and empathy: A case study examining social skills in drama class	x	
21	Edu-larp: A New Pedagogy for Writing	x	
22	The effect of process drama on English as a foreign language (EFL) learners use of communication strategies	x	

Sıra	Araştırmanın Adı	Web Of Science n=9			
		Dâhil edilmiştir	Hariç tutulmuştur		
		Meta-Tematik	İlgisiz konu başlığı	Özet elemesi	Katılımcı görüşü olmayanlar
1	Students views of scientific inquiry in a creative drama activity		x		
2	Modern Heroes, Modern Slaves? Listening to migrant domestic workers' everyday temporalities		x		
3	Teaching Ecosystems and Matter Cycles with Creative Drama Activities		x		
4	The drama of chemistry – supporting student explorations of electronegativity and chemical bonding through creative drama in upper secondary school		x		
5	Evaluation of Social Skill Education of 4-6 Age Children Designed with Creative Drama Method		x		
6	The Effects of Using English Drama on the Learning of Target Expressions for Primary School Students		x		
7	Improving students' writing through creative drama			x	
8	Advancing the Speaking and Listening Skills of K-2 English Language Learners Through Creative Drama			x	

9	The Effect of Creative Drama and Creative Writing Activities on Creative Writing Achievement Taylor and Francis n=21	x				
Sıra	Araştırmanın Adı	Dâhil edilmiştir	Meta-Tematik	İlgisiz konu başlığı	Özet elemesi	Katılımcı görüşü olmayanlar
1				x		
	Mime-based creative drama implementations for exploring gestural interaction					
2	Teaching worldviews through creative drama for religious education in Turkey			x		
3	An activity based on an inquiry-driven creative drama: “stray animals need some shade”			x		
4	The ‘good enough’ drama: reinterpreting constructivist aesthetics and epistemology in drama education			x		
5	Imagery-Based Learning: Improving Elementary Students' Reading Comprehension With Drama Techniques			x		
6	Bilingual Teachers Learning About Creative Drama: A Transformative Process			x		
7	Lost lists: time for reading, writing, thinking			x		
8	Construction of 56 instructional TV programmes for English Language learners in Turkey			x		

9	The effect of creative drama activities in early childhood on the executive functions of children	x	
10	The construction and pilot application of a scoring rubric for creative drama lesson planning	x	
11	The Integration of Creative Drama in an Inquiry- Based Elementary Program: The Effect on Student Attitude and Conceptual Learning	x	
12	Drama pedagogy in foreign language learning: investigating the impact of theatre texts and theatre performance on L2 speaking accuracy and complexity	x	
13	Preschool teachers' language use during dramatic play	x	
14	Twentieth-century drama dialogue as ordinary talk	x	
15	Royal identities and social relations in MER Mathivha's drama Mabalanganye: a critical language awareness perspective of knowledge regeneration	x	
16	The Effects of Creative Drama in the Teaching of Citizenship and Human Rights Education	x	
17	Speakin, listening and drama		x
18	The Role of Drama in the Teaching of Speaking and Listening as the Basis for Social Capital		x
19	The Effects of Creative Drama on Social and Oral Language Skills of Children with Learning Disabilities		x
20	Early childhood teacher involvement in children's socio-dramatic play: creative drama as a scaffolding tool	x	
21	Effects of music therapy, poetry therapy, and creative drama applications on self-esteem levels of college students	x	

Sıra	Araştırmanın Adı	Science Direct n=21		Dâhil edilmiştir	Hariç tutulmuştur		
		Meta-Tematik	İlgisiz konu başlığı		Özet elemesi	Katılımcı görüşü olamayanlar	
1	Attitudes of pre-service teachers of Turkish language towards creative drama course		x				
2	Promoting creativity in teaching drama		x				
3	The role of creative drama in comprehending the legends environment related trainings: Kazdağı case study		x				
4	Importance Of Drama In Pre-School Education		x				
5	Consideration of research profiting of the faculty members and the factors related to it		x				
6	Creative Drama: A Way to Understand Shakespeare?		x				
7	Care work and social justice in creative arts therapy: Putting queer performance theory and disability justice in conversation with drama therapy		x				
8	The impact of orienteering sport taught through creative drama methods on five factor personality dimensions		x				

9	Creative Drama and Forum Theatre in initial teacher education: Fostering students' empathy and awareness of professional conflicts	x
10	To learn for competence and beyond that is the question Drama as assessment in higher education	x
11	Creative drama applications as complementary for constructivist approaches for science courses: teacher and student's evaluations	x
12	Transference of computer concepts through creative drama in blended learning environment	x
13	Using linkography to compare creative methods for group ideation	x
14	The effect of creative drama on student achievement in the instruction of some development and learning theories	x
15	Theatre for education	x
16	Impact of creative drama method on the French achievement of university students	x
17	A research process with creative drama in interior architecture studies	x
18	Using mixed methods to understand the mechanisms and prevalence of creative engagement in drama-based instruction	x
19	The use of the BASIC Ph model as an additional listening tool for Playback Theater performers and conductors: An exploratory study	x
20	Innovation Models of Indonesian Learning in Multicultural Society	x
21	Improving self-efficacy and creative self-efficacy to foster creativity and learning in schools	x
22	A funfair without the candy floss: engaging communities to prevent diabetes in Nepal	x
23	Using mixed methods to understand the mechanisms and prevalence of creative engagement in drama-based instruction	x
24	An evaluation of the combined use of creative drama and Jigsaw II techniques according to the student views: case of a measurement and evaluation course	x
25	The Pedagogical Transformative Drama in Working with SEBD Pupils. Case Studies in a Polish School	x
26	The Use of Museums For Educational Purposes Using Drama Method	x
27	Teachers and students' views on the teaching and learning process of the social studies course	x
28	An analysis of the knowledge level of prospective teachers who have taken drama classes	x

29	Examination on self-efficacy of the pre-service teachers of classroom teacher and pre-school teacher according to creative drama method	x	
30	Fulfilling the Tasks of Reading, Writing, Speaking and Listening through Drama Workshop	x	
31	A Journey to Tales Land by Drama	x	
32	Shifting to tele-creative arts therapies during the COVID-19 pandemic: An international study on helpful and challenging factors	x	
33	Enhancing fluent and flexible thinking through the creative drama process	x	
34	Core Competences in Non- Governmental Organizations: A Case Study	x	
35	Loss, adaptation and growth: The experiences of creative arts therapists during the Covid-19 pandemic	x	
36	Teaching English vocabulary to young learners via drama	x	
37	Elementary School Teachers' Views on Game-based Learning as a Teaching Method	x	
38	Drama education and improvisation as a resource of teacher student's creativity	x	
39	Co-design and delivery of a relational learning programme for nursing students and young people with severe and complex learning disabilities	x	
40	Creative Healing - An Examination of the Value of Creative Drama in helping South African children deal with the Traumas of their lives	x	
41	QuarterlyDoes theatre-in-education promote early childhood development?The effect of drama on language, perspective-taking, and imagination	x	
42	Using Play And Drama In Developing Resilience In Children At Risk	x	
43	Improving students' writing through creative drama		x
44	Creative drama in terms of retaining information		x
45	A review of creative drama studies in math education: aim, data collection, data analyses, sample and conclusions of studies		x
46	Collective creativity and wellbeing dispositions: Children's perceptions of learning through drama	x	
47	The effects of creative drama on student teachers' creative pedagogy and identity	x	

EK-2

Tablo 2. Meta-tematik analizde kullanılan çalışmaların genel bilgileri

META-TEMATİK ANALİZDE KULLANILAN ÇALIŞMALARIN GENEL BİLGİLERİ							
	Makale Kodu	Veri Tabanı	Çalışma Türü	Çalışmanın Adı	Çalışmanın Yazar(lar)ı	Yıl	Kaynakça
1	DP1	Dergi Park	Makale	Yaratıcı Dramanın Şiir Yazmaya Yönelik Tutuma Etkisi	Mahmut ARPAĞ	2018	Arpağ, M. (2018). Yaratıcı dramanın şiir yazmaya yönelik tutuma etkisi. <i>Ana Dili Eğitimi Dergisi</i> , 6(3), 569-590.
2	DP2	Dergi Park	Makale	The Effect of Creative Drama Activities Set Up With Child Literature Texts on Speaking Skills	Murtaza AYKAÇ, Ayşe Çakır İlhan	2014	Aykaç, M., & İlhan, A. Ç. (2014). The effect of creative drama activities set up with child literature texts on speaking skills. <i>Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)</i> , 47(1), 209-234.
3	DP3	Dergi Park	Makale	Okuma Yazmaya Öğretiminde Drama Yönteminin Kullanımına Dair İlkokul Birinci Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinin İncelenmesi	Aylin SÖZER ÇAPAN, Figen GÜLTEKİN	2018	Çapan, A. S., & Gültekin, F. (2018). Okuma Yazmaya Öğretiminde Drama Yönteminin Kullanımına Dair İlkokul Birinci Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinin İncelenmesi. <i>İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi</i> , 4(2), 165-188.

4	DP4	Dergi Park	Makale	Yabancı Dil Öğretiminde Drama Etkinliklerinin Konuşma Becerisi Üzerine Etkisi	Murat Çokyaman, Hacı Ömer Beydoğan	2022	Çokyaman, M., & Beydoğan, H. Ö. (2022). Yabancı Dil Öğretiminde Drama Etkinliklerinin Konuşma Becerisi Üzerine Etkisi. <i>Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi</i> , 42(1), 845-871.
5	DP5	Dergi Park	Makale	Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde drama yönteminin akıcı konuşma üzerindeki rolü	Bilal Ferhat Karadağ, Ali Göçer	2018	Karadağ, B. F. & Göçer, A. (2018). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Drama Yönteminin Akıcı Konuşma Üzerindeki Rolü. <i>Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi</i> , 7(1), 431-446.
6	DP6	Dergi Park	Makale	Yaratıcı dramının İngilizce konuşmaya ve tutuma etkisi	Senil Kılıç, Meriç Tuncel	2009	Kılıç, Ş., & Tuncel, M. (2009). Yaratıcı dramının İngilizce konuşmaya ve tutuma etkisi. <i>Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi</i> , 9(2), 55-81.

7	DP7	Dergi Park	Makale	İlkokul öğrencilerinin sözcük varlığını geliştirmede yaratıcı drama yönteminin etkisi	Özge Metinnam, Tolga Erdoğan	2016	Metinnam, Ö., & Erdoğan, T. (2016). İlkokul öğrencilerinin sözcük varlığını geliştirmede yaratıcı drama yönteminin etkisi. <i>Yaratıcı Drama Dergisi</i> , 11(2), 65-82.
8	DP8	Dergi Park	Makale	Hizmet içi eğitimde yaratıcı drama temelli aktif öğrenme uygulaması	Barış SARISOY, Bülent ALCI	2021	Sarısoy, B., & Alci, B. (2021). Hizmet içi eğitimde yaratıcı drama temelli aktif öğrenme uygulaması. <i>Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi</i> , (53), 205-233.
9	GS1	Google Scholar	Doktora Tezi	Türkçe öğretiminde çocuk edebiyatı metinleriyle kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin anlatma becerilerine etkisi	Murtaza Aykaç	2011	Aykaç, M. (2011). Türkçe öğretiminde çocuk edebiyatı metinleriyle kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin anlatma becerilerine etkisi.

10	GS2	Google Scholar	Makale	Türkçe öğretmen adaylarının drama ile yapılandırılmış sözlü anlatım derslerine ilişkin görüşleri	Koray Öz, Ali Türkel	2021	Koray, Ö., & Türkel, A. (2021). Türkçe öğretmen adaylarının drama ile yapılandırılmış sözlü anlatım derslerine ilişkin görüşleri.
11	GS3	Google Scholar	Makale	Yaratıcı drama yönteminin ilkökul ikinci sınıf öğrencilerinin Türkçe dersine ilişkin tutumlarına etkisi	Melek Yıldırım, Tolga Erdoğan	2016	Yıldırım, M., & Erdoğan, T. (2016). Yaratıcı drama yönteminin ilkökul ikinci sınıf öğrencilerinin Türkçe dersine ilişkin tutumlarına etkisi. <i>Yaratıcı Drama Dergisi</i> , 11(1), 71-88.
12	YT1	Yök Tez	Yüksek Lisans Tezi	Christine Nöstlinger'in seçilmiş kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin yazma becerisine etkisi	Lütfiye Ayça Çelikbaş	2019	Çelikbaş, L. A. (2020). <i>Christine Nöstlinger'in Seçilmiş Kitaplarıyla Kurgulanan Yaratıcı Drama Etkinliklerinin Yazma Becerisine Etkisi</i> (Doctoral dissertation, Anadolu University (Turkey)).
13	YT2	Yök Tez	Yüksek Lisans Tezi	Yaratıcı drama etkinliklerinin 7. sınıf öğrencilerinin sesli okumalarını etkisi	Nesrin Doğan	2020	Doğan, N. (2020). <i>Yaratıcı drama etkinliklerinin 7. sınıf öğrencilerinin sesli okumalarını etkisi</i> .

14	YT3	Yök Tez	Yüksek Lisans Tezi	Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yaratıcı drama kullanımı üzerine öğretmen tutumlarının incelenmesi	Nida Elbistanlı	2022	Elbistanlı, N. (2022). <i>Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yaratıcı drama kullanımı üzerine öğretmen tutumlarının incelenmesi</i> .
15	YT4	Yök Tez	Yüksek Lisans Tezi	Yaratıcı drama yönteminin ilkokul üçüncü sınıf öğrencilerinin öykü yazmaya yönelik tutumlarına etkisi	Seval Ergüder	2019	Ergüder, S. (2019). <i>Yaratıcı drama yönteminin ilkokul üçüncü sınıf öğrencilerinin öykü yazmaya yönelik tutumlarına etkisi</i> (Doctoral dissertation).
16	YT5	Yök Tez	Yüksek Lisans Tezi	Okuma yazmaya geçişte drama yönteminin kullanımına dair ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi	Figen Gültekin	2018	Gültekin, F. (2018). <i>Okuma yazmaya geçişte drama yönteminin kullanımına dair ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi</i> . İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
17	YT6	Yök Tez	Yüksek Lisans Tezi	Drama etkinliklerinin 7. sınıf öğrencilerin Türkçe dersi konuşma becerisi ve kaygısını etkisi: karma yöntem araştırması	Naif Kardaş	2018	Kardaş, N. (2018). <i>Drama etkinliklerinin 7. sınıf öğrencilerin Türkçe dersi konuşma becerisi ve kaygısına etkisi: karma yöntem araştırması</i> . Siirt Üniversitesi, Siirt.

18	YT7	Yök Tez	Yüksek Lisans Tezi	Dokuzuncu sınıf öğrencilerine uygulanan drama yöntemine dayalı yaratıcı yazma çalışmalarının yazma tutumuna etkisinin incelenmesi	Ümit Kılıç	2018	Kılıç, Ü. (2018). <i>9. sınıf öğrencilerine uygulanan drama yöntemine dayalı yaratıcı yazma çalışmalarının yazma tutumuna etkisinin incelenmesi</i> . (Master's thesis, Marmara Üniversitesi).
19	YT8	Yök Tez	Doktora Tezi	Okuma ve yazma eğitiminde yaratıcı drama	Şeyda Özcan	2019	Özcan, Ş. (2019). <i>Okuma ve yazma eğitiminde yaratıcı drama</i>
20	YT9	Yök Tez	Yüksek Lisans Tezi	Yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde yaratıcı drama tekniklerinden özel mülkiyet tekniğinin yaratıcı yazma yaklaşımı ile karşılaştırılması	Şükran Peker	2015	Peker, Ş. (2015). <i>Yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde yaratıcı drama tekniklerinden özel mülkiyet tekniğinin yaratıcı yazma yaklaşımı ile karşılaştırılması</i> (Master's thesis, Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
21	YT10	Yök Tez	Yüksek Lisans Tezi	Yaratıcı dramının yaratıcı yazma başarısını ve yazmaya karşı tutuma etkisi (İlköğretim 8. sınıf)	Ali Türkel	2011	Türkel, A. (2011). <i>Yaratıcı dramının yaratıcı yazma başarısını ve yazmaya karşı tutuma etkisi (İlköğretim 8. sınıf)</i> (Master's thesis, Eğitim Bilimleri Enstitüsü).

22	YT11	Yök Tez	Doktora Tezi	Dinleme ve konuşma becerilerinin kazandırılmasında yaratıcı drama temelli bir model önerisi	Başak Uysal	2014	Uysal, B. (2014). <i>Dinleme ve konuşma becerilerinin kazandırılmasında yaratıcı drama temelli bir model önerisi</i> . (Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi).
23	YT12	Yök Tez	Yüksek Lisans Tezi	Yaratıcı drama yönteminin ilkökul öğrencilerinin okuduğunu anlama ve akıcı okuma becerilerinin gelişimine etkisi	Sevde ÖZDEMİR YAMAÇ	2022	Özdemir, Yamazç, S. (2022). <i>Yaratıcı drama yönteminin ilkökul öğrencilerinin okuduğunu anlama ve akıcı okuma becerilerinin gelişimine etkisi</i> .
24	YT13	Yök Tez	Yüksek Lisans Tezi	İlkokul 3. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerinin yaratıcı drama yöntemi ile geliştirilmesine yönelik bir eylem araştırması	Güllü DUMAN YEGEN	2019	Duman Yegen, G. (2019). <i>İlkokul 3. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerinin yaratıcı drama yöntemiyle geliştirilmesine yönelik bir eylem araştırması</i> (Master's thesis, Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
25	YT14	Yök Tez	Yüksek Lisans Tezi	Using drama as a communication tool for young learners	Rahime Buhur HAZAR	2015	Hazar, R. B. (2015). <i>Using drama as a communication tool for young learners</i> .

26	YT15	Yök Tez	Yüksek Lisans Tezi	Unraveling the impact of drama on the use of social learning strategies and willingness to communicate in an alt comtext: A socio-constructivist view	Tamay Yılmaz	2022	Yılmaz, T. (2022). <i>Unraveling the impact of drama on the use of social learning strategies and willingness to communicate in an alt comtext: A socio-constructivist view.</i>
27	YT16	Yök Tez	Doktora Tezi	Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde drama yönteminin konuşma becerisine etkisi	Ramazan Kılıçarslan	2014	Kılıçarslan, R. (2014). <i>Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde drama yönteminin konuşma becerisine etkisi.</i>
28	YT17	Yök Tez	Yüksek Lisans Tezi	Using drama and music portfolio as an alternative assessment for developing elt students speaking skills	Seçil Pesen	2016	Pesen, S. (2016). <i>Using drama and music portfolio as an alternative assessment for developing EFL students' speaking skills.</i> Gazi University.
29	EBSCO1	EBSCO	Makale	Boosting language skills of english learners through dramatization and movement	Christa Mulker Greenfader, Liane Brouillette	2013	Greenfader, C. M., & Brouillette, L. (2013). Boosting language skills of English learners through dramatization and movement. <i>The Reading Teacher</i> , 67(3), 171-180.

30	EBSCO2	EBSCO	Makale	The Effects of Creative Drama on Developing Primary School Pupils' Writing Skills	Erkan Çer	2017	Cer, E. (2017). The Effects of Creative Drama on Developing Primary School Pupils' Writing Skills. <i>Education & Science/Egitim ve Bilim</i> , 42(190).
31	EBSCO3	EBSCO	Makale	Using creative drama in teaching English to young learners: Effectiveness on vocabulary development and creative thinking	Nergis Yumurtacı, Enisa Mede	2021	Yumurtacı, N., & Mede, E. (2021). Using creative drama in teaching English to young learners: Effectiveness on vocabulary development and creative thinking. <i>Ilkogretim Online</i> , 20(1).
32	EBSCO4	EBSCO	Makale	The Effect of Creative Drama on the Writing Anxiety of Pre-Service Classroom Teachers	Tolga Erdoğan	2018	Erdoğan, T. (2018). The Effect of Creative Drama on the Writing Anxiety of Pre-Service Classroom Teachers. <i>Croatian Journal Educational/Hrvatski Casopis za Odgoj I Obrazovanje</i> , 20(3).
33	E1	Eric	Makale	Creative Drama Course in College of Education: A Study of Content Analysis	Rezzan Gündoğdu, Ayhan Dikici, Yasemin Yavuzer	2008	Dikici, A., Yavuzer, Y., & Gundogdu, R. (2008). Creative Drama Course in College of Education: A Study of Content Analysis. <i>Online Submission</i> , 23, 36-48.

34	E2	Eric	Makale	An evaluation of the creative drama method used in third- and fourth- grade classes on environmental topics by teaching method and teacher effect	Nilgün Bakkaloğlu, Pınar Özdemir Şimşek	2021	Bakkaloglu, N., & Özdemir Simsek, P. (2021). An Evaluation of the Creative Drama Method Used in Third-and Fourth-Grade Classes on Environmental Topics by Teaching Method and Teacher Effect. <i>Journal of Baltic Science Education</i> , 20(4), 590-611.
35	E3	Eric	Makale	Effect of Creative Drama on Academic Achievement: A Meta-analytic and Thematic Analysis	Veli Batdı, Hacer Batdı	2015	Batdı, V., & Batdı, H. (2015). Effect of creative drama on academic achievement: A meta-analytic and thematic analysis. <i>Educational Sciences: Theory & Practice</i> , 15(6).
36	E4	Eric	Makale	The Effect of Creative Drama on Student Success and Speaking Skill in Foreign Language Teaching	Mustafa Çulha	2020	Çulha, M. (2020). The effect of creative drama on student success and speaking skill in foreign language teaching. <i>International Technology and Education Journal</i> , 4(2), 52-64.
37	E5	Eric	Makale	A suggested syllabus for creative drama course in ELT	Seçil Horasan Doğan, Paşa Tevfik Cephe	2018	Doğan, S. H., & Cephe, P. T. (2018). A suggested syllabus for creative drama course in ELT. <i>Journal of Language and Linguistic Studies</i> , 14(2), 305-324.

38	E6	Eric	Makale	The effect of creative drama activities on candidate teachers' self-directed skills	Emine Kosucu, Çiğdem Hursen	2017	Kosucu, E., & Hursen, C. (2017). The Effect of Creative Drama Activities on Candidate Teachers' Self-Directed Skills. <i>Cypriot Journal of Educational Sciences</i> , 12(3), 148-156.
39	E7	Eric	Makale	Investigating Literary Texts through Creative Drama: A Mixed Study	Ferah Burgul Adıgüzel	2020	Adıgüzel, F. B. (2020). Investigating literary texts through creative drama: A mixed study. <i>Journal of Teacher Education and Educators</i> , 9(3), 407-441.
40	E8	Eric	Makale	Teacher's and Students' Opinions on the Use of Drama Method in Distance Education and Drama Activity Proposals	Nurten Gürbüz	2021	Gürbüz, N. (2021). Teacher's and Students' Opinions on the Use of Drama Method in Distance Education and Drama Activity Proposals. <i>Shanlax International Journal of Education</i> , 9, 126-133.
41	E9	Eric	Makale	Teacher Candidates' Attitudes and Opinions Regarding Creative Drama Instruction Within Social Studies Courses	Hakan Serhan Sarıkaya	2020	Sarikaya, H. S. (2020). Teacher Candidates' Attitudes and Opinions Regarding Creative Drama Instruction Within Social Studies Courses. <i>Journal of Teacher Education and Educators</i> , 9(2), 263-282.

42	E10	Eric	Makale	The Effects of Creative Drama on Achievement and Motivation Levels of the 7th Graders in English Language Classes	Ömer Faruk Kadan	2021	Kadan, Ö. F. (2021). The effects of creative drama on achievement and motivation levels of the 7th graders in english language classes. <i>Participatory Educational Research</i> , 8(3), 88-104.
43	E11	Eric	Makale	Creative Drama in Science Education: The Effects on Situational Interest, Career Interest, and Science-Related Attitudes of Science Majors and Non-Science Majors	Kiah-Ju Ong, Ying-Chyi Chou, Ding-Yah Yang, Chi-Chau Lin	2020	Ong, K. J., Chou, Y. C., Yang, D. Y., & Lin, C. C. (2020). Creative drama in science education: The effects on situational interest, career interest, and science-related attitudes of science majors and non-science majors. <i>EURASIA Journal of Mathematics, Science and Technology Education</i> , 16(4), em1831.
44	E12	Eric	Makale	It makes you feel a little bit freer": Committing to creativity: A hermeneutic phenomenological study of a primary teacher's use of drama with additional language learners.	Natasha E. Beaumont		Beaumont, N. E. (2022). "It makes you feel a little bit freer": Committing to creativity: A hermeneutic phenomenological study of a primary teacher's use of drama with additional language learners. <i>Teachers and Curriculum</i> , 22(2), 35–47. https://doi.org/10.15663/tandc.v22i2.405

45	E13	Eric	Makale	The effects of creative drama activities on developing English speaking skills	Özlem Göktürk, Muhittin Çalışkan, Mustafa Serkan Öztürk	2020	Göktürk, Ö., Çalışkan, M., & Öztürk, M. S. (2020). The Effects of Creative Drama Activities on Developing English Speaking Skills. <i>Journal of Inquiry Based Activities</i> , 10(1), 1-17.
46	E14	Eric	Makale	An example of prepared-planned creative drama in second grade mathematics education	Nesrin Özsoy, Sinan Özyer, Nesibe Akdeniz, Ayşenur Alkoç	2017	Özsoy, N., Özyer, S., Akdeniz, N., & Alkoç, A. (2017). An example of prepared-planned creative drama in second grade mathematics education. <i>European Journal of Education Studies</i> .
47	E15	Eric	Makale	Teaching Secondary School Science through Creative Drama Method: A case study approach	Semih Dadük, Hülya Dede	2020	Daduk, S., & Dede, H. (2020). Teaching Secondary School Science through Creative Drama Method: A Case Study Approach. <i>Educational Policy Analysis and Strategic Research</i> , 15(4), 107-126.
48	E16	Eric	Makale	The Views of the Pre-service Teachers about the Creative Drama as a Method Used in Primary Schools	Özge Aydın Şengül	2016	Sengul, O. A. (2016). The Views of the Pre-Service Teachers about the Creative Drama as a Method Used in Primary Schools. <i>Universal Journal of Educational Research</i> , 4(5), 1244-1251.

49	E17	Eric	Makale	The effect of creative drama on some variables related with speaking	Ali Türkel, Koray Öz	2020	Türkel, A., & Koray, Ö. Z. (2020). The Effect of Creative Drama on Some Variables Related with Speaking. <i>International Online Journal of Primary Education</i> , 9(1), 45-62.
50	PQ1	ProQuest	Doktora Tezi	(Re)Writing the script of second language teaching/learning: Exploring teacher candidates conceptual understanding of dramabased instruction	Timothy Matthew Vetere	2018	Vetere, T. M. (2018). <i>(Re) Writing the Script of Second Language Teaching/Learning: Exploring Teacher Candidates' Conceptual Understanding of Drama-based Instruction</i> . The Pennsylvania State University.
51	PQ2	ProQuest	Yüksek Lisans Tezi	Drama öğretim tekniğinin yabancı dil kelime öğretimine ve öğrencilerin kelime öğrenmeye yönelik tutumlarına etkisi	Muhammet Tarık BAŞÖREN	2015	Başören, M. T. (2015). <i>Drama öğretim tekniğinin yabancı dil kelime öğretimine ve öğrencilerin kelime öğrenmeye yönelik tutumlarına etkisi</i> (Doctoral dissertation, Necmettin Erbakan University (Turkey)).

52	PQ3	ProQuest	Yüksek Lisans Tezi	Teamwork, communication and empathy: A case study examining social skills in drama class	David Sidney GOODMAN	2017	Goodman, D. S. (2017). <i>Teamwork, communication and empathy: a case study examining social skills in drama class</i> (Doctoral dissertation, Bilkent Üniversitesi (Turkey)).
53	PQ4	ProQuest	Yüksek Lisans Tezi	Edu-larp: A New Pedagogy for Writing	Katie Marie Brekke	2018	Brekke, K. M. (2018). <i>Edu-larp: a new pedagogy for writing</i> (Doctoral dissertation, Minot State University).
54	PQ5	ProQuest	Yüksek Lisans Tezi	The effect of process drama on English as a foreign language (EFL) learners use of communication strategies	Pelin Çoban	2017	Çoban, P. (2017). <i>The Effect of Process Drama on English as a Foreign Language (EFL) Learners' Use of Communication Strategies</i> (Doctoral dissertation, Bilkent Üniversitesi (Turkey)).
55	WOS1	Web Of Science	Makale	The Effect of Creative Drama and Creative Writing Activities on Creative Writing Achievement	Fatma Susar Kırmızı	2015	Susar Kırmızı, F. (2015). The effect of creative drama and creative writing activities on creative writing achievement. <i>Eğitim ve Bilim</i> .

56	TF1	Taylor and Francis	Makale	Early childhood teacher involvement in children's socio-dramatic play: creative drama as a scaffolding tool	Eleni Loizou, Anthia Michaelides, Anna Georgiou	2019	Loizou, E., Michaelides, A., & Georgiou, A. (2019). Early childhood teacher involvement in children's socio-dramatic play: creative drama as a scaffolding tool. <i>Early Child Development and Care</i> , 189(4), 600-612.
57	TF2	Taylor and Francis	Makale	Effects of music therapy, poetry therapy, and creative drama applications on self-esteem levels of college students	Esra Yücesan, Yılmaz Şendurur	2018	Yücesan, E., & Şendurur, Y. (2018). Effects of music therapy, poetry therapy, and creative drama applications on self-esteem levels of college students. <i>Journal of Poetry Therapy</i> , 31(1), 26-39.
58	SD1	Science Direct	Makale	Collective creativity and wellbeing dispositions: Children's perceptions of learning through drama	Lisa Stephenson	2023	Stephenson, L. (2023). Collective creativity and wellbeing dispositions: Children's perceptions of learning through drama. <i>Thinking Skills and Creativity</i> , 47, 101188.
59	SD2	Science Direct	Makale	The effects of creative drama on student teachers' creative pedagogy and identity	Seçil Horasan Doğan, Paşa Tevfik Cephe	2020	Horasan-Doğan, S., & Cephe, P. T. (2020). The effects of creative drama on student teachers' creative pedagogy and identity. <i>Thinking Skills and Creativity</i> , 38, 100736.

EK 3**Tablo 3. Meta-tematik araştırma verileri**

Sıra No	Makale Kodu	Örnek Cümleler	Sayfa No	Kod 1	Kod 2	Kod 3	Kod 4
1	DP-M1	“Şiir yazdığım masayı hayal ederken kendimi gerçekten şair hissettim.”	580	Farklı metin türlerinde yazma	Hayal gücünü geliştirmesi		
		“Hocam, hiç bu şekilde olacağını düşünmemiştim. Hiç bu şekilde şiir yazmadım.”	580	Farklı deneyimler sunması	Farklı metin türlerinde yazma		
		“Hiç şiir yazamayacağımı düşünürdüm ama yazdım, gayet de güzel oldu bence.”	580	Ön yargıyı kırma			
		“Mısralarla sırtımdaki resmi tahmin etmekte biraz zorlandım.”	582	Zorluk yaşama			
2	DP-M2	“Sözcük dağarcığımız gelişt. Önceden derslerde yeni bir kelime öğrendiğimizde defterime ekliyordum. Bizim işlediğimiz derslerde daha fazla öğrenmeye başladık. Çünkü kitaplarda farklı yazarların farklı anlatımları vardı. Farklı kelimeler kullanmışlar.”	222	Sözcük dağarcığını geliştirmesi	Empati kurma		

3		“Türkçe ve okul kitaplarında, daha çok bize öğüt veren, şunu yapma bunu yapma diyen kitaplar çok hoşuma gitmiyor. Sizin drama derslerinde yararlandığınız kitaplarda örneğin, Benjamin Anna’yı Seviyor ve kitabın adını şu an hatırlamıyorum ama kahramanı Kıymık’tı sorunlarını kendileri çözüyorlar.”	222	Okumayı geliştirmesi	Sözcük dağarcığını geliştirmesi	İlgi çekici olması	
		“Türkçe derslerini drama ile yapma sürecinde birçok kitap okuduk. Bir sürü yeni sözcük gördük. İlk defa duyduğum kahraman isimleri ilgimi çekti ve evde anlamlarına baktım. Buna Çilli ve Gülibik sözcüklerini ekleyebilirim.”	223	Okumayı geliştirmesi			
	DP-M3	“Eğitimci bu konuda rol model olmalıdır diye düşünüyorum. Önce kendisi uygulamalı diyorum.”	179	Eğitici rol model olmalıdır	Yazma yeteneğini geliştirme	Eğitici rol model olmalıdı	Okumayı geliştirmesi
		“Genellikle oyunlaştırdığımız için birinci sınıf oyun çocuğu zaten oyuncakla oynarken okuma yazma öğrenmeye geliyor. Biz de zaten oyunlarla pekiştirerek okuma yazmaya adapte edebiliyoruz. Sürekli akademik başarı üzerine değil de, daha çok oyun oynarken de öğrenme ve öğrencilere rol model üzerinde duruyoruz.”	179	Oyun oynarken öğretme			

4	DP-M4	“Özgüveni geliştirir. Öğretmene öğrettiklerini kalıcı hale getirmesini sağlar.”	179	Öz güveni geliştirir	Kalıcılığı sağlar	
		"Kolay bir şekilde cümle kurmama yardımcı oluyor. Bu şekilde yeni kelimeler öğrenebiliyorum. Telaffuzumun da geliştiğini düşünüyorum."	859	Sözcük dağarcığımı geliştirmesi	Telaffuza katkısı	Doğru cümle kurabilme
		“Sadece dil becerilerini değil oyunculuk becerilerini de geliştirdiğini düşünüyorum.”	859	Oyunculuğa katkısı		
		“Drama etkinlikleriyle bir metin üzerinde çalıştığım da daha kolay aklıma girdiğini düşünüyorum”	859	Kolay Öğrenme		
		“İlk geldiğimde içimde bir kaygı vardı, mesela İngilizce konuşma konusunda ama şimdi kendimi daha rahat hissediyorum konuşurken.”	860	Yabancı dil öğrenmeye katkısı		
5	DP-M5	“Konuşmamızın gelişmesine yardımcı oldu. Hatta bu etkinlikler sayesinde daha akıcı konuşmaya başladım.”	440	Konuşmaya katkı sağlaması	Akıcı konuşma becerisini sağlaması	
		“Yaptığımız dramalar beni cesaretlendirdi. Arkadaşlarla konuşarak konuşma pratiği yaptım. Yani bu konuşmalar da beni hızlandırdı ve iyileştirdi.”	440	Özgüven oluşturma	Yabancıların Türkçe öğrenmesine katkısı	Konuşmaya katkı sağlaması

		“Öğrenciler kendilerini daha iyi ifade etmeye başladılar. Aralarında anlamakta en çok zorlanılanlar bile artık isteklerini daha anlaşılır söyleyebilmekteler. Konuşma hızlarında gözle görülür bir ilerleme var. Bu durum sonraki etkinliklerle beraber daha kurallı cümleler kurabilmeleri ve daha akıcı konuşabilmeleri için umut verici görünüyor.”	442	Konuşmaya katkı sağlaması	Akıcı konuşma becerisini sağlaması	Kendini ifade etmeye katkısı
		“Yaptığımız tiyatrolar benim kelime dağarcığımı geliştirdi. Bu kelimeler sayesinde cümle kurmam daha kolay oldu.”	443	Sözcük dağarcığını geliştirmesi		
6	DP-M6	“İlk basta 50 saniye konuşurken bunu iki kattan daha fazla yaptık. “Dersler bittikten sonra konuşma sınavı olduğumuzda ilk sınavımdan daha iyi olduğunu düşünüyorum. Daha fazla konuştum. ”	65	Konuşmaya katkı sağlaması		
			65	Konuşmaya katkı sağlaması		
7	DP-M7	“Oyun oynadık. Deyimlerle ilgili resim yaptık, pantomim avcısı diye bir oyun oynadık, doğaçlama yaptık.”	66	Eğlenirken öğrenme	Oyunculuğa katkısı	

		“Bugün atölyede ilk önce oyun oynadık. Bir atasözünü bedenimizle arkadaşımıza anlatmaya çalıştık. Ondan sonra bize kağıt verildi, bir de resim. O resimdeki şeyleri kartona sözcük halinde yazdık, ondan sonra grup olup yazdığımız sözcüklerden beş tanesini seçtik. Öğretmen bize atasözünü verdi. Biz de seçtiğimiz beş sözcükle doğaçlama yaptık.”	67	Eğlenirken öğrenme	Grupla öğrenme	Oyunculuğa katkısı
8	DP-M8	“Katılımcı, drama ile sürece aktif katılımı sağlar. Duygularıyla bütünleştirebilir. Drama, yaşanmışlığı beyinde hazır tutmak açısından önemlidir.”	217	Aktif katılım	Kalıcılığı sağlama	
		“Yaratıcı drama öğrenimi ve öğretimi zenginleştirerek eğlenceli hale getirir. Aktif öğrenmede eğlence esastır...”	218	Eğlenirken öğrenme	Aktif katılım	
		“...kişi yaparak yaşayarak oyunla ve aktif olduğunda süreçteki öğrenme kalıcı oluyor. Yaratıcı drama yaparak yaşıyarak öğrenmeyi sağlıyor.”	219	Eğlenirken öğrenme	Aktif katılım	Kalıcılığı sağlama
9	GS-T1	“Hem oyun oynuyoruz hem canlandırma ve doğaçlama yapıyoruz derse daha çok katılıyoruz. Bu yüzden drama ile daha iyi öğreniyorum.”	87	Eğlenirken öğrenme	Aktif katılım	

10	GS-M1	“Drama yoluyla daha iyi anlıyorum. Doğaçlamalar ve canlandırmalarla arkadaşlarımla birlikte paylaşarak öğreniyorum.”	87				
		Bazı arkadaşlarımız konuşurken sesleri çıkmıyordu, kelimeleri yutarak konuşuyordu. Onların konuşmalarının şimdi daha iyi olduğunu düşünüyorum. Drama derslerinde özellikle konuşurken birisiyle konuşmaya hitap cümlesi ile başlamaya dikkat ediyorum.”	83	Konuşmaya katkı sağlaması	Telaffuza katkısı	İletişim becerisine katkısı	
		Şimdi derslere daha çok katılıyorum. Ben konuşurken arkadaşlarım gülüyordu. Şimdi konuşurken daha az heyecanlanıyorum. Daha iyi konuşabiliyorum.	84	Aktif katılım	Özgüven oluşturmaları	Konuşmaya katkı sağlaması	Heyecanı azaltması
		“Beden dilimizi kullanmayı öğrendik bu çok yararlı oldu”	395	Beden diline katkısı			
		“Sıkılğan ve çekingen bir yapım vardı bu sorunumu aştım, özgüvenimi artırdı”	395	Özgüven oluşturmaları			
		“Kendimi ifade edemeyen bir yapım vardı, kendimi ifade etmeyi öğrendim”	395	Konuşmaya katkı sağlaması			
		“İletişim becerilerimi artırdım, insanlarla ilişkilerimde daha önce hiç dikkat etmediğim şeyleri gözlemliyorum”	395	İletişim becerisine katkısı			

11	GS-M2	“Yaratıcı drama ile işlemeyi tercih ederim. Çünkü hem okumamızı geliştirmemizi sağlıyor hem de derslerimizde eğleniyoruz.”	79	Eğlenirken öğrenme	Okumayı geliştirmesi	
		Yaratıcı drama ile diğer yöntem ve teknikler birbirinden farklı. Çünkü diğer derslerde sadece kalem kullanabileceğimiz etkinlikler yapıyoruz; ama yaratıcı drama ile ders işlerken farklı malzemeler kullanıp farklı etkinlikler yapabiliyoruz.	80	Dersi sevmeye katkısı	Eğlenirken öğretme	
		Yaratıcı drama ile ders işlerken her zaman derse katıldım. Tüm arkadaşlarımız derse katıldık. Hepimiz aynı kitabı aynı anda okuduk. Sıkılmak yerine çok eğlendim ve zevk aldım. Evde ödevlerim bitince kuzenime yaratıcı dramada yaptıklarımızı anlatıyorum. Bazen akşamları birlikte ışıkları kapatıp kukla oynatıyoruz. Birlikte yaratıcı drama yapıyoruz. Ben roller veriyorum, canlandırma yapıyoruz.	81	Aktif katılım	Grupla öğrenme	Eğlenirken öğrenme

12	YT-1	“Dramayla yaptığımız dersler hem eğlenceli hem de vücudumuzu hareket ettirebiliyoruz. Çünkü normal derste sıraya takılıp kalıyoruz ve iki saat dinliyoruz, dinliyoruz ama dramayla etkinlikler yapıyoruz, oyun oynuyoruz komiklikler de oluyor birbirimize gülüyoruz.”	38	Eğlenirken öğrenme	Aktif katılım	Grupla öğrenme
		“Dramada etkinlikler yapıyoruz hep birlikte eğleniyoruz. Normal Türkçe dersinde hep dinliyoruz , yazıyoruz canımız sıkılıyor. Dramada arkadaşlarımızla birlikte yapıyoruz. Grup oluyoruz oyun oynarken yarışıyoruz, sonra birlikte yazıyoruz. Birlikte yazınca daha iyi.”	39	Eğlenirken öğrenme	Grupla öğrenme	Yazmayı sevdirmeye
		“En çok eğlendim ve mutlu oldum. Heyecanlandım çünkü merak ediyordum o metinlerdeki canlandırmaları ve sonlarında nasıl olacağını. Metinlerin sonunu merak ediyorsun ama yanlış yok o yüzden çok heyecanlanmadım kendime güvendim.”	44	Farklı duygular kazandırması	Özgüven oluşturma	

13	YT-2	“Yaratıcı drama demek, öz güven demektir. Hecelemeden, kekelemeden konuşmak demektir. Karakterleri rahat bir şekilde canlandırmak, utanmamak demektir. Sahnede rol alınca yüksek ses çıkarmaktır.” Önceden konuşurken sesim çok az çıkıyordu. Utanıyordum, öz güvenim hiç yoktu ama yaratıcı drama etkinliklerinden sonra sesimi daha iyi kullanabiliyorum ve öz güvenim arttı. Rolünü üstlendiğim kişiye göre sesimi değiştirebiliyorum. Daha iyi empati kurabiliyorum. Artık hareketlerimi gelişigüzel değil de daha uygun sergileyebiliyorum. Hayal gücüm gelişti, daha hızlı düşünebiliyorum.” “ Yaptığımız etkinlikler bana çok yardımcı oldu. Tahmin etme, karakter canlandırma, doğaçlama drama yaptık. Çok güzel, dolu dolu ve eğlenceli geçti. Bu uygulamalar benim öz güvenimi, sosyal hayatımı, hareket ve davranışlarımı, etkili konuşmamı, empati yeteneğimi geliştirdi ve kendimi özel hissetmemi sağladı.”	72	Özgüven oluşturma	Akıcı konuşma becerisini sağlaması		
			73	Özgüven oluşturma	Hayal gücünü geliştirme	Empati duygusunu geliştirme	Oyunculuğa katkısı
			73	Oyunculuğa katkısı	Eğlenirken öğrene	Özgüven oluşturma	Empati duygusunu geliştirme
14	YT-3	Yaratıcı drama yöntemiyle işlediğim derslerden zevk alıyorum.	66	Eğlenirken öğretme			

15	YT-4	Yaratıcı drama yöntemini kullanmanın mesleki anlamda beni geliştirdiğine inanıyorum	66	Mesleki gelişim sağlaması	Eğlenirken öğrenme
		Yaratıcı drama yönteminin öğrencileri gerçek hayata hazırladığı kanaatindeyim.	67	Gerçek hayata hazırlık	
		Yaratıcı drama yöntemi ile öğrenebildiğimi düşünüyorum. Bu süreçte 5N 1K'yı ve ayrıca oyunlarla öykü yazmayı öğrendim.	58	Farklı metin türlerinde yazma	
		“Konuları daha iyi, daha geliştirici daha net anlamamıza sebep olur.”	58	Kolay öğrenme	
		Evet düşünüyorum. Canlandırma yaparken takım çalışmasını seviyorum. Kıyafetleri giyerken kendi arkadaşlarımla oynamayı seviyorum.	59	Grupla öğrenme	
16	YT-5	“Drama bir konuyu örneğin : Harf öğreniminde sesleri verirken diyelim bir hayvan sesini canlandırırım çocuklara o hayvan sesini yaparak ya da bir eşyanın sesi doğadaki sesleri kullanarak o harfi veriyorum”	114	Somutlaştırma	

17	YT-6	“Genellikle oyunlaştırdığımız için birinci sınıf oyun çocuğu zaten oyuncakla oynarken okuma yazma öğrenmeye geliyor bizde zaten oyunlarla pekiştirerek okuma yazmaya adapte edebiliyoruz sürekli akademik başarı üzerine değil de daha çok oyun oynarken de öğrenme ve öğrencilere rol model üzerinde duruyoruz”	114	Eğitici rol model	Eğlenirken öğretme		
		“Eğitimci olarak biz burada dramanın tümü kullanırken çocuğun kendi kendisini bir şeyler yapmasını istiyoruz. Biz sadece dramaya başlayıp çocuklara gerekli 1,2 tane komut verebiliriz sonra onların neler yapacağını söyleyebiliriz amacımızı söyleyebiliriz ondan sonrasını çocuğun kendi yaratıcılığını bırakırız”	118	Eğitici rol model	Yaratıcılığı geliştirme		
		“Evet, beğendim. Çünkü drama sayesinde paylaşmayı, yardımlaşmayı ve saygılı davranmayı öğrendim. Kimseye zarar vermemeyi, güzel davranmayı öğrendim”	133	Empati duygusunu geliştirme	Sosyalleşmeye katkısı		
		“Evet, çünkü konuşmamız düzeldi, hayatın içindeymişim gibi hissettim kendimi. Sosyal hayatta daha cesur davranıyorum artık. Fakat dramalar uzundu”	133	Konuşmaya katkı sağlaması	Somutlaştırma	Sosyalleşmeye katkısı	Metin sorunu

18	YT-7	“Çalışma yerimizin daha geniş olmasını isterdim. Bir de keşke drama için kıyafetimiz olsaydı”	135	Mekan sıkıntısı	Teknik sıkıntılar
		Yazma öncesi drama hayal gücümü , yaratıcılığımı artırdı.	35	Hayal gücüne ve yaratıcılığa katkısı	
		Yazarak kendimi yaratıcı bir şekilde ifade edebildim.	36	Yazma becerisini geliştirmesi	
19	YT-8	Hocam bence çok güzel. Grup çalışması ile hem grupla çalışmamız geliyor hem de bireysel çalışmamız. Sahneye çıkmamız daha çok özgüvenimizi geliştiriyor.	112	Grupla öğrenme	Özgüven oluşturma
		Benim alt üst olmuş bir öz güvenim vardı. Burada kendimi rahat hissediyorum ve öz güvenimin yerine geldiğini düşünüyorum	123	Özgüven oluşturma	
		Bir konu var. Bu konuyu istediğimiz gibi anlatıyoruz. Özellikle bazı arkadaşlarımızla aynı gruba düşersem çok daha güzel oluyor.	123	Grupla öğrenme	
20	YT-9	“Kendimi kahramanın yerine koyarak yazmamı sağladı. Süper kahraman olduğumda kendimi uçarken hayal ettim. İnsanlara yardım ediyordum.”	59	Hayal gücüne ve yaratıcılığa katkısı	

		Mesela ben önceden hikaye yazarken hep böyle o yazacağım hikaye ile ilgili cümleler kuramıyordum. Ama siz bize onları öğrettiğinizde ben daha bilinçli cümleler kurmaya başladım. Bakış açım katkısı oldu.	60	Yazma becerisini geliştirmesi	Farklı metin türlerinde yazma
21	YT-10	“Birinci dönem gerçekten çok güzel geçti, yapılan drama ve yazma etkinlikleri çok eğlenceliydi. Canlandırmalar çok komikti.” “Sınavlarda kompozisyon yazarken artık daha hızlıyım. Hayal gücümüze, yaratıcılığımıza katkısının olduğunu düşünüyorum.”	69	Eğlenirken öğrenme	
			71	Hayal gücüne ve yaratıcılığa katkısı	
22	YT-11	Dersimizde dinlemenin önemini, grupça yapılan oynanılan oyunlarda paylaşmanın öneminin büyük olduğunu kavradım. Oyunlarda duyu organlarının önemli olduğunu, hislerimizin kuvvetli olmasının önemli olduğunu ve arkadaşlığın değerini, konuşmada nelerin etkili olduğunu anladım.	143	Grupla öğrenme	Konuşmaya katkı sağlaması

		Ben kendi başıma yapılan çalışmalarını daha çok seviyorum çünkü insan iyilik yaparsa kendine, kötülük yaparsa kendine oluyor. Yani bireysel çalışmalar daha güzel oluyor, ne demişler, her koyun kendi bacağından asılır.	145	Grupla hareket zorluğu	
23	YT-12	Düzgün hızda okuyabiliyoruz. İlk önceleri hızlı okumaya çalışıyordum ama artık daha yavaş ve anlamlı okumaya başladım.	73	Okumayı geliştirmesi	Okuma kurallarını öğrenme
		Bence aklımızda kalmasının sebebi canlandırmalardı. Eğer canlandırma yapmasaydık, düz okuyup bir şey yapmasaydık yine aklımızdan giderdi.	74	Kolay Öğrenme/Kalıcılığı sağlama	
		Bence birkaç ay önce hiçbirimizin okuması iyi değildi. Mesela bir yeri okusak bozuk veya bazen hızlı okuyorduk. Benim eskiden bozuktu ama şimdi düzeldi ve kitaplar sayesinde oldu.	74	Kitap okumayı sevdirmesi	Okumayı geliştirmesi
24	YT-13	"Gözümüzle, ayaklarımızla, omuzumuzla, selamlaştık. Sonra çember olup tanıştık. "a" lar içe, "b" ler dışarıda olduk. Arkadaşlarımızla tanıştık. Doğaçlama yaptık. Balonlar şişirip üstüne resim yaptık"	79	Eğlenirken öğrenme	

25	YT-14	İletişimin hayatımızda önemli bir yer aldığını öğrendim. İletişimin vücudumuzun her yeriyle yapılabileceğini öğrendim.	79	İletişim becerisine katkısı		
		"Dünyada başka insanların da olduğunu ve onların da yaşadıklarına yönelik farklı duygular hissettim.	49	Empati duygusunu geliştirme		
		Arkadaşlarımla konuşmak için birçok fırsatım oldu ve bu hem benim için hem de onlar için keyifliydi. İyi. Ben dışa dönük bir insanım ve insanlarla konuşmayı seviyorum, bu yüzden bu etkinlik beni bu nedenle çok mutluyum."	50	Grupla öğrenme	İletişim becerisini geliştirme	Farklı duygular kazandırması
26	YT-15	Rol yapmadan, şarkı söylemeden, oyun oynamadan ya da kuklalar olmadan bir drama dersi düşünemiyorum. Etkili bir İngilizce dersi için. Hepsini bir arada ve birbiriyle ilişkili olarak kullanmalıyız.	61	Eğlenirken öğretme	Yabancı dil öğrenmeye katkısı	
		Bu en keyifli kısımdır ve eğer verimli kullanırsanız en verimli kısımdır. Öğrencilerinizden farklı cümleler, yeni cümleler duyabilir ve bazen şaşırtabilirsiniz.	62	Eğlenirken öğretme	Yaratıcılığı geliştirme	Doğru cümle kurabilme
27	YT-16	"Teşekkür ederim drama eğlenceli çok hoşuma gitti. Bence çok faydalı oldu çok güzeldi."	95	Eğlenirken öğrenme		

28	YT-17	"Biraz kaygım azaldı. Daha rahatım şimdi. Kilit açıldı. Biz bu atasözünü kullanırız. Ben utangaç biriyim. Yüzde seksen konuşmam. Ama bu derste konuşmalıyım. O yüzden benim için çok faydalı oldu."	96	Yabancıların Türkçe öğrenmesine katkısı	Konuşmaya katkı sağlaması	
		"Drama sayesinde paylaşmayı yardım etmeyi bir grup içinde çalışmayı gerekirse kendimi veya arkadaşlarımı organize etmeyi birlikte çalışsan da başarısının yakalanacağını ve zaman yönetimini öğrendim."	78	Sosyalleşmeye katkısı	Grupla öğrenme	
		"Drama ile kazandığım beceriler güven problemlerini aştım. Grup arkadaşlarımla daha iyi ilişkiler kurdum."	78	Özgüven oluşturma	Grupla öğrenme	
		"Hayal gücümüz gelişti hatalarımızdan ders aldık birlikte çalıştık ve başardık."	79	Hayal gücüne ve yaratıcılığa katkısı	Grupla öğrenme	
29	EBSCO-M1	"Açıkçası öğretmen için birincil fayda öğrencilerin katılımı. Her öğrencinin eşit erişime sahip olduğunu görmek ve bu müfredata isteyerek katıldıklarını hissetmek çok büyük bir şey."	174	Aktif katılım	Dersi sevmeye katkısı	İletişim becerisine katkısı

30	EBSCO-M2	“Birkaç çocuk düşünüyorum. Sınıfta tartışırken utangaç ama onlar dönüyor ve dans ediyor! Sanırım drama birçoğunu değiştirdi. Birbirimizin yanında daha rahat hissettik. Eğer bunu birbirinizin önünde yapabiliyorsanız neden bir grup olarak çalışamıyorsunuz?”	174	Özgüven oluşturma	Aktif katılım	Grupla öğrenme	
		“Drama dersinde farkına vardıklarım, yazmaktan keyif almak ve istediğim her şeyi yazmakta özgür hissetmek arzusu...”	389	Yazma becerisini geliştirme	Özgür öğrenme ortamı		
		Drama derslerine katılıyorum ve bundan son derece keyif alıyorum. Şimdi el ele tutuşup oyunlar oynayacağız. Arkadaşımla birlikte. ... Yazdıklarımın karakteri oluyorum ve kendimi eylemlerin içinde buluyorum. Zamanın nasıl geçtiğinin farkına bile varamaz.	389	Aktif katılım	Grupla öğrenme	Oyunculuğa katkısı	Eğlenirken öğrenme
31	EBSCO-M3	Gruplar 'rastgele ses hikayelerini' gerçekleştirirken, diğer gruplar da şunları anlattı, daha iyi olduklarını söylediler ve gösteri yapan grupla dalga geçtiler. Onları uyardım çünkü arkadaşlar utanıyor. Bu tür tepkilerin öğrencilerin kendilerini tam olarak göstermelerini engellediğini düşünüyorum.	125	Akran zorbalığı			

32	EBSCO-M4	Her eyleme katılmak istediler. Teneffüste bana, "Biz de katılabilir miyiz?" diye sordular. Bir sonraki derste devam edeceğini söyledi. "Bir sonraki derste devam edecek miyiz öğretmenim? Lütfeneeeee!!!"	125	Aktif katılım	Dersi sevmeye katkısı
		Bu etkinlik yazma isteğimi harika bir şekilde etkiledi. O kadar etkiliydi ki yaptığımız faaliyetler beni şaşırtıyor.	879	Yazma becerisini geliştirmesi	
		Sınıfta yaptığımız etkinlikler metnin anlaşılması için ön hazırlık niteliğindedir. dersin sonunda yazdım. Onlar sayesinde kolayca yazabildim.	879	Kolay öğrenme	
33	E-M1	"...Doğaçlama, öğrencilerin olayları farklı bir açıdan görmelerini, imgelem güçlerini kullanmalarını ve o grubun bir parçası olarak grupla birlikte hareket etmelerini sağlıyor..."	45	Grupla öğrenme	Yaratıcılığı geliştirmesi
		Bunun dışında doğaçlama yaparken iç ses, bilinçli koridor ve rüya tekniklerini kullandık. Bunlar benim en sevdiğim tekniklerdi. Bu tekniklerin yaratıcılığı ortaya çıkardığını düşünüyorum..."	46	Yaratıcılığı geliştirmesi	

34	E-M2	"Çevre eğitiminde yaratıcı dramanın kullanılması, çevresel konuların öğrenilmesinde büyük bir fark yaratabilir. Öğrenciler bir konuyu dramatize ettiklerinde, konuyu farklı perspektiflerden keşfetmeye ve çevre sorunlarıyla ilişkiler geliştirmeye başlarlar. Yaratıcı bir şekilde kullanırlar. Bunu yaparken, öğrenciler sadece derinlemesine öğrenme ve bilginin kalıcılığını sağlamakla kalmaz, aynı zamanda Kendileri, diğer insanlar ve hatta diğer canlılar hakkında derin bir içgörü. Drama öğrencilere dünyalarını genişletme gücü verir	606	Sorumluluk duygusunu geliştirmesi	Yaratıcılığı geliştirmesi	Kalıcılığı sağlama	Empati duygusunu geliştirmesi
35	E-M3	"Yaratıcı drama etkinlikleri ile kendimi geliştirdim. Problem çözme gibi belirli beceriler nedeniyle, yorumlama ve inceleme yaptım."	1464	Beceri geliştirmesi			
		"... yaratıcı dramaya dayalı ders etkinlikleri öğrencileri gruplar halinde çalışmaya teşvik eder."	1465	Grupla öğrenme			
36	E-M4	"Atölye çalışmaları çok eğlenceliydi. İngilizcem o kadar iyi olmamasına rağmen katılmaya çalıştım. Aslında siz oradayken katılmamak mümkün değildi."	58	Eğlenirken öğrenme	Yabancı dil öğrenmeye katkısı	Aktif katılım	

		"Atölyelerdeki etkinlikler bizi cesaretlendirdi, hedeflerimizi başarmak için daha istekli olmamızı sağladı."	58	Özgüven oluşturma	İlgi çekici olması	Farklı duygular kazandırması
37	E-M5	İlk öğretim videomda, sadece bireysel çalışmayı tercih ettiğim için derste uzun sessiz dönemler vardı. O zaman, onların katılmak istemediklerini düşünmüştüm. İkinci videoda uzun bir sessizlik yok çünkü öğrenciler arasında daha fazla etkileşim var. Bu oyunlar gençler arasında bir gruba ait olma duygusunu ve pozitif enerjiyi artırır. Oyunların en iyi tarafı ise her seviyeden insana hitap etmesidir	313	İletişim becerisine katkısı	Grupla öğrenme	
			314	Grupla öğrenme	Özgür öğrenme ortamı	
38	E-M6	"Yaratıcı drama etkinlikleri sayesinde birçok konuyu daha iyi öğrendim"	153	Kolay öğrenme		
		"Etkinliklere katılma fırsatım oldu. Dersler sırasında sorumluluklarım vardı. Her derse büyük bir zevkle katıldım."	153	Aktif katılım	Sorumluluk duygusunu geliştirmesi	
39	E-M7	"Bizim hikâyemizde toplumsal gerçekçilik bizi 1940'lara gönderdi. Çok iyi anlıyorum artık, Bir yazarı olumsuz eleştirmenin zorluğunu (çünkü rolüm benden bunu yapmak için).	423	Empati duygusunu geliştirmesi		

		"Bugün, eğer istersem bir hikaye, bir peri masalı bile yazabileceğimi gördüm, hatta bir destan."	425	Özgüven oluşturma	Farklı metin türlerinde yazma	Kendini tanıma fırsatı sunması
40	E-M8	"Önceden, öğretmen bilgisayar tabanlı aktiviteler yapıyordu, şimdi hareket etmeyi seviyorum."	130	Aktif katılım		
		"En çok polis arabası olduğum etkinliği sevdim. Çok eğlenceliydi. Hepsi çok iyiydi."	130	Aktif katılım	Oyunculuğa katkısı	
41	E-M9	"Öğrencilerin bir konuyu canlandırarak daha iyi öğrenmelerini sağlayan bir derstir"	270	Aktif katılım	Oyunculuğa katkısı	Eğlenirken öğrenme
		"Yaratıcı dramının keyifli bir ders olduğunu düşünüyorum çünkü herhangi bir konuyu canlandırma becerisi dersi eğlenceli hale getiriyor. Öğrenciler derste daha aktif oluyor"	271	Eğlenirken öğretme	Aktif katılım	
42	E-M10	"Öğrenemediğimiz konuları daha iyi anlıyoruz."	98	Kolay öğrenme		
		"Kalabalık bir sınıfımız olduğu için çok gürültülüydü."	98	Sınıf mevcudu sorunsalı		
43	E-M11	"Evet, drama sayesinde bilim insanı olmak için çok çalışmak gerektiğini, bilim insanı olmanın zor olduğunu öğrendim, bu beni başarılı bir bilim insanı olmak için daha çok çalışmaya motive etti."	10	Empati duygusunu geliştirme	Motive ediciliği	
		"Evet, yaratıcı dramaya katıldıktan sonra bilimi seviyorum."	10	Dersi sevmeye katkısı		

44	E-M12	Bu %100 etkileşim... tüm çocuklar için içinde, sadece bir tanesi elini kaldırmıyor. Ve düşündüklerini bilirsiniz çünkü ... bunu somutlaştırdıklarını görürsünüz. Ama diğer şekilde, kitaplarını toplayana kadar düşünüp düşünmediklerini bilemezsiniz ve sonra şöyle dersiniz, ohhh! Daha zengin... daha zengin bir deneyim. Bence en önemli şey, bunu kendi başlarına üstlenmeleri. Pasif bir öğrenici olmak yerine aktif bir öğrenici oluyorlar.	40	Somutlaştırma	Etkileşim oluşturma	
45	E-M13	"Kırmızı Başlıklı Kız'ı oynamak harikaydı. Ayrıca İngilizce konuşmak için daha çok çalıştık. İngilizce dersini seviyorum"	7	Yabancı dil öğrenmeye katkısı	Aktif katılım	
		"Çok eğlendim. Ben bir falcıydım. Arkadaşlarım için İngilizce gelecekle ilgili cümleler kurmayı severdim."	7	Eğlenirken öğrenme	Yabancı dil öğrenmeye katkısı	Empati duygusunu geliştirmesi
46	E-M14	"Bu etkinlikte kendimi bir martı gibi ve bir gemideymişim gibi hissettim. Genel olarak bu etkinlik bizim için çok iyi oldu. Toplama işlemini oyun oynayarak öğrendik. Çok güzel bir hikaye ve şarkı dinledik."	522	Empati duygusunu geliştirme	Hayal gücünü geliştirme	Eğlenirken öğrenme
						Aktif katılım

		"Öğretmenimizin bize öğrettikleri çok iyiydi. Onları öğrenirken denize dokunuyormuşum gibi hissettim. Harika bir duyguydu. Bu ders çok iyi geçti. Herkes çok önemli şeyler öğrendi."	522	Hayal gücüne ve yaratıcılığa katkısı	
47	E-M15	"...Ben beğendim. Drama öğrenmekten daha çok keyif aldım, müzik dinlemek daha eğlenceliydi."	114	Eğlenirken öğrenme	
		"...Hoşuma gitmeyen şey videoya kaydedilmek ve yerde oturmak."	114	Zorluk yaşama	Memnuniyetsizlik
48	E-M16	"Bana göre eğer doğru kullanılırsa neredeyse tüm derslerde kullanılabilir. Matematik, fen ve sosyal bilgiler gibi zor derslerde kullanılırsa öğrencilerin bu derslere karşı tutumu gelişecektir."	1247	Her derste kullanılabilir olması	
		"Yaratıcı dramayı tüm derslerde kullanabilirim. Örneğin Türkçe dersinde öğrencilerin konuşma ve yorumlama becerilerini geliştirmek için, matematikte sayısal kavramları anlamalarını geliştirmek için, hayat bilgisinde sosyal hayatla karşılaştırma yapmak için, fen bilgisinde doğal hayatla bağlantı kurmak için kullanılabilir."	1247	Her derste kullanılabilir olması	
49	E-M17	"Yararlıydı, bir konuşma için neyin doğru neyin yanlış olduğunu öğrendim, ilk ve son ders arasında bir ilerleme kaydettim."	53	Konuşmaya katkı sağlaması	

50

PQ-T1

"Nihayetinde faydalı olduğunu gördüm, dinleyici önünde bir konuşmaya nasıl hazırlanacağımı yaşayarak öğrendim."

53

Konuşmaya katkı sağlama

Güven sağlama

Aktif katılım

Şimdi, sanırım drama bana drama sevgimi eğitim sevgimle birleştirme fırsatı buldurdu ve böylece öğrenciler için daha iyi bir öğrenme tarzı olduğunu düşünüyorum"

204

Dersi sevdirmeye katkısı

Sanırım yaptığım şeylerin çoğu daha çok sınıftaki diğer öğrencilerle otantik iletişim kurmak drama temelli çünkü farklı bir rol ve bakış açısı üstlenmiyorlar.

207

Öğrencilerle empati kurması

Yaratıcılığı geliştirme

		Bu çalışmaya bana fayda sağlayacağını düşündüğüm için katıldım. Drama çalışmasına öğretmenim aracılığıyla katıldım. Çalışma süresince çok eğlendim. Bazen arkadaşlarımla zorluklar yaşadık ama öğretmenimle birlikte üstesinden geldik. Yeri geldi ben sadece kameradan çektim, yeri geldi sadece konuştum. Herkesin herşeyde rolü vardı yani. Drama çalışması benim için çok faydalı oldu.	48	Eğlenirken öğrenme	Aktif katılım	Kalıcılığı sağlama
51	PQ-T2	Ezberlemek yerine uygulamayla öğrendim çünkü o kelimeler karşıma çıktığında direk drama etkinliğimiz aklıma geliyor ve aklıma bir kez daha kazanıyor kelimeler. Kesinlikle herkese tavsiye ederim. Ezber unutulabilir ama kendiniz deneyerek, uygulayarak yaptığınız bir şeyi unutmanız biraz zor. Drama çalışmasına ilk başta sadece not için başvurdum. Sonradan bu iş çok eğlenceli hale dönüştü ve katıldığım için kendimi şanslı hissettim. Çalışma süresince çok eğlendim. Sonuçta, iyi bir not, güzel bir anı ve onlarca kelime ezberledik.	49	Yabancı dil öğrenmeye katkısı	Eğlenirken öğrenme	

52	PQ-T3	"Eğer grupta sizinle aynı fikirde olmayan bir kişiyle çalışıyorsanız, sorun değil, ancak sizinle aynı fikirde olmayan bir grupta çalışıyorsanız, bu zordur. . "neredeyse umutsuz."	93	Grupla hareket zorluğu	
		"İyi bir tiyatro öğrencisi olmak için dinlemelisiniz. Ve sadece 'tepki vermek için' dinlemekten bahsetmiyorum, ne olduğunu dinlemekten bahsediyorum. Diğer kişinin söylediği. Başkalarının hislerine sahip olmak için dinlemek."	93	Dinleme kurallarını öğrenmek	Empati kurmak için dinlemek
53	PQ-T4	"Eğlenceli, evet günlük tutmaya yardımcı oldu - bunlar eğlencelidir çünkü yazmanıza yardımcı olur."	51	Farklı metin türlerinde yazma	
		"Eğlenceli olduklarını ve yazmaya başlamamıza yardımcı olduklarını düşündüm."	56	Yazma becerisini geliştirmesi	
54	PQ-T5	"Kesintisiz İngilizce konuştuğum tek yer tiyatro salonuydu. Sınıfı olarak bu etkinliklerin derslerimizde mutlaka yer alması gerektiğini düşünüyorum."	67	Yabancı dil öğrenmeye katkısı	
		"Eğer öğrendiysek, Drama etkinlikleri aracılığıyla ders içeriği daha akılda kalıcı olacaktır."	67	Kalıcılığı sağlama	
55	WOS-M1	"Etkinlikler çok eğlenceli. Beni eğlendiriyorlar. Bunları evde anneme yaptırıyorum"	103	Eğlenirken öğrenme	

56	TF-M1	"Bu etkinlikler sayesinde yazmanın eğlenceli bir etkinlik olduğunu öğrendim"	103	Yazmayı sevdirmeye	
		"belirli karakterleri canlandırmak veya taklit etmek ve bu beni iyi hissettirdi çünkü ben hep model olmak istemiştım ve bu yüzden bunu gerçekleştirdim ve iyi iş çıkardım. Bu faaliyetler sayesinde güvenli duygular geliştirdim. Öğrenciler için nasıl olacağını anlayabiliyorum. Bu aktiviteleri yapabilmek ve risk alabilmek için uzun zaman gerekir."	608	Oyunculuğa katkısı	Özgüven oluşturmaya
		" Öğrencileri engellilerin yaşadığı durumları taklit etmeye dahil etmeye ne dersiniz? Onların yaşadıkları durumları anlamalarını kolaylaştıracaktır."	608	Empati duygusunu geliştirmesi	
		Buradaki arkadaşlarımla duygularımızı paylaştık, aslında hep birlikte yalnızlığımızı paylaştık, Kimseye anlatamadığımız duygularımızı.	35	Grupla öğrenme	Etkileşim oluşturmaya
57	TF-M2	Burası sayesinde kendimi daha iyi anlıyorum, sonra başkalarını da anlamaya başladım. insanlar daha iyi..	35	Kendini tanıma fırsatı sunması	Empati duygusunu geliştirmesi
58	SD-M1	"Benim için en önemli şey hayal gücünüzü kullanmanız ve katılım göstermeniz."	8	Hayal gücüne ve yaratıcılığa katkısı	Aktif katılım

59	SD-M2	"Normal derslerde kendinizi gerçekten ifade edemezsiniz ama dramada özgüveninizi geliştirebilir ve duygularınızı başkalarına ifade edebilirsiniz."	8	Özgüven oluşturma	Kendini ifade etmeye katkısı
		"Dramanın öğretmenlik becerilerimde oynadığı rolü fark ettim. (...) Kesinlikle zamanın öğretmenlik için en iyi ilaç olacağı görüşündeyim. Sabır, iletişim becerileri, etkili sınıf yönetimi gibi bazı hayati beceriler kazanmamı sağladı."	5	Mesleki gelişim sağlama	Farkındalık oluşturma
		"Eskiden en iyi malzemenin çizgi filmlerden yapılanlar olduğuna inanırdım. Ancak drama tekniklerinin daha iyi olduğunu gördüm. spontane gelişir ve daha az hazırlık gerektirir, ancak daha kalıcı ve keyifli öğrenmeye yol açar."	7	Kalıcılığı sağlama	Eğlenirken öğrenme

ÖZGEÇMİŞ

Esra TİRYAKİ, ilk ve orta öğrenimini Bitlis'te tamamladı. 2009 yılında Kilis 7 Aralık Üniversitesi Türkçe öğretmenliği bölümünü kazandı. 2011 yılında Gaziantep Üniversitesi Türkçe öğretmenliği bölümüne yatay geçiş yaptı. 2015 yılında görevine atandı ve halen görevine devam etmektedir. 2021 yılında Gaziantep Üniversitesi Eğitim Programları ve Öğretimi Bilim Dalında tezsiz yüksek lisans programına başlamıştır. 2022 yılında aynı bölümün tezli yüksek lisans programına kabul edilmiştir.

VITAE

Esra TİRYAKİ completed her primary and secondary education in Bitlis. In 2009, she enrolled in Kilis 7 December University Turkish Language Teaching Department. In 2011, she transferred to Gaziantep University Turkish Language Teaching Department. In 2015, she was appointed to her duty and still continues her duty. In 2021, he started his master's program without thesis in Gaziantep University Department of Curriculum and Instruction. In 2022, he was accepted to the master's program with thesis of the same department.